

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΣΤ'

Τετάρτη 28 Μαΐου 2025

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 12535
2. Άδεια απουσίας των Βουλευτών κ.κ Μ. Σούκουλη-Βιλιάλη, Γ. Αμυρά, Θ. Ρουσόπουλου. , σελ. 12442, 12446
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν δόκιμοι ανθυποπύραρχοι από τη Σχολή Μετεκπαίδευσης της Πυροσβεστικής Ακαδημίας συνοδευόμενοι από τον Πυραγό, μαθητές και μαθήτριες και εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 7ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Σμύρνης, από το 1ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Ψυχικού, από το 5ο Δημοτικό Σχολείο Βριλησίων, από το 1ο Αρσάκειο Δημοτικό Σχολείο Ψυχικού, από το 4ο Δημοτικό Σχολείο Αργοστολίου, από το 6ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας, από το Δημοτικό Σχολείο Νεοχωρίου του Νομού Ηλείας και από το Δημοτικό Σχολείο Ανδραβίδας του Νομού Ηλείας., σελ. 12435, 12437, 12439, 12440, 12445, 12452, 12455, 12458
4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 12401, 12427, 12428, 12431, 12432, 12433, 12439, 12440, 12442, 12443, 12444, 12445, 12446, 12447, 12448, 12450, 12451, 12456, 12458, 12459, 12460, 12535

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση αναφορών με αριθμό από 2006 έως 2072, σελ. 12401 - 12419
2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών, σελ. 12420 - 12426
3. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
 - α) Προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Η Κνωσός και τα απαραίτητα έργα συντήρησης και αναστήλωσης», σελ. 12427
 - β) Προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα: «Κίνδυνος για την υγεία παιδιών και κατοίκων από την εγκατάσταση κεραίων εκπομπής και λήψης για την παροχή ασύρματων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πλησίον σχολείων και νηπιαγωγείων σε περιοχή της Αλεξανδρούπολης του Ν. Έβρου», σελ. 12429

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Συνέχιση της συζήτησης και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις», σελ. 12432 - 12488

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ Γ. , σελ. 12401 - 12440
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,
σελ. 12453 - 12535
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 12440 - 12453

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ Γ. , σελ. 12401, 12427, 12428, 12431, 12432, 12433, 12439

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,

σελ. 12456, 12458, 12459, 12466, 12535

ΜΑΝΤΖΟΣ Δ. , σελ. 12447

ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Π. , σελ. 12447

ΜΠΙΑΓΚΗΣ Δ. , σελ. 12443

ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 12440, 12442, 12443, 12445, 12446, 12447, 12448, 12450, 12451

ΧΑΛΚΙΑΣ Α. , σελ. 12444

B. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΜΕΝΔΩΝΗ Σ., σελ. 12427, 12428

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ Π. , σελ. 12429, 12430

ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Δ., σελ. 12430, 12431

ΠΑΡΑΣΥΡΗΣ Φ. , σελ. 12427, 12428

Γ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης:

ΒΑΤΣΙΝΑ Ε. , σελ. 12440

ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , σελ. 12444, 12445

ΒΡΕΤΤΟΣ Ν. , σελ. 12452

ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. , σελ. 12442

ΖΑΜΠΑΡΑΣ Μ. , σελ. 12454

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 12449

ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ Π. , σελ. 12456, 12458, 12459

ΚΑΖΑΜΙΑΣ Α. , σελ. 12451, 12452

ΚΑΠΠΑΤΟΣ Π. , σελ. 12439

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. ,
σελ. 12441, 12442

ΚΤΕΝΑ Α. , σελ. 12453

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Ε. , σελ. 12438

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. ,
σελ. 12456, 12458, 12459, 12535

ΚΩΤΣΟΣ Γ. , σελ. 12436

ΜΑΝΤΖΟΣ Δ. , σελ. 12448

ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Π. , σελ. 12450

ΜΠΙΑΓΚΗΣ Δ. , σελ. 12447

ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ Γ. , σελ. 12432, 12455

ΠΑΠΑΝΗΛΙΟΥ Γ. , σελ. 12433

ΠΑΠΠΑΣ Ι. , σελ. 12445

ΠΑΠΠΑΣ Ν. , σελ. 12443

ΠΕΡΚΑ Θ. , σελ. 12450

ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ Θ. , σελ. 12432

ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ Α. , σελ. 12435

ΤΖΑΚΡΗ Θ. , σελ. 12433

ΦΛΩΡΟΣ Κ. , σελ. 12437

ΧΑΛΚΙΑΣ Α. , σελ. 12447

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΣΤ'

Τετάρτη 28 Μαΐου 2025

Αθήνα, σήμερα στις 28 Μαΐου, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.03' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα σας.

Αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Φραγκίσκο (Φρέντυ) Παρασύρη, Βουλευτή Ηρακλείου, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Υγείας

2006) Οι Βουλευτές Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Ιωάννης Δελής, Β΄ Θεσσαλονίκης κ. Λεωνίδας Στολτίδης κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Νοσοκομειακών Ιατρών Πέλλας ενημερώνει σχετικά με τον κίνδυνο διάλυσης του αναισθησιολογικού τμήματος, του Νοσοκομείου Γιαννιτσών στο οποίο απέμειναν μόνον δύο αναισθησιολόγοι, με αποτέλεσμα να είναι πλέον αδύνατο να καλυφθεί το εφημεριακό πρόγραμμα και το νοσοκομείο να κινδυνεύει να εφημερεύει 12 με 13 ημέρες το μήνα χωρίς αναισθησιολόγο και αιτούνται την επίλυση του θέματος.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2007) Ο Βουλευτής Β΄ Θεσσαλονίκης κ. Νικόλαος Παπαδόπουλος κατέθεσε αναφορά με την οποία Το Σωματείο Αδειούχων Βιοτεχνών Φανοποιών Βαφέων Αυτοκινήτων Ν. Θεσσαλονίκης αναφέρεται στο ζήτημα του ψηφιακού πελατολογίου και διατυπώνει σειρά προβληματισμών αναφορικά με την υλοποίησή του στην πράξη, ζητώντας την άμεση απόσυρση της υποχρεωτικής εφαρμογής του για τις επιχειρήσεις του αντίστοιχου κλάδου.

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

2008) Ο Βουλευτής Βοιωτίας κ. Γεώργιος Μουλκιώτης κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ανώτατη Γενική Συνομοσπονδία Συνταξιούχων Ελλάδος (ΑΓΣΣΕ) με Δελτίο Τύπου επισημαίνει την αναγκαία διασφάλιση της διαφάνειας στη διαχείριση του ΑΚΑΓΕ και της ακίνητης περιουσίας του e-ΕΦΚΑ.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

2009) Οι Βουλευτές Ηρακλείου κ. Εμμανουήλ Συντυχάκης, Αχαΐας κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος, Β3΄ Νότιου Τομέα Αθηνών κ. Χρήστος Κατσώτης, Β΄ Πειραιώς κυρία Διαμάντω Μανωλάκου κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων Κρήτης με έγγραφό της ζητά να αποσυρθεί εδώ και τώρα το απαράδεκτο άρθρο 215 του 5123/25 που δίνει τη δυνατότητα ανάθεσης σε ιδιωτικές εισπρακτικές εταιρείες, τη διαχείριση των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών εισφορών.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

2010) Οι Βουλευτές Ηρακλείου κ. Εμμανουήλ Συντυχάκης, Αχαΐας κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος, Β3' Νότιου Τομέα Αθηνών κ. Χρήστος Κατσώτης, Β' Πειραιώς κυρία Διαμάντω Μανωλάκου κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων Κρήτης με έγγραφό της ζητά να εκδοθεί η ΚΥΑ που θα καθορίζει, την εξασφάλιση παράτασης προθεσμίας υποβολής φορολογικών και ασφαλιστικών δηλώσεων σε περίπτωση ασθένειας του λογιστή, καθώς και να υπάρχουν παροχές σε χρήμα από τον ΕΦΚΑ σε περίπτωση αδυναμίας εργασίας για λόγους υγείας των μικρών και αυτοαπασχολούμενων επιχειρήσεων.

Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας - Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Εσωτερικών

2011) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. Φραγκίσκος (Φρέντυ) Παρασύρης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Σεισμόπληκτων, «Η Ελπίδα» Ν. Ηρακλείου με επιστολή του καλεί τις αρμόδιες αρχές να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να προχωρήσουν οι κατεδαφίσεις των κόκκινων κτιρίων στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, ύστερα από τη σημερινή ισχυρή σεισμική δόνηση και αιτείται απαντήσεων.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2012) Ο Βουλευτής Ρεθύμνης κ. Εμμανουήλ Χνάρης κατέθεσε αναφορά με την οποία η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών - Αγροτικής Εταιρικής Σύμπραξης Α.Ε. με επιστολή εκφράζει την έντονη δυσαρέσκειά της, λόγω της αναίτιας εξαίρεσης της Κορινθιακής Σταφίδας από το Μέτρο 23 "Εκτακτη Προσωρινή Στήριξη Ρευστότητας στους Γεωργούς που έχουν πληγεί από Φυσικές Καταστροφές, μετά την 1η Ιανουαρίου 2024" και αιτείται απάντησης.

Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

2013) Οι Βουλευτές Αρτηκυρία Όλγα Έεροβασίλη, Πρεβέξης κ. Κωνσταντίνος Μπάρκας κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Πυροσβεστικών Υπαλλήλων Ν. Ιωαννίνων με επιστολή της ενημερώνει για τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πυροσβέστες, οι οποίοι καλούνται σε περίπτωση μετάθεσής τους για υπηρεσιακές ανάγκες να συντηρούν δύο σπίτια χωρίς καμία οικονομική ενίσχυση από την Υπηρεσία και ζητά να θεσπιστεί πλαίσιο ημερήσιας ή μηνιαίας χρηματικής αποζημίωσης.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2014) Η Βουλευτής Αρτηκυρία Όλγα Έεροβασίλη κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Αρταξαι η Ένωση Φοροτεχνικών Ελεύθερων Επαγγελματιών ΑρταΦύλιππιάδας επισημαίνουν την ανάγκη παράτασης των προθεσμιών προσαρμογής των επιχειρήσεων για τα ψηφιακά παραστατικά διακίνησης, αλλά και την ανάγκη παράτασης της έναρξης εφαρμογής του ψηφιακού πελατολογίου οχημάτων.

Εσωτερικών

2015) Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κεντρική Επιτροπή Κινητικότητας με επιστολή της ζητά την άμεση υλοποίηση απόσπασης, για λόγους υγείας, υπαλλήλου ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας από τον Δήμο Ηρακλείου Κρήτης προς τον Δήμο Τρίπολης.

Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

2016) Η Βουλευτής Ευβοίας κυρία Αικατερίνη Καζάνη κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Συμβούλιο Καρύστου με ψήφισμά εκφράζει τη διαμαρτυρία του στην απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας, σύμφωνα με την οποία η Σχολή Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) Καρύστου καταργείται, ως αυτοτελής διοικητική μονάδα που λειτουργεί από το 2015, και «συγχωνεύεται» με τη ΣΑΕΚ Χαλκίδας και αιτείται απάντησης.

Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

2017) Ο Βουλευτής Ευβοίας κ. Συμεών Κεδίκογλου κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καρύστου Ν. Εύβοιας με ψήφισμά του εκφράζει τη διαμαρτυρία του για τη συγχώνευση της Σχολής Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) Καρύστου με την ΣΑΕΚ Χαλκίδας και ζητά την άμεση ανάκληση της απόφασης.

Ανάπτυξης - Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

2018) Η Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κυρία Χριστίνα Σταρακά κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εμπόρων και Επιχειρηματιών Δήμου Αγρινίου Ν. Αιτωλοακαρνανίας με επιστολή του επισημαίνει την αναγκαιότητα να δοθεί παράταση, καθώς και να διορθωθούν οι στρεβλώσεις στο πλαίσιο υποχρεωτικής ασφάλισης των επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών και αιτείται απαντήσεων.

Ανάπτυξης

2019) Ο Βουλευτής Έβρου κ. Αναστάσιος (Τάσος) Δημοσχάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία πολίτης με επιστολή υπογραμμίζει ότι η Αλεξανδρούπολη, αντιμετωπίζει μεγάλο πρόβλημα αναφορικά με τις διαθέσιμες θέσεις στάθμευσης, με τη λειτουργική επιβάρυνση του αστικού ιστού να είναι όλο και αυξανόμενη και αιτείται την επίλυση του θέματος.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2020) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. Βασίλειος-Νικόλαος Υψηλάντης κατέθεσε αναφορά με την οποία ιδιοκτήτες ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών Καρπάθου με επιστολή τους ζητούν την αναστολή της εφαρμογής του ψηφιακού πελατολογίου και βιβλίου κίνησης έως και 31/10/2025 τουλάχιστον, προκειμένου να προλάβουν να οργανωθούν ως κλάδος.

Ανάπτυξης

2021) Ο Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Χουρδάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Βενζινοπωλών Θεσσαλονίκης με Δελτίο Τύπου ζητά την άμεση κατάργηση στο πλαφόν περιθωρίου κέρδους των πρατηρίων, διεκδικώντας την επιβίωση των επιχειρήσεών τους και δεν αποδέχονται πλέον να είναι θύμα λαϊκισμού.

Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Ψηφιακής Διακυβέρνησης - Ανάπτυξης - Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Κυβέρνησης

2022) Ο Βουλευτής Κοζάνης κ. Παρασκευάς (Πάρις) Κουκουλόπουλος κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων Δυτικής & Κεντρικής Μακεδονίας με επιστολή της μεταφέρει την αγωνία των εμπόρων και όλης της κοινωνίας της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και την έντονη ανησυχία τους για το μέλλον του λιανεμπορίου και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεών τους, εκφράζοντας τα αιτήματα των Εμπορικών Συλλόγων - Μελών της Ομοσπονδίας.

Υγείας

2023) Ο Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Χουρδάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ελληνική Εταιρεία Ιατρικής Γενετικής και η Ελληνική Νεογνολογική Εταιρεία με κοινή ανακοίνωση εκφράζουν την ανησυχία τους για τα σχέδια του Υπουργείου, να διενεργείται ο νεογνικός γενωμικός προσυμπτωματικός έλεγχος (screening), εξολοκλήρου από δύο ιδιωτικές εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων, οι οποίες στη συνέχεια, θα διατηρούν τα δεδομένα των νεογνών σε ανάλογη βιοτράπεζα.

Υποδομών και Μεταφορών - Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2024) Οι Βουλευτές Β3΄ Νότιου Τομέα Αθηνών κ. Χρήστος Κατσώτης, Α΄ Πειραιώς κ. Νικόλαος Αμπατιέλος, Ιωαννίνων κ. Νικόλαος(Πάκος) Έξαρχος, Αχαΐας κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος, Λέσβου κυρία Μαρία Κομνηνάκα, Λαρίσης κ. Γεώργιος Λαμπρούλης, Μαγνησίας κ. Κωνσταντίνος Βασιλείος 5

Μεταξάς, Β' Θεσσαλονίκης κ. Λεωνίδας Στολτίδης, Ηρακλείου κ. Εμμανουήλ Συντηγάκης κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Συνταξιούχων πρώην ΔΕΚΟ και Τραπεζών με ανακοίνωσή του ζητά να αποδοθούν πλήρως οι οφειλόμενες αποζημιώσεις στους απολυμένους της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2025) Ο Βουλευτής Λαρίσης κ. Βασίλειος Κόκκαλης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Τυρνάβου με επιστολή εκφράζει τη διαμαρτυρία του για την απαράδεκτη κατάσταση με τους λογαριασμούς ρεύματος και τις αποκοπές ηλεκτροδότησης σε λαϊκά νοικοκυριά του Δήμου Τυρνάβου και αιτείται την επίλυση του θέματος.

Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

2026) Ο Βουλευτής Κιλκίς κ. Στέφανος Παραστατίδης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων και ο Σύλλογος Διδασκόντων του 2ου δημοτικού σχολείου Καλαμαριάς Ν. Θεσσαλονίκης με κοινή ανακοίνωση και ψήφισμα αναγράφονται οι προβληματισμοί και οι αντιρρήσεις τους στην πιθανή μετεγκατάσταση του 1ου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης στο σχολείο τους.

Ανάπτυξης - Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2027) Η Βουλευτής Κοζάνης κυρία Καλλιόπη Βέττα κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων Δυτικής & Κεντρικής Μακεδονίας με επιστολή της ενημερώνει για την κατάσταση που επικρατεί στο λιανεμπόριο και το τέλμα στο οποίο έχει περιέλθει, ελλείπει θεσμικών παρεμβάσεων από την κυβέρνηση και αιτείται απαντήσεων.

Πολιτισμού - Υποδομών και Μεταφορών - Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Εσωτερικών

2028) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. Γεώργιος Καρασμάνης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος της Κοινότητας Πέλλας Ν. Πέλλας με υπόμνημά του αιτείται την αποκατάσταση και την επαναλειτουργία της περιφερειακής οδού Κοινότητας Πέλλας.

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

2029) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. Γεώργιος Καρασμάνης κατέθεσε αναφορά με την οποία πολίτης με επιστολή του διαμαρτύρεται για τον μη υπολογισμό του παράλληλου χρόνου ασφάλισης στο ποσό της σύνταξης αναπηρίας που λαμβάνει από το 2018, λόγω προβλημάτων του λογισμικού.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2030) Ο Βουλευτής Αργολίδος κ. Ανδρέας Πουλάς κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Επισκευαστών Αυτοκινήτων και Μηχανημάτων Άργουμε υπόμνημά εκφράζει την έντονη αντίθεση του κλάδου στην υποχρεωτική εφαρμογή του Ψηφιακού Πελατολογίου για τα μέλη του.

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

2031) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. Εμμανουήλ Κόνσολας κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ηρωικής Νήσου Κάσου Ν. Δωδεκανήσου με απόφασή του ζητά την αναβάθμιση της ακτοπλοϊκής σύνδεσης που συνδέει την Κάσο με την Κάρπαθο και τη Σητεία Κρήτης και αιτείται ενημέρωσης.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2032) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. Γεώργιος Καρασμάνης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο ΤΟΕΒ Κρύας Βρύσης Ν. Πέλλας με επιστολή του ενημερώνει σχετικά με τον περιορισμό του διαθέσιμου αρδευτικού νερού από τους ταμειωτήρες Αλιάκμονα για την αρδευτική περίοδο 2025 και καλεί τους αρμόδιους να προχωρήσουν στις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να διασφαλιστεί το δικαίωμα των μελών σε επαρκή άρδευση και αιτείται απαντήσεων.

Προστασίας του Πολίτη

2033) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. Δημήτριος Αβραμόπουλος κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με επιστολή της επισημαίνει την ανάγκη ενίσχυσης της νέας υπηρεσίας χωρίς να αποδυναμωθεί περαιτέρω η ήδη υποστελεχωμένη Διεύθυνση Αστυνομίας Ηλείας και αιτείται απάντησης.

Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2034) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. Γεώργιος Καρασμάνης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο ΤΟΕΒ Κρύας Βρύσης Ν. Πέλλας ενημερώνει σχετικά με την ανάγκη λήψης μέτρων για τη συγκράτηση των όμβριων υδάτων και το ενδεχόμενο κατασκευής κατάλληλων έργων για τον σκοπό αυτό και αιτείται απαντήσεων.

Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού - Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

2035) Ο Βουλευτής Κιλκίς κ. Στέφανος Παραστατίδης κατέθεσε αναφορά με την οποία οι εκπαιδευτικοί ΔΥΠΑ του κλάδου ΤΕ 01.19 Κομμωτικής με υπόμνημά τους αναγράφονται τα βασικότερα αιτήματα του κλάδου τους και γενικά των κλάδων ΤΕ, μεταξύ των οποίων την αλλαγή των απαιτήσεων ένταξής τους στο Μητρώο Εκπαιδευτικών της Δ.ΥΠ.Α. και αιτείται απαντήσεων.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2036) Η Βουλευτής Αχαΐας κυρία Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανεργιακή Ένωση Συνεταιρισμών (Π.Ε.Σ.) με επιστολή της ζητά να ενταχθεί άμεσα η κορινθιακή σταφίδα για το σύνολο των παραγωγών του Ν. Αχαΐας στο «Μέτρο 23», καθώς οι παραγωγοί πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ένταξή τους στο παραπάνω μέτρο.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2037) Ο Βουλευτής Χαλκιδικής κ. Απόστολος Πάνας κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εφοριακών Θεσσαλονίκης - Κιλκίς και Χαλκιδικής με επιστολή του εκφράζει την αντίθεση των εργαζομένων στις φορολογικές υπηρεσίες απέναντι στο σχέδιο κεντροποίησης των Δ.Ο.Υ. στην ελληνική Περιφέρεια, κατά τα πρότυπα όσων ήδη εφαρμόζονται σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ενώ επισημαίνει ότι, το νέο οργανωτικό μοντέλο περιορίζει το εύρος αντικειμένων ανά υπηρεσία και διευρύνει την χωρική αρμοδιότητά τους, με στόχο την επίτευξη οικονομικών κλίμακας.

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

2038) Ο Βουλευτής Ρεθύμνης κ. Εμμανουήλ Χνάρης κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Προσωπικού Λιμενικού Σώματος Δυτικής Κρήτης (Ε.Π.Α.Σ.Δ.Κ.) με επιστολή ζητά την άμεση και επιτακτική ανάγκη ενίσχυσης των Υπηρεσιών αναφορικά με τα επιμέρους προβλήματα που αντιμετωπίζουν λόγω της αδιάκοπης αύξησης των μεταναστευτικών ροών στην Κρήτη και αιτείται απάντησης.

Προστασίας του Πολίτη

2039) Ο Βουλευτής Έβρου κ. Αναστάσιος (Τάσος) Δημοσχάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία η Συνδικαλιστική Ένωση Αστυνομικών Υπαλλήλων Αλεξανδρούπολης με επιστολή της επισημαίνει ότι είναι αναγκαίες οι πρόσθετες αποσπάσεις Αστυνομικών στο Τ.Α.Ε. Κήπων και Α.Τ. Σαμοθράκης για την εύρυθμη λειτουργία τους.

Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας - Τουρισμού - Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

2040) Η Βουλευτής Ευβοίας κυρία Αικατερίνη Καζάνη κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Υπαλλήλων ΟΑΕΔ - τ. ΟΕΕ - τ. ΟΕΚ (ΠΑΝ.ΣΥ.Π.Ο.) με επιστολή του ενημερώνει σχετικά με τις σοβαρές δυσλειτουργίες στο πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού για συνταξιούχους ελεύθερους επαγγελματίες και ζητά την άρση των αυστηρών αποκλεισμών, την

αξιοποίηση των αδιάθετων κονδυλίων και τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας της Δ.ΥΠ.Α.

Ψηφιακής Διακυβέρνησης

2041) Ο Βουλευτής Έβρου κ. Αναστάσιος (Τάσος) Δημοσχάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία πολίτες κατέθεσαν ψήφισμα που φέρει τριακόσιες υπογραφές μονίμων κατοίκων της Αλεξανδρούπολης, οι οποίοι ζητούν την άμεση απόσυρση κεραίας κινητής τηλεφωνίας, από πυκνοκατοικημένη περιοχή, καθώς υπάρχει έντονη ανησυχία για τις επιβλαβείς συνέπειες που επέρχονται από την εκπομπή των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων, μετά από εμπειριστατωμένες μελέτες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας - Εσωτερικών

2042) Η Βουλευτής Λαρίσης κυρία Ευαγγελία Λιακούλη κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Τυρνάβου Ν. Λάρισας με επιστολή εκφράζει την ανησυχία όσο και την αγανάκτηση του, για την ανάγκη αντιμετώπισης των φαινομένων ενεργειακής φτώχειας που πλήττουν πολλά νοικοκυριά του δήμου, μικρομεσαίων και κυρίως οικονομικών δυνατοτήτων.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2043) Ο Βουλευτής Κοζάνης κ. Παρασκευάς (Πάρις) Κουκουλόπουλος κατέθεσε αναφορά με την οποία η ΠΕΔΜΕΔΕ (Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων), η ΠΕΣΕΔΕ (Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων) και ο ΣΑΤΕ (Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών), με κοινή επιστολή αποτυπώνουν το σοβαρό πρόβλημα λειτουργίας των εργοληπτικών τεχνικών επιχειρήσεων που δημιουργεί η νέα ΠΟΛ 1046/2025.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2044) Ο Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Χουρδάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Ηλείας με Δελτίο Τύπου ζητά την άμεση ένταξη της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας και των βασικών καλλιεργειών της στο Μέτρο 23 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) και αιτείται απάντησης.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2045) Ο Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Χουρδάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Άρτας περιλαμβάνει τις παρατηρήσεις - επισημάνσεις του, σχετικά με ορισμένες από τις νέες Ψηφιακές Υποχρεώσεις των Επιχειρήσεων, ώστε το Υπουργείο να προχωρήσει άμεσα στις κατάλληλες παρεμβάσεις για τη σωστή και εύρυθμη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων -
Ανάπτυξης - Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

2046) Ο Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Χουρδάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου Δράμας με επιστολή του ζητά την επανεξέταση του ΠΔ 194/Δ/2025 που αφορά στην οριοθέτηση των οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων & επανεξέταση του πλαισίου σύμφωνα με τους οικονομικούς & κοινωνικούς δείκτες των περιοχών της χώρας.

Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Εσωτερικών - Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής
Προστασίας

2047) Οι Βουλευτές Λαρίσης κ. Γεώργιος Λαμπρούλης, Μαγνησίας κ. Κωνσταντίνος Βασίλειος Μεταξάς, Ευβοίας κ. Γεώργιος Μαρίνος, Β3΄ Νότιου Τομέα Αθηνών κ. Χρήστος Κατσώτης κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμος Τυρνάβου Ν. Λάρισας με επιστολή του ζητά την άμεση παύση των αποκοπών ρεύματος σε όλα τα νοικοκυριά της περιοχής, τη διαγραφή οφειλών για ανέργους, χαμηλοσυνταξιούχους, πολύτεκνους, άτομα με αναπηρία και όσους έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, τη δυνατότητα διακανονισμών με ευνοϊκότερους όρους, καθώς και τον επανασχεδιασμό της ενεργειακής πολιτικής προς όφελος των κοινωνικών αναγκών.¹¹

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2048) Ο Βουλευτής Αργολίδος κ. Γεώργιος Γαβρήλος κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Επισκευαστών Αυτοκινήτων και Μηχανημάτων Άργους Ν Αργολίδας με επιστολή εκφράζει την πλήρη αντίθεσή του στην εφαρμογή του ψηφιακού πελατολογίου, καθώς όπως σημειώνει, θα επιφέρει μια σειρά από δυσχέρειες στην καθημερινή λειτουργία των μικρών, στην πλειοψηφία τους, επιχειρήσεων, επίσης δεν θεωρούν ότι θα προσθέσει κάποιο όφελος καθώς οι επιχειρήσεις αυτές φορολογούνται με βάση το τεκμαρτό τους εισόδημα.

Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

2049) Οι Βουλευτές Δράμας κ. Θεόφιλος Ξανθόπουλος, Κοζάνης κυρία Καλλιόπη Βέττα, Αργολίδος κ. Γεώργιος Γαβρήλος, Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών κυρία Ειρήνη (Ρένα) Δούρου, Αιτωλοακαρνανίας κ. Μιλτιάδης (Μύτος) Ζαμπάρας, Ηρακλείου κ. Χαράλαμπος (Χάρης) Μαμουλάκης, Μαγνησίας κ. Αλέξανδρος Μεικόπουλος, Πρεβέζης κ. Κωνσταντίνος Μπάρκας, Χανίων κ. Παύλος Πολάκης, Κορινθίας κ. Γεώργιος Ψυχογιός κατέθεσαν δημοσίευμα το οποίο αναδεικνύει το σοβαρό πρόβλημα διακοσίων δασεργατών, έξι δασικών συνεταιρισμών, που ενώ υλοποίησαν τα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα που κλήθηκαν να κάνουν σε δασικές εκτάσεις που κήκηκαν το 2023 στη Ρόδο, παραμένουν απλήρωτοι εδώ και μήνες.

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2050) Οι Βουλευτές Α' Θεσσαλονίκης κ. Ιωάννης Δελής, Λέσβου κυρία Μαρία Κομνηνάκα, Λαρίσης κ. Γεώργιος Λαμπρούλης, Β' Πειραιώς κυρία Διαμάντω Μανωλάκου, Μαγνησίας κ. Κωνσταντίνος Βασίλειος Μεταξάς, Β' Θεσσαλονίκης κ. Λεωνίδας Στολτίδης κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Σωματείο Δασεργατών Μακεδονίας -Θράκης -Θεσσαλίας με υπόμνημά του ζητά να πληρωθούν άμεσα οι 200 δασεργάτες που εργάστηκαν στα καμένα δάση στο νησί της Ρόδου.

Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

2051) Ο Βουλευτής Κυκλίας κ. Στέφανος Παραστατίδης κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής με επιστολές της ενημερώνει για τα ζητήματα που τους απασχολούν, όπως την ενδεχόμενη τροποποίηση της εγκυκλίου που αφορά στην απαίτηση οκταετίας για μετάταξη σε ανώτερη κατηγορία, καθώς επίσης και τη διαμαρτυρία τους για τον αποκλεισμό ΕΕΠ νοσηλευτών & κοινωνικών λειτουργών από τις αποσπάσεις στο ΕΛΜΕΠΑ.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2052) Ο Βουλευτής Λέσβου κ. Παναγιώτης Παρασκευαΐδης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Επιστημόνων Πρωτογενούς Παραγωγής "Λήμνου Γαία" εκφράζει τις έντονες ανησυχίες του για την πορεία εξέλιξης των επενδυτικών προγραμμάτων και συγκεκριμένα για την Δράση 4.1.5: "Υλοποίηση επενδύσεων με στόχο την ανθεκτικότητα, τη βιωσιμότητα και την ψηφιακή οικονομική ανάκαμψη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων".

Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Εσωτερικών - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2053) Ο Βουλευτής Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών κ. Βασίλειος Βιλιάρδος κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Συμβασιούχων Γεωπόνων με υπόμνημά της αιτείται να ληφθούν οι απαραίτητες πρωτοβουλίες, σχετικών εισηγήσεων στον ΑΣΕΠ, προκειμένου να μοριοδοτείται ο χρόνος εμπειρίας των υπηρετησάντων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου Γεωπόνων/Γεωτεχνικών στις σχετικές με το αγροτικό αντικείμενο δημόσιες Υπηρεσίες προς διασφάλιση της επαγγελματικής συνέχειας και της αξιοποίησης της εμπειρίας των Συμβασιούχων Γεωτεχνικών/Γεωπόνων σε επικείμενους διαγωνισμούς Α.Σ.Ε.Π.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2054) Ο Βουλευτής Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών κ. Βασίλειος Βιλιάρδος κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύλλογος Άνω Πέτρας Ν. Άρτας με επιστολή του ζητά να ληφθούν οι απαραίτητες πολιτικές πρωτοβουλίες προκειμένου να

αποζημιωθούν οι αγρότες της περιοχής για καταστροφές που προκάλεσε στο φυτικό τους κεφάλαιο η σφοδρή χαλαζόπτωση της 13/5/2025.

Υποδομών και Μεταφορών - Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

2055) Ο Βουλευτής Β' Πειραιώς κ. Γεώργιος Βρεττάκος κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Κερατσινίου - Δραπετσώνας με επιστολή του, επισημαίνει το διαρκές και σοβαρό ζήτημα της επικινδυνότητας των παλαιών προσφυγικών πολυκατοικιών στη Δ.Ε. Δραπετσώνας, συγκεκριμένα στο οικοδομικό τετράγωνο μεταξύ των οδών Ψαρών, Μάρκου Μπότσαρη, Αγίου Δημητρίου και Μπουδούτση και αιτείται απάντησης.

Προστασίας του Πολίτη

2056) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. Νεοκλής Κρητικός κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αστυνομικών Υπαλλήλων Λακωνίας επισημαίνει την ανάγκη ενίσχυσης των Αστυνομικών Υπηρεσιών του Νομού Λακωνίας, κατά τη θερινή περίοδο και αιτείται την επίλυση του θέματος.

Ανάπτυξης - Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2057) Ο Βουλευτής Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών κ. Βασίλειος Βιλιάρδος κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Εταιρειών Εμπορίας Πετρελαιοειδών Ελλάδος με Δελτίο Τύπου εκθέτει τα προβλήματα που προκαλούνται στα πρατήρια καυσίμων από το επιβεβλημένο πλάφον στο μικτό περιθώριο κέρδους τους.

Ψηφιακής Διακυβέρνησης - Δικαιοσύνης

2058) Η Βουλευτής Λασιθίου κυρία Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Αγίου Νικολάου Λασιθίου Κρήτης με επιστολή του ενημερώνει σχετικά με την χορήγηση παράτασης προθεσμίας για την υποβολή αιτήσεων διόρθωσης κτηματολογικών στοιχείων και ενστάσεων έναντι του περιεχομένου της δεύτερης ανάρτησης για την κτηματογράφηση των Κοινοτήτων Βρουχά, Λούμα και Σκινιά του Δήμου Αγίου Νικολάου.

Προστασίας του Πολίτη

2059) Η Βουλευτής Αχαΐας κυρία Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κατοίκων Σουβάρδου Αχαΐας «Ο Προφήτης Ηλίας» με επιστολή του ζητά να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την προστασία του οικισμού σε περίπτωση πυρκαγιάς στην περιοχή.

Ανάπτυξης - Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2060) Ο Βουλευτής Β1΄ Βόρειου Τομέα Αθηνών κ. Βασίλειος Βιλιάρδος κατέθεσε αναφορά με την οποία οι εκπρόσωποι της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών με υπόμνημά τους ζητούν τη λήψη των απαραίτητων πολιτικών πρωτοβουλιών, προκειμένου να υιοθετηθούν τα προτεινόμενα ώστε να αναμορφωθεί προς την αναμενόμενη από τον κλάδο θετική κατεύθυνση, το ειδικό μισθολόγιο των Ελλήνων Ερευνητών/τριών.

Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας - Εσωτερικών

2061) Οι Βουλευτές Α΄ Θεσσαλονίκης κυρία Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου, Δράμας κ. Θεόφιλος Ξανθόπουλος κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Αστυπάλαιας Ν. Δωδεκανήσου με επιστολή του ζητά τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της έντονης έλλειψης στέγης στα μικρά νησιά, όπως η Αστυπάλαια και προτείνει τη θέσπιση προγράμματος ανέγερσης κατοικιών σε οικόπεδα εντός οικισμού, τα οποία θα παραχωρήσει ο Δήμος ώστε οι κατοικίες να παραχωρούνται έναντι χαμηλού τιμήματος σε νέες οικογένειες.

Υγείας - Εσωτερικών - Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

2062) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. Γεώργιος Καρασμάνης κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Εργαζόμενοι Νοσηλευτές στα ΚΑΠΗ εκφράζουν την διαμαρτυρία τους σχετικά με την μη καταβολή του ανθυγιεινού επιδόματος σε αυτούς και καλούν τις αρμόδιες αρχές να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την επίλυση του θέματος.

Εξωτερικών - Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

2063) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. Γεώργιος Καρασμάνης κατέθεσε αναφορά με την οποία πολίτης με επιστολή ζητά λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Φρανκφούρτης.

Υγείας

2064) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. Εμμανουήλ Κόνσολας κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Αντιμετώπισης Μεσογειακής Αναιμίας Ρόδου με υπόμνημά του ενημερώσει για τα θέματα και τις ανάγκες των πασχόντων από Θαλασσαιμία (Μεσογειακή Αναιμία) και κατ' επέκταση της Μονάδας Μεσογειακής Αναιμίας του Γ. Ν. Ρόδου και αιτείται απάντηση.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2065) Ο Βουλευτής Ρεθύμνης κ. Εμμανουήλ Χνάρης κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Παραγωγών Κηπευτικών Μεγάρων - Ομάδα Παραγωγών με επιστολή τους εκφράζουν την έντονη δυσαρέσκειά τους αναφορικά με την άνιση μεταχείριση που καταγράφεται εις βάρος του συνόλου των φιστικοπαραγωγών της Δυτικής Αττικής.

Υγείας

2066) Η Βουλευτής Λαρίσης κυρία Ευαγγελία Λιακούλη κατέθεσε αναφορά με την οποία το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ιατρών Νοσηλευτηρίων και Κέντρων Υγείας Λάρισας (ΕΙΝΚΥΛ) με Δελτίο Τύπου ενημερώνει για τα χρόνια προβλήματα του Νοσοκομείου τα οποία υποβαθμίζουν συνεχώς την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας και όχι βέβαια με ευθύνη του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού του, αλλά από την κυβέρνηση.

Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

2067) Η Βουλευτής Ευβοίας κυρία Αικατερίνη Καζάνη κατέθεσε αναφορά με την οποία η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) με επιστολή της ενημερώνει σχετικά με τη νέα εγκύκλιο του ΕΟΠΥΥ αναφορικά με την αποζημίωση των ΚΔΗΦ ΑμεΑ και αιτείται απάντησης.

Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

2068) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. Εμμανουήλ Κόνσολας κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Αστυπάλαιας Ν. Δωδεκανήσου με επιστολή του ζητά την σύσταση και στελέχωση Πυροσβεστικού Κλιμακίου στην Αστυπάλαια και αιτείται απάντησης.

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

2069) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. Χαράλαμπος (Χάρης) Μαμουλάκης κατέθεσε αναφορά με την οποία το Νομαρχιακό Τμήμα της Α.Δ.Ε.Δ.Υ Ηρακλείου Κρήτης με επιστολή εκφράζει την έντονη διαμαρτυρία της για την εσπευσμένη συγχώνευση του ΚΠΑ2 Αλικαρνασσού με το ΚΠΑ2 Ηρακλείου, επισημαίνοντας ακόμη μια φορά τις ανησυχίες των εργαζομένων οι οποίες δεν εισακούστηκαν από τη Διοίκηση.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2070) Ο Βουλευτής Λαρίσης κ. Μάξιμος Χαρακόπουλος κατέθεσε αναφορά με την οποία ομάδα αγροτών των παρακάρλιων χωριών Νομών Λάρισας - Μαγνησίας με έγγραφό τους ζητούν την αποκατάσταση της παραγωγικότητας των πλημμυρισμένων από τον Daniel εδαφών τους και αιτούνται απαντήσεων.

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - Εθνικής Άμυνας Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

2071) Ο Βουλευτής Α' Ανατολικής Αττικής κ. Στυλιανός Φωτόπουλος κατέθεσε αναφορά με την οποία η ΠΟΜΕΝΣ με δημόσια ανακοίνωσή της εκθέτει τις πλημμελείς συνθήκες μη εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας που αφορά

στην διοικητική μέριμνα, για συνυπηρέτηση κατηγορίας στρατιωτικών στελεχών συζευγμένων, με περιπτώσεις νεοδιοριστων υπαλλήλων στην ΑΑΔΕ.

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2072) Ο Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Δημήτριος Νατσιός κατέθεσε αναφορά με την οποία η ομάδας μόνιμων δασικών υπαλλήλων, κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) κλάδου Δασοφυλάκων με υπόμνημά της ζητά την αποκατάσταση της αδικίας που υφίστανται οι μόνιμοι δασικοί υπάλληλοι λόγω άνισης μισθολογικής μεταχείρισης και αιτείται την επίλυση του θέματος.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Στην με αριθμό 374/22/10/2024 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βιλιάρδου Βασίλειου δόθηκε με το υπ' αριθμό 8110/13.2.2025 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Πληροφορίες: Σ. Βασιλοπούλου
Δ. Στεργίου
Τηλέφωνα: 2131313195
2131361249
e-mail: syntonismos2@ypes.gr

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Προϊστάμενος του Τμήματος
Γραμματειακής Υποστήριξης
και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
του Υπουργείου Εσωτερικών
Εμμανουήλ Κυρίμης

Ψηφιακά υπογεγραμμένο
από ΕΜΜΑΝΟΥΙΛ ΚΥΡΙΜΙΣ
Ημερομηνία: 2025.02.13
12:53:14 ΕΕΤ

Αθήνα, 13 - 02 - 2025
Αριθ. πρωτ.: 8110

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων &
Αιτήσεων Κατάθεσης Εγγράφων

Κοινοποίηση:
Βουλευτή κ. Βιλιάρδο Βασίλειο
Βουλή των Ελλήνων

Θέμα: «Ανάγκη για επίσπευση της κατασκευής του αυτοκινητόδρομου Πύργος - Καλό Νερό - Τσακώνα, προκειμένου να εξασφαλιστούν η ασφαλής μεταφορά και η επωφελέστερη δυνατή για τους ντόπιους αγρότες εμπορική διακίνηση των αγροτικών προϊόντων της Δυτικής Πελοποννήσου»

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 374/22-10-2024 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Οι Περιφέρειες, για την εκπλήρωση της αποστολής τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, χρηματοδοτούνται ετησίως με τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.), οι οποίοι εγγράφονται κάθε έτος στον Κρατικό Προϋπολογισμό που ψηφίζεται από τη Βουλή των Ελλήνων. Εν συνεχεία, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.), καθορίζεται το ύψος των πιστώσεων που προορίζονται για την κάλυψη επενδυτικών καθώς και λειτουργικών δαπανών.

Στο πλαίσιο αυτό, από τους Κ.Α.Π. τρέχοντος έτους έχει προγραμματιστεί να κατανεμηθεί στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ποσό ύψους 5.760.000,00€ για την υλοποίηση επενδυτικών της δραστηριοτήτων. Υπενθυμίζεται ότι ίδιο ποσό αποδόθηκε στην εν λόγω Περιφέρεια και κατά το προηγούμενο έτος.

Η περαιτέρω διαχείριση των πιστώσεων αυτών γίνεται κατόπιν σχετικών αποφάσεων των οικείων περιφερειακών συμβουλίων υπό την εποπτεία του κράτους, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους και σε πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να ενημερώσει τη Βουλή των Ελλήνων είναι το συνενωτώμενο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
- Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα

Στην με αριθμό 2613/10/01/2025 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ασημακοπούλου Σοφίας - Χάιδως δόθηκε με το υπ' αριθμό 1510/13.2.2025 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας η ακόλουθη απάντηση:

APOSTOLOS KATERINOPOULOS
13/02/2025 12:21

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 13.02.2025

Αρ. Πρωτ.: 1510

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 17
Τ.Κ.: 10433 Αθήνα
Τηλέφωνα: 2132161426, 2132161433
2132161428, 2132161429
E-mail: tke@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερώτηση Βουλευτή

Σε απάντηση της με αρ. **2613/10.01.2025** ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από την Βουλευτή κα Ασημακοπούλου Σ., με θέμα «Αξιοποίηση των ευρημάτων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας, για την αντιμετώπιση των καταθλιπτικών συμπτωμάτων στην Ελλάδα», σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Α. Πολιτικές παρεμβάσεις, στρατηγικές μείωσης ανισοτήτων, ενίσχυση ψυχικής υγείας Ελλήνων πολιτών.

1. Τον Αύγουστο του 2024, ψηφίστηκε ο Ν. 5129/2024 για την Ολοκλήρωση της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης. Ένας εμβληματικός νόμος, ο οποίος σκοπεύει να αναδιαρθρώσει ριζικά το σύστημα οργάνωσης και διοίκησης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας, την αποκέντρωσή του και την εκ νέου διάρθρωσή του σε ένα δίκτυο συνεργαζόμενων δομών, μονάδων και υπηρεσιών, με επίκεντρο τα άτομα που αντιμετωπίζουν προκλήσεις στην ψυχική τους υγεία και ειδικότερα:
α) τη δημιουργία του Εθνικού Δικτύου Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας (Ε.Δ.Υ.Ψ.Υ.), που διαρθρώνεται σε Περιφερειακά Δίκτυα Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας (Πε.Δ.Υ.Ψ.Υ.), τα οποία λειτουργούν στις Διοικήσεις των Υγειονομικών Περιφερειών (Υ.Πε.) και διοικούνται από τον Υποδιοικητή της οικείας Υ.Πε. που είναι αρμόδιος για θέματα ψυχικής υγείας,
β) καθορίζονται οι εντασσόμενοι, διασυνδεδεμένοι, συνεργαζόμενοι και εποπτευόμενοι φορείς παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας που απαρτίζουν το κάθε Πε.Δ.Υ.Ψ.Υ.,

Σελίδες απάντησης: 3
Σελίδες συνημμένων:
Σύνολο σελίδων: 3

- γ) καθορίζεται η διασύνδεση και δικτύωσή τους για τη στοχευμένη εισαγωγή, πορεία και ανακατεύθυνση των ασθενών εντός του Δικτύου,
- δ) εξειδικεύεται ο τρόπος λειτουργίας των ψυχιατρικών τμημάτων των σωφρονιστικών καταστημάτων εντός του ΕΣΥ.,
- ε) συστήνεται Μητρώο Μονάδων Ψυχικής Υγείας ΜΠΙΔ για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η νομοθεσία σε συνάρτηση με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ψυχική Υγεία 2021-2030 εναρμονίζεται πλήρως με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Δράσης για την Ψυχική Υγεία 2021-2030 του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, το οποίο φυσικά αποτελεί βασική προτεραιότητα της Εθνικής Στρατηγικής Δημόσιας Υγείας.

Με βάση τους 10 Άξονες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης Ψ.Υ., οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας παρέχονται αδιακρίτως, χωρίς αποκλεισμούς σε όλους τους πολίτες με στοχευμένη αναφορά σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, με μεγαλύτερη ευαλωτότητα, όπως τα παιδιά και οι ηλικιωμένοι. Οι υπηρεσίες Ψ.Υ. παρέχονται δωρεάν και ισότιμα σε όλο τον πληθυσμό της χώρας, ανεξάρτητα από την οικονομική, κοινωνική, επαγγελματική, ασφαλιστική κατάσταση και τον τόπο κατοικίας τους. Οι Δράσεις του Εθνικού Σχεδίου έχουν σε μεγάλο βαθμό υλοποιηθεί και έχουν ενσωματωθεί στην παροχή υπηρεσιών υγείας, στην εκπαίδευση, στον πολιτισμό και αθλητισμό, στην εργασιακή ένταξη και αποκατάσταση και σε κάθε έκφανση της καθημερινής ζωής των πολιτών. Ως όραμα της κυβερνητικής πολιτικής, η ψυχική υγεία των πολιτών έχει τεθεί στο επίκεντρο, τόσο με την ανάπτυξη ειδικού Χαρτοφυλακίου Ψυχικής Υγείας, όσο και οριζόντια στο σύνολο του πληθυσμού, στην ψυχική ευημερία, στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, στην έγκαιρη πρόληψη και την ορθή αντιμετώπιση, τη σωστή διαχείριση και την πρόβλεψη για το μέλλον.

Β. Παρεμβάσεις για σταθμισμένα εργαλεία, μέτρηση και αιτιολόγηση ψυχικής ευημερίας πολιτών και αποτύπωση επιβάρυνσης.

1. Οι παρεμβάσεις σε κατάρτιση, παραμετροποίηση και στάθμιση εργαλείων μέτρησης και αποτύπωσης της ψυχικής υγείας των πολιτών είναι έργο και καθήκον των Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, γεγονός που επισημαίνεται ότι πράττουν με μεγάλη επιτυχία και αποτελεσματικότητα τα Πανεπιστήμια της χώρας μας.

Παράλληλα, ο Νόμος 5129/2024 προβλέπει τη σύσταση και λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Επιδημιολογικής Παρακολούθησης και Θεραπευτικής Διαχείρισης, το οποίο αποτελεί ένα σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης, σε πραγματικό χρόνο και με τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέσα των αναγκαίων πληροφοριών για τον έλεγχο του έργου των φορέων του Ε.Δ.Υ.Ψ.Υ., της διαθεσιμότητας και πληρότητάς τους, των διαθέσιμων κλινών, τους χρόνους αναμονής των ασθενών και την πλοήγησή τους στο δίκτυο, με σκοπό την πλήρη και στοχευμένη κάλυψη των

αναγκών των πολιτών και την εξαγωγή επιδημιολογικών δεδομένων για την ψυχική υγεία και τις παθήσεις του πληθυσμού.

Γ. Πολιτική βούληση για θεραπευτική προσέγγιση, τακτοποίηση θεμάτων κοινωνικών ανισοτήτων κ.ά.

1. Η νομοθετική πρωτοβουλία για την οργάνωση και την τακτοποίηση του χώρου της ψυχικής υγείας αποτελεί τη βασική αποτύπωση της θέλησης της κυβέρνησης να αποκαταστήσει τις όποιες κοινωνικές ή επαγγελματικές ανισότητες και τους αποκλεισμούς, τον στιγματισμό και την περιθωριοποίηση των πολιτών που μαστίζονται από την ψυχική νόσο. Οι υπηρεσίες Ψ.Υ. παρέχονται δωρεάν και ισότιμα σε όλο τον πληθυσμό της χώρας, ανεξάρτητα από την οικονομική, κοινωνική, επαγγελματική, ασφαλιστική κατάσταση και τον τόπο κατοικίας του. Το Ε.Δ.Υ.Ψ.Υ. οργανώνεται, αναπτύσσεται και λειτουργεί σύμφωνα με την τομεοποίηση, τις αρχές της Κοινωνικής Ψυχιατρικής, τις προτεραιότητες της πρωτοβάθμιας φροντίδας, της εξωνοσοκομειακής περίθαλψης, της αποϊδρυματοποίησης, της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, της κοινωνικής επανένταξης και επαγγελματικής ένταξης, της συνέχειας της ψυχιατρικής φροντίδας, της πληροφόρησης και προαγωγής ψυχικής υγείας, της καταπολέμησης του στίγματος και της ενίσχυσης των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές παθήσεις.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Βουλευτή κα Ασημακοπούλου Σ.

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Αναπλ. Υπουργού
3. Γρ. Υφυπουργού
4. Γρ. Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Στην με αριθμό 2824/22/01/2025 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Παπαναστάση Νικόλαο, Παφίλη Αθανάσιο, Καραθανασόπουλο Νικόλαο δόθηκε με το υπ' αριθμό 1500.1/ 11171 /2025/31/13.2.2025 έγγραφο από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής η ακόλουθη απάντηση:

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Δ/ση: Ακτή Βασιλειάδη
Ταχ. Κώδικας : 185 10 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. : 213 137 1464
E-mail : ke@yna.gov.gr

Πειραιάς, 13 Φεβρουαρίου 2025
Αριθ. Πρωτ.: 1500.1/ 11171 /2025/31

**ΠΡΟΣ: τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**

**Κοιν: 1. Βουλευτή κ. Ν. Παπαναστάση
2. Βουλευτή κ. Θ. Παφίλη
3. Βουλευτή κ. Ν. Καραθανασόπουλο**

Αριθ. σελίδων: Απάντηση (02)
Σύνολο (02)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση της υπ' αριθ. πρωτ. 2824/22-01-2025 Ερώτησης των Βουλευτών κ. Ν. Παπαναστάση, κ. Θ. Παφίλη και κ. Ν. Καραθανασόπουλου».

Επί των διαλαμβανομένων στην εν θέματι Ερώτηση και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Όσον αφορά στις κτηριακές υποδομές Υπηρεσιών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στην Κεφαλληνία, στο πλαίσιο δράσεων βελτίωσης των συνθηκών εργασίας του προσωπικού, έχει συμπεριληφθεί στον προγραμματισμό έτους 2025 η ανάθεση μελετών επισκευής και συντήρησης του κτηρίου του Λιμεναρχείου Κεφαλληνίας. Επί του παρόντος, συντάσσονται οι τεχνικές προδιαγραφές για την παροχή υπηρεσιών με τίτλο «Προπαρασκευαστικές ενέργειες για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας του Λιμεναρχείου Κεφαλληνίας». Για τα κτήρια στέγασης των Λιμενικών Αρχών Φιςκάρδου, Σάμης και Ληξουρίου δεν έχουν αναφερθεί προβλήματα, ενώ το Α' Λιμενικό Τμήμα Πόρου στεγάζεται σε μισθωμένο ακίνητο, για τη συντήρηση του οποίου υπεύθυνος είναι ο ιδιοκτήτης του.

Για τις κτηριακές εγκαταστάσεις της Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού Ιονίων Νήσων, την 14^η-06-2023 πραγματοποιήθηκε αυτοψία από στελέχη της αρμόδιας Υπηρεσίας της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατά την οποία ελέγχθηκαν ως προς την καταλληλότητα και ασφάλεια τα κτήρια της Ακαδημίας, κατεγράφησαν λεπτομερώς όλες οι απαραίτητες εργασίες - επισκευές συντήρησης (εσωτερικά και εξωτερικά) για την εύρυθμη λειτουργία της Ακαδημίας και έγιναν προτάσεις για την αναβάθμιση των κτηριακών υποδομών. Κατόπιν της αυτοψίας, υλοποιήθηκαν οι απαιτούμενες εργασίες για την ασφάλεια των χρηστών, συντήρηση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, αντικατάσταση κεντρικής παροχής ρεύματος και αντικατάσταση των κιγκλιδωμάτων και των εσωτερικών μεταλλικών διαχωριστικών/κουφωμάτων. Για το τρέχον έτος έχουν προγραμματιστεί η αντικατάσταση εσωτερικών θυρών κοιτώνων και του κιγκλιδώματος της περίφραξης της σχολής, η συντήρηση του εξοπλισμού πυρασφάλειας και η προμήθεια μεταλλικής κλίμακας εξόδου διαφυγής και αναβατορίου ΑμΕΑ στο κτήριο του Διοικητηρίου.

Όσον αφορά στο θέμα της στέγασης του προσωπικού, στο κτήριο του Λιμεναρχείου Κεφαλληνίας διατίθεται χώρος για τη στέγαση του εκάστοτε Λιμενάρχη, ενώ εντός των κτηριακών εγκαταστάσεων της ΑΕΝ Ιονίων Νήσων υφίσταται οικία Διοικητή.

Τέλος, για το θέμα των κανονικών αδειών απουσίας του προσωπικού του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, γνωρίζεται ότι η έγκρισή τους γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του π.δ. 80/2015 «Άδειες απουσίας του προσωπικού Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής» (Α'153), ενώ για τη χορήγηση ημερήσιας ανάπαυσης (ρεπό), εφαρμογής τυγχάνει η παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 68/2003 «Κανονισμός ωραρίου εργασίας Προσωπικού Λιμενικού Σώματος (Λ.Σ.)» (Α'71). Σημειώνεται ότι δεδομένων των αυξημένων υπηρεσιακών αναγκών και του δικαιώματος του προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. περί λήψης

κανονικής αδειας απουσίας, εκδόθηκε διαταγή περί παράτασης λήψης κανονικής άδειας έτους 2022 μέχρι και την 31-08-2025.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Εσωτερική Διανομή

1. ΥΝΑΝΠ/Γρ. κ. Υπουργού
2. ΥΝΑΝΠ/ΓΓΝΛ/Γρ. κ. ΓΓΝΛ
3. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. Α/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
4. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./ Γρ. κ. Β' Υ/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
5. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. ΔΚΔ'
6. ΥΝΑΝΠ/ΓΓΝΛ/Γρ. κας ΓΔΛΛΠΝΕ
7. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΠ
8. ΥΝΑΝΠ/ΓΓΝΛ/ΔΙΔΙΚΥΠ

KONSTANTINA PRASINOU
13/02/2025 13:52
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Στην με αριθμό 2855/23/01/2025 ερώτηση του Βουλευτή κ. Χνάρη Εμμανουήλ δόθηκε με το υπ' αριθμό 1500.1/11169/2025/33/13.2.2025 έγγραφο από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής η ακόλουθη απάντηση:

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Δ/νση: Ακτιή Βασιλειάδη
Ταχ. Κώδικας : 185 10 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. : 213 137 1464
E-mail : ke@yna.gov.gr

Πειραιάς, 13 Φεβρουαρίου 2025
Αριθ. Πρωτ.: 1500.1/11169/2025/33

**ΠΡΟΣ: τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**

Κοιν: Βουλευτή κ. Εμμ. Χνάρη

Αριθ. σελίδων: Απάντηση (01)
Σύνολο (01)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση της υπ' αριθ. πρωτ. 2855/23-01-2025 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Εμμ. Χνάρη».

Επί των διαλαμβανομένων στην εν θέματι Ερώτηση σας γνωρίζουμε κατ' αρχάς ότι σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 1 του ν. 4676/2020 (Α' 67) προβλέφθηκε η αύξηση της οργανικής δύναμης του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.) σε εννέα χιλιάδες πεντακόσιες (9.500) θέσεις, ενώ την παρούσα χρονική στιγμή η δύναμη του Σώματος ανέρχεται σε επτά χιλιάδες εννιακόσια δεκαεννιά (7.919) στελέχη, δηλαδή το ποσοστό στελέχωσης ανέρχεται στο 83% περίπου. Επίσης, με τον υπ' αρ. 94/2023 Κανονισμό (Β' 6026) επήλθαν τροποποιήσεις στην οργανική σύνθεση και κατανομή του προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε Λιμενικές Αρχές, στο πλαίσιο της γενικότερης προσπάθειας ενίσχυσης των Λιμενικών Αρχών με προσωπικό Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και με απώτερο σκοπό την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., στο πλαίσιο της διενέργειας των τακτικών μεταθέσεων.

Περαιτέρω, με την έκδοση του π.δ. 58/2024 (Α' 163), με το οποίο επήλθε, μεταξύ άλλων, τροποποίηση στις κατηγορίες Λιμενικών Αρχών του άρθρου 2 του π.δ. 11/2021 (Α' 21), κατατάσσονται πλέον στην τρίτη κατηγορία Λιμενικές Αρχές της Κρήτης, όπως η Παλαιόχωρα Σελίνου καθώς και η Χώρα Σφακίων, γεγονός που συμβάλλει στην περαιτέρω ενίσχυσή τους και με αποφοίτους των παραγωγικών Σχολών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις διατάξεις του π.δ. 11/2021 (Α' 21).

Επιπλέον, από τα αρμόδια Συμβούλια Μεταθέσεων αποφασίσθηκαν μεταθέσεις - αποσπάσεις ικανού αριθμού στελεχών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε Λιμενικές Αρχές της Κρήτης, ενώ από το αρμόδιο Συμβούλιο Εκτάκτων Μεταθέσεων αποφασίσθηκε η τοποθέτηση στελέχους Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. στον Λιμενικό Σταθμό Αγίας Γαλήνης Ρεθύμνου. Ταυτόχρονα, λαμβάνει χώρα η ενίσχυση του Λιμενικού Φυλακίου Γαύδου μηνιαίως με μετακινήσεις στελεχών που υπηρετούν στο Κεντρικό Λιμεναρχείο Χανίων και στα υπαγόμενα σε αυτό Λιμενικά Τμήματα.

Τέλος, γνωρίζεται ότι τελεί υπό εξέταση προεδρικό διάταγμα περί αναβάθμισης του Λιμενικού Σταθμού Αγίας Γαλήνης σε ανώτερη κατηγορία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Εσωτερική Διανομή

1. ΥΝΑΝΠ/Γρ. κ. Υπουργού
2. ΥΝΑΝΠ/ΓΓΝΛ/Γρ. κ. ΓΓΝΛ
3. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. Α/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
4. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. Β' Υ/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
5. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. ΔΚΔ'
6. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΠ

MARIA VOGA
13/02/2025 13:52
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Με έγγραφό της η Γενική Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ενημερώνει το Σώμα πως σχετικά με τη συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου την Τετάρτη 28 Μαΐου 2025, οι επίκαιρες ερωτήσεις που θα συζητηθούν είναι οι εξής:

Η υπ' αρ. 949/21-5-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από την Υπουργό Πολιτισμού κ. Στυλιανή Μενδώνη.

Η υπ' αρ. 934/19-5-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης κ. Δημήτριο Παπαστεργίου.

Κατόπιν τούτου, εισερχόμαστε στη συζήτηση της πρώτης με αριθμό 949/21-5-2025 επίκαιρης ερώτησης πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Φραγκίσκου Παρασύρη προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Η Κνωσός και τα απαραίτητα έργα συντήρησης και αναστήλωσης».

Θα απαντήσει η ίδια η Υπουργός.

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ (ΦΡΕΝΤΥ) ΠΑΡΑΣΥΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, η επίκαιρη ερώτηση αφορά το ζήτημα της κατάρρευσης της περιφέρειας τοιχογραφίας του δελφινιών στο τμήμα των βασιλικών διαμερισμάτων εξαιτίας ισχυρών νότιων ανέμων, όπως ήταν το πρώτο σας συμπέρασμα, παρότι βρισκόταν σε έναν κλειστό χώρο η συγκεκριμένη τοιχογραφία. Φέρνει, όμως, στο προσκήνιο μία πλημμελής κατάσταση συντήρησης. Είναι ένα περιστατικό το οποίο, δυστυχώς, αποκάλυψε την παραμέληση για τη μη συντήρηση του μνημείου και υπάρχει ένα ζήτημα σχετικά με τη γενικότερη εφαρμογή ενός εκτεταμένου προγράμματος αναστήλωσης που πρέπει να γίνει, για να αποκαταθεί μεγάλο τμήμα του ανακτόρου, το οποίο εδώ και χρόνια παραμένει αποκλεισμένο.

Το συγκεκριμένο συμβάν έχει προκαλέσει την ομόθυμη δυσaréσκεια και απογοήτευση των φορέων του Ηρακλείου. Ήταν ένα ζήτημα το οποίο είχαν αναδείξει με διαρκείς προειδοποιήσεις τους τόσο οι σύλλογοι των αρχαιολόγων όσο και των ξεναγών για την κατάσταση της συντήρησης του χώρου, παρότι πρόκειται, σύμφωνα και με τα δικά σας λεγόμενα, για έναν αρχαιολογικό χώρο ο οποίος είναι δεύτερος σε επισκεψιμότητα στη χώρα, με πάρα πολλά έσοδα, γύρω στα 11 εκατομμύρια έσοδα. Και απ' ό,τι φαίνεται, δεν υπάρχει αντίστοιχη ανταποδοτικότητα σε σχέση με τη συντήρηση του συγκροτήματος, αλλά και του κυρίως ειπείν μεγάρου των ανακτόρων.

Βεβαίως, θέλω να πω εξ αρχής και κατηγορηματικά ότι η ένταξη των Μινωικών Ανακτόρων στον κατάλογο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, αποτελεί έναν εθνικό στόχο, τον οποίο ουδείς στο ΠΑΣΟΚ υπονομεύει και αμφισβητεί.

Επειδή μετά το συγκεκριμένο συμβάν, κατά δήλωσή σας, απευθυνόμενη και στον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ, ανακοινώσατε ότι έχουν εκπονηθεί μελέτες για την αποκατάσταση του Μεγάρου της Βασιλίσσας ώστε το έργο να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ, επειδή απ' ό,τι φαίνεται υπάρχει πολύ μεγάλο πρόβλημα και σε άλλες τοιχογραφίες και λόγω του ότι υπάρχουν πάρα πολλά έσοδα από την επίσκεψη τουριστών στην Κνωσό, υπάρχουν δύο ερωτήσεις που σας γίνονται:

Πρώτο ερώτημα. Ποιο είναι το ύψος των χρηματοδοτήσεων από το 2019 μέχρι σήμερα το οποίο να έχει κατευθυνθεί στο αναστηλωτικό έργο της Κνωσού, με δεδομένη μάλιστα την εξέλιξη της κλιματικής κρίσης και τις συνέπειές της; Ποιες ακριβώς είναι οι μελέτες που ανακοινώσατε ότι έχουν εκπονηθεί, ποιο είναι το τεχνικό τους αντικείμενο, ποιος είναι ο προϋπολογισμός τους και, βεβαίως, πότε και από ποιους πόρους έχει προκύψει ή θα προκύψει η χρηματοδότηση και η ένταξή τους;

Δεύτερο ερώτημα. Επαρκεί το επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό για τη συντήρηση της Κνωσού; Τη δεδομένη χρονική στιγμή ποιο είναι το εύρος των ανακτόρων το οποίο είναι επισκέ-

ψιμο; Ποια συγκροτήματα είναι κλειστά και ποια εξ αυτών είναι επισκέψιμα στο Ανάκτορο της Κνωσού;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Παρακαλώ, κυρία Υπουργέ.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, θα ξεκινήσουμε από κάποια σημεία τα οποία αναφέρατε και τώρα στον προφορικό σας λόγο, αλλά τα έχετε γράψει και στην ερώτησή σας.

Ξεκινώντας από την πτώση του αντιγράφου της τοιχογραφίας -μην προσπαθούμε να δημιουργήσουμε εντυπώσεις. Μιλάτε για τοιχογραφίες. Είναι το αντίγραφο της τοιχογραφίας, ένα αντίγραφο το οποίο είναι κάποιων δεκαετιών. Δεν μιλάμε για το πρωτότυπο, που βρίσκεται στο Μουσείο Ηρακλείου-, αναφέρετε κατά λέξη ότι «σε ανακοίνωση του Υπουργείου σας στις 17 Μαΐου 2025, λίγες ώρες μετά την κατάρρευση της τοιχογραφίας, την οποία αποδίδετε στους ισχυρούς νοτιάδες, παρότι αυτή βρίσκεται σε κλειστό χώρο, με ό,τι αυτό σημαίνει για την εγκυρότητα του συμπεράσματός σας». Αυτές είναι οι δικές σας λέξεις. Από τη διατύπωσή σας και μόνο είναι φανερό ότι έχετε να πάτε πάρα πολύ καιρό στην Κνωσό.

Για να δούμε, λοιπόν, την πραγματικότητα. Στις 17 Μαΐου του 2025 η Κνωσός επλήγη από ριπές ανέμων εννέα μποφόρ υπό τη μορφή ανεμοστρόβιλου. Το Μέγαρο της Βασιλίσσας, όπου και το αντίγραφο της τοιχογραφίας, είναι μη προσβάσιμο. Είναι δηλαδή κλειστό για το κοινό, όχι για τους ανέμους. Το Μέγαρο της Βασιλίσσας περιμετρικά διαθέτει μεγάλα ανοίγματα, τα πολύθυρα, προς εξωτερικούς χώρους και ανοιχτό φωταγωγό, μέσω των οποίων δημιουργούνται ισχυρά ρεύματα αέρος. Αυτό το γνωρίζει όποιος έχει επισκεφθεί το ανάκτορο, καθώς το μέγαρο βρίσκεται στην πορεία των επισκεπτών που κατέρχονται στην ανατολική πτέρυγα.

Επομένως, μήπως να ελέγξετε την εγκυρότητα των γραφομένων σας, για να χρησιμοποιήσω το δικό σας λεκτικό;

Δεύτερο σημείο. Αναφέρετε στο κείμενο σας ότι είναι γνωστό πως η σειριακή υποψηφιότητα των τεσσάρων ανακτόρων περιελήφθη στον ενδεικτικό κατάλογο στις 16 Ιανουαρίου του 2014 και μόλις το 2017 ξεκίνησαν οι απαραίτητες ενέργειες για τη σύνταξη του φακέλου υποψηφιότητας προς την UNESCO μέσω της σύναψης μιας προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Περιφέρειας Κρήτης. Το 2018 εγκρίθηκε από την περιφέρεια το σχετικό ποσό και τελικά στις 24 Απριλίου του 2019 υπεγράφη η προγραμματική σύμβαση με προϋπολογισμό 140.000 ευρώ. Αυτά, για να αποδίδονται -μας λέτε- τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και για να διασκεδάζονται και οι όποιες εντυπώσεις.

Για να δούμε τώρα τα πραγματικά γεγονότα. Από το 2017 ως τον Ιούνιο του 2019 έχουμε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Πράγματι, τον Απρίλιο του 2019 υπεγράφη η προγραμματική σύμβαση προϋπολογισμού 140.000 ευρώ. Όμως, εξαιτίας λάθους στη σύνταξη της προγραμματικής από πλευράς του Υπουργείου Πολιτισμού, που παρέπεμπε σε ασυμβατότητα με το τότε θεσμικό πλαίσιο, η προγραμματική δεν ήταν δυνατόν να προχωρήσει και από τον συγκεκριμένο προϋπολογισμό απορροφήθηκαν μόνο 38.500 χιλιάδες ευρώ.

Προκειμένου να προχωρήσει η κατάρτιση του φακέλου υποψηφιότητας, το Υπουργείο Πολιτισμού διέθεσε 145.000 ευρώ από τον δικό του προϋπολογισμό. Το έργο ξεκίνησε στις 30-11-2020 και ολοκληρώθηκε στις 30-9-2023. Αυτά, για να αποδίδονται τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και για να διασκεδάζονται οι όποιες εντυπώσεις.

Επίσης, από το κείμενο της ερώτησης αντιλαμβάνομαι ότι δεν είναι απολύτως σαφές για σας η χωροθέτηση του Μεγάρου της Βασιλίσσας στο σύνολο του ανακτορικού συγκροτήματος.

Τα βασιλικά διαμερίσματα, το Μέγαρο του Βασιλέως και το Μέγαρο της Βασιλίσσας, αποτελούν μέρος του ανακτόρου και είναι κλειστά για το κοινό από τη δεκαετία του 1980.

Η αποκατάσταση του Μεγάρου του Βασιλέως ολοκληρώθηκε με χρηματοδότηση από το ΠΕΠ Κρήτης, ΕΣΠΑ 2014-2020. Το έργο εντάχθηκε τον Σεπτέμβριο του 2019 επί δικής μας διακυ-

βέρνησης με προϋπολογισμό 1.000.000 ευρώ και φορέα υλοποίησης την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου.

Το 2019, όταν αναλάβαμε, δεν βρήκαμε καμία ώριμη μελέτη για την Κνωσό. Ακολουθήθηκε ένας αγώνας δρόμου και συντονισμένες προσπάθειες για την ωρίμανση των μελετών προϋπολογισμού 350.000 ευρώ από πόρους του Υπουργείου.

Οι μελέτες για την αποκατάσταση ενός μνημείου, κύριε Βουλευτά, δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση. Πρέπει να ληφθούν επιστημονικά και επιστημολογικά θέματα κατά τη διάρκεια εκπόνησης των μελετών. Και φυσικά, είναι το ίδιο το μνημείο που σε πάρα πολλές περιπτώσεις υπαγορεύει τους χρόνους του.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού εκπόνησαν ένα σύνολο μελετών που επιτρέπουν τη χρηματοδότηση των αντίστοιχων έργων από το ΕΣΠΑ 2021-2027.

Επιπλέον, σε άριστη συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο εκπονήσαμε στρατηγική ολοκληρωμένη χωρικής επένδυσης εμβληματικών διαδρομών Κρήτης, με κύριο αντικείμενο την αναβάθμιση της εμπειρίας των επισκεπτών στα μινωικά ανακτορικά κέντρα, με έμφαση την Κνωσό, τη Φαιστό και τα Μάλια.

Από τη συγκεκριμένη ΟΧΕ έχουν διασφαλιστεί πόροι για τα εξής έργα: Κτίρια υποδοχής και αναβάθμιση χώρων εισόδων του αρχαιολογικού χώρου στο Μινωικό Ανάκτορο της Κνωσού, προϋπολογισμού 3.300.000 ευρώ. Αποκατάσταση και ανάδειξη του Μεγάρου της Βασιλίσσας και διαδρομές επισκεπτών προϋπολογισμού 1.800.000 ευρώ. Εγκατάσταση μόνιμου υδροδοτικού και πυροσβεστικού δικτύου προϋπολογισμού 2.000.000 ευρώ.

Παράλληλα, στο Ταμείο Ανάκαμψης ολοκληρώνεται το έργο «Εθνική στρατηγική για την προσαρμογή της προστασίας των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής» προϋπολογισμού 2.000.000 και στο έργο περιλαμβάνεται και η Κνωσός.

Με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης υλοποιείται το έργο «Συστήματα καταγραφής και παρακολούθησης της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής στις συνθήκες μικροπεριβάλλοντος για τη διατήρηση των υλικών των μνημείων προϋπολογισμού 2.500.000. Ήδη, στο πλαίσιο του έργου αυτού έχουν εγκατασταθεί συστήματα παρακολούθησης στην Κνωσό.

Με 750.000 ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης υλοποιήθηκε η εκβάθρυνση επισκευή και αναβάθμιση του πωλητηρίου που λειτουργεί από τον Μάιο του 2024. Από τον Απρίλιο του 2024 λειτουργούν ζώνες επισκεψιμότητας μέσω ηλεκτρονικού εισιτηρίου και έχουν βοηθήσει πάρα πολύ στην τάξη της ροής των επισκεπτών.

Κύριε Βουλευτά, αυτός είναι ο απολογισμός των έργων και της μέριμνας της Κυβέρνησής μας για την Κνωσό. Πότε έγιναν περισσότερα έργα; Σας παρακαλώ να μου το πείτε.

Όλα αυτά, σύμφωνα με το κείμενο της ερώτησής σας, αποδεικνύουν την απουσία ουσιαστικού ενδιαφέροντος του Υπουργείου Πολιτισμού για την Κνωσό. Λυπάμαι πραγματικά, γιατί δεν εγκαλείτε με τον τρόπο αυτόν την ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού. Εγκαλείτε όλα τα στελέχη του Υπουργείου που μοχθούν καθημερινά για την ευπρέπεια και τη συντήρηση του συγκεκριμένου χώρου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο και θα σας δοθεί ανάλογος χρόνος από τη στιγμή που υπάρχουν ουσιαστικά ζητήματα που τίθενται.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ (ΦΡΕΝΤΥ) ΠΑΡΑΣΥΡΗΣ: Δεν ξέρω από πού να ξεκινήσω.

Θα σας πω ότι έχω μικρά παιδιά. Και να θέλω να αποφύγω την επίσκεψη στην Κνωσό, δεν μπορώ. Συνεπώς, είμαι σχεδόν βέβαιος ότι έχω επισκεφθεί περισσότερες φορές από εσάς την Κνωσό το τελευταίο διάστημα και έχω γνώση του χώρου απόλυτη και ακέραια.

Δεν θα μπω σε αυτό το πινγκ-πονγκ της όξυνσης, παρότι το κείμενο αναγνωρίζω ότι ήταν αρχικά λόγω και της αντίδρασης και της δυσaréσκειας που υπήρχε κάπως δηκτικό, διότι θέλω πραγματικά από το διάλογο που θα κάνουμε σήμερα να βγει ένα αποτέλεσμα. Ωστόσο, οφείλω να απαντήσω ότι πρόκειται, προφανώς, για αντίγραφο της τοιχογραφίας των δελφινιών, σύμφωνα, όμως, με την κείμενη αρχαιολογική νομοθεσία, αυτές οι

αποκαταστάσεις που έγιναν την περίοδο εκείνη, αποτελούν αναπόσπαστα τμήματα του αρχαίου μνημείου. Συνεπώς, δεν μπορούμε να υποτιμούμε ούτε τα έργα αυτά καθ' αυτά ούτε και τη ζημία, η οποία έγινε στις 16 Μαΐου. Αυτό ουσιαστικά αποτυπώνεται και σε μία έκδοση που έχει κάνει το Υπουργείο Πολιτισμού όπου περιγράφεται ακριβώς ότι τα αντίγραφα είναι κατασκευασμένα πάνω σε ξύλινο υπόστρωμα, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις κάποια τμήματά τους έχουν ζωγραφιστεί κατευθείαν επάνω στον τοίχο.

Έχω να σας δώσω πάρα πολλές εικόνες, παρότι δεν θα ήθελα να το κάνω, όπου φαίνονται οι επιπτώσεις της πλημμυρούς συντήρησης, όσο και αν μπορώ να κατανοήσω και να αναγνωρίσω τον αγώνα που κάνουν τα στελέχη του Υπουργείου. Από εκεί και πέρα, όμως, μέσα σε πολύ σημαντικές αίθουσες του ανακτόρου υπάρχουν εικόνες που έχουν δει το φως της δημοσιότητας, οι οποίες έχουν σοβαρές ρηγματώσεις σε σχέση με το κτίριο, το ανάκτορο, την αίθουσα της Βασιλίσσας, όπου έχουν πέσει σοβάδες από τις οροφές και τα ταβάνια. Υπάρχει, δυστυχώς, αυτή τη στιγμή μια εικόνα -μόνο σε εσάς δείχνω- η οποία έχει ένα πανί μπροστά από τις Αίθουσες, εν είδει ενός μπαρντέ για να μη φαίνεται κομμάτι του ανακτόρου, η οποία εικόνα δεν μας τιμά απέναντι στους επισκέπτες που οσονούπω θα μπουν μέσα στον χώρο.

Εγώ θέλω να σας πω το εξής, χωρίς -ξαναλέω- να θέλω να μπω σε αυτό το πινγκ-πονγκ σε σχέση με το αν υπάρχει πραγματικό ενδιαφέρον ή αν δεν υπάρχει. Σε κάθε περίπτωση, εσείς τα τελευταία πολλά χρόνια βρίσκεστε στην ηγεσία του Υπουργείου, συνεπώς, υπάρχει ένα μερίδιο ευθύνης και τέλος πάντων, της αποστολής που έχετε για το τι έχει συμβεί στην ίδια την Κνωσό.

Εγώ θέλω να πω ότι υπάρχει ανάγκη για ένα ευρύτερο και πολύ εκτεταμένο πρόγραμμα αναστυλώσεων στο Ανάκτορο, αλλά και στα δορυφορικά μνημεία στο Καραβάν σαρράι, στον Βασιλικό Τάφο, στο Ιερό κ.λπ.. Υπάρχει ανάγκη για μια συστηματική και ολοκληρωμένη φροντίδα του ανακτόρου, η οποία παραμένει επιτακτική απ' ό,τι αποδεικνύουν τα στοιχεία, για να μην έχουμε στο πολύ κοντινό μέλλον αντίστοιχες τέτοιες περιπτώσεις.

Κρατώ από αυτά που μας είπατε για τον περιβάλλοντα χώρο, για τις ράμπες αναπήρων -αυτά τα γνωρίζω- για τη διαμόρφωση του πάρκινγκ και όλα αυτά, για το Ταμείο Ανάκαμψης και τι έχει γίνει χώρα-γύρω. Να πω, επίσης, για την ένταξη στην UNESCO, ότι ουσιαστικά τα πάντα έχει κάνει μέχρι στιγμής η Περιφέρεια Κρήτης και από κει και πέρα, βέβαια, πήρατε εσείς τη σκυτάλη.

Αυτό που ουσιαστικά μένει και πρέπει να μείνει σε αυτούς που μας ακούν, είναι τα 900.000 -1 εκατομμύριο μου είπατε εσείς, 900.000 ευρώ έχω εγώ την πληροφωρία- έχουν δαπανηθεί για την αναστήλωση την τελευταία πενταετία, το οποίο -επειδή έχετε γνώση των μεγεθών- είναι ένα πάρα πολύ μικρό ποσό, σε σχέση με την έκταση και το εύρος των ανακτόρων. Συνεπώς, δεν φτάνει γι' αυτό που σας είπα, σε σχέση με την εκτεταμένη και συστηματική φροντίδα που χρειάζεται αυτή τη στιγμή, όπως μαρτυρούν και οι φωτογραφίες για την αναστήλωση και τη συντήρηση του Μνημείου.

Συνεπώς, θα περιμένω να ακούσω αυτό που ανακοινώσατε και σε προηγούμενη δήλωσή σας, σε ποιο ακριβώς πρόγραμμα έχετε εντάξει τις μελέτες αποκατάστασης, συντήρησης, του Ανακτόρου της Κνωσού.

Να σας πω, επίσης, ότι όλο κι όλη η ανατολική πτέρυγα του Ανακτόρου είναι εδώ και τριάντα χρόνια κλειστή, υποτίθεται γίνονται κάποιες συντηρήσεις. Δεν ξέρω κατά πόσο αυτές έχουν λάβει χώρα, αλλά σε κάθε περίπτωση θα ήθελα σήμερα να μας πείτε, τελικά, ποιος είναι ο προγραμματισμός ο οποίος υπάρχει από εδώ και πέρα, έτσι ώστε στο άμεσο μέλλον, να μη βιώσουμε παρόμοια περιστατικά, τα οποία συνολικά δεν τιμούν, τέλος πάντων, την εικόνα της χώρας, σε σχέση με τη συντήρηση των αρχαιολογικών μας χώρων και υποτιμούν την προσπάθεια που κάνουν και το Υπουργείο και οι αρχαιολόγοι και οι συντηρητές στον χώρο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Παρακαλώ, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ

πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, δεν αμφισβητώ ότι επισκέπτεστε την Κνωσό, αλλά είναι διαφορετικά το να έχω γνώση του χώρου, όπως μας λέτε, από την επίσκεψη. Αν είχατε γνώση του χώρου θα είχατε καταλάβει ότι στα περισσότερα ερωτήματα τα οποία θέσατε στην δευτερολογία σας έχω ήδη απαντήσει, και έχω απαντήσει ξεκάθαρα.

Για να τα πάρουμε, λοιπόν, από την αρχή. Αναφέρατε ότι το αντίγραφο είναι αναπόσπαστο μέρος του αρχαίου μνημείου. Βεβαίως, είναι αναπόσπαστο μέρος του αρχαίου μνημείου. Δεν είπα εγώ κάτι διαφορετικό, αλλά συνεχίζετε να μιλάτε για την τοιχογραφία. Όσο αναπόσπαστο μέρος του μνημείου και να είναι, όσο πολύτιμο και να είναι ένα αντίγραφο, δεν μπορεί να συγκριθεί με το πρωτότυπο. Και αυτά ο αρχαιολογικός νόμος τα διαχωρίζει σαφώς.

Επομένως, δεν λέω ότι δεν έγινε τίποτα, καθώς έπρεπε η τοιχογραφία -το αντίγραφο της τοιχογραφίας- γι' αυτό άλλωστε η αρμόδια υπηρεσία με όλο της το επιστημονικό προσωπικό φρόντισε, δουλεύοντας και τη νύχτα, να μαζέψει και το παραμικρό θραύσμα και αυτήν τη στιγμή η τοιχογραφία να αποκαθίσταται. Ένα το κρατούμενο.

Δεύτερον. Μας είπατε ότι σήμερα υπάρχουν λινάτσες. Βεβαίως, υπάρχουν λινάτσες. Διότι, όταν στήνονται σκαλωσιές για να μπορέσει να γίνει μια επισκευή, με τους κανόνες ασφαλείας, βεβαίως, πρέπει να μπουν οι λινάτσες. Αυτά τα οποία λένε τα δημοσιεύματα είναι λίγο περίεργο να τα υιοθετούμε χωρίς δεύτερη σκέψη. Αυτή τη στιγμή γίνονται εργασίες, έχουν μπει σκαλωσιές και δουλεύει προσωπικό. Άρα, οι λινάτσες για λόγους ασφαλείας είναι επιβεβλημένες.

Από εκεί και πέρα εγώ δεν αμφισβήτησα. Εγώ το είπα ότι το συγκεκριμένο ανακτορικό σύνολο, τα βασιλικά διαμερίσματα είναι κλειστά από το τέλος της δεκαετίας του 1980. Είναι κλειστά. Βεβαίως, είναι κλειστά. Και γιατί είναι κλειστά; Διότι έχουν προβλήματα. Πότε άρχισαν τα διαμερίσματα αυτά να αποκαθίστανται; Τον Σεπτέμβριο του 2019, επί κυβερνήσεως Κυριάκου Μητσοτάκη και ολοκληρώθηκε η αποκατάσταση των διαμερισμάτων του βασιλέως. Η λινάτσα είναι στο Μέγαρο της Βασιλίσσας. Εάν δεν υπήρχε πρόβλημα, δεν θα χρειαζόντουσαν να κάνουμε μελέτες και δεν θα χρειαζόταν να εξασφαλίσουμε τους πόρους από την ΟΧΕ των μινωικών ανακτόρων, η οποία έγινε από κοινού με την περιφέρεια, προκειμένου να γίνει το έργο. Εάν ήταν όλα τέλεια, θα ήταν όλα ανοιχτά. Πότε γίνονται, όμως, όλα αυτά; Ξεκινούν το 2019 και είναι σε εξέλιξη. Οι 900.000, κύριε Βουλευτά, είναι οι πόροι από το 2014 - 2020. Από το 2021 - 2027, όπως σας είπα, -διαβάστε και στα Πρακτικά, για να μην τα επαναλαμβάνω- είναι διασφαλισμένα 8 εκατομμύρια από τη συγκεκριμένη ΟΧΕ. Είναι απολύτως διασφαλισμένα και σας είπα και ποιες είναι οι μελέτες, αλλά δεν είναι μόνο αυτό.

Μας είπατε ότι όλα τα έχει κάνει η Περιφέρεια Κρήτης. Ακούστε, με την Περιφέρεια Κρήτης και με τον κ. Αρναουτάκη και τους συνεργάτες του έχουμε μια εξαιρετική συνεργασία. Όμως, ο φάκελος υποψηφιότητας δεν έγινε από την Περιφέρεια Κρήτης έγινε από το Υπουργείο Πολιτισμού και σας είπα την αστοχία την οποία αναφέρετε στο γραπτό σας κείμενο. Έγινε με χρηματοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού, από στελέχη του Υπουργείου Πολιτισμού και σήμερα υποστηρίζεται όλο το επιστημονικό τμήμα μόνο από το Υπουργείο Πολιτισμού και είναι φυσικό. Ο κ. Αρναουτάκης, η Περιφέρεια και η τοπική αυτοδιοίκηση έχουν το δικό τους ρόλο στην προώθηση της ένταξης, αλλά ο καθένας, όπως λέω, έχει διακριτό ρόλο. Επομένως, ό,τι γίνεται, γίνεται σε επιστημονικό επίπεδο από το Υπουργείο Πολιτισμού, σε συνεργασία με τη μόνιμη αντιπροσωπεία στην UNESCO.

Ανέφερα ήδη -το επαναλαμβάνετε- από που θα χρηματοδοτηθούν τα έργα που σας ανέφερα. Μα, σας είπα: Από την ΟΧΕ την οποία φτιάξαμε από κοινού με την περιφέρεια. Αν υπάρχει πρόγραμμα συνολικής φροντίδας. Βεβαίως, υπάρχει πρόγραμμα συνολικής φροντίδας, αλλά σε ένα μείζον αρχαιολογικό χώρο τα πράγματα πρέπει να προτεραιοποιούνται και όταν τα βασιλικά διαμερίσματα είναι κλειστά από το τέλος της δεκαετίας του 1980, ε, είναι καίριος να έχουν προτεραιότητα. Γι' αυτό ακριβώς και επενδύουμε αυτά τα οποία επενδύουμε.

Επίσης, σε έναν αρχαιολογικό χώρο δεν γίνεται μία αναστήλωση in vitro, έτσι ξαφνικά πάμε να κάνουμε μια αναστήλωση.

Ο αρχαιολογικός χώρος θέλει ένα ολιστικό πρόγραμμα προστασίας και ανάδειξης και από κει και πέρα γίνεται τμήμα-τμήμα. Και αυτό είναι αυτό το οποίο υλοποιεί το Υπουργείο Πολιτισμού. Ακόμα και αν είχαμε άπειρους πόρους, δεν μπορούμε να παρεμβαίνουμε σε οποιοδήποτε μνημείο, όχι μόνο στην Κνωσό- ως να είναι ένα σύγχρονο κτίριο και να βάζουμε χιλιάδες ανθρώπους να δουλεύουν πάνω σ' αυτό. Σας το είπα και προηγουμένως. Τα μνημεία υποδεικνύουν και τον χρόνο και τον τρόπο παρέμβασης τους.

Για να δούμε λίγο τα θέματα της υποψηφιότητας. Για να κατατεθεί η υποψηφιότητα συντάχθηκε ένας φάκελος, ένα διαχειριστικό σχέδιο και η μελέτη ανάλυσης κινδύνων που σχετίζονται με φυσικές καταστροφές και την κλιματική αλλαγή. Αυτό το διαχειριστικό σχέδιο αποκλειστικά εκπονήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και ακριβώς επειδή έχουμε τα προγράμματα που σας ανέφερα στα οποία δεν δώσατε ιδιαίτερη βαρύτητα, τα δύο προγράμματα, παρά το γεγονός ότι στην ερώτησή σας θίγετε τα θέματα της κλιματικής αλλαγής, έχουν ακριβώς τη νέα φιλοσοφία που υπαγορεύουν οι επιχειρησιακές οδηγίες του κέντρου παγκόσμιας κληρονομιάς που είναι αυτό το ολιστικό πλαίσιο προστασίας και ανάδειξης των έξι ανακτόρων που καθορίζει και διασφαλίζει βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα τους τρόπους προστασίας και προβολής τους. Επαναλαμβάνω. Ουσιαστικοί αρωγοί στην προσπάθεια αυτή είναι η περιφέρεια και η τοπική αυτοδιοίκηση. Θα μπορούσατε και από αυτούς να ζητήσετε ενημέρωση. Είμαι σίγουρη θα σας την έδιναν. Επίσης, στην ερώτησή σας αναφέρετε ότι από στέλεχος του Υπουργείου Πολιτισμού σε τοπικά μέσα γνωρίζετε ότι για τις τοιχογραφίες έχει να γίνει συντήρηση από το 2003. Σας ενημερώνω, λοιπόν, ότι σύμφωνα με το ημερολόγιο που τηρείται στην εφορεία αρχαιοτήτων, οι τοιχογραφίες ελέγχθηκαν από αρχαιολόγους και συντηρητές τον Σεπτέμβριο του 2024.

Κύριε Βουλευτά, το Υπουργείο Πολιτισμού έχει πλήρη γνώση του τεράστιου βάρους που φέρει, αυτό της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς. Και έχει προβεί σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες. Αυτή τη στιγμή ο στόχος στον κατάλογο της παγκόσμιας κληρονομιάς πρέπει να είναι εθνικός. Και είναι ένας και πρέπει να είναι κοινός. Και ποιος είναι αυτός; Ότι ο Μινωικός Πολιτισμός πρέπει να αναδειχθεί και να καθιερωθεί παγκοσμίως σε αυτό που, πραγματικά, είναι: η αυγή του δυτικού πολιτισμού. Σας ευχαριστώ, κύριε πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ευχαριστώ και τους δύο σας.

Θα συζητήσουμε τώρα την δεύτερη με αριθμό 934/19-5-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Έβρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ελληνικής Λύσης κ. Παράσχου Παπαδάκη προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα: «Κίνδυνος για την υγεία παιδιών και κατοίκων από την εγκατάσταση κεραίων εκπομπής και λήψης για την παροχή ασύρματων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πλησίον σχολείων και νηπιαγωγείων σε περιοχή της Αλεξανδρούπολης του Νομού. Έβρου».

Θα απαντήσει ο Υπουργός κ. Δημήτριος Παπαστεργίου.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, έχει εγκατασταθεί μια κεραία κινητής τηλεφωνίας στην οδό Μακρυγιάννη στην Αλεξανδρούπολη σε πολύ σοβαρό αστικό ιστό της πόλης. Αυτή η κεραία έχει απόσταση από το 5^ο Δημοτικό και από το 5^ο Νηπιαγωγείο εβδομήντα τέσσερα μέτρα. Από το 6^ο Πειραματικό Γυμνάσιο, 1^ο Γενικό Λύκειο, 1^ο και 3^ο Γυμνάσιο σε απόσταση διακόσια τριάντα ένα μέτρα. Από το 10^ο Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης διακόσια είκοσι δύο μέτρα και από το ιδιωτικό κέντρο απασχόλησης παιδιών εκατόν εξήντα τέσσερα μέτρα.

Πριν μπω στην ουσία, πρέπει να συμφωνήσουμε σε κάτι. Αυτές οι ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες που εκπέμπουν αυτές οι κεραίες είναι επιβλαβείς για την υγεία. Θα σας πω και στη δευτερολογία τι λέει και η ιατρική και τι λένε οι δικαστικές αποφάσεις. Γι' αυτό τίθενται και περιορισμοί από τον ν.4635/2019 στο άρθρο 35 για την τάση που πρέπει να εκπέμπουν αυτές όταν είναι κοντά

σε κατοικημένες περιοχές. Τώρα, ενώ προβλέπεται η αδειοδότηση κανονικά από το άρθρο 20 και 22 του ν.4635/2019, στο άρθρο 35 παράγραφος 3, αναφέρεται ότι σε περίπτωση εγκατάστασης μιας τέτοιας κεραίας μέχρι τριακόσια μέτρα μέσα στα οποία βρίσκονται σχολεία, γηροκομεία, νοσοκομεία, βρεφονηπιακοί σταθμοί επιτρέπεται η εγκατάσταση, αλλά η συχνότητα και η τάση θα είναι μέχρι το 60% των τιμών που προβλέπει η υπουργική απόφαση 571/2000. Μέχρι εδώ καλά, ας πούμε. Στο άρθρο 35 παράγραφος 8, όμως, αναφέρει ότι απαγορεύεται η εγκατάσταση κατασκευής κεραίας κινητής τηλεφωνίας σε κτιριακές εγκαταστάσεις σχολείων, βρεφονηπιακών σταθμών, γηροκομείων, νοσοκομείων.

Δεν ξέρω ποιος ιδίων νους έγραψε αυτόν τον νόμο, ποιος γάτος έγραψε αυτόν τον νόμο, όπου απαγορεύει την εγκατάσταση κεραίας πάνω σε σχολείο, αλλά αν είναι απέναντι στα πέντε μέτρα επιτρέπεται απλά να παίζει με χαμηλή ισχύ. Και ποιος ελέγχει αυτήν τη χαμηλή ισχύ; Από πού προκύπτει ότι αυτές οι τιμές που προβλέπει η υπουργική απόφαση εφαρμόζονται; Από ποιον γίνεται έλεγχος; Ακόμα και να γίνει έλεγχος, με ένα κουμπί αυτό μπορείς να το ρυθμίσεις. Δεν μπορείς να εξασφαλίσεις σε κανέναν ότι οι τιμές της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που προβλέπει η υπουργική απόφαση θα είναι αυτές. Σε καμία των περιπτώσεων.

Γι' αυτό, λοιπόν, επειδή και ο ίδιος ο νόμος που προβλέπει περιορισμούς ομολογεί στην ουσία ότι υπάρχει πρόβλημα και είναι επιβλαβείς αυτές οι ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες, ερωτάσθε αν έχετε σκοπό να τροποποιήσετε τον ν.4635/2019 και να μη χορηγείτε άδεια σε τέτοιες κεραίες όταν βρίσκονται πλησίον σχολείων, γηροκομείων κ.λπ., όπως προβλέπεται στην παράγραφο 8, να μην εγκαθίστανται πάνω στο κτίριο αλλά απέναντι και δίπλα, οξύμωρα, να επιτρέπεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, για την απάντησή σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ (Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, το θέμα της εγκατάστασης των κεραίων κινητής τηλεφωνίας δεν είναι καινούργιο θέμα. Μας απασχολεί τα τελευταία τριάντα χρόνια στην Ελλάδα, λίγο περισσότερα σε όλο τον κόσμο.

Κατ' αρχάς, θα διαφωνήσω με αυτό το οποίο θέτετε ως βασικό σημείο συμφωνίας και εκείνες τις κουβέντες ότι οι ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες είναι κάτι το επιβλαβές. Ένα από τα χαρτιά τα οποία συνοδεύουν την απάντησή μας προέρχεται από την Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, η οποία περιγράφει με εξαιρετικό τρόπο το τι ισχύει και το τι δεν ισχύει και το τι πλέον -μετά από τριάντα χρόνια, όχι ένα και δύο χρόνια- οι επιστήμονες έχουν ανακαλύψει για το τι είναι επιβλαβές και τι όχι.

Κατ' αρχάς, να ξεκαθαρίσουμε κάτι. Και δεν το λέω ως ηλεκτρολόγος-μηχανικός και άνθρωπος που έχω σπουδάσει και κινητή τηλεφωνία. Αντιγράφω και μεταφέρω αυτά τα οποία λένε οι πιο ειδικοί από μένα. Κατ' αρχάς, μιλάμε για μη ιονίζουσες ακτινοβολίες, ακτινοβολίες των οποίων η ενέργεια λόγω του μικρού μεγέθους τους δεν μπορούν να διασπαστούν τις βιολογικές δομές των στοιχείων από τα οποία διέρχονται. Άρα, δεν προκύπτει σε αυτό κάτι.

Επίσης, η επιστολή της Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας λέει κάτι πάρα πολύ ενδιαφέρον που πρέπει να το καταλάβουμε όταν μιλάμε για κινητή τηλεφωνία. Αυτό το οποίο λέει ξεκάθαρα είναι πως δεν προκύπτει από πουθενά ότι προκύπτουν ζητήματα από τους σταθμούς βάσης. Όντως θα πρέπει να δούμε και να εξετάσουμε τι γίνεται με τα κινητά τηλέφωνα. Το πρόβλημα, λοιπόν, δεν είναι οι σταθμοί βάσης και αυτό γιατί όταν μια κεραία είναι δέκα μέτρα μακριά από έναν άνθρωπο, η ενέργεια που λαμβάνει είναι εκατό φορές μικρότερη. Αν μια κεραία βάσης εκπέμπει 15 - 20 Watt θα πρέπει να σκεφτούμε τι γίνεται με το κινητό μας το οποίο το έχουμε εφάπτομενικά στο κεφάλι μας. Στο κινητό μας είναι το πρόβλημα και όχι στην κεραία.

Και γιατί, τελικά, το να έχουμε πυκνότερο δίκτυο είναι μάλλον επωφέλες για τη δημόσια υγεία; Διότι όταν η κεραία είναι μακριά, το κινητό μας τηλέφωνο εκπέμπει στο μέγιστο της ισχύος του. Άρα, όταν έχουμε ένα κινητό εδώ και η κεραία είναι χιλιόμετρα

μακριά, θα εκπέμψει στο μέγιστο προκειμένου να μπορέσει να έχει σήμα. Τουναντίον, όταν έχουμε ένα πυκνό δίκτυο οι συσκευές κινητών εκπέμπουν στην μικρότερη δυνατή ισχύ που έχουν.

Επίσης, να σας απαντήσω γι' αυτό το οποίο λέτε ότι μπορεί κάποιος με ένα κουμπί να αυξήσει την ισχύ μιας κεραίας. Αν ήταν έτσι οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας θα βάζανε μια κεραία σε ένα σημείο και θα τελείωνε η δουλειά. Το πρόβλημα δεν είναι η ισχύς. Το πρόβλημα είναι η χωρητικότητα των διαύλων επικοινωνίας. Από κάθε κεραία μια εταιρεία κινητής τηλεφωνίας μπορεί να εξασφαλίσει διακρίσεις πενήντα, τριακόσιες παράλληλες δέσμες επικοινωνίας. Άρα δεν μπορεί και δεν θέλει να έχει μία κεραία γιατί θα έχει πολύ στενό δίαυλο επικοινωνίας, θα έχει πολύ μικρή δυνατότητα επικοινωνίας. Γι' αυτό και βάζουν πολλές μικρές κεραίες οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν τη χωρητικότητα στο δίκτυο.

Στην ερώτησή σας λίγο κακότεχνα, θα έλεγα, προσπαθείτε να εκμαιεύσετε ότι απαγορεύεται να μπουν κεραίες κινητής τηλεφωνίας στα τριακόσια μέτρα. Το είπατε τώρα προς τιμήν σας ότι δεν απαγορεύεται εκ του νόμου. Απαγορεύεται μόνο πάνω στα κτίρια αυτά. Και μάλιστα στην εμβέλεια αυτή των τριακοσίων μέτρων η ελληνική νομοθεσία, η οποία είναι πολύ πιο προστατευτική σε σχέση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, προβλέπει ακόμα χαμηλότερα όρια εκπομπής. Στην Ελλάδα παίζουμε στο 70% των ευρωπαϊκών ορίων. Για τα σημεία εκείνα εκπέμπουν οι κεραίες αυτές ακόμα χαμηλότερα.

Θα πρέπει, επίσης, να έχετε κατά νου ότι από μετρήσεις που γίνονται και ασχολούμαι -και με την προηγούμενη ιδιότητά μου και με τη σημερινή- με τα επίπεδα της ακτινοβολίας στα κέντρα των πόλεων, το μεγαλύτερο κομμάτι της ακτινοβολίας δεν προέρχεται από τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας αλλά από τα ραδιόφωνα και τις τηλεοράσεις. Μάλιστα, υπάρχουν και έχουν εγκατασταθεί εδώ και χρόνια επίσημοι σταθμοί οι οποίοι μετράνε μέρα-νύχτα τα όρια της εκπομπής τα οποία είναι δέκα και είκοσι φορές κάτω από τα νόμιμα όρια.

Άρα, το ξεκαθαρίζω πως δεν υπάρχει κανένα ζήτημα σε σχέση με τη δημόσια υγεία από τα δίκτυα των εταιρειών αυτών. Αλλά, επειδή καταλαβαίνω απόλυτα την ανησυχία και τη δική σας, την οποία θεωρώ σε ένα βαθμό εύλογη, αλλά και των πολιτών, αυτό το οποίο μπορεί να γίνει είναι:

Πρώτον, η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας να στείλει τα γνωστά βανάκια τα οποία μπορούν να μετρήσουν -και δεν υπάρχει λόγος να βγει, να σηκωθεί η σημαία ότι είναι εκεί- τα όρια αυτά, αλλά και ο δήμος να καταστήσει -που πιθανώς υπάρχουν ήδη τέτοιοι- σταθμούς μέτρησης οι οποίοι δουλεύουν είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο.

Με όλα αυτά, λοιπόν, οφείλω να σας πω ότι δεν προκύπτει ζήτημα για τη δημόσια υγεία και δεν προκύπτει ζήτημα να τροποποιηθεί η νομοθεσία σε σχέση με το αν είναι ασφαλή τα δίκτυα αυτά. Αν δεν ήταν ασφαλή δεν θα υπήρχε κινητή τηλεφωνία και δεν θα δούλευε μέσα στις πόλεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ: Αφού, κύριε Υπουργέ, δεν υπάρχει θέμα με την υγεία από αυτές τις ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες και εκπέμπει παραπάνω ακτινοβολία η τηλεόραση ή ένα κινητό, τότε για ποιον λόγο απαγορεύεται στο άρθρο 35 παράγραφος 8 να εγκατασταθεί κεραία κινητής τηλεφωνίας πάνω σε σχολεία, νοσοκομεία, γηροκομεία; Αφού δεν υπάρχει κανένα θέμα. Και αφού δεν υπάρχει κανένα θέμα, γιατί δεν το παίρνετε και σίτι σας; Θα το βάλουμε εκεί δίπλα σ' εσάς, απέναντι, και δεν θα υπάρχει κανένα πρόβλημα. Να φύγει από εκεί. Έτσι δεν είναι; Όταν είμαστε έξω από τον χορό εύκολα μπορούμε να τα λέμε.

Και μας λέτε και κάτι άλλο, ότι από τη στιγμή που υπάρχει θετική γνωμοδότηση από την Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, έχουν ελεγχθεί όλα αυτά. Να σας θυμίσω ότι και η ΡΑΣ, η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων, είχε δώσει πιστοποιητικό ασφαλείας για τον σιδηρόδρομο ότι είναι ασφαλής, όπως και η Ευρωπαϊκή Αρχή Σιδηροδρόμων είχε δώσει πιστοποιητικό ασφαλείας στην Hellenic Train και είδαμε τι έγινε, πόσο ασφαλής ήταν. Αφήστε αυτά τα τυπικά και πάμε στην ουσία.

Και αυτό το παράδειγμα που λέτε, του ενός κινητού που το έχουμε στο κεφάλι μας και άρα εκπέμπει παραπάνω ακτινοβολία, θεωρώ ότι είναι ατυχές. Εδώ μιλάμε για μια κεραία η οποία δίνει ακτινοβολία και σήμα σε δέκα με είκοσι χιλιάδες κινητά. Τόσα είναι σαν να έχουν στο κεφάλι τους τα παιδιά μας που βρίσκονται στα εξήντα μέτρα και στα πενήντα μέτρα ή απέναντι ακριβώς.

Και για να μη νομίζετε ότι απλά κάνω στείρα αντιπολίτευση, γιατί θέλω να μιλάμε επί της ουσίας, δεν το λέω εγώ. Το λέει ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών με δελτίο Τύπου στις 2 Απριλίου του 2017 σε συνέδριο που έγινε στο οποίο τι λέει; «Στο πλαίσιο της ημερίδας παρουσιάστηκε το υπόμνημα του κ. Μαργαρίτη προς τον Υπουργό τότε Ψηφιακής Πολιτικής και Τηλεπικοινωνιών κ. Παππά, στο οποίο αναφέρονται χαρακτηριστικά οι επιδράσεις στην υγεία από τις ακτινοβολίες της ασύρματης τεχνολογίας που περιλαμβάνουν αυξημένο κίνδυνο για την εμφάνιση καρκίνου, κυτταρικού στρες, αύξηση των επιβλαβών ελευθέρων ριζών, γενετικές βλάβες, δομικές και λειτουργικές αλλαγές του αναπαραγωγικού συστήματος, διαταραχές των λειτουργιών μάθησης και μνήμης. Επίσης, άμεσες επιπτώσεις με τη μορφή πονοκεφάλων, έλλειψη συγκέντρωσης, αϋπνίες, διαταραχές μνήμης, μείωση ανοσοποιητικού συστήματος, αλλεργίες κ.λπ., αποτελούν καθημερινά συμπτώματα στους διαμένοντες πλησίον των κεραίων».

Και αυτό το συνέδριο έβγαλε και ένα πόρισμα: «Σύμφωνα με τους ομιλητές, πολλές επιστημονικές μελέτες και τα λοιπά, προτείνουν μεταξύ άλλων η χορήγηση αδειών να μην περιλαμβάνει τοποθέτηση κεραίων κοντά σε σχολεία, ημερήσια κέντρα φροντίδας, γηροκομεία, νοσοκομεία ή άλλα κτίρια όπου ευαίσθητες ομάδες ανθρώπων μένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα». Το λέει ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών το 2017, όχι εγώ.

Να σας το πω και δικαστικά; Να σας το πω και δικαστικά: Νομολογία, Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας 3867/2005, 969/2005 Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, πάλι, 19510/2014. Να μη σας τις αναφέρω μία-μία. Θα μπω στο ζουμί κατ' ευθείαν για να κλείσω. Τι λένε αυτές; «Η νόμιμη χορήγηση αδειών δεν αποκλείει την προσβολή προσωπικότητας από την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία κεραίας κινητής τηλεφωνίας όταν βλάπτεται η υγεία. Η επιστημονική αβεβαιότητα ως προς την επικινδυνότητα των ακτινοβολιών της κινητής τηλεφωνίας δημιουργεί τεκμήριο υπέρ της υγείας και του περιβάλλοντος με βάση την αρχή της προφύλαξης του Διεθνούς Δικαίου, κατά την οποία -αν και ακόμη δεν είναι βέβαιη η επέλευση επιβλαβών αποτελεσμάτων στους περιοίκους από την τοποθέτηση κεραίας κινητής τηλεφωνίας- δικαιολογείται μεγαλύτερη επιφυλακτικότητα» και πάει βόλτα η κεραία, απομακρύνεται και φεύγει. Το λένε τα δικαστήρια. Δεν το λέω εγώ.

Άρα, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, στον βωμό του να έχουμε καλύτερο σήμα ή να γκουγκλάρουμε καλύτερα, δεν θα θυσιάσουμε τα παιδιά μας. Τα παιδιά μου εμένα πάνε στο 5^ο Δημοτικό -και δεν μιλάω μόνο για τα δικά μου παιδιά αλλά για όλους εκεί πέρα- το οποίο είναι στα εξήντα μέτρα. Και σας το ξαναλέω, εφόσον είναι όλα ασφαλή, γιατί ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών λέει ότι δεν είναι, τα δικαστήρια, οι δικαστές και η δικαιοσύνη λένε ότι δεν είναι; Εμείς λέμε «για να έχουμε καλύτερο σήμα», εσείς λέτε ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα και αφού το λέει και η Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, όλα βαίνουν καλώς.

Θεωρώ, κύριε Υπουργέ, ότι δεν μπορούμε εδώ α λα καρτ να σεβόμαστε τη δικαιοσύνη και να μιλάμε για ανεξάρτητη δικαιοσύνη, όταν μας συμφέρει να την επικαλούμαστε και όταν δεν μας συμφέρει λέμε «να έχουμε καλύτερο σήμα». Εδώ η δικαιοσύνη έχει μιλήσει και αναφέρει συγκεκριμένα πράγματα: Ακόμα και να υπάρχει νόμιμη αδειοδότηση -που υπάρχει στη συγκεκριμένη πε-

ρίπτωση- αυτή η επιστημονική αβεβαιότητα δημιουργεί ένα τεκμήριο υπέρ της υγείας και του περιβάλλοντος, γιατί προσβάλλει την προσωπικότητα των περιοίκων όπου εγώ και εσείς έχουμε δικαίωμα στα κοινόχρηστα πράγματα και κοινόχρηστα πράγματα είναι και το περιβάλλον και ο καθαρός αέρας, τον οποίον εσείς με την αδειοδότηση στερείτε από τα παιδιά μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κύριε Υπουργέ, παρακαλώ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ (Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Ακούω όλα αυτά τα οποία λέτε, αλλά θα σας απαντήσω και πάλι όχι ως ηλεκτρολόγος- μηχανικός αλλά ως άνθρωπος ο οποίος ξέρω να διαβάζω, αυτό το οποίο λέει η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας η οποία δεν αποτελείται από έναν επιστήμονα αλλά από δεκάδες επιστήμονες των οποίων η δουλειά είναι αυτή ακριβώς. Και σημειώνω στο έγγραφο το οποίο έχετε -και προφανώς δεν το διαβάζετε γιατί δεν σας συμφέρει- ότι «τα επιστημονικά δεδομένα δεν τεκμηριώνουν δυσμενείς επιδράσεις στην υγεία για εκθέσεις σε τιμές κάτω από τα θεσμοθετημένα όρια της έκθεσης». Να θυμίσω πως εμείς είμαστε και 70% κάτω από αυτό. Ενδεικτικά αναφέρεται η τελευταία γνωμοδότηση της αρμόδιας επιστημονικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υγεία, το περιβάλλον και τους ανακλύπτοντες κινδύνους, που επισκόπησε το σύνολο των δημοσιευμάτων επιστημονικών μελετών από το 2015 και από το οποίο προκύπτει ότι «δεν έχουν τεκμηριωθεί δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία από χρόνια ή στιγμιαία έκθεση σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία».

Τα πράγματα, λοιπόν, είναι όπως σας λέω επιστημονικά. Και τουλάχιστον εγώ στη ζωή μου θέλω να εμπιστευόμαι την επιστήμη. Εσείς δεν το κάνετε πολύ συχνά, ειδικά τα τελευταία χρόνια, αλλά εγώ με τους επιστήμονες είμαι και όχι με το τι μπορεί να λέει κάποιος, κάπου, δεξιά-αριστερά, ούτε είναι η νομική επιστήμη η πλέον κατάλληλη να κρίνει τα τεχνικά χαρακτηριστικά.

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ (Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Δεν σας διέκοψα. Καταλαβαίνω ότι δεν σας βολεύουν αυτά τα οποία λέω.

Πολύ χαριτωμένο αυτό το οποίο λέτε να πάρω την κεραία στο σπίτι μου. Το σπίτι μου είναι στα Τρίκαλα, εκεί πάνε τα παιδιά μου σχολείο, σίγουρα υπάρχουν κεραίες εκεί γύρω γιατί αλλιώς δεν δουλεύουν τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας αν δεν υπάρχουν κεραίες μέσα στην πόλη μας.

Θα σας πω μόνο ότι στην Αλεξανδρούπολη, από τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, στην επίσημη έκθεση των κεραίων υπάρχουν δεκατέσσερις κεραίες στην ευρύτερη περιοχή μικρές και μεγαλύτερες. Αυτό ως απάντηση για το πώς δουλεύει η κινητή τηλεφωνία. Δεν δουλεύει με μεγάλη ισχύ, δεν θέλει να δουλεύει με μεγάλη ισχύ, δεν είναι τέτοια η τεχνολογία. Είναι απολύτως ασφαλή δίκτυα και αυτό θα πρέπει να το σεβαστείτε και να μη δημιουργείτε στρεβλές εικόνες προς απλά πολιτική εκμετάλλευση ότι τοποθετήθηκε μια νόμιμη, κατά τα άλλα, κεραία κινητής τηλεφωνίας στο σημείο εκείνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του Βουλευτή η τρίτη με αριθμό 951/22-5-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του ανεξάρτητου Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης κ. Νικόλαου Παπαδόπουλου προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Η συστηματική αμαύρωση των ιστορικών μνημείων της Ελλάδος».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνέχιση της συζήτησης και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις».

Τον λόγο τώρα έχει για την ομιλία του ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης.

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο μάς δίνει μια δυνατότητα να μιλήσουμε για τις επενδύσεις στην Ελλάδα και τη σημασία τους στην οικονομική πολιτική της Κυβέρνησής μας.

Το 2019 οι επενδύσεις, ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, ήταν στο 11% του ΑΕΠ. Το 2024 είχαν προσεγγίσει το 16%, μια σημαντική βελτίωση, αύξηση 45%, που θα επιβεβαιωθεί έτι περαιτέρω το 2025 και 2026, καθώς θα μεγιστοποιηθούν στην επόμενη διετία οι επενδυτικοί πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης.

Είναι το ποσοστό αυτό αρκετό για τις δικές μας φιλοδοξίες, αλλά και τις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας; Η απάντηση είναι ότι χρειαζόμαστε πολύ περισσότερες επενδύσεις τα επόμενα χρόνια, καθώς ο μέσος όρος στην Ευρωζώνη είναι 22% - εμείς είμαστε στο 16% ακόμη - και η χώρα από το 2011 και μετά είναι με μεγάλη διαφορά κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Η παραγωγικότητα μας επιβαρύνεται από τη δεκαετία περίπου αποεπένδυσης που παρουσιάστηκε από το 2011 μέχρι και το 2020. Η αύξηση των επενδύσεων είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική πορεία της χώρας τα επόμενα χρόνια.

Το Δημόσιο από την πλευρά του, στη διάρκεια αυτής της περιόδου υπερδιπλασίασε τις επενδύσεις από τα 5,6 δισεκατομμύρια το 2019 που ήταν το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων φθάσαμε στα 13,2 δισεκατομμύρια το 2024. Έχει, όμως, λόγω του δημοσιονομικού μας παρελθόντος σημαντικούς περιορισμούς, ενώ πρέπει να καλύπτει και τις άλλες αναπόφευκτες ανάγκες, όπως οι εξοπλισμοί και οι επιβαρύνσεις των κλιματικών καταστροφών.

Συνεπώς, η επενδυτική κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα είναι ζωτικής σημασίας για το μέλλον της εθνικής οικονομίας και της χώρας. Στην κινητοποίηση αυτή μπορεί να προσφέρουν οι επιδοτήσεις που δίνει ο αναπτυξιακός νόμος, που βελτιώνεται σε σχέση με τον προηγούμενο στο παρόν νομοσχέδιο. Ιδίως να ξεχωρίσω εδώ το κίνητρο ταχείας αδειοδότησης, την αύξηση των μεγίστων ορίων επενδύσεων και τους αυστηρούς και σφιχτούς χρόνους αξιολόγησης που θεσπίζονται από τον κύριο Υπουργό Ανάπτυξης.

Όμως, το κλειδί για να πετύχουμε τη μεγάλη αύξηση του όγκου των επενδύσεων που έχουμε ανάγκη δεν είναι το ύψος των επιδοτήσεων. Αντίθετα, οι μεγάλες επιδοτήσεις εμποδίζουν και καθυστερούν τις επενδύσεις και δεν τις ενθαρρύνουν. Επαναλαμβάνω, οι μεγάλες επιδοτήσεις εμποδίζουν και καθυστερούν τις επενδύσεις και δεν τις ενθαρρύνουν. Απόδειξη: Στο επενδυτικό εργαλείο του Ταμείου Ανάκαμψης, που είχα την τιμή να σχεδιάσω και να υλοποιήσω σε προηγούμενη φάση και ιδιότητα, οι επιδοτήσεις είναι εξαιρετικά χαμηλές. Η μέση επιδότηση είναι κάτω από 8%. Η μέση επιδότηση δίνεται εκεί μέσα από τη διαφορά των επιτοκίων.

Κι όμως, ο όγκος των επενδύσεων που έχουν ήδη κινητοποιηθεί είναι τεράστιος. Έχουν δρομολογηθεί με υπογραφή των σχετικών δανειακών συμβάσεων επενδύσεις 17 δισεκατομμυρίων ευρώ - ακούστε 17 δισεκατομμυρίων ευρώ - με δάνεια που έχουν δεσμευτεί ύψους 7 δισεκατομμυρίων από το Ταμείο Ανάκαμψης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Να μας πείτε για τη δανειοδότηση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Αυτό σας είπα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Με δάνειο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Προφανώς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Αυτό είναι επιδότηση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ: Ξαναλέω, η επιδότηση είναι 8%. Τα δάνεια είναι 7 δισεκατομμύρια. Και το υπόλοιπο καλύπτεται από τραπεζικά δάνεια και από ίδια κεφάλαια των επιχειρήσεων. Είναι μία διαδικασία που γίνεται με αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

Ταυτόχρονα, σήμερα αξιολογούνται άλλα 14 δισεκατομμύρια επενδύσεις. Δηλαδή έχουμε 17 δισεκατομμύρια που έχουν ήδη δρομολογηθεί και αξιολογούνται άλλα 14 δισεκατομμύρια που αντιστοιχούν σε 6 δισεκατομμύρια δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης. Πρόκειται κυρίως για μεγάλες και μεσαίες επενδύσεις υψηλής παραγωγικότητας που έχουν περάσει από αυστηρότατες αξιολογήσεις και με ισχυρά πιστοληπτικά κριτήρια που διασφαλίζουν ότι έχουν ελαχιστοποιηθεί οι κίνδυνοι να μην επιστραφούν τα δάνεια και να καταλήξουν να τα πληρώσουν οι απλοί φορολογούμενοι.

Προσέξτε. Η απόφαση επιδότησης επιτοκίου λαμβάνεται αυτόματα ταυτόχρονα με την τελική λήψη της επενδυτικής απόφασης από την επιχείρηση, δηλαδή, με ταχύτητα αστραπιάς, χωρίς καμία γραφειοκρατική ή πολιτική παρέμβαση ή παρεμβολή. Ούτε ένα χαρτί δεν υπογράφεται στο Ταμείο Ανάκαμψης στο σκέλος των δανείων από δημόσιο υπάλληλο ή από κυβερνητικό αξιωματούχο.

Οι επενδύσεις αυτές θα υλοποιηθούν κυρίως στα επόμενα χρόνια και θα βοηθήσουν μαζί με τα άλλα αναπτυξιακά εργαλεία όπως το ΕΣΠΑ, οι επιδοτήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και ο αναπτυξιακός νόμος που συζητούμε σήμερα στην αύξηση του ρυθμού των επενδύσεων. Θα βοηθηθεί, επίσης, η αύξηση των επενδύσεων από το νέο φορολογικό πλαίσιο που καθιέρωσε αυτή η Κυβέρνηση σταματώντας την υπερφορολόγηση.

Επαναλαμβάνω, όμως, το κλειδί για τις ιδιωτικές επενδύσεις σήμερα στην Ελλάδα δεν είναι η βοήθεια του κράτους. Η χώρα έχει και αναπτύσσει περαιτέρω καλές υποδομές στην ενέργεια, τις μεταφορές και τις τηλεπικοινωνίες. Προσωπικό, ακόμη και αν δεν βρίσκεται σε μία περιοχή ή μία ειδικότητα, μπορεί να αναζητηθεί με μία πολιτική νόμιμης μετακίνησης εργαζομένων, όπως ήδη γίνεται στον τουρισμό, για παράδειγμα, ή στην αλιεία.

Τα πιο δύσκολα εμπόδια για τις επιχειρήσεις ξέρετε ποια είναι; Είναι αυτά που θέτει η γραφειοκρατία και ο λαϊκισμός. Κι εκεί ερχόμαστε μπροστά στις χρόνιες κακοδαιμονίες που κατ' εξοχήν αποτελούν, δυστυχώς, τη διαχωριστική γραμμή σήμερα μεταξύ Κυβέρνησης και Αντιπολίτευσης.

Αναφέρομαι στον περιβαλλοντικό και χωροταξικό λαϊκισμό που συνήθως κινητοποιείται με ιδεοληπτικά ή και ιδιότελή κίνητρα και τον οποίο κατ' εξοχήν ενθαρρύνει, δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις και η Αντιπολίτευση σήμερα.

Αναφέρομαι στην αντίσταση στην αξιολόγηση των υπαλλήλων και των μονάδων του κράτους και γενικότερα σε όλες τις κινήσεις εκσυγχρονισμού που ξεβολεύουν τα επιμέρους μικροσυμφέροντα.

Αναφέρομαι στη δαιμονοποίηση των μεγάλων επενδύσεων, επενδύσεων δηλαδή, πολύ υψηλής παραγωγικότητας, που κινητοποιούν συνήθως και ολόκληρα οικοσυστήματα μικρών επιχειρήσεων και στη θεοποίηση, αντίθετα, κάποιων οικονομικών δραστηριοτήτων που έχουν ωραίο πολιτικό γκελ, ακούγονται πολύ καλά στην Αίθουσα όταν λέγονται, αλλά έχουν μικρή πραγματική οικονομική απόδοση και προοπτική.

Οι ιδεοληψίες με τις οποίες έπρεπε να έχουμε τελειώσει από τη δεκαετία του 1980 μάς καταδιώκουν ακόμη και σήμερα σε μία εποχή τρομακτικών ταχυτήτων και δραματικής αλλαγής της τεχνολογίας.

Τελειώνοντας, η πολυτέλεια της ανούσιας αυτής αντιπαράθεσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχει σήμερα. Η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να δώσει στη χώρα πρόσθετη προοπτική όχι μόνο μέχρι το 2027, αλλά και στα επόμενα χρόνια και δεκαετίες, προχωρώντας μπροστά, με νέες βαθιές μεταρρυθμίσεις, στον δρόμο της σύγκρουσης με τις χρόνιες κακοδαιμονίες. Οι επενδύσεις είναι το μέτρο με βάση το οποίο κρίνεται η αποτελεσματικότητα της πολιτικής μας και η πραγματική προοπτική της ελληνικής οικονομίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Επειδή βλέπω ότι από τον κατάλογο των ομιλητών απουσιάζουν κάποιοι συνάδελφοι, θα δώσω τον λόγο στον κ. Παπαηλιού από τον ΣΥΡΙΖΑ και παρακαλώ τους συναδέλφους να προσέλθουν στην Αίθουσα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα ακόμη αναπτυξιακό νομοσχέδιο εισάγεται από την κυβερνώσα παράταξη, από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας στη Βουλή. Ο σκοπός του νομοσχεδίου βρίθκει εξαγγελιών, όπως τουλάχιστον αποτυπώνεται στον τίτλο του και περιγράφεται στην αιτιολογική έκθεση. Παραμένει ο ίδιος με τον αναπτυξιακό νόμο που καταργείται, έναν αναπτυξιακό νόμο που ψηφίσατε εσείς, κύριοι της Κυβέρνησης.

Οι διακηρύξεις για δήθεν βιώσιμη ανάπτυξη και παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας παραμένουν ίδιες, για τη στήριξη -λέτε- της αγοράς, της επιχειρηματικότητας, την προσέλκυση επενδύσεων και εν τέλει για την αναζωογόνηση της οικονομίας μέσω των «καθεστώων ανάπτυξης» που θεσπίζονται. Κούφια λόγια! Ας σημειωθεί, ότι δεν έχει γίνει καν απότιση της εφαρμογής του υπό κατάργηση νόμου, του ν.4887/2022. Άλλωστε, τι αποτίμηση να κάνετε, όταν η πλειονότητα των προκηρύξεων για τα «καθεστώα ανάπτυξης» δεν έχουν καν προκηρυχθεί και εν πάση περιπτώσει, δεν έχουν αποταμιευτεί οι πόροι. Αποτίμηση, μηδέν.

Όπως και στον υπό κατάργηση νόμο τώρα οι διακηρύξεις συνοδεύονται από το γνωστό διαφημιστικό σλόγκαν «Ελλάδα, ισχυρή ανάπτυξη», που περιλαμβάνεται στον τίτλο του νομοσχεδίου, όπως συνηθίζει η Κυβέρνηση να πράττει, λες και απευθύνεται σε αποδέκτες καταναλωτές διαφημίσεων.

Η επικοινωνία, κύριε Υπουργέ, κυριαρχεί της ουσίας. Εξάλλου, η κατεύθυνση είναι σαφής και παραμένει αναλλοίωτη. Η εξυπηρέτηση των μεγάλων συμφερόντων, των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων, στα οποία η Νέα Δημοκρατία υποτάσσεται και τα οποία εκπροσωπεί πολιτικά, απομυζώντας πόρους που θα μπορούσαν να διατεθούν στην αντίστοιχη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα. Όλα αυτά, οι ανέξοδες και μη εκπληρωθείσες υποσχέσεις, διακηρύξεις, αλλά και η πραγματική -όχι η πλασματική- κατάσταση που επικρατεί στην ελληνική οικονομία, στην αγορά, στην επιχειρηματικότητα αναφέρθηκαν κατά την ακρόαση των φορέων από τους εκπροσώπους τους και ιδίως από αυτούς των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αυτή η κατάσταση συνδέεται και με το γεγονός ότι οι μεσαίες, οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις έχουν ελάχιστη συμμετοχή στα προγράμματα του αναπτυξιακού νόμου, διότι τα αιτούμενα εκτός των άλλων, ελάχιστα κεφάλαια, είναι απαγορευτικά γι' αυτές.

«Εκτός» του νέου αναπτυξιακού νομοσχεδίου παραμένει ο πρωτογενής τομέας που δεν ενισχύεται από το υπό συζήτηση πλαίσιο στήριξης. Οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι βρίσκονται αντιμέτωποι με το αυξημένο κόστος παραγωγής, τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και την αβεβαιότητα στις διεθνείς αγορές. Και πάντως, η στήριξη συνεταιριστικών σχημάτων και ομαδικών επενδύσεων που θα διευκόλυνε και θα ενθάρρυνε τον πρωτογενή τομέα δεν βρίσκεται στις πολιτικές σας προτεραιότητες.

Και βέβαια ας μη λησμονείται το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ, σκάνδαλο με σφραγίδα και υπογραφές της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Το λέει, εξάλλου, και η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία. Από το 2019 μέχρι το 2024. Έχει φέρει σε απόγνωση αγρότες και κτηνοτρόφους οι οποίοι κινδυνεύουν να μείνουν εκτός οποιασδήποτε χρηματοδότησης. Και βέβαια, μην ξεχνάμε ότι αυτό σημαίνει εγκατάλειψη περαιτέρω της πρωτογενούς παραγωγής και κατά συνέπεια της υπαίθρου.

Εκτός κάδρου βρίσκεται και η περιφέρεια. Οι τοπικές κοινωνίες ζητούν όχι απλά λόγια, αλλά πράξεις. Απαιτείται χωροθέτηση βιομηχανικών πάρκων, ουσιαστική στήριξη για συγκεκριμένους κλάδους, για συγκεκριμένους τομείς ανά περιφέρεια, βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της κάθε μιας από αυτές. Η ανάπτυξη, για να είναι δίκαιη, οφείλει να είναι συμπεριληπτική. Δεν μπορεί να εξαντλείται σε τίτλους και λογιστικά τεχνάσματα. Οφείλει να αφορά την κοινωνική πλειοψηφία, τις με-

σαίες και μικρές επιχειρήσεις, τις συνεταιριστικές δράσεις, τις περιοχές, οι οποίες βρίσκονται στην απ' έξω της οποίας ανάπτυξης. Θα έπρεπε να ενισχυθεί η στόχευση της αναπτυξιακής πολιτικής με όρους βιωσιμότητας, κοινωνικής ανταποδοτικότητας και περιφερειακής ισότητας. Να υπάρξει ξεχωριστό καθεστώς για τις μεσαίες τις μικρές και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και να εξασφαλιστεί η απλοποίηση των διαδικασιών. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα και αξιολόγηση βάσει ποιοτικών κριτηρίων και όχι με αριθμούς, με μηχανιστικά νούμερα.

Και βέβαια, απουσιάζει από το νομοσχέδιο η περιβαλλοντική διάσταση ενός αναπτυξιακού σχεδιασμού. Απαιτούνται κίνητρα για τις ενεργειακές κοινότητες -τα αναζητούμε-, για επενδύσεις σε ΑΠΕ από συνεταιριστικά σχήματα. Και οι ενεργειακές κοινότητες και οι ΑΠΕ για χρήση από τους αγρότες και κτηνοτρόφους παραμένουν «εκτός». Δεν υπάρχουν σχετικές προβλέψεις.

Ακόμη πιο ανησυχητική είναι η θεσμική διάταξη που διέπει το νομοσχέδιο. Ενισχύεται ο συγκεντρωτισμός στην λήψη αποφάσεων και στη κατανομή των πόρων, με έμφαση σε κεντρικές δομές και επιτροπές που λειτουργούν αδιαφανώς. Οι περιφέρειες, η τοπική αυτοδιοίκηση, οι κοινωνικοί εταίροι εν γένει οι τοπικές κοινωνίες δεν έχουν ουσιαστικό λόγο στη διαμόρφωση και την εφαρμογή των αναπτυξιακών πολιτικών. Η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Αντί να οικοδομείται μία δημοκρατική και συμμετοχική αναπτυξιακή διαδικασία, δημιουργείται ένα τεχνοκρατικό πλαίσιο που αφήνει απ' έξω τις ανάγκες των πολλών. Βέβαια, από την Κυβέρνησή σας απουσιάζει η πολιτική βούληση να διανείμει δίκαια τα εργαλεία ανάπτυξης. Αυτό αποτυπώνεται και στη ρύθμιση για το ρητά καταργούμενο ειδικό καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση». Στη θέση του δημιουργείται ένα νέο καθεστώς υπό τον τίτλο «Καθεστώς Περιοχών Ειδικής Ενίσχυσης». Μέχρι σήμερα, και το λέω και για την περιοχή της δυτικής Μακεδονίας, αλλά και για την ιδιαίτερη πατρίδα μου, την Αρκαδία τη Μεγαλόπολη, το συγκεκριμένο καθεστώς αφορούσε την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις περιοχές των ζωνών βίαιης απολιγνιτοποίησης. Άλλη μία «επιτυχία» της συγκυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας.

Σε κάθε σχετικό καθεστώς του αναπτυξιακού νόμου αναλογεί ετησίως προϋπολογισμός 150 εκατομμυρίων ευρώ. Με το νομοσχέδιο, το νέο καθεστώς που το αντικαθιστά διευρύνεται και θα έχει ασυγκρίτως μεγαλύτερο πεδίο εφαρμογής, δηλαδή θα αφορά περισσότερες περιοχές. Θα περιλαμβάνει μεν τις ζώνες βίαιης απολιγνιτοποίησης, αλλά επιπλέον, και σειρά άλλων περιοχών που αντιμετωπίζουν σημαντικά οικονομικά και δημογραφικά προβλήματα, που μάλιστα περιγράφονται ενδεικτικά. Για παράδειγμα, το νέο καθεστώς θα αφορά παραμεθόριες περιφερειακές περιοχές, θα αφορά περιοχές που το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανέρχεται στο 70% του ετήσιου κ.λπ..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Τελειώνω.

Σε αυτό το διευρυμένο, αλλά χρηματοδοτούμενο εκ των πραγμάτων με ακόμη λιγότερους πόρους καθεστώς, ταυτόχρονα με την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προστίθενται και οι μεγάλες, ώστε να δέσει το γλυκό και να διευκολύνονται και να ενισχύονται αυτές οι μεγάλες επιχειρήσεις, να μένει «εκτός κάδρου», η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, και βέβαια η ελληνική περιφέρεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κύριε συνάδελφε, ολοκληρώσατε. Ολοκληρώσατε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Η μικρομεσαία επιχειρηματική για σας εις το πυρ το εξώτερον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Παρακαλώ.

Τον λόγο έχει τώρα η ανεξάρτητη Βουλευτής κ. Τζάκρη Θεοδώρα.

Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα ξεκινήσω με το τεραστίων διαστάσεων σκάνδαλο κακοδιαχείρισης και αδιαφάνειας που εξελίσσεται τα τελευταία έξι χρόνια στον

ΟΠΕΚΕΠΕ, έναν οργανισμό δηλαδή που συνδέεται άμεσα με τον πιο παραγωγικό τομέα της χώρας μας, τον πρωτογενή.

Τα τελευταία έξι χρόνια, λοιπόν, που ταυτίζονται με τη διακυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, κατά τη διάρκεια της οποίας άλλαξαν έξι διοικήσεις, ο ΟΠΕΚΕΠΕ έχει μετατραπεί σε ένα εργαλείο χειραγώγησης των πελατειακών σχέσεων και χορήγησης δισεκατομμυρίων ευρώ με συνθήκες αδιαφάνειας και διαρκούς συγκάλυψης, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει η καταβολή 3 δισεκατομμυρίων ευρώ σε εξακόσιες ογδόντα χιλιάδες αγρότες κάθε χρόνο από τον ίδιο τον κρατικό οργανισμό που έπρεπε να διασφαλίζει τη λειτουργία του. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ έχει τεθεί υπό επιτήρηση και προσωρινή άρση της πιστοποίησής του, ενώ παράλληλα από τον Σεπτέμβριο του 2024 εφαρμόζεται σε αυτόν ειδικό σχέδιο με σκοπό μετά από τη συμπλήρωση δώδεκα μηνών να εκσυγχρονιστεί και να αναδιαρθρωθεί σύμφωνα με τα πρότυπα που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπλέον, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ερευνάται εδώ και μήνες από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία σχετικά με τις επιδοτήσεις στους αγρότες και τον έλεγχο των βοσκοτόπων. Μάλιστα, τη Δευτέρα 19 Μαΐου κατόπιν εντολής της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, κλιμάκιο της ΕΛΑΣ πραγματοποίησε εφόδους στα γραφεία του ΟΠΕΚΕΠΕ τόσο εδώ στην Αθήνα όσο και στο Ηράκλειο της Κρήτης, προκειμένου να λάβει πολύτιμα στοιχεία και έγγραφα. Όμως, οι ταυτοχρόνους εφόδοι στα γραφεία του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν συνάδουν με την εικόνα της απόλυτης συνεργασίας που παρουσιάζει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και η διοίκηση του οργανισμού. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί, κύριε Υπουργέ, όχι μόνο δεν σας εμπιστεύονται, αλλά κάνουν εφόδους προφανώς για να σας αιφνιδιάσουν και να εμποδίσουν την αλλοίωση εννοητικών στοιχείων. Τόσο πολύ δε έχετε πανικοβληθεί, που καταγγέλλει διεθνώς η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για πρακτικές εκβιασμού και απειλής της.

Έχετε καταστήσει την Ελλάδα κράτος νταή, το οποίο, αν έκανε τώρα αίτηση για την είσοδό του στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αμφίβαλλω κατά πόσο θα πληρούσαμε τα κριτήρια, δηλαδή θα ήμασταν στην ίδια κατηγορία που είναι σήμερα η Αλβανία και άλλες βαλκανικές χώρες των οποίων οι δομές διαφάνειας του κράτους δικαίου αμφισβητούνται. Αν δεν το έχετε καταλάβει, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και ο ΟΠΕΚΕΠΕ αντιμετωπίζεται από τις ευρωπαϊκές αρχές με τον ίδιο τρόπο όπως αντιμετωπίζουν τις εγκληματικές οργανώσεις.

Επιπλέον, αυτό το θράσος σας σάς οδήγησε να απειλείτε ότι θα μηνύσετε την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, αγνοώντας ότι η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στον ΟΠΕΚΕΠΕ ενδέχεται να έχει τεράστιο οικονομικό κόστος για τον αγροτικό τομέα στην Ελλάδα και επιπλέον υπονομεύει τη διαπραγματευτική θέση της χώρας μας στην Ευρώπη τώρα που αρχίζουμε να συζητάμε για τη νέα ΚΑΠ στη νέα προγραμματική περίοδο.

Η κρίση στον ΟΠΕΚΕΠΕ δεν είναι διοικητική. Είναι πρώτα απ' όλα πολιτική, είναι θεσμική και κυρίως είναι κοινωνική. Αν δεν αλλάξει αυτό, το κόστος θα μετριάται σε πρόστιμα και καταλογισμούς, σε χαμένες παραγωγές, σε εγκατάλειψη της υπαίθρου και σε αποδυνάμωση του αγροτικού τομέα. Όλα αυτά είναι ο χορός του παραλόγου ή είναι μια νέα κυβερνητική επιτελική πλεκτάνη; Διότι, αντί να διορίσετε τον έβδομο κατά σειρά πρόεδρο, στην ουσία για να αποφύγετε τις ποινικές και πολιτικές ευθύνες και την προεκλογική εκδίκασή τους, έρχεστε και επιχειρείτε τη διάσπαση του ΟΠΕΚΕΠΕ σε στρατηγείο διαφθοράς και σε εκτελεστικό βραχίονα της διαφθοράς, διαχωρίζοντας την πολιτική ευθύνη και επιτελική πανουργία σας από τον μηχανισμό υλοποίησης του σχεδιασμού σας, δημιουργώντας κάτι το οποίο πρέπει να γνωρίζετε ότι δεν θα περάσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα επιμείνει στην ύπαρξη ενός ανεξάρτητου πιστοποιημένου οργανισμού, καθώς δεν μπορείτε να διαχωρίσετε τον σχεδιασμό της κατανομής των ενισχύσεων από τον μηχανισμό καταβολής τους και τον έλεγχό τους.

Έρχεται, λοιπόν, ο κ. Τσιάρας την Κυριακή και μας λέει πως όλα δείχνουν ότι τον έλεγχο του σχεδιασμού και της κατανομής των ενισχύσεων θα τον πάρει πλέον απευθείας το Υπουργείο. Δηλαδή, θέλει να μας πει ότι του τελείωσαν οι «αυτοφωράκια» είτε ότι δεν θέλει να χάνει χρόνο με μεσάζοντες που καθυστε-

ρούν την υλοποίηση των επιτελικών ρουσφετιών σε προεκλογικό χρόνο. Και έρχεται τη Δευτέρα ο κ. Χατζηδάκης και μοιράζεται μαζί μας τη σοφία του, δηλαδή άλλη μια σοφιστεία συγκάλυψης ότι θα ήταν -λέει- ωραία να χρησιμοποιούσαμε ως μηχανισμό για την καταβολή των επιδοτήσεων στους αγρότες την ΑΑΔΕ.

Χθες την Τρίτη, προφανώς επειδή κατάλαβαν ότι είναι εντελώς αντίθετο με τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς αυτό που σκέφτονταν, άρχισαν να διαδίδουν ότι θα καταργήσουν εντελώς τον ΟΠΕΚΕΠΕ και θα τον μεταφέρουν και το προσωπικό και τις αρμοδιότητές τους στην ΑΑΔΕ. Σε ποιον νομίζετε ότι απευθύνεστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Νομίζετε ότι με ψέματα και επικινδυνισμούς θα μαζέψετε αυτό που σας ξέφυγε και πετάτε το μπαλάκι στο 2026 για να ξεχαστεί το θέμα;

Σας θέτω, λοιπόν, τρία ερωτήματα, επί των οποίων θα ασκήσω και κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Πρώτον, έχει η ΑΑΔΕ αυτήν τη στιγμή ως Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων δυνατότητα αλλαγής του ιδρυτικού της νόμου και απόκτηση αρμοδιοτήτων πολιτικού σχεδιασμού και λήψης απόφασης επί της αγροτικής πολιτικής;

Δεύτερον, έχει στο οργανόγραμμά της τις κατάλληλες υποδομές και τη δυνατότητα να απορροφήσει έναν ολόκληρο πιστοποιημένο οργανισμό υποκείμενο στην πολιτική διοίκηση ενός άλλου Υπουργείου;

Και τρίτον, μπορείτε να μας εξηγήσετε μέχρι το τέλος του 2026, που θα έχετε ολοκληρώσει αυτό το νέο επιτελικό θαύμα, τι θα γίνει με τον σχεδιασμό και την κατανομή των αγροτικών επιδοτήσεων στους αγρότες, καθώς επίσης και όλων των άλλων ενισχύσεων που προκύπτουν από τις άλλες πολιτικές της ΚΑΠ;

Είναι φανερό ότι πλέον στην ίδια την Κυβέρνηση δεν εμπιστεύεστε ούτε ο ένας τον άλλον και αυτό φανερώνει ότι η Κυβέρνηση αυτή έχει χάσει πλήρως τον έλεγχο, όχι μάλιστα μόνο σε ηθικό επίπεδο -αυτό το γνωρίζουμε εδώ και πολλά χρόνια-, αλλά ακόμη και σε πρακτικό επίπεδο. Έχετε καταστρέψει όλο το εγχώριο επιχειρείν και τώρα επιχειρείτε να βάλετε ταφόπλακα και στον αγροτικό τομέα της χώρας.

Και περνά στο σημερινό νομοσχέδιο. Ήταν τρία χρόνια πριν που ο τότε αναπτυξιακός νόμος του κ. Γεωργιάδη θα αποτελούσε δήθεν τη βάση για ένα νέο παραγωγικό μοντέλο της χώρας για τα επόμενα πολλά-πολλά χρόνια. Σας διέψευσε, όμως, η σκληρή πραγματικότητα. Χρειάστηκε να περάσουν τρία χρόνια για να αντιληφθείτε την αποτυχία του αναπτυξιακού νόμου Γεωργιάδη. Τρία χρόνια μετά μηδέν απορρόφηση και η ισχυρή Ελλάδα γίνεται βιώσιμη ανάπτυξη και παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας και σε λίγο θα έχουμε μπροστά μας έναν νέο νόμο για την ανάπτυξη της χώρας για τους επόμενους δεκαοκτώ μήνες.

Η ερώτηση που προκύπτει πλέον είναι η εξής: Αυτός ο καινούργιος νόμος θα καταφέρει κάτι καλύτερο, κάτι διαφορετικό; Η απάντηση είναι «όχι». Πρώτον, γιατί δεν αξιολογήθηκε η αποτυχία του προηγούμενου. Γιατί δεν λειτούργησε η πολυδιαφημιζόμενη δυνατότητα της ισομερούς κατανομής σε όλες τις περιφέρειες. Γιατί δεν λειτούργησε η δυνατότητα για τις ζώνες απολιγνιτοποίησης, δηλαδή Φλώρινα, Κοζάνη και Μεγαλόπολη που θα είχαν ιδιαίτερη ενίσχυση και πριμοδότηση στα επενδυτικά τους σχέδια. Τι έγινε με την ιδιαίτερη στήριξη στη Θράκη; Μηδέν, απολύτως τίποτα.

Δεύτερον, γιατί δεν διορθώθηκαν τα εμφανή προβληματικά σημεία του προηγούμενου νόμου; Όταν η ύπαρξη πολλών καθεστώτων δημιουργεί αχρείαστη πολυπλοκότητα, απαίτηση για πολλές τροποποιήσεις στο OPSAN, σύγχυση στους επενδυτές και στον νέο νόμο καθώς διατηρούνται δώδεκα καθεστώτα ενίσχυσης σχεδόν τα ίδια με του προηγούμενου νόμου, με εξαίρεση τη διαγραφή του νέου επιχειρείν που γίνεται κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία με μειωμένο όμως προϋπολογισμό, από 5 εκατομμύρια σε 3 εκατομμύρια. Δεν αντιμετωπίζονται οι μεγάλες καθυστερήσεις στην αξιολόγηση των φακέλων και των επενδυτικών σχεδίων, η υποστελέχωση των υπηρεσιών, η δυσκολία στη σύνταξη του φακέλου που συνοδεύει το αίτημα υπαγωγής δεδομένου και του μεγάλου κόστους που τους συνοδεύει. Πουθενά δεν φαίνεται πώς θα βελτιωθεί το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών στη χώρα μας. Γιατί θα σας πω ξανά το παράλογο,

αυξάνονται οι εξαγωγές και συγχρόνως, κύριε Υπουργέ, αυξάνεται και το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών. Ξέρετε γιατί; Γιατί τα προϊόντα που εξαγονται χρησιμοποιούν για την παραγωγή τους πρώτες ύλες από το εξωτερικό και δεν βλέπω στο παρόν νομοσχέδιο να λαμβάνεται κάποια μέριμνα ή κάποια δράση για την ενίσχυση της παραγωγής των πρώτων υλών στη χώρα μας.

Δεν υπάρχουν απαντήσεις στο ερώτημα για το πώς θα μετατρέψουμε επομένως την Ελλάδα από αγορά κατανάλωσης σε αγορά παραγωγής. Είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο εξακολουθεί να ευνοεί τις μεγάλες επενδύσεις με την αύξηση των ανώτατων ορίων των χορηγούμενων ενισχύσεων και βεβαίως εξακολουθεί η δυσχερής θέση αν όχι ο αποκλεισμός από τις ενισχύσεις των πολύ μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων που είναι ο θεμέλιος λίθος της ελληνικής οικονομίας.

Ακόμη και κάποια θετικά σημεία που έχει αυτό το νομοσχέδιο, όπως το νέο είδος ενίσχυσης αυτό της ταχείας αδειοδότησης, μετατρέπεται σχεδόν αυτόματα στη συγκέντρωση αρμοδιοτήτων στον Υπουργό με περιορισμό του ελέγχου νομιμότητας και αδιαφάνεια, αφού η αυστηρή προθεσμία των δύο μηνών για την ολοκλήρωση όλων των αδειοδοτήσεων -ακόμη και των πολεοδομικών, ακόμη και των περιβαλλοντικών, ακόμη και των ελέγχων εγκατάστασης δεδομένης της υποστελέχωσης των υπηρεσιών- είναι αδύνατη.

Πουθενά δεν υπάρχει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης και σταθερού αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας. Είναι ένα νομοσχέδιο που ακολουθεί την πεπατημένη του προηγούμενου και παρ' όλο που και χρήματα υπάρχουν και έργα θα μπορούσαν να υλοποιηθούν, απουσιάζει ένας σοβαρός κεντρικός σχεδιασμός.

Οι αριθμοί, ωστόσο, παραμένουν αμείλικτοι. Το ανθρώπινο δυναμικό στην περιφέρεια μειώνεται και είναι άγνωστες οι διαστάσεις που θα έχει στο μέλλον αυτή η μείωση, η γήρανση του πληθυσμού, το δημογραφικό πρόβλημα, η φυγή των νέων στα μεγάλα αστικά κέντρα για αναζήτηση εργασίας, η αποβιομηχάνιση στην περιφέρεια τείνουν να πάρουν απρόβλεπτες διαστάσεις. Πραγματικά αναρωτιέμαι πώς ο νέος νόμος θα αντιστρέψει, πώς θα περιορίσει αυτήν την κατάσταση. Δεν θα την αντιστρέψει και δεν θα την περιορίσει, γιατί δεν λαμβάνει καμία πρόνοια για αυτά.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα ένα μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 7^ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Σμύρνης, (το πρώτο τμήμα).

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει τώρα από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής, η κ. Σπυριδάκη Αικατερίνη.

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν μπω στην ομιλία, να καλημερίσω και εγώ τα παιδιά και είναι μια καλή ευκαιρία να θυμηθούμε όλοι σε αυτήν την Αίθουσα ότι οφείλουμε να είμαστε παράδειγμα προς μίμηση και όχι παράδειγμα προς αποφυγή γι' αυτήν τη γενιά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποιο είναι τελικά το σημερινό σας αφήγημα; Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, σε ποιον απευθύνεται και τι λέει; Όταν μας φέρνεται ένα νομοσχέδιο που δεν είναι τίποτε άλλο από συνονθύλευμα τροποποιήσεων του δικού σας νόμου, του ν.4887/2022, και όταν αυτές οι αλλαγές δεν φέρνουν ούτε ίχνος παραγωγικού μετασχηματισμού τότε το μήνυμά είναι ένα: «Αποτύχαμε, αλλά συνεχίζουμε σαν να μην συμβαίνει τίποτα», δηλαδή «business as usual».

Μέχρι τότε θα νομοθετηθείτε επικοινωνιακά; Μέχρι τότε θα κρύβεστε πίσω από πομπώδεις τίτλους χωρίς ουσία; Μιλάτε για ένα νέο παραγωγικό πρότυπο χωρίς να έχετε καν αξιολογήσει

τον προηγούμενο νόμο σας. Ούτε ένα στοιχείο, ούτε μια αποτίμηση. Υπόσχεστε εξωστρέφεια, επενδύσεις, επιχειρηματικότητα, αλλά πρώτα πρέπει να απαντήσετε: Γιατί τρία χρόνια μετά σχεδόν μηδενικές προκηρύξεις, ούτε μια υπαγωγή, ούτε 1 ευρώ πληρωμές. Και τώρα μας λέτε με σερμύνη ότι αντί για δεκατρία καθεστώτα, θα έχουμε δώδεκα και περιμένετε να πιστέψουμε ότι τώρα όλα θα λειτουργήσουν ρολόι.

Έξι χρόνια Κυβέρνηση, τρία χρόνια για να φέρετε τον δικό σας νόμο, άλλα τρία για να ενεργοποιήσετε μόλις τέσσερα από τα δεκατρία καθεστώτα και ούτε 1 ευρώ στους δικαιούχους. Πότε φταίει το Υπουργείο Οικονομικών, πότε φταίει το πληροφοριακό σας σύστημα, το ίδιο που το 2022 αποκαλούσατε σύγχρονο, γρήγορο, ευέλικτο.

Και τώρα μας λέτε να είμαστε ρεαλιστές. Όχι, σοβαρευτείτε επιτέλους. Το κράτος δεν υπάρχει για να δικαιολογεί την ανεπάρκειά σας, υπάρχει για να υπηρετεί τον πολίτη, την κοινωνία, την παραγωγή, τις επενδύσεις. Αντί να χτίσετε ένα λειτουργικό πρότυπο, αντί να χτίσετε έναν λειτουργικό μηχανισμό, αυξάνετε τις προθεσμίες για να προσαρμόσετε το σύστημα στη δική σας αναποτελεσματικότητα.

Και φτάνουμε στο αποκορύφωμα. Το άρθρο 9 παράγραφος 3 περίπτωση ε'. Αν οι άδειες δεν εκδοθούν εντός δύο μηνών, τότε ως εκ θαύματος ο Υπουργός Ανάπτυξης σαν Πάπας θα εκδίδει άδειες περιβαλλοντικών όρων με το «χρυσόβουλό του». Για ποια αδιαφάνεια μιλάμε; Ποιες είναι οι δικλίδες ασφαλείας για να προστατεύσουν τη διαφάνεια σε αυτήν την περίπτωση; Πού το έχετε ξαναδεί αυτό; Χρέος σας δεν είναι να νομιμοποιείτε τις παρακάμψεις, είναι να φροντίζετε οι υπηρεσίες να τηρούν τις προθεσμίες, ώστε να γίνονται όλα και γρήγορα και νόμιμα. Σας το είπα και η ΕΟΚΕ, αλλά ποιος την ακούει.

Και επίσης τώρα που λέμε ποιος την ακούει, η ΕΣΑμεΑ έστειλε τα αιτήματά της προς διαβούλευση για να βοηθήσει τη διαδικασία, ναι, για να έχουμε κοινωνική ανάπτυξη. Όμως, για εσάς η διαβούλευση είναι μόνο επιφανειακή και μόνο προσχηματική. Αυτό είναι το επιτελικό σας κράτος, το κράτος των αρίστων; Ένα κράτος που νομοθετεί για να παρακάμπτει τον ίδιο του τον εαυτό;

Και μέσα σε όλα αυτά λείπει κάτι σημαντικό για εμάς, αλλά μάλλον ασήμαντο για εσάς, ο τουρισμός. Ναι, ο τουρισμός. Πώς γίνεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να μιλάμε για βιώσιμη ανάπτυξη, επιχειρηματικότητα, επενδύσεις και να μην υπάρχει ούτε μια αναφορά στον τουρισμό. Μιλάμε για έναν τομέα που έφερε 30 δισεκατομμύρια ευρώ το 2024, το 13% του ΑΕΠ, και σχεδόν το 30%, αν υπολογίσουμε τις πολλαπλές επιδράσεις του.

Μιλάμε για έναν τομέα που κρατά όρθιες τοπικές οικονομίες, που καλύπτει το 70% του εμπορικού μας ελλείμματος και φτάνει να απασχολεί εκατομμύρια χιλιάδες ανθρώπους στην αιχμή της σεζόν. Κι όμως, στο άρθρο 3 του νομοσχεδίου ούτε μια λέξη για τον τουρισμό. Δεν είναι παράλειψη, είναι επιλογή και μάλιστα συνειδητή, γιατί δεν ξεχάστηκε αφαιρέθηκε, έχει διαφορά.

Γιατί τελικά, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, αυτό είναι το αφήγημά σας, ο τουρισμός θα δουλέψει από μόνος του στον αυτόματο. Δεν χρειάζεται στρατηγική, δεν χρειάζεται στήριξη, δεν χρειάζεται να αναφέρεται σε κεντρικά νομοσχέδια αναπτυξιακής πολιτικής. Αυτή είναι η αντίληψή σας και εκεί αποκαλύπτεται ξανά το πρόβλημα: Έλλειψη οράματος, έλλειψη συντονισμού, έλλειψη σοβαρότητας. Ό,τι δεν μπορείτε να σχεδιάσετε, το πετάτε έξω. Είναι σαν να μας λέτε σήμερα, αν δεν ξέρουμε κάτι πώς να το κάνουμε καλά, τότε δεν θα το κάνουμε καθόλου.

Λοιπόν, όχι, δεν θα σας το επιτρέψουμε. Δεν σας επιτρέψουμε να βγάλετε τον τουρισμό από τον χάρτη της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής. Ο τουρισμός πρέπει να οργανωθεί και όχι να αγνοηθεί. Θέλετε παραγωγικό μετασχηματισμό; Τότε ξεκινήστε από τα αυτονόητα. Δώστε κίνητρα στους μικρομεσαίους, στη μεταποίηση, στηρίζετε τον πρωτογενή τομέα, ενισχύστε τη βιομηχανική παραγωγή. Και το πιο κρίσιμο, διασυνδέστε όλους αυτούς τους τομείς με τον τουρισμό. Μόνο έτσι σπάμε τη μονοκαλλιέργεια, πολλαπλασιάζουμε τα οφέλη και τα κέρδη του τουρισμού μένουν στον τόπο, στους παραγωγούς, στους επαγγελματίες της περιφέρειας.

Κι εδώ είναι το πιο κομβικό, να μειώσουμε την εξάρτηση από

τις εισαγωγές, να περιορίσουμε το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών, να κατευθύνουμε πόρους στην αναβάθμιση των υποδομών, στη θωράκιση των προορισμών μας απέναντι στην κλιματική κρίση. Θέλετε περιφερειακή σύγκλιση; Ε, τότε να επεκτείνετε τον τουρισμό γεωγραφικά, θεματικά, χρονικά. Το νομοσχέδιό σας είναι άλλη μια επικοινωνιακή φούσκα που θα σπάσει με τον πρώτο αέρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταθέσαμε ερώτηση και ζητάμε το αυτονόητο. Ζητούσαμε να διορθωθεί μια κατάφορη αδικία εις βάρος των μικρών και μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων που στην πράξη έμειναν εκτός αναπτυξιακού νόμου. Και τι πήραμε ως απάντηση από το Υπουργείο Ανάπτυξης; «Τα 150 εκατομμύρια είναι το ανώτατο όριο, έχουμε παλιές υποχρεώσεις. Ο τουρισμός ίσως ενταχθεί σε νέο κύκλο κάποτε». Την ίδια στιγμή, το ίδιο το Υπουργείο παραδέχεται πως το 86% των αιτήσεων υπαγωγής προέρχεται από πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις και ήταν αυτές που αποκλείστηκαν. Οι πολλοί απ' έξω για να ενισχυθούν οι λίγοι. Αυτό δεν είναι στρατηγική, αυτό είναι μεροληψία.

Και ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, το Υπουργείο Τουρισμού μάς απαντά λες και δεν έχουμε εικόνα της πραγματικότητας είτε εμείς, είτε το Υπουργείο και μας λέει ότι δεν τίθενται περιορισμοί βάσει μεγέθους επιχείρησης. Στα χαρτιά ίσως. Στην πράξη, όμως; Στην πράξη το σύστημα ευνοεί τους μεγάλους, αυτούς που έχουν πρόσβαση με φάκελο, με συμβούλους, με τραπεζική φερεγγυότητα.

Ας δούμε τη δανειακή διευκόλυνση του Ταμείου Ανάκαμψης. Από τα 17,7 δισεκατομμύρια μόλις τα 2,1 πήγαν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ούτε το 12%. Τα υπόλοιπα 15,6 δισεκατομμύρια πού πήγαν; Αυτή είναι η Ελλάδα 20 ή μήπως είναι η παλιά Ελλάδα με μια νέα βιτρίνα; Η διακυβέρνησή σας το μόνο που κατάφερε είναι να μεγαλώσει την ψαλίδα. Πλέον για να είναι μια επιχείρηση μεσαία και βιώσιμη, πρέπει να λειτουργεί σαν μεγάλη με ιδίους πόρους, με πρόσβαση σε ρευστότητα. Κι ενώ υποτίθεται ότι ενισχύετε τις μεσαίες, διπλασιάζετε το ανώτατο όριο ενίσχυσης στις τουριστικές επιχειρήσεις ανά σχέδιο από τα 10 στα 20 εκατομμύρια. Για ποιους όμως; Για ποιους φτιάχνετε αυτά τα καθεστώτα;

Κλείνοντας, θα σταθώ στο άρθρο 96. Για άλλη μια φορά η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας νομοθετεί μόνο και μόνο για να ξεχάσει αυτά που η ίδια ψήφισε. Πριν από πέντε μήνες, με τροπολογία εξπρές, κατατεθειμένη νύχτα, μεταφέρατε τις κρίσιμες αρμοδιότητες της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων στο Υπουργείο Ναυτιλίας και στην ΕΣΑΛ.

Και από τότε θεσμικό κενό, αδράνεια και κανείς δεν ξέρει ποιος σχεδιάζει, ποιος εγκρίνει και ποιος αδειοδοτεί. Κι έρχεστε σήμερα, έξι μήνες μετά, να μας πείτε με φυσικότητα ότι, ναι, υπάρχουν εκκρεμότητες και θα επιστρέψουν στην Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων. Μπρος-πίσω, χωρίς σχέδιο, χωρίς συνέχεια, χωρίς σοβαρότητα. Ποια Αρχή εξυπηρετεί τις νέες χωροθετήσεις που ξεκίνησαν από τις 20-12-2024; Και τις εκκρεμίες υποθέσεις ποιος τις προχώρησε; Ή μήπως στοιβάζονται και σκονίζονται σε κάποιο συρτάρι;

Αυτή είναι η εικόνα του επιτελικού σας κράτους; Πρόχειρη, αποσπασματική, χωρίς κανέναν σεβασμό στους πολίτες και τους θεσμούς της τοπικής κοινωνίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χώρα δεν έχει ανάγκη από διορθώσεις βιτρίνας. Έχει ανάγκη από βαθιές τομές, σχέδιο και πολιτική βούληση. Δεν ισχύει το όραμά σας σε ένα κράτος που αυτοαναίρεται, που νομοθετεί χωρίς εφαρμογή και υπόκειται χωρίς αντίκρισμα. Ο τουρισμός, οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες, οι παραγωγοί και οι περιφέρειες, αυτοί δηλαδή που στην ουσία κρατούν ζωντανή την οικονομία, δικαιούνται να έχουν θέση στον στρατηγικό σχεδιασμό. Η ανάπτυξη ή θα είναι δικαίη και συνεκτική ή δεν θα είναι καθόλου.

Εμείς όμως θα συνεχίσουμε να μιλάμε για τους αόρατους του συστήματος και να παλεύουμε για ένα κράτος που στέκεται στο ύψος των πολιτών και στο ύψος των περιστάσεων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Γεώργιος Κωτσός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα ένα κρίσιμο νομοσχέδιο που έχει να κάνει με τη συμβολή ενός ισχυρού χρηματοδοτικού εργαλείου στην περαιτέρω ανάπτυξη του τόπου μας που κρίνεται και εξαιρετικά καθοριστικό.

Η Κυβέρνησή μας έχει αποδείξει τα τελευταία χρόνια ότι νομοθετεί στη βάση ενός στρατηγικού σχεδιασμού που έχει αναδιαμορφώσει τη δομή της ελληνικής οικονομίας, έχει αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο και έχει δώσει τη δυνατότητα στη χώρα μας να αναπτυχθεί αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, αλλά και το εξαιρετικά πλούσιο ανθρώπινο δυναμικό.

Η Ελλάδα πλέον είναι ένας φιλοεπενδυτικός προορισμός στην Ευρώπη και έχει κερδίσει την επενδυτική βαθμίδα από όλους τους διεθνείς οίκους, με τελευταίο τον Moody's, που μετά από δεκατέσσερα χρόνια αναφέρει χαρακτηριστικά ότι η πολιτική της Κυβέρνησης και οι θεσμικές της βελτιώσεις έχουν αποδώσει καρπούς, εδραιώνοντας ένα σταθερό πολιτικό περιβάλλον. Μια ακόμη απόδειξη είναι ότι η πατρίδα μας είναι δημοσιονομικά σταθερή και αξιόπιστη με πολύ καλές οικονομικές πρακτικές.

Ο αναπτυξιακός νόμος έρχεται επί της ουσίας να βελτιώσει αυτό που ξεκινήσαμε το 2022, ανταποκρινόμενη στις σύγχρονες απαιτήσεις τόσο της επιχειρηματικότητας, όσο και της τεχνητής νοημοσύνης και εν γένει της οικονομικής και αναπτυξιακής ζωής του τόπου.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος πλέον στρέφεται σε μια άλλη αντίληψη, μιας πιο παραγωγικής δράσης της οικονομίας, της παραγωγικής ανασυγκρότησής της, ενός μετασχηματισμού της που θα ρίχνει μεγαλύτερο βάρος στη βιομηχανία, σε παραγωγικές επενδύσεις, σε νέες τεχνολογίες και κυρίως στη μεταποίηση.

Είναι ταυτόχρονα εργαλείο οικονομικής μετάβασης, πράσινης και ψηφιακής ανασυγκρότησης και στήριξης της υγιούς επιχειρηματικότητας. Προβλέπει επενδυτικά καθεστώτα άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ για την περίοδο 2025 - 2026, στηρίζοντας τις παραμεθόριες και οικονομικά ασθενέστερες περιοχές της χώρας μας.

Συζητούμε λοιπόν για ένα νομοσχέδιο που δεν περιορίζεται σε τροποποιήσεις γραφειοκρατικού χαρακτήρα, αλλά έρχεται να επιταχύνει και να διευρύνει τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας.

Μιλάμε για μία τομή, που φιλοδοξεί να διαμορφώσει το αναπτυξιακό αποτύπωμά μας στη νέα εποχή. Ζούμε σε μία εποχή κατά την οποία συντελούνται κοσμογονικές αλλαγές. Η τεχνολογία εξελίσσεται με ιλιγγιώδη ταχύτητα. Η ενέργεια, το περιβάλλον, η ψηφιακή καινοτομία καθορίζουν πλέον την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών. Εάν θέλουμε η Ελλάδα να παραμείνει όχι ένας απλός θεατής, αλλά πρωταγωνιστής, οφείλουμε να ενισχύσουμε την επενδυτική μας δυναμική.

Κύριος στόχος είναι η μείωση των ανισοτήτων κοινωνικών και περιφερειακών, ώστε να στηρίξουμε εκείνες τις περιοχές της χώρας μας που βρίσκονται αρκετά κάτω από τον μέσο όρο της Ελλάδος. Προτεραιοποιούμε τη στήριξη της Θράκης και της Θεσσαλίας. Η περιφέρεια χρειάζεται ιδιαίτερη στήριξη όχι μόνο για εθνικούς λόγους ασφαλείας και πατριωτισμού, αλλά και για οικονομικούς λόγους, πόσο μάλλον η ιδιαίτερη πατρίδα μου, η Θεσσαλία, που υπέστη καθολική καταστροφή από τον «Daniel», Υπουργέ. Και πραγματικά είναι εξαιρετική η πρόβλεψή σας να ενσωματωθεί στο ειδικό καθεστώς ενισχύσεων και η περιοχή της Θεσσαλίας, που πραγματικά βιώσαμε καθολική οικονομική και παραγωγική καταστροφή λόγω των μεγάλων έντονων και επικίνδυνων καιρικών φαινομένων, που δημιούργησαν όλα αυτά τα προβλήματα.

Έτσι, ο νέος νόμος επικεντρώνεται σε τρία νέα καθεστώτα: Καθεστώς σύγχρονης τεχνολογίας, καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας και καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης. Αποτυπώνεται η στρατηγική κατεύθυνση της πολιτικής μας για βιώσιμη ανάπτυξη, ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, ενίσχυση της ανάπτυξης στην περιφέρεια, παραγωγικός

μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας με μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, στήριξη του αγροτικού πρωτογενούς τομέα, στήριξη της βιομηχανίας.

Το παρόν νομοσχέδιο ενισχύει τη διαφάνεια, την αξιοκρατία, επεκτείνει την πρόσβαση σε άμεσες επιχορηγήσεις για μεσαίες επιχειρήσεις, ενισχύει τη χρηματοδοτική ευελιξία, μειώνει τους χρόνους για τους απαιτούμενους ελέγχους. Οι δικαιούχοι του νέου αναπτυξιακού νόμου θα έχουν φορολογική απαλλαγή, δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, η οποία συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και για τις οποίες δεν λαμβάνεται καμία άλλη κρατική ενίσχυση, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου για τα καθεστώτα, σύγχρονες τεχνολογίες και κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία.

Οι τομείς στους οποίους στοχεύει νέος νόμος είναι οι σύγχρονες τεχνολογίες, η πράσινη μεταβίβαση, περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων, κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία, περιοχές ειδικής ενίσχυσης, αγροδιατροφή, πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, που θα ήθελα εδώ να σταθώ, διότι κατά κύριο λόγο τα παραγόμενα σε μας αγροτικά προϊόντα επεξεργάζονται σε πρωτογενές επίπεδο και εξάγονται στο εξωτερικό για να εισάγουμε τελικά από το εξωτερικό τελικά προϊόντα των συγκεκριμένων αγροτικών παραγωγών σε πολλαπλάσιο κόστος για την εθνική μας οικονομία.

Στρατηγική μας, λοιπόν, είναι για ένα νέο παραγωγικό μοντέλο της χώρας μας και για έναν παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας η ενίσχυση της σύγχρονης ελληνικής βιομηχανίας και η ένταξη των τεχνολογιών και της καινοτομίας στο οικονομικό γίγνεσθαι, προκειμένου να υπάρξουν μεγαλύτερες δυνατότητες εξαγωγών των ελληνικών προϊόντων και ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Επομένως, το παρόν νομοσχέδιο δεν είναι μόνον αναπτυξιακό, εμπεριέχει και συγκεκριμένες πολιτικές στρατηγικές, γιατί αντανακλά το μοντέλο ανάπτυξης που θέλουμε δίκαιο, περιφερειακό, ισόρροπο, φιλικό στην καινοτομία και στις επενδύσεις. Η βιώσιμη ανάπτυξη δεν είναι ένα απλό σύνθημα, είναι πράξη ευθύνης, είναι επιλογή για να χτίσουμε μία οικονομία ανθεκτική, περιβαλλοντικά συμβατή και κοινωνικά δίκαιη.

Με αυτό το νομοσχέδιο δεν διορθώνουμε απλώς το χθες, θέτουμε τις βάσεις για ένα μεταρρυθμιστικό αύριο της ελληνικής οικονομίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξαναγύρθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», σαράντα δύο μαθητρίες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Ψυχικού.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει τώρα ο Ανεξάρτητος Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Φλώρος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΛΩΡΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητάμε περισσότερο για ένα σύμπωμα της Ελλάδας, παρά ένα αναπτυξιακό νομοσχέδιο, γιατί δυστυχώς έχουμε καταλήξει να είμαστε μια πολιτεία που έχει ξεχάσει πού θέλει να πάει και να έχουμε μια Κυβέρνηση που ονομάζει ανάπτυξη το κάθε λογής διοικητικό «μακιγιάζ» που εφαρμόζει.

Θα έπρεπε να μιλάμε για βιομηχανική πολιτική ανάπτυξης στον ανύπαρκτο πρωτογενή τομέα, να σχεδιάζουμε γενικώς την επό-

μενη δεκαετία - δεκαπενταετία, αλλά διαρκώς ανακυκλώνουμε τα ίδια και τα ίδια. Η Ελλάδα χρειάζεται να αποφασίσει τι δρόμο θέλει να πάρει, τι θέλει να παράγει, ποιο θα είναι το παραγωγικό της μοντέλο, ποιους συμμάχους θα χρειαστεί σε αυτήν την προσπάθεια και ποια θα είναι η οικονομική της ταυτότητα.

Το σημερινό νομοσχέδιο δεν απαντά σε τίποτα από όλα αυτά. Και το πολύ απλό ερώτημα που τίθεται είναι το εξής: Πώς μπορείς να μιλάς για ανάπτυξη όταν δεν ξέρεις πού θες να πας; Μιλώντας για αναπτυξιακή πολιτική τον 21^ο αιώνα, δεν μπορούμε να αγνοούμε την τεχνητή νοημοσύνη, δεν μπορούμε να συζητάμε για ανάπτυξη και να μην αναφερόμαστε σε τεχνολογίες που ήδη καθορίζουν την παγκόσμια οικονομία.

Σύμφωνα με το άρθρο 57 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για την τεχνητή νοημοσύνη, γίνεται σαφές πως κάθε χώρα της Ένωσης πρέπει να δημιουργήσει τουλάχιστον ένα AI Regulatory Sandbox. Τι είναι αυτό; Πρόκειται για ένα ελεγχόμενο και εποπτευόμενο περιβάλλον δοκιμών, όπου εταιρείες, ιδίως μικρομεσαίες και νεοφυείς, μπορούν να πειραματιστούν με εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης. Εκεί δοκιμάζουν νέες ιδέες χωρίς γραφειοκρατικά εμπόδια, με υποστήριξη από δημόσιες αρχές, χωρίς να φοβούνται ότι θα τους πέσει κάποιο πρόστιμο πριν καν αυτές ξεκινήσουν.

Θα γίνω πιο σαφής. Μία ελληνική startup θέλει να φτιάξει έναν αλγόριθμο τεχνητής νοημοσύνης. Προβλέπει κινδύνους για ασθενείς με διαβήτη, αναλύοντας σε πραγματικό χρόνο τα ιατρικά τους δεδομένα. Σήμερα, αν τολμήσει να το κάνει, κινδυνεύει να παραβιάσει GDPR, ιατρικούς κανόνες, κανονισμούς συσκευών και να καταρρεύσει πριν προλάβει καν να ξεκινήσει. Σε ένα AI Sandbox θα μπορούσε να το δοκιμάσει αυτό υπό την κρατική εποπτεία με υποστήριξη, με ευελιξία και με ασφάλεια μέχρι να είναι έτοιμη να μπει στην αγορά. Αυτό σημαίνει πραγματική καινοτομία και στρατηγική.

Και, όμως, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, σε εκατόν τρεις σελίδες αυτού του νομοσχεδίου δεν υπάρχει ούτε μία πρόβλεψη γι' αυτό. Η Γαλλία το εφαρμόζει ήδη στην υγεία. Η Ολλανδία το εφαρμόζει στην ηθική χρήση αλγορίθμων στο Δημόσιο. Και εμείς ακόμη και σήμερα επενδύουμε σε ακίνητα και φωτοβολταϊκά χωρίς να έχουμε λάβει ακόμη την απάντηση σχετικά με το ποιο παραγωγικό οικοσύστημα μπορεί να αναπτυχθεί τελικά με φωτοβολταϊκά, ποια νέα γενιά επιστημόνων θα επιστρέψει για να ασχοληθεί τελικά με το real estate, πού είναι η διασύνδεση με τα πανεπιστήμια, πού είναι η βιομηχανική τεχνογνωσία και κυρίως πού είναι η συνεργασία με τους νέους μηχανικούς προγραμματιστές και ερευνητές.

Αφού θέλουμε, λοιπόν, να μιλάμε για αναπτυξιακά μέτρα, γιατί δεν κοιτάμε τι γίνεται και στην ευρύτερη γειτονιά μας; Γιατί δεν παίρνουμε ποτέ παραδείγματα από επιτυχίες ξένων χωρών; Δεν είναι αξιοσημείωτη η αναφορά της περίπτωσης της Ουγγαρίας, μιας μικρής χώρας με αντίστοιχα οικονομικά μεγέθη και οικονομικούς δείκτες με τους δικούς μας; Η κυβέρνηση Ορμπάν έχει μετατρέψει την Κίνα σε στρατηγικό εταίρο και έχει ανοίξει διάπλατα πόρτες σε επενδύσεις υψηλής τεχνολογίας. Πρόσφατα, η κινέζικη BYD, η μεγαλύτερη κατασκευάστρια ηλεκτρικών οχημάτων παγκοσμίως, που τα βλέπουμε και καθημερινά στους δρόμους έξω εδώ στην Ελλάδα, ανακοίνωσε τη δημιουργία του τρίτου εργοστασίου της στην Ουγγαρία. Στη Βουδαπέστη, λοιπόν, θα ανεγερθεί ένα νέο υπερσύγχρονο κέντρο έρευνας, σχεδιασμού, παραγωγής και after sales υπηρεσιών με δύο χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, το 90% των οποίων θα καλυφθούν από απόφοιτους ανώτατης εκπαίδευσης.

Η BYD δεσμεύτηκε, επίσης, να συνεργαστεί με τουλάχιστον τρία ουγγρικά πανεπιστήμια για να υποστηρίξει νεοφυείς επιχειρήσεις και τοπικούς προμηθευτές, δημιουργώντας ένα δυναμικό τοπικό οικοσύστημα τεχνολογίας και καινοτομίας. Και δεν είναι η μόνη. Η κινέζικη CATL κατασκευάζει εργοστασιακή μονάδα αξίας 7,3 δισεκατομμυρίων ευρώ με στοχευμένη ισχύ 100 gigawatt ώρες στο Ντέμπρετσεν, το οποίο αναμένεται να καταστήσει την Ουγγαρία την τέταρτη παγκόσμια δύναμη στην παραγωγή μπαταριών μέχρι το 2030.

Γερμανικοί κολοσσοί, όπως η Mercedes, η Audi, η Stellantis έχουν ήδη εγκαταστήσει εκεί τα RnD κέντρα τους. Γιατί όλα αυτά

γίνονται στην Ουγγαρία; Γιατί εκεί υπάρχει σχέδιο, υπάρχει στρατηγική, υπάρχουν υποδομές και το πιο σημαντικό είναι ότι η πολιτική της ηγεσία παίρνει τολμηρές αποφάσεις.

Η Ουγγαρία δεν φοβήθηκε να ταχθεί κατά των δασμών της Κομισιόν στους Κινέζους κατασκευαστές CV. Όπως, επίσης, δεν φοβήθηκε να συνεχίσει να φέρνει ρωσικό αέριο στη χώρα της, βάζοντας πρώτο το συμφέρον του λαού της. Και όπως δεν φοβήθηκε να εκφράσει ξανά, πρόσφατα, την αντίθεσή της στην πρόταση που παρουσιάστηκε στις 6 Μαΐου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την κατάργηση των ρωσικών εισαγωγών ενέργειας στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ξέρετε γιατί; Γιατί δεν είναι φοβικοί διαχειριστές μιας κατάστασης ούτε οι «Yes-men» των Βρυξελλών.

Πάμε να δούμε και τα δημοσιονομικά μεγέθη. Ο εταιρικός φορολογικός συντελεστής στην Ουγγαρία είναι μόλις 9%, ο χαμηλότερος σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην Ελλάδα ο αντίστοιχος συντελεστής είναι 22%. Δηλαδή για κάθε 100 ευρώ που αφήνει ο ξένος επενδυτής στην Ουγγαρία, αφήνει 9 ευρώ στο κράτος, ενώ στην Ελλάδα είναι 22 ευρώ. Αυτή η τεράστια διαφορά είναι το καθοριστικό κριτήριο για το πού θα εγκαταστήσει το εργοστάσιό του ο εκάστοτε επενδυτής.

Και δεν είναι μόνο φορολογικός συντελεστής. Η Ουγγαρία προσφέρει επιδοτήσεις και κρατικά κίνητρα σε επενδύσεις άνω των 5 δισεκατομμυρίων ευρώ, περιλαμβάνοντας κεφαλαιακή ενίσχυση, φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις κατάρτισης και γη έτοιμη προς χρήση. Στην Ελλάδα ακόμη και οι στρατηγικοί επενδυτές μπλέκουν σε γραφειοκρατικούς λαβύρινθους, με αποτέλεσμα πολλές φορές να αποσύρουν και το ενδιαφέρον τους εμφανώς αγανακτισμένοι.

Το πιο φθηνό κεφάλαιο, λοιπόν, δεν είναι το χρήμα, είναι η εμπιστοσύνη και αυτή χάνεται καθημερινά, όταν οι διαδικασίες καθυστερούν, όταν τα κριτήρια αλλάζουν στην πορεία, όταν ο μικροεπενδυτής αισθάνεται ότι το παιχνίδι είναι στημένο για τους μεγάλους. Χωρίς προβλέψιμο περιβάλλον, χωρίς διαφάνεια, χωρίς φερεγγυότητα, δεν έρχεται κανείς να επενδύσει όσα κίνητρα και να του δώσουμε.

Εάν αυτή η Κυβέρνηση δεν μπορεί να σχεδιάσει το μέλλον, ας σταματήσει τουλάχιστον να εμποδίζει όσους τολμούν να το χτίσουν. Και εάν δεν έχει τη βούληση να ακούσει την κοινωνία, ας ακούσει τουλάχιστον την πραγματικότητα που φωνάζει ότι οι καιροί αλλάζουν και η Ελλάδα οφείλει να σηκωθεί όρθια, να πατήσει γερά στα πόδια της, να μπει στο τραπέζι των αποφάσεων και όχι να παραμένει θαπτής περιμένοντας αποφάσεις τρίτων και να τρέχει πίσω από κάθε νέα ντρεκτίβα με σκυμμένο το κεφάλι.

Ο κόσμος γύρω μας επενδύει σε υποδομές, η τεχνολογία, σε παραγωγή. Εδώ, δυστυχώς, επενδύουμε στην προσδοκία του επιδόματος και στην ανακύκλωση της μετριοτήτας. Δεν φταίει η χώρα. Φταίνει εκείνοι που τη διαχειρίζονται σαν να είναι ιδιοκτησία τους, ενώ ο λαός τους εμπιστεύτηκε, ελπίζοντας σε κάτι πολύ καλύτερο και σίγουρα όχι για να λαμβάνουν αποτελέσματα κάτω του μετρίου, όπως συμβαίνει δυστυχώς εδώ και αρκετά χρόνια.

Αυτή είναι η αλήθεια και τίποτα λιγότερο από τα αυτονόητα δεν μπορεί να θεωρείται πια αποδεκτό. Δεν είναι θέμα ιδεολογίας, είναι θέμα σοβαρότητας και αντίληψης και αυτή, είτε την έχεις είτε δεν την έχεις. Αν, λοιπόν, η χώρα συνεχίσει να πορεύεται χωρίς προορισμό, μην απορούμε που δεν μπορεί να φτάσει πουθενά.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κύριε συνάδελφε, ευχαριστώ και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Κωνσταντίνος Ευστάθιος.

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όποιος ακούσει τους Βουλευτές, τους εκπροσώπους των κομμάτων της Αντιπολίτευσης να μιλούν για την κατάσταση της χώρας, θα νομίσει ότι μιλάμε για μία χώρα που βρίσκεται σε ύφεση, που βρίσκεται σε υψηλότερους δείκτες ανεργίας, που έχει περιορισμένη εξωστρέφεια, που δεν έχει αυξήσει τις επενδύσεις στη χώρα, που δεν έχει

βελτιώσει τη θέση της πατρίδας μας στις διεθνείς κατατάξεις, που δεν έχει αυξήσει περίπου κατά 50% μέσο όρο τις άμεσες ξένες και ντόπιες επενδύσεις στην Ελλάδα.

Ακούμε, επίσης, την κριτική από τα κόμματα της Αντιπολίτευσης ότι η σημερινή Κυβέρνηση επεμβαίνει εκ νέου σε πεδία τα οποία είχε ρυθμίσει τα προηγούμενα χρόνια και ότι δήθεν αυτό συνιστά απόδειξη και ομολογία αποτυχίας. Παραβλέπει, βεβαίως, αυτή η κριτική τον πυκνό χρόνο που έχει μεσολαβήσει, τις δραματικές διεθνείς μεταβολές, τις εξελίξεις στα τεχνολογικά μέσα και ακριβώς την αλλαγή επιπέδου της χώρας, που άλλοτε μας επιτρέπει βελτιώσεις και άλλοτε μας υποχρεώνει σε αναγκαίες αλλαγές.

Μόνο όποιος εθελουφλεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν αντιλαμβάνεται ότι η Ελλάδα της επενδυτικής βαθμίδας του χαμηλότοκου δανεισμού, του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης, της ενισχυμένης εξωστρέφειας και αξιοπιστίας δεν έχει καμία σχέση με την Ελλάδα των κλειστών τραπεζών, της αφερεγγυότητας, της ύφεσης, της απομόνωσης και της εσωστρέφειας. Δεν είναι τυχαίο να λένε οι Γερμανοί ότι θέλουν να μας μοιάσουν σε μεταρρυθμίσεις και στο ψηφιακό άλμα που έχει πετύχει η χώρα.

Συνεπώς, δεν πρέπει να ξενίζει κανέναν η ανάγκη συνεχούς εξέλιξης και αναπροσαρμογής του λειτουργικού και άρα του θεσμικού μας περιβάλλοντος, ιδιαίτερα, δε, όταν εξωγενείς παράγοντες, όπως η κλιματική κρίση, οι γεωπολιτικές εντάσεις και οι εμπορικοί φραγμοί, αυξάνουν την ανάγκη για διατροφική και ενεργειακή αυτονομία και επιτάσσουν τη συνολική αλλαγή του παραγωγικού προτύπου.

Σε αυτές ακριβώς τις αλλαγές και κατευθύνσεις, αλλά και στις ανάγκες, φιλοδοξεί να συμβάλει η ζητούμενη νομοθετική πρωτοβουλία που καλείται να βελτιώσει το διαδικαστικό πλαίσιο και να καταστήσει ευχερέστερη και ταχύτερη την ένταξη και υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων στη χώρα, στα ενισχυόμενα από τον νόμο καθεστώτα και αμεσότερη την ολοκλήρωση των ελέγχων και την καταβολή χρημάτων στους δικαιούχους.

Δεν πρόκειται για επενδυτικό νομοσχέδιο με αιγιώνς οικονομοτεχνικά χαρακτηριστικά και κριτήρια, αλλά για ένα εθνικό εργαλείο που έχει χαρακτήρα αναπτυξιακό, στόχευση περιφερειακή και κοινωνική και κατατείνει στη διεύρυνση της παραγωγικότητας, της οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων. Αποτελεί ένα ισχυρό κίνητρο για κάθε επενδυτή που θέλει να αξιοποιήσει τα διαθέσιμα κονδύλια, ώστε να μεγαλώσει, να εκσυγχρονίσει και να κάνει πιο ανταγωνιστική την επιχείρησή του, γιατί απλά, αν δεν το κάνει ο ίδιος, θα το κάνει κάποιος άλλος, ίσως σε μία άλλη, ανταγωνιστική χώρα.

Εμείς δεν βλέπουμε την επιχειρηματικότητα αποσπασμένη και απομονωμένη από το υπόλοιπο εθνικό γίνεσθαι. Τη βλέπουμε ως μοχλό για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση των απολαβών των εργαζομένων και βεβαίως βλέπουμε τη μεγάλη εικόνα μιας χώρας που αναπτύσσεται με ρυθμούς ταχύτερους από το περιβάλλον της, βελτιώνει τη θέση της στις διεθνείς αγορές και τελικά το επίπεδο διαβίωσης των πολιτών.

Για να συμβεί, όμως, αυτό, οι ενισχυμένες επενδύσεις πρέπει να είναι προσανατολισμένες σε τομείς όπου η πατρίδα μας διαθέτει πλεονέκτημα συγκριτικό, σε αντικείμενα στα οποία υπάρχει διεθνής ζήτηση και ίσως παραγωγικό έλλειμμα, σε δραστηριότητες που δεν είναι και κορεσμένες και σε εκείνες που έχουν πολλαπλασιαστική απόδοση. Εξάλλου, ένας αναπτυξιακός νόμος δεν αρκεί να αποβλέπει στην αύξηση των επενδύσεων ως τελικό μόνο μέγεθος, αλλά να τις κατευθύνει και σε όλες τις περιοχές της χώρας και σε όλους τους πολίτες, δίνοντας μάλιστα ισχυρότερα κίνητρα σε περιοχές και σε κοινωνικές ομάδες που εμφανίζουν υστέρηση ή αντιμετωπίζουν αυξημένα εμπόδια ή προκλήσεις.

Με ποιον τρόπο, όμως, προσπαθεί να το πετύχει αυτό το ζητούμενο σχέδιο νόμου; Πρώτα-πρώτα θεσπίζοντας νέα καθεστώτα που συνάδουν με τους προαναφερθέντες στόχους για σύγχρονες τεχνολογίες, με ειδική μέριμνα στην τεχνητή νοημοσύνη και την ψηφιακή μετάβαση, για κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία, για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, ακόμα και για μεμονωμένους επαγγελματίες που έτσι θα μείνουν στην ελληνική periferia, ενδεχομένως και στα χωριά μας, για

παραμεθόριες περιοχές, νομούς με δημογραφική πίεση και περιοχές που αντιμετωπίζουν ειδικές προκλήσεις.

Θέλω σε τούτο το σημείο να ευχαριστήσω θερμά τον κύριο Υπουργό που ανταποκρίθηκε στο αίτημά μου και σε αυτό το καθυστάς εντάξαμε και την Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης και τις ζώνες σε απολιγνιτοποίηση, ακριβώς λόγω των ειδικών συνθηκών που συντρέχουν σε αυτές τις περιοχές και προκαλούν αναπτυξιακό έλλειμμα σε σχέση με την πορεία της υπόλοιπης χώρας.

Δεν πρέπει σε τούτη την Αίθουσα να ξεχνάμε ποτέ ότι πολλές περιοχές της χώρας αντιμετωπίζουν ειδικές συνθήκες, όμως οι περιοχές που είχαν υψηλό βαθμό εξάρτησης από τη λιγνιτοπαγωγή, στο πλαίσιο της μετάβασης χρειάζονται τη συνδρομή από κάθε Υπουργείο από κάθε τομεακή πολιτική, προσθέτοντας νέα είδη κινήτρων, αυξάνοντας τα όρια των ανώτατων ενισχύσεων, βελτιώνοντας το πλαίσιο υποβολής, απλοποιώντας ακόμα περισσότερο τις διαδικασίες αξιολόγησης και έγκρισης, μειώνοντας τους διαδικαστικούς χρόνους στα διάφορα στάδια των διαδικασιών.

Νομοθετείτε καθεστώς, μας λένε επίσης κάποιοι συνάδελφοι και εκπρόσωποι των φορέων, που τελικά δεν τα βγάζετε στον αέρα. Έρχεται, λοιπόν, ο Υπουργός και θέτει συγκεκριμένους στόχους. Τα τρία καθεστώτα για τις παραμεθόριες περιοχές, τη μεταποίηση και τις μεγάλες επενδύσεις να βγουν αμέσως και τρία άλλα το ερχόμενο φθινόπωρο, εκείνα της εξωστρέφειας, των νέων τεχνολογιών και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο νέος αναπτυξιακός νόμος φιλοδοξεί να διορθώσει αδυναμίες και ανισότητες, εξασφαλίζοντας γεωγραφική και κοινωνική, όχι ισοκατανομή, αλλά δικαιοκατανομή των επενδυτικών πόρων. Δεν έχει κανείς την αυταπάτη ότι μπορεί από μόνος του να πετύχει τον εθνικό στόχο για διατηρήσιμη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Υπάρχουν, όμως, πολλά χρηματοδοτικά εργαλεία που είναι κατάλληλα για να υποστηρίξουν αυτήν την εθνική προσπάθεια και παράλληλα με τα χρηματοδοτικά εργαλεία ένα ευρύ μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που κινητοποιεί νέες αναπτυξιακές δυνάμεις, κάνει πιο αποτελεσματική τη δημόσια διοίκηση, ταχύτερη την απονομή της δικαιοσύνης.

Είναι, λοιπόν, οι συνδυαζόμενες πολιτικές που μπορούν να δώσουν περαιτέρω ώθηση στη χώρα σε έναν παγκόσμιο και ανταγωνιστικό στίβο, όπου επενδυτές, καταναλωτές και εργαζόμενοι αναζητούν τις ευκαιρίες και τις ευσύνες προοπτικές, ψάχνουν, όμως, και τη σταθερότητα και την ασφάλεια.

Συνεπώς, και το συζητούμενο αποτελεί κομμάτι αυτού του συνολικού και συνεκτικού κυβερνητικού σχεδιασμού και είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες των καιρών και της χώρας, γι' αυτό σας καλούμε να το υπερψηφίσετε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 5^ο Δημοτικό Σχολείο Βριλησίων, καθώς και είκοσι δύο μαθήτριες και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εργαστήρι Δημοκρατίας» από το 1^ο Αρσάκειο Δημοτικό Σχολείο Ψυχικού.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει τώρα από τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Καππάτος. Ορίστε, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΑΠΠΑΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή μας συζήτηση δεν αφορά ένα ακόμα συνηθισμένο νομοθέτημα. Αφορά τον προσανατολισμό της ελληνικής οικονομίας, τον ρόλο του κράτους ως στρατηγού επιταχυντή και κυρίως το δικαίωμα κάθε γυνιάς της πατρίδας μας να συμμετέχει στην ανάπτυξη με ίσους όρους.

Το νομοσχέδιο αυτό δεν είναι απλώς ένας μηχανισμός παροχής ενισχύσεων. Είναι δήλωση ότι η Ελλάδα αλλάζει μοντέλο, ότι περνάμε από την παθητική απορρόφηση ευρωπαϊκών πόρων σε μια ενεργητική διεκδίκηση παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος ενσωματώνει μια ώριμη θέληση του ρόλου της πολιτείας στην οικονομική πρόοδο. Το κράτος γίνεται καταλύτης, όχι με λόγια, αλλά με κανόνες και στοχευμένα εργαλεία που υπηρετούν την πραγματική οικονομία. Θέτει σε προτεραιότητα την ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων και διαμορφώνει ένα περιβάλλον σταθερό και αξιοκρατικό για όσους θέλουν να δημιουργήσουν και να προσφέρουν προστιθέμενη αξία.

Κρίσιμο στοιχείο αυτής της μεταρρύθμισης είναι η γεωγραφική της δικαιοσύνη. Η Ελλάδα δεν μπορεί να πορεύεται με δύο ταχύτητες. Η περιφέρεια -και ιδίως οι νησιωτικές και οι παραμεθόριες περιοχές- χρειάζεται στήριξη για να κρατήσει τους νέους στον τόπο τους, να ξαναβρεί ρυθμό και αυτοπεποίθηση. Το νομοσχέδιο αυτό υπηρετεί την περιφερειακή ανάπτυξη ως εφαρμοσμένη πολιτική και όχι ως θεωρητική αναφορά.

Η ουσία του σχεδίου νόμου έγκειται στη μετατροπή της επιχειρηματικότητας σε κοινωνική επένδυση. Δεν αναζητούμε απλώς την αύξηση δεικτών, αναζητούμε τη δημιουργία απασχόλησης, την ενίσχυση δεξιοτήτων, την προώθηση της καινοτομίας και την ενδυνάμωση παραγωγικών μονάδων με διεθνές αποτύπωμα. Η ανάπτυξη που επιδιώκουμε είναι σταδιακή, με θεσμική συνέχεια και στρατηγικό ορίζοντα. Μόνο έτσι αποκτά ρίζες σε μια οικονομία που ταλαιπωρήθηκε από ασυνέπεια και παλινδρομήσεις.

Η φιλοσοφία του νόμου είναι ριζικά μεταρρυθμιστική. Τερματίζει πρακτικές, όπως η αξιολόγηση με βάση τη χρονική σειρά και εισάγει συγκριτική αξιολόγηση με αντικειμενικά κριτήρια. Είναι βήμα δικαιοσύνης και διαφάνειας που αποκαθιστά την εμπιστοσύνη. Η επιχειρηματικότητα ζητά ένα κράτος εταίρο, όχι κριτή ούτε παθητικό παρατηρητή. Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι ρυθμίσεις για τις περιοχές με αναπτυξιακά ελλείμματα, όπως παραμεθόριες ζώνες, περιοχές με πληθυσμιακή συρρίκνωση ή πληγείσες από φυσικές καταστροφές. Εκεί όπου το κράτος όφειλε και αδυνατούσε, τώρα αποκρίνεται με συνέπεια.

Η εδαφική στόχευση του αναπτυξιακού σχεδιασμού συνδέει την τοπική οικονομία με την κοινωνική ανθεκτικότητα και την εθνική συνοχή. Η στήριξη αυτών των κοινοτήτων είναι πράξη πατριωτικής ευθύνης. Η έννοια της επένδυσης διευρύνεται. Δεν εξαντλείται σε λογαριασμούς κερδοφορίας, αλλά ενσωματώνει κοινωνικό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Η πρόβλεψη για ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της χειροτεχνίας, αλλά και η μέριμνα για τα ΑμεΑ δείχνουν ότι χτίζουμε ένα μοντέλο με κέντρο τον άνθρωπο, ένα μοντέλο που μετρά την πρόοδο με βάση το συλλογικό της αποτύπωμα.

Σημαντικό, επίσης, είναι το μέτωπο της αποτελεσματικότητας. Προθεσμίες, δυνατότητα παρέμβασης, απλοποιημένες διαδικασίες, τακτικές προκηρύξεις, όλα διαμορφώνουν ένα πλαίσιο που ενθαρρύνει τη συνέπεια και ενισχύει τη διοικητική αξιοπιστία. Η ταχύτητα και η διαφάνεια δεν είναι τεχνικές λεπτομέρειες. Είναι αναγκαίες προϋποθέσεις εμπιστοσύνης.

Στο ίδιο πνεύμα ο νόμος προσφέρει νέα εργαλεία χρηματοδότησης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Δίνεται πρόσβαση σε πόρους με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, ενισχύοντας τη ρευστότητα και τη δυνατότητα υλοποίησης. Για πρώτη φορά αναγνωρίζεται ξεκάθαρα ότι οι μικρές επιχειρήσεις είναι η ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Το μήνυμά είναι σαφές. Το κράτος είναι εδώ για να στηρίξει, όχι για να αποθαρρύνει.

Το παρόν σχέδιο νόμου εισάγει μια νέα αντίληψη για το δημόσιο χρήμα. Η ενίσχυση δεν είναι παροχή χωρίς έλεγχο. Είναι εργαλείο μετασχηματισμού με κανόνες και λογοδοσία. Κάθε ευρώ που δαπανάται δεσμεύεται και παρακολουθείται και αυτή η αντίληψη είναι η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα σε υπεύθυνη διακυβέρνηση και σπάταλη δημαγωγία.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την επανεκκίνηση της ναυπηγικής βιομηχανίας. Τα ναυπηγεία Ελευσίνας δεν είναι απλό εργοστάσιο. Είναι κόμβος τεχνολογίας, ιστορικής μνήμης και γεωστρατηγικής σημασίας. Η στήριξή τους εντάσσεται σε ένα

ευρύτερο εθνικό σχεδιασμό.

Σε ένα περιβάλλον παγκόσμιας αστάθειας, η χώρα μας δεν έχει περιθώρια στασιμότητας. Το νέο πλαίσιο δίνει στην ελληνική οικονομία ευελιξία και θεσμική σοβαρότητα. Απευθύνεται στους παραγωγικούς φορείς, στις τοπικές κοινωνίες, στην ελληνική οικογένεια και της λέει: «Προχώρα. Εδώ υπάρχουν τα εργαλεία. Εδώ υπάρχει σχέδιο».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συχνά σε αυτήν την Αίθουσα μιλάμε για αριθμούς. Στην πραγματικότητα κρίνονται θεσμικά πρότυπα και πολιτικές κατευθύνσεις. Ένα αναπτυξιακό νομοσχέδιο δεν είναι ποτέ ουδέτερο. Φέρει πάντα το αποτύπωμα της πολιτικής βούλησης, της ιδεολογικής κατεύθυνσης και της στρατηγικής αυτοσυνειδησίας ενός κράτους.

Η θεσμική οικονομία μάς διδάσκει ότι δεν υπάρχει αγορά χωρίς εμπιστοσύνη και η πολιτική θεωρία μάς υπενθυμίζει ότι η πρόοδος δεν μετρείται μόνο με το ΑΕΠ, αλλά με τη συνοχή, την ελευθερία και την ευθύνη που μεταφέρει στους πολίτες του.

Το σχέδιο νόμου είναι στην ουσία του μία άσκηση πολιτικής φιλοσοφίας, γιατί εμπιστεύεται τη δημιουργικότητα, επενδύει στη θεσμική μνήμη και βλέπει την ανάπτυξη ως επιλογή πολιτισμού. Η ψήφισή του είναι πράξη στρατηγικής ευθύνης. Αφορά όλους όσους πιστεύουν ότι η Ελλάδα του αύριο δεν θα οικοδομηθεί με παραχωρήσεις του χθες, αλλά με σχέδιο, με συνέπεια και με πίστη στις δικές της δυνάμεις.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς): Τώρα τον λόγο έχει από το ΠΑΣΟΚ- Κίνημα Αλλαγής η κ. Βασινά.

ΕΛΕΝΗ ΒΑΤΣΙΝΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα καλούμαστε να τοποθετηθούμε για ένα ακόμα νομοσχέδιο που, με το πρόσχημα της ανάπτυξης, κατεβάζει ένα ακόμα σκαλί πιο κάτω την πραγματική ανάπτυξη που έχει ανάγκη η μικρή και η μεσαία επιχείρηση στη χώρα.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ευαγγελίζεται ένα παραγωγικό μετασχηματισμό της οικονομίας, αλλά καταλήγει ουσιαστικά να τροποποιεί το ίδιο της το δημιούργημα, τον ν.4887/2022, χωρίς όραμα και χωρίς σχέδιο για τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας.

Μιλάμε ξεκάθαρα για ανακύκλωση παλαιών ιδεών, που στην πράξη κιάλας έχουν αποτύχει. Μιλάμε ξεκάθαρα για επιμηκύνσεις των απαιτούμενων χρόνων. Μιλάμε για αύξηση των ορίων ενίσχυσης. Άρα, μιλάμε για ξεκάθαρο αποκλεισμό και εμπόδια στην ανάπτυξη της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας.

Και το ερώτημα παραμένει: Γιατί να εμπιστευτεί κανείς μια Κυβέρνηση, που τρία χρόνια δεν κατάφερε ούτε καν να χρηματοδοτήσει τα ίδια καθεστώτα και σήμερα έρχεται να τα τροποποιήσει; Γιατί σήμερα ξαναδιαβεβαιώνετε τον επιχειρηματικό κόσμο ότι θα δώσετε έμφαση στη μεταποίηση, στην εξωστρέφεια, στην κοινωνική επιχειρηματικότητα και στις παραμεθόριες περιοχές, όταν τρία χρόνια περιμένουμε να ενεργοποιηθούν τα εργαλεία που διαφημίστηκαν το 2022;

Πόσα προγράμματα μεταποίησης και ενίσχυσης έχουν τρέξει από το Ταμείο Ανάκαμψης; Μόλις ένα. Και ποιοι είναι οι μεγάλοι χαμένοι; Οι άνθρωποι που κρατούν ζωντανές τις τοπικές μας κοινωνίες, οι γυναίκες και οι άνδρες που καθημερινά παλεύουν με την ακρίβεια, τη γραφειοκρατία, την έλλειψη ρευστότητας. Και σε αυτούς το νομοσχέδιό σας προσφέρει απλόχερα ένα πράγμα, αποκλεισμό.

Να σας πω ότι πουθενά δεν δίνετε επίσης έμφαση στην καινοτομία. Η χώρα μας είναι δεύτερη στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη στη δημιουργία επιχειρήσεων με αντικείμενο την τεχνητή νοημοσύνη. Πόσα κίνητρα δόθηκαν γι' αυτό; Κανένα. Η καινοτομία δεν επιβραβεύεται ούτε ενισχύεται. Κι όμως, την ίδια ώρα εκατόν ογδόντα οκτώ νεοφυείς επιχειρήσεις κάνουν τη χώρα μας διεθνώς γνωστή για τις καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες των νέων. Μόνοι τους παλεύουν αυτοί οι νέοι.

Την ίδια ώρα εμείς εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε για την έκθεση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, μια έκθεση η οποία είναι ξεκάθαρη. Οι όροι του νομοσχεδίου παραμένουν αποτρεπτικοί για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρή-

σεις. Οι αυξημένες απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας, οι καθυστερήσεις στις διαδικασίες, αλλά και η άνιση κατανομή των πόρων αφήνουν έξω τη μεγάλη πλειοψηφία των μικρομεσαίων από τις σύγχρονες εξελίξεις, αλλά και από τις σύγχρονες ανάγκες.

Και ως μη γελιόμαστε, αν διατίθενται 150 εκατομμύρια ευρώ, πώς θα καλυφθούν τα τεράστια κενά της ελληνικής περιφέρειας στην επιχειρηματικότητα; Ουσιαστικά μιλάμε για μία γενικότητα χωρίς αντίκρισμα. Η Κυβέρνησή σας προσπαθεί να ταίσει με ψίχουλα τις μικρές επιχειρήσεις και ύστερα να θριαμβολογήσει για υποτιθέμενη ανάπτυξη.

Κύριε Υπουργέ, το ΠΑΣΟΚ από το 2022 σας έχει τονίσει τις αστοχίες. Σας έχει καταθέσει προτάσεις για την ένταξη των ατομικών επιχειρήσεων και των περιοχών με δημογραφικό πρόβλημα. Έθεσε την ανάγκη να υπάρχουν κριτήρια βάσει ανεργίας και εισοδήματος και σήμερα είμαστε εδώ να ευνοούνται ξανά οι ολίγοι και ισχυροί. Αυτό δεν είναι αναπτυξιακή πολιτική, είναι μια εξάπλωση του πελατειακού κράτους.

Και να έρθω τώρα, κύριε Υπουργέ, και στην τροπολογία του ΠΑΣΟΚ που περιφρονήσατε. Λέω ότι περιφρονήσατε, γιατί προφανώς η σημερινή σας στάση είναι μια ξεκάθαρη πολιτική θέση ενάντια στις επιχειρήσεις των βιομηχανικών περιοχών. Δεν θέλετε να αλλάξει το καθεστώς και κυρίως δεν θέλετε να δώσετε το αυτονόητο δικαίωμα στους επιχειρηματίες βιομηχανικών περιοχών να αποφασίζουν για τη γη τους, τις χρεώσεις των επιχειρήσεών τους και το μέλλον τους. Έτσι συμβαίνει και στη Βιομηχανική Περιοχή Ηρακλείου. Κανένας έλεγχος προς την ΕΤΒΑ από το κράτος, κανένας έλεγχος προς την ΕΤΒΑ και από την πλειοψηφία των επιχειρηματιών.

Άρα, μιλάμε για ένα ιδιότυπο περιβάλλον ομηρίας των επιχειρήσεων της περιοχής, ένα αβέβαιο καθεστώς στο οποίο όχι μόνο δεν μπορούν να υπάρχουν επενδύσεις αλλά δεν υπάρχουν ούτε τα βασικά αγαθά. Και όσα βασικά αγαθά υπάρχουν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην ουσία πληρώνονται αδρά, κοστίζουν υπέρμετρα και τελικά τον Μάρτιο η πυρκαγιά στην περιοχή ανέδειξε το πρόβλημα της άντλησης νερού του βιολογικού καθαρισμού και από θαύμα και αυτοθυσία των πυροσβεστών δεν θρηνήσαμε θύματα ή επέκταση της πυρκαγιάς.

Ξέρετε ποιοι έδωσαν λύση σε αυτήν την απόλυτη κατάσταση ανάγκης; Οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων. Ναι, αυτοί που δεν τους επιτρέπεται βάσει του νόμου που ισχύει να έχουν αποφασιστική δύναμη για τον τόπο και τις ανάγκες της περιοχής που δραστηριοποιούνται.

Με τον ν.4982/2022 η Κυβέρνηση χάρισε μονοπωλιακή εξουσία στη διαχειριστική εταιρεία, χωρίς διαφάνεια, χωρίς εποπτεία, χωρίς ανταποδοτικότητα. Αυτό έχει οδηγήσει σε ακραίες αυξήσεις έως και 800% σε κοινόχρηστα και λειτουργικά έξοδα. Κι όμως, η Κυβέρνηση αρνείται να δώσει λύσεις. Αρνείται να υπερασπιστεί τις επιχειρήσεις, αρνείται να βάλει φρένο σε ένα αποικιακό καθεστώς, που αντιστοιχεί σε προηγούμενους αιώνες. Κοστίζει κάτι; Σε καμία περίπτωση. Έχει υπάρξει προηγούμενο καθεστώς σε αυτό που σας περιγράφουμε; Βεβαίως. Άρα, μιλάμε για μια στείρα άρνηση και μια άρνηση που υποκρύπτει τον τρόπο που αντιμετωπίζεται την ελληνική επιχείρηση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Εμείς στο ΠΑΣΟΚ θα συνεχίσουμε για ισότιμη συμμετοχή, για διαφάνεια, για ανάπτυξη με κοινωνικό πρόσημο. Αυτό είναι το χρέος μας. Η αναπτυξιακή πολιτική δεν μπορεί να είναι ούτε υπόθεση προσωπικών παρεμβάσεων, ούτε εργαλείο εντυπωσιασμού. Και σε αυτήν τη μάχη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΠΑΣΟΚ θα είναι παρόν, με σχέδιο, με ήθος και κυρίως με σημαία μας τις ανάγκες της κοινωνίας και την ίδια την κοινωνία στο πλευρό μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Εμείς ευχαριστούμε. Πριν καλέσω την κ. Καραγεωργοπούλου, να καλωσορίσουμε ένα σχολείο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση,

αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», είκοσι ένας μαθητρίες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 7^ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Σμύρνης (το δεύτερο τμήμα).

Η Βουλή σας καλωσορίζει. Και σας ευχόμαστε καλή πρόοδο! Και εγώ κατοικώ στη Νέα Σμύρνη, όπως και ο κ. Παππάς.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Να καλέσω τώρα στο Βήμα την Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο της Πλευσης Ελευθερίας, την κ. Καραγεωργοπούλου.

Ορίστε, κυρία Καραγεωργοπούλου, έχετε τον λόγο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Την ώρα που το επιτελικό κράτος σε πλήρη επαγρύπνηση τηρεί τον νόμο και την τάξη, συναγωνιζόμενο τη Βουλγαρία για τη θέση του φτωχότερου κράτους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προφυλάσσοντας επενδυτές που υπερθεματίζουν στην περιουσία των φτωχών, την ώρα που πετάτε έξω από την πρώτη κατοικία ζευγάρια ηλικιωμένων στη Χαλκιδική με σοβαρά νοσήματα, την ώρα που διασώσατε την τιμή του Αστυνομικού Σώματος, προφυλακίζοντας τη σύζυγο και τις κόρες του ζευγαριού, αφού κατασχέσατε παρανόμως και κινητά τους, την ώρα που ο ηλικιωμένος αιμοκαθαρόμενος έμεινε ασάλευτος να κοιτά την εστία του στην απέναντι πυλωτή, την ώρα που οι αντιστάσεις των μοχθούντων κάμπτονται, ηχήσατε και τη σάλπιγγα της προανακριτικής για τον μέχρι χθες αθώο, ήδη πλέον ύποπτο, τέως Υπουργό Μεταφορών και Υποδομών Κωνσταντίνο Καραμανλή. Ώρα 10 νυχτερινή με ελάχιστους Βουλευτές στο Κοινοβούλιο λίγο πριν τη λήξη της διακοπείας συνεδρίασης, ανακοινώσατε μία ακόμα πράξη ιεροσυλίας από τις διαρκείς που κατά συνεδίση διαπράττετε.

Οριακά ανέκυψαν οι ενδείξεις περί τέλεσης πιθανόν του εγκλήματος της παράβασης καθήκοντος για πράξεις ή και παραλείψεις -λέτε- στην ντροπιαστική πρόταση, που υπέγραψαν μόλις τριάντα από τους Βουλευτές σας. Ω, τι όνειδος! Οριακά, δηλαδή, υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση ενός πλημμελήματος από τον Υπουργό, που λίγες μέρες πριν το έγκλημα από τα κυβερνητικά έδρανα με περισσή αλαζονεία μιλούσε και παρέπειθε για την ασφάλεια των τρένων, από τον Υπουργό που δεν βρήκε κανέναν λόγο να παρέμβει για την αποκατάσταση του συστήματος τηλεδιοίκησης στη Λάρισα, που δεν λειτουργούσε από το 2019, αλλά είχαν εκταμιευθεί εκατομμύρια από την Ευρώπη για τον σκοπό αυτό.

Δεν αναζητήσατε τον τρόπο να θεραπεύσετε ένα πρόβλημα, που η λύση του κοστολογείται σε μόλις 20.000 ευρώ υπό την ευθύνη και την αρμοδιότητα του Υπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή, αλλά βρήκατε όλους τους λόγους, ακριβώς γιατί είστε ένοχοι, να εξασφαλίσετε λίγες ώρες μετά το έγκλημα 650.000 ευρώ για την αλλοίωση της σκηνης του εγκλήματος και το μπάζωμα της αλήθειας, καταστρέφοντας πλήθος κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων και πειστηρίων.

Και έχει ευρέως διαδοθεί ότι πρόσφατα βρήκατε και 1,1 εκατομμύρια για το κόστος εργολαβίας από εταιρεία που θα περιφράξει την περίμετρο του κτιρίου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, όπου σε σχετική αίθουσα θα διεξαχθεί η δίκη των Τεμπών. Οι ένοχοι φοβούνται και προστατεύονται στο παρακράτος της ανομίας και της διαφθοράς. Και όσο και η κοινωνική αντίδραση γιγαντώνεται, απρόσμενα για εσάς που όλα θέλετε να ελέγχετε, τόσο πιο ακριβιά κατευνάζεται ο φόβος σας.

Επί του νομοσχεδίου: Δύο μόλις χρόνια μετά τον ν.4887/2022 έρχεται ένας νέος φερέλπις νόμος, που θα αντικαταστήσει, τροποποιήσει, καταργήσει, διατάξεις του ήδη ψηφισθέντος και ισχύοντος φερέλπιδος επίσης. Ο κ. Θεοδωρικάκος, που τώρα λείπει, δήλωσε χθες και δήλωσε και στο 2^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Επιχειρηματικότητας του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών σε συνεργασία με τον «Economist» ότι δεν υπάρχει πιο ισχυρή άμυνα για τη χώρα από μια οικονομία που παράγει.

«Η Ελλάδα που οραματιζόμαστε», είπε, «και δημιουργούμε είναι μια Ελλάδα που παράγει, εξάγει, προοδεύει». Για να τα δούμε ένα-ένα. Στις εξαγωγές, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που ανακοίνωσε στις 8 Μαΐου 2025 η Ελληνική Στατιστική Αρχή και επεξεργάστηκε ο ΣΕΒΕ, η συνολική αξία των εξαγωγών

αγαθών μη εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών ανήλθε στα 3.935.000 ευρώ έναντι 4.295.000 ευρώ τον Μάρτιο του 2024. Δηλαδή έχουμε μείωση 8,4%. Αντίστοιχα, αύξηση καταγράφηκε στις εισαγωγές, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 3,8% τον Μάρτιο του 2025 σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2024. Ως εκ τούτου το έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου αυξήθηκε κατά 25,3%. Γιατί μιλάτε με ψευδή στοιχεία; Τα νούμερα λένε άλλα. Πώς εδώ παραπλανάτε το Κοινοβούλιο και τους πολίτες ότι έχουμε ανάπτυξη και αύξηση, όταν το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αυξάνεται;

Στις εισαγωγές για δεύτερη συνεχή χρονιά η Ελλάδα εξακολουθεί να έχει ακόμα σημαντικό υψηλό βαθμό εξάρτησης από τις εισαγωγές. Η αγορά χρειάζεται διαφάνεια, εμπιστοσύνη, ίσους όρους για όλους, τονίζετε. Εμπιστοσύνη, ίσοι όροι για όλους και διαφάνεια! Το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ από το 2017 ως το 2024; Πού είναι η διαφάνεια, πού είναι οι ίσοι όροι; Κάνετε σύσκεψη χτες υπό τον Πρωθυπουργό και κορυφαίους Υπουργούς της Κυβέρνησής σας και αναγγεΐλατε ότι θα καταργηθεί ο ΟΠΕΚΕΠΕ -δεν τα πήγε πολύ καλά- και στη θέση του τις αρμοδιότητες του θα τις αναλάβει Ανεξάρτητη Αρχή, αυτές τις Ανεξάρτητες Αρχές που έχουμε δει πώς καλά τις εξοπλίζετε με προσωνύμιο που διορίζετε. Έχουμε δηλωμένα βοσκοτόπια δημόσιες εκτάσεις.

Με ποια κριτήρια επιτρέψατε τα ίδια άτομα έως και το 2024, εσείς η Κυβέρνηση της διαφάνειας και των ίσων όρων, να υποβάλλουν συνεχώς ψευδείς δηλώσεις; Μιλάμε για ένα σκάνδαλο που έχει ξεσηκώσει ανθρώπους της παραγωγής, οι οποίοι ζητούν δικαιοσύνη και επιτέλους να καταλογιστούν όχι μόνο πολιτικές, αλλά και ποινικές ευθύνες.

Τι άλλο κάνατε σε αυτά τα χρόνια; Εκείνη που κατήγγειλε τις απασθαλίες, την προϊσταμένη του ΟΠΕΚΕΠΕ, τη δώκετε για υπεξαίρεση δημοσίων εγγράφων, λέτε. Τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ, τον προηγούμενο του Σαλάτα, που εσείς διορίσατε, τον καθαιρέσατε, τον απομακρύνετε με επιμονή του Μάκη Βορίδη. Ο απομακρυνθείς ωστόσο, μιλώντας τότε δημόσια, είχε συνδέσει την απομάκρυνσή του από τον ΟΠΕΚΕΠΕ με οργανωμένα συμφέροντα για τις ευρωπαϊκές επιδοτήσεις. Και λίγο μετά την απομάκρυνσή του φυσικά εξεδόθη και νέα εγκύκλιος από την τότε διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ, όπου απλουστεύθηκαν οι όροι και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τους ελέγχους. Πώς αλλιώς ο κ. Αυγενάκης θα καθάριζε τα πεντέμισι χιλιάδες ΑΦΜ;

Και βεβαίως, πρόσφατα γνωρίσαμε και τον κ. Σαλάτα, ο οποίος αποπέμφθηκε για την ακρίβεια, γιατί πλέον δεν μπορούσε να διατηρήσει τη θέση του, εξαναγκάστηκε, γιατί εξαπέλυσε και δριμύεια επίθεσης στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα για τον έλεγχο που ασκούσε. Δεν έκανε να ασκεί έλεγχο. Πώς νομιμοποιείται αυτός ο κύριος να απειλεί, να εκβιάζει αγρότες και κτηνοτρόφους ότι δεν θα τους καταβληθούν οι ετήσιες επιδοτήσεις ύψους 3 δισεκατομμυρίων ευρώ, αν χθαθεί η διαπίστευση του ΟΠΕΚΕΠΕ;

Ποιες αόρατες, σκοτεινές, δυνάμεις διορίζουν σε καίριες θέσεις ανθρώπους σαν τον κ. Σαλάτα, ο οποίος έγινε γνωστός στο πανελλήνιο όταν τον Ιούλιο του 2020 εξαπέλυσε λυσσώδη επίθεση κατά εισαγγελικών λειτουργιών για την υποτιθέμενη «σκευωρία Novartis»; Είναι αυτός και πολλοί άλλοι όμοιοί του που ενσαρκώνουν την αντίληψη διακυβέρνησης η οποία επιλέγει με βάση όχι την ικανότητα, αλλά την πολιτική συμβατότητα. Είναι αυτός που τοποθετήθηκε επικεφαλής σε έναν κρίσιμο δημόσιο οργανισμό, τον ΟΠΕΚΕΠΕ, παρότι η θητεία του στη δικαιοσύνη είχε συνοδευτεί από παρεμβάσιμους, συγκρούσεις και αμφιλεγόμενες μειοψηφικές τοποθετήσεις.

Μέχρι και χθες η Ένωση Δικαστών σας λέει ότι πρέπει να το σταματήσετε αυτό ως πρακτική. Βλάπτει, βλάπτει τους πολίτες, βλάπτει την Ελλάδα, βλάπτει τη χώρα, βλάπτει την αξιοπιστία, βλάπτει το δικαστικό σώμα. Είναι οι άριστοι που επιλέγετε για να διαχειριστούν οργανισμούς με ευρωπαϊκά κονδύλια και σημαντικές υποχρεώσεις ελέγχου και αξιοπιστίας. Και όταν η αριστεία τους αποδεικνύεται όχι απλώς αχρηστιά, αλλά συνέργεια σε κακουρηγηματικού χαρακτήρα οικονομικές απάτες σε βάρος του οφέλους των πολιτών, της οικονομίας της χώρας, σε συλλογικό και όχι ατομικό επίπεδο και εκθέτουν τη χώρα σε ευρωπαϊκό τουλάχιστον επίπεδο, δεν είναι κανένας πολιτικά υπεύθυνος, σωστά;

Δεν έχει έρθει ο κ. Θεοδωρικάκος, ο οποίος μας είπε ότι και

μέσω των τριών ισχυρών πυλώνων, του Ταμείου Ανάκαμψης, του νέου ΕΣΠΑ και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης κινητοποιούνται πόροι άνω των 57 δισεκατομμυρίων ευρώ σε δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, για να φτάσουν σε κάθε γωνιά της χώρας και να μειωθούν οι ανισότητες, όταν γνωρίζει πως η πρώτη πιο γρήγορη απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας μετά από εκείνη που επέτρεψε στα funds να προχωρούν σε πλειστηριασμούς είναι αυτή που εξέδωσε επί ασκήσεως προσφυγής ελεύθερων επαγγελματιών για τον νυν ισχύοντα νόμο φορολόγησης του εισοδήματος.

Ποιος εχέφρων πολίτης μπορεί να θεωρήσει ότι αυτή είναι η πρόθεση, όταν ο αντισυνταγματικός νόμος της δικής σας Κυβέρνησης για τη φορολόγηση μικρομεσαίων ουσιαστικά με βάση τεκμαρτά, δηλαδή ανύπαρκτα κέρδη, κρίνεται ως συνταγματικός από το Συμβούλιο Επικρατείας, που ενεργεί, αποφαίνεται, για λογαριασμό της εξουσίας, η οποία διορίζει τα μέλη του ανώτατου αυτού δικαστηρίου για να την υπηρετεί. Όταν σε δημόσιες τοποθετήσεις κυβερνητικά στελέχη υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να κλείσουν μέχρι το 2027 διακόσιες χιλιάδες επιχειρήσεις. Όταν από το Ταμείο Ανάκαμψης έλαβαν χρήματα μόλις ογδόντα εννέα επιχειρήσεις. Ποιος θα πιστέψει το αφήγημα της ψηφιοποίησης που θα πατάξει το τέρας της γραφειοκρατίας, ενώ οι πολίτες, εργαζόμενοι και επιχειρηματίες γνωρίζουν ότι «myDATA», ψηφιακό πελατολόγιο, επιβαρύνουν σημαντικά τις επιχειρήσεις;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, κυρία συνάδελφε.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Η πραγματικότητα που βιώνουν οι πολίτες, που δεν ζουν στη γυάλα και δεν ζουν στο κάδρο που εσείς φτιάχνετε, είναι η πραγματικότητα του 2012 με κλειστές επιχειρήσεις. Υπάρχει πρόβλημα παραγωγικότητας. Έχουμε μια δήθεν ανάπτυξη χωρίς αύξηση στις παραγωγικές επενδύσεις, ενώ τα κέρδη μικρών επιχειρήσεων συρρικνώνονται. Μια παράγραφο ακόμη, κύριε Πρόεδρε, και ολοκληρώνω.

Η διόγκωση της γραφειοκρατίας, η πολυνομία, αποθαρρύνει τις επενδύσεις -το γνωρίζετε- υποθάλπει τη διαφθορά, που σας αρέσει μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιας διοίκησης, προκαλεί προσφυγή στα ήδη υπερφορτωμένα δικαστήρια. Όσες δε τροποποιητικές, διορθωτικές, συμπληρωματικές, ανακλητικές διατάξεις και αν εισιγηθείτε τίποτα άλλο δεν θα εισφέρετε παρά νερό στον μύλο της ανομίας, της διαφθοράς, της εξυπηρέτησης οικείων, της εξάντλησης των μικρών επιχειρηματιών, της επιστροφής στην παλιά Ελλάδα, που ξεπουλάει πολιτισμό, γη, ενέργεια, εργατικό δυναμικό, σε ξένους και ημεδαπούς «επενδυτές».

Λευτεριά στην Παλαιστήνη!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Η Βουλευτής κ. Μαρία - Ελένη (Μαριλένα) Σούκουλη - Βιλιάλη ζητεί άδεια ολιγόημερης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Καλείται στο Βήμα ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γιώργος Ιωάννης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ: Είναι ίδιον φαίνεται κάποιων Βουλευτών συγκεκριμένης παράταξης να διπλασιάζουν τον χρόνο τους.

Και αφού καταστροφολόγησε για δέκα λεπτά περίπου, δίνοντας την εικόνα μιας χώρας η οποία καταποντίζεται, δεν δικαιολόγησε όμως γιατί η κοινωνία εμπιστεύεται τούτη την παράταξη, γιατί εμπιστεύεται την Κυβέρνηση έξι χρόνια τώρα. Δεν αναφέρθηκε στη βράβευση του Πρωθυπουργού πριν από λίγες μέρες στη Γερμανία ούτε όμως στα καλά λόγια για την εικόνα της χώρας του Επιτρόπου για το Κλίμα χθες μόλις.

Επί του νομοσχεδίου, κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα έχουμε την ευκαιρία να συζητήσουμε ένα νομοσχέδιο κομβικής σημασίας για τη μελλοντική πορεία της ελληνικής οικονομίας, της περιφερειακής ανάπτυξης και τη στήριξη της παραγωγικής μας βάσης. Ένα νομοσχέδιο που ενισχύει τον στρατηγικό στόχο της Κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη να οδηγήσουμε την Ελλάδα σε ένα νέο πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης και οικονομικής ανθεκτικότητας.

Ο βασικός στόχος του νομοσχεδίου είναι να διαμορφώσει ένα

νέο, περισσότερο βιώσιμο και ευέλικτο παραγωγικό μοντέλο, ένα μοντέλο που στηρίζεται στην καινοτομία, στις ίσες ευκαιρίες και στην ανάπτυξη με περιφερειακή διάσταση, ώστε να περιορίσουμε τις κοινωνικές και γεωγραφικές ανισότητες. Αυτό άλλωστε αποτελεί και έναν εκ των βασικών αξόνων του νομοσχεδίου. Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε όλη την επικράτεια με έμφαση στην περιφέρεια και ιδιαίτερα στις παραμεθόριες περιοχές, αλλά και στις νησιωτικές περιοχές, όπου ευελπιστώ ότι θα έχουν τύχη και προτάσεις του μοναδικού κατοικήσιμου νησιού της κεντρικής Μακεδονίας, της περιφέρειας Αμμουλιανής.

Με το παρόν σχέδιο νόμου ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα, προσελκύονται επενδύσεις και το κυριότερο εντείνεται η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επενδυτών στο κράτος και τους θεσμούς, αφού θεσμοθετούνται αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης, καταργώντας τα παλιά κριτήρια χρονικής προτεραιότητας, γεγονός που αποσκοπεί στη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα.

Το νομοσχέδιο που συζητούμε δεν έρχεται απλώς να τροποποιήσει τον αναπτυξιακό ν.4887/2022. Έρχεται να ενσωματώσει στην εθνική πολιτική τα μαθήματα, τις εμπειρίες, τις απαιτήσεις των καιρών και τις ανάγκες της πραγματικής οικονομίας. Ενσωματώνει ειδικές ρυθμίσεις για τις περιοχές που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, όπως η Μαγνησία και τα Τρίκαλα μετά την κακοκαιρία «Daniel», με άμεσες και πλήρεις καταβολές ενισχύσεων χωρίς παρακρατήσεις. Περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για την εξυγίανση των Ναυπηγείων Ελευσίνας και την ενίσχυση του στρατηγικού αυτού τομέα.

Δεν θα μείνω στο γεγονός ότι δημιουργούνται νέα καθεστώτα ενίσχυσης, όπως οι σύγχρονες τεχνολογίες, περιοχές ειδικής ενίσχυσης και «κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία» γιατί την ίδια στιγμή θεσπίζονται και ειδικά χρηματοδοτικά εργαλεία με εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, που στηρίζουν τόσο τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όσο και τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια. Ταυτόχρονα, εισάγονται ευέλικτες διαδικασίες αξιολόγησης προκηρύξεων και ελέγχου, που ανταποκρίνονται στον ρυθμό της σύγχρονης οικονομικής πραγματικότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν πρέπει να παραβλέψουμε το γεγονός πως κατά τη διάρκεια της ακρόασης των φορέων στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου η πλειοψηφία των εκπροσώπων εξέφρασε θετικές κρίσεις και αναγνώρισε τη σημαντική πρόοδο που επιτυγχάνεται με το παρόν σχέδιο νόμου. Παραδείγματος χάριν, ο Σύνδεσμος των Ελληνικών Βιομηχανών Τροφίμων τόνισε ότι το νομοσχέδιο συμβάλλει καθοριστικά στην ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της χώρας. Το Εμπορικό Επιμελητήριο, δια του προέδρου του, επισήμανε πως πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που θέτει τις βάσεις για τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Κυρίως, όμως, ο Γενικός Γραμματέας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, ο κ. Κούτσανος, εξέφρασε με τη σειρά του την ικανοποίησή του για την ενσωμάτωση από το Υπουργείο των περισσότερων εκ των προτάσεων που υπέβαλε η συνομοσπονδία και οι οποίες αφορούν την ένταξη στις επιλέξιμες δαπάνες των θεματικών καθεστώτων ενίσχυσης και των δαπανών που σχετίζονται με τη διασφάλιση της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό το νομοσχέδιο δεν είναι αποκομμένο από τη συνολική στρατηγική της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Αντιθέτως, αποτελεί συνέχεια και ενίσχυση πρωτοβουλιών που υλοποιήθηκαν με συνέπεια τα τελευταία χρόνια. Θέλω ακόμη να σταθώ σε τούτο, ακούσαμε όλες τις προηγούμενες ημέρες στην επιτροπή μια σειρά από ενστάσεις που επαναλαμβάνονται σχεδόν μηχανικά από την Αντιπολίτευση με κυρίαρχο μοτίβο ότι το νομοσχέδιο, δήθεν, εξυπηρετεί τους λίγους και το μεγάλο κεφάλαιο. Ειλικρινά αναρωτιέμαι αν προτιμούν οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης να μείνει η χώρα στάσιμη, χωρίς επενδύσεις, χωρίς νέες θέσεις εργασίας, απλώς και μόνο για να διατηρήσουν ανέπαφη την ιδεολογική τους καθαρότητα.

Το πραγματικό δίλημμα δεν είναι με τις μεγάλες ή τις μικρές επιχειρήσεις. Είναι αν θέλουμε να έχουμε επιχειρήσεις που να δημιουργούν εισόδημα, εργασία και ανάπτυξη ή αν θα μείνουμε

εγκλωβισμένοι στη ρητορική της αποτυχίας. Αυτός ο νόμος δεν υπόσχεται θαύματα σφάεστατα, αλλά εξασφαλίζει ρεαλιστικές ευκαιρίες για όλους όσους θέλουν να παράγουν.

Εδώ δρώμενοι της ευκαιρίας, κύριε Υπουργέ, να αναφέρω πως τις τελευταίες μέρες ακούω διάφορα περί κατάργησης, αναστολής πιθανόν, λειτουργίας των ΔΟΥ στο Νομό Χαλκιδικής. Φαντάζομαι ότι δεν ισχύει κάτι τέτοιο, διαφορετικά πολύ φοβάμαι πως όσα προανέφερα περί προόδου και ανάπτυξης στην επαρχία πάνε περίπατο. Η Χαλκιδική ειδικά έχει ιδιαίτερη ανάγκη των υπηρεσιών αυτών, αφού είναι ένας νομός που τα τελευταία χρόνια γνωρίζει αλματώδη ανάπτυξη σε κάθε επίπεδο. Επομένως, καμία αναστολή και κανένα κλείσιμο δεν θα βοηθήσει στη συνέχιση αυτής της εξαιρετικής πορείας.

Κλείνοντας, θέλω να καλέσω όλες τις πολιτικές δυνάμεις να στηρίξουν την ουσία αυτού του σχεδίου νόμου, γιατί εδώ δεν πρόκειται για ιδεολογικές εμμονές ή κομματικά οφέλη. Πρόκειται για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, για την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της, για την ενίσχυση των επενδύσεων και της περιφέρειας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο συνάδελφο για την οικονομία του χρόνου.

Να προδιαγράψω, για να ξέρετε όλοι οι συνάδελφοι τη διαδικασία μέχρι τέλους, για να προγραμματίσετε και τις άλλες υποχρεώσεις σας και εντός και εκτός Κοινοβουλίου.

Τώρα θα πάρει τον λόγο ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ για μια τρίλεπτη παρέμβαση. Στη συνέχεια θα πάρει τον λόγο ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Βελόπουλος, πάλι για παρέμβαση πέντε λεπτών, και στη συνέχεια τον λόγο θα πάρει ο κ. Χαλκιάς ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος των Σπαρτιατών για έξι λεπτά. Μετά θα πάρει τον λόγο ο κ. Ιωάννης Παππάς κανονικά από τον κατάλογο, ο κ. Μπιγάκης από τον κατάλογο των ομιλητών και θα τελειώσουμε με μια παρέμβαση τριών λεπτών με τον κ. Μάντζο. Μετά θα υπάρξουν οι προβλεπόμενες από τον Κανονισμό δευτερολογίες των εισηγητών και τη διαδικασία θα την ολοκληρώσει, όπως πάντα, ο Υπουργός.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΙΑΓΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ζητώ τον λόγο επί του Κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Έχετε τον λόγο, κύριε Μπιγάκη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΙΑΓΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, όπως αναφέρατε, τώρα θα πάρει τον λόγο ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, μετά ο Πρόεδρος, ο κ. Βελόπουλος, μετά πάλι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος και μετά οι δύο ομιλητές που έχουν μείνει, εν αντιθέσει με τα όσα έχουμε αποφασίσει. Αν έρθουν και άλλοι δύο Αρχηγοί;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Χαλκιά, έχετε πρόβλημα αν προηγηθούν;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ: Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Εντάξει, το διορθώνουμε αυτό. Ο κ. Χαλκιάς ερωτήθηκε και συμφώνησε.

Κοιτάξτε, κατά τον Κανονισμό, έχουν το δικαίωμα. Εμείς όμως, και εγώ προσωπικά, που θεωρώ αυτόν τον χώρο ως βουλευτήριο, δηλαδή κυρίαρχα να μπορούν οι Βουλευτές, δεν θα προχωρήσω, γιατί αν πω κάτι θα παρεξηγηθώ από κάποιους μόνο και μάλιστα λίγους. Οι πολλοί είναι οι Βουλευτές και η Βουλή είναι για τους Βουλευτές περισσότερο.

Γι' αυτό, κύριε Παππά, έχετε τον λόγο για μια παρέμβαση τριών λεπτών.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Καλαφάτη, ο κ. Θεοδωρικάκος χθες δεν απάντησε στις ερωτήσεις της Αντιπολίτευσης. Ελπίζω να αξιοποιήσει τη δυνατότητα που έχει σήμερα για να απαντήσει. Διότι δεν έχει απαντήσει τι πρόβλημα έχει ο προηγούμενος αναπτυξιακός και αντικαθίσταται με αυτόν τον εκκωφαντικό τρόπο. Δεν έχει απαντήσει πώς θα αποκτήσουν πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εφόσον οι τράπεζες έχουν τον τελικό λόγο για το ποιος θα είναι δικαιούχος και ποιος δεν θα είναι. Δεν απάντησε γιατί αυξήθηκε το εμπορικό έλλειμμα στα 35 δισ., γιατί αυξήθηκε το ιδιωτικό χρέος κατά 11% από τότε που έχει αναλά-

βει η Νέα Δημοκρατία και γιατί η χώρα, με βάση τη δική σας στρατηγική, τις δικές σας επιλογές, τα δικά σας ογκώδη διαθέσιμα χρήματα, 120 δισ., είναι η τελευταία στην αγοραστική δύναμη στην Ευρώπη.

Δεύτερον, έρχομαι στο μείζον θέμα το οποίο έχει από χθες το απόγευμα πάρει πολύ μεγάλο μερίδιο -και δικαίως- της επικαιρότητας, στο θέμα των Τεμπών. Κατέθεσε η Νέα Δημοκρατία μία πρόταση προανακριτικής επιτροπής για τον κ. Καραμανλή. Είναι σαφές ότι επιχειρεί να τον πετάξει στα μαλακά και καταθέτει την πρόταση μόνο στη βάση της έρευνας που έχει κάνει ο κ. Μπακαϊμης, ο οποίος μεθοδευμένα και σκόπιμα εξαιρεί από το αντικείμενο της έρευνάς του τη δημιουργία πυρόσφαιρας, την πυρκαγιά και το θάνατο ανθρώπων από την πυρκαγιά.

Έχουμε, κύριε Πρόεδρε, με την κατάθεση αυτής της πρότασης για τη συγκρότηση προανακριτικής επιτροπής δύο πάρα πολύ σημαντικά γεγονότα. Διαβάζω: «Από τα έγγραφα», λέει, «που μελετήσατε πρέπει να ερευνηθεί ο Καραμανλής» γιατί; «Γιατί τον Σεπτέμβριο του 2021 ήξερε, επειδή έλαβε σχετικές επιστολές από τους υπηρεσιακούς». Αυτό γράφετε, η Νέα Δημοκρατία το γράφει αυτό, έτσι δεν είναι; Μάλιστα! Εάν λοιπόν πρέπει να ελεγχθεί ο Καραμανλής, επειδή ήξερε από τις επιστολές των υπηρεσιακών, ο κ. Μητσοτάκης, που πάλι τον Σεπτέμβριο του 2021 ήξερε από τις επιστολές των σιδηροδρομικών, γιατί δεν πρέπει να ελεγχθεί; Επαναλαμβάνω, το μείζον εδώ είναι ότι πάτε να ρίξετε τον κ. Καραμανλή στα μαλακά και να αποφύγετε οποιαδήποτε διαδικασία στην προανακριτική επιτροπή η οποία θα φέρει και τον κ. Καραμανλή να απαντήσει εάν γνώριζε ο κ. Μητσοτάκης ότι απαλλάσσετε την Hellenic Train από 600 εκατομμύρια επενδύσεις μεταξύ των οποίων και τα συστήματα ασφαλείας.

Δεύτερο μείζον πολιτικό γεγονός, κύριε Πρόεδρε, το οποίο έχει τεράστια σημασία και επαναποθετεί τη δημόσια συζήτηση γύρω από τα Τέμπη από χθες και μετά. Επιλέξατε να μην ελέγξετε τον Χρήστο Σπίρτζη, τον Υπουργό της δικής μας διακυβέρνησης. Το επιχείρημα που φέρνετε στον δημόσιο διάλογο είναι το επιχείρημα της παραγραφής. Μα, έχει ο ίδιος ζητήσει να ελεγχθεί στη βάση του άρθρου του Συντάγματος που προσδιορίζει τι γίνεται και με την παραγραφή. Δυστυχώς, η τακτική σας ξεκινάει και τελειώνει εκεί που συναντιέται η όρνια με τη νήσσα. Δεν έχετε τα πολιτικά κότσια να ελέγξετε τον Σπίρτζη και να πάει στην προανακριτική να ζητήσει μάρτυρες, να ζητήσει εξέταση και άλλων μαρτύρων. Σταματήστε, λοιπόν, από σήμερα και μετά να μιλάτε για διαχρονικές ευθύνες. Εάν είχατε τα κότσια ή την πίστη στις δυνάμεις σας ότι κάτι θα μπορούσατε να αποδείξετε, θα τον ελέγχατε.

Τέλος, σήμερα έχει Υπουργικό Συμβούλιο. Μεταξύ των θεμάτων, κύριε Πρόεδρε....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, όμως, κύριε Παππά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ένα λεπτό μόνο και συγγνώμη. Δεν κάνω κατάχρηση. Θα είχα το δικαίωμα μιας ομιλίας. Την κάνω από εδώ. Περιορίζω λίγο τον χρόνο μου συμμορφούμενος και προς τη σωστή, κατά τη γνώμη μου, υπόδειξή σας ότι πρέπει όσοι έχουν παραπάνω δυνατότητα να παίρνουν το μικρόφωνο να αυτοπεριορίζονται, ακριβώς για να έχουν οι Βουλευτές τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν.

Σήμερα, λοιπόν, έχει Υπουργικό Συμβούλιο. Μεταξύ των θεμάτων που θα συζητήσει είναι η ενημέρωση από τον κ. Πιερρακάκη για τη στρατηγική του ΟΔΔΗΧ για το περασμένο έτος. Στη στρατηγική του τρέχοντος έτους είναι η πρόκληση αποπληρωμής των δανείων του πρώτου μνημονίου. Έχουμε ασκήσει σφοδρή κριτική, ξέρετε, εμείς ως παράταξη στις κυβερνήσεις και του πρώτου και του δεύτερου μνημονίου. Τι κάνανε, όμως, και οι δύο; Ζητούσαν επιμόνως επιμήκυνση και μετάθεση στο μέλλον των υποχρεώσεων αποπληρωμής των δανείων. Εσείς είστε η πρώτη Κυβέρνηση που έρχεστε να πληρώσετε πριν την ώρα τους τα δάνεια! Δηλαδή, έχουμε δάνεια που είναι 1,5% επιτόκιο -κυβέρνηση Παπανδρέου- και εσείς λέτε ότι θα τα αποπληρώσετε πιο νωρίς, όχι από το 2029 μέχρι το 2041, αλλά από το 2026 μέχρι το 2031. Αντί να δίνετε 2,6 δισ. τον χρόνο, θα δίνετε από τώρα 5 δισ. τον χρόνο, για να μειωθούν, λέει, τα επιτόκια από το 2031 και μετά!

Ακούστε. Έχετε δάνεια τα οποία είναι μόνο με 1,5% και αντί να γυρίσετε τα υπερπλεονάσματα στην κοινωνία, αντί να ακούσετε τις φωνές της λογικής από την Αντιπολίτευση που λέει «μειώστε έμμεσους φόρους, επιστρέψτε τα υπερπλεονάσματα», πάτε και πληρώνετε πριν από ώρα τους τα δάνεια τα οποία έχουν συμφωνηθεί να πληρωθούν από το 2029 μέχρι το 2041.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Έγινε ακουστό.

Τώρα τον λόγο θα πάρει, όπως προανήγγειλα, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Βελόπουλος για μια παρέμβαση πέντε λεπτών.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε τον λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν θα έκανα καμία παρέμβαση σήμερα, αλλά αναγκάζομαι από τις εξελίξεις να κάνω παρέμβαση, γιατί έχουμε δύο εθνικές αποτυχίες, δύο εθνικές τραγωδίες, οι οποίες λαμβάνουν χώρα τις τελευταίες ημέρες, δυστυχώς για τη χώρα μας, απουσία ή συνεργεία της Κυβέρνησης. Το ένα αφορά στα ελληνοτουρκικά και το άλλο στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Διότι προέρχομαι από αγροτική οικογένεια και είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα, για να το προσπερνάμε έτσι όλα τα κόμματα. Όταν μιλάμε για τον πρωτογενή τομέα, τουλάχιστον κατά τη δική μας άποψη, η αγροτική οικονομία, η κτηνοτροφία, η αλιεία και η μελισσοκομία είναι η ατμομηχανή μιας οικονομίας, για να μεταβεί στη βιομηχανική οικονομία ή στη μεταβιομηχανική.

Κύριε Υπουργέ, εγώ θα κάνω μερικές ερωτήσεις. Εάν ήταν μια άλλη κυβέρνηση, η οποία επέτρεπε στην Τουρκία να βάλει χέρι στα ευρωπαϊκά κονδύλια -άλλη κυβέρνηση, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, του ΠΑΣΟΚ, της Ελληνικής Λύσης, οποιουδήποτε κόμματος από εδώ- οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας δεν θα μιλούσαν για προδοσία; Ερώτημα θέτω, γιατί διακατέχετε και εμφορείστε από έναν πατριωτισμό τον οποίον αντιλαμβάνομαι και αποδέχομαι. Εάν ήταν η Ελληνική Λύση κυβέρνηση και έβαζε την υπογραφή της ως κυβέρνηση ή δεν έθετε πειστικά βέτο, δε θα λέγατε «είστε προδότες και μειοδότες»; Είμαι πεπεισμένος ότι αρκετοί από εσάς θα το κάνατε, κύριε Υπουργέ. Εγώ ρωτώ: Πού είναι το βέτο; Επιτρέπουμε στην Τουρκία να παίρνει χρήματα ευρωπαϊκά, ελληνικά, για να εξοπλίζεται και να εξοπλίζει τον δικό της στρατό, ώστε να μας καταπιεί πιο εύκολα. Θα μας λέγατε προδότες, θα μας λέγατε μειοδότες, θα μας λέγατε ό,τι φαντάζεται ο καθένας μέσα από έναν πατριωτισμό ο οποίος βγαίνει ενστικτωδώς.

Ρωτώ, λοιπόν: Πώς λέγεται αυτή η Κυβέρνηση που επιτρέπει στον εχθρό, με δική της υπογραφή, να παίρνει όπλα; Απευθύνομαι στους νεοδημοκράτες Βουλευτές. Πώς λέγεται αυτή η κυβέρνηση που δεν αντιστέκεται στη χρηματοδότηση του εχθρού της Ελλάδας; Γιατί η Τουρκία είναι εχθρός. Ξεκάθαρα πράγματα.

Και ρωτώ, επίσης, την Κυβέρνηση: Ο χωροταξικός θαλάσσιος σχεδιασμός που έγινε κατατέθηκε στην Κομισιόν ή όχι; Και αν όχι, γιατί δεν κατατέθηκε; Τον κραδαίνετε ως σημαία και σύμβολο. Γιατί τον κρύβετε -αν τον κρύβετε- τον θαλάσσιο σχεδιασμό;

Ακούστε τι κάνατε. Δυστυχώς, η Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποίησε μια διπλωματική ορολογία λέγοντας, κύριε Παππά, ότι από τη στιγμή που δεν υπάρχει άμεση απειλή χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τρίτη χώρα, η τρίτη χώρα μπορεί να καρπωθεί κονδύλια. Τι σημαίνει άμεση απειλή; Εδώ το άλλοθι είναι η Διακήρυξη των Αθηνών, η προδοτική συμφωνία του κ. Μητσοτάκη...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

...ο οποίος μίλησε για ήρεμα νερά και με βάση αυτό η άμεση απειλή απενεργοποιείται από την ιστορία αυτή.

Περιμένω, λοιπόν: Πώς λέτε και αποκαλείτε αυτήν την Κυβέρνηση; Για εμάς δύο τινά ισχύουν: ή είστε αποτυχημένοι ή προδότες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και επειδή είμαστε καλοπροαίρετοι, λέμε «αποτυχημένοι». Δεν είμαστε σαν και εσάς. Λέμε «αποτυχημένοι». Καλοπροαίρετοι είμαστε.

Και δεν μιλάει κανένας. Κανείς σε κανένα κόμμα δεν μιλάει για

το μείζον αυτό θέμα. Θα το βρούμε μπροστά μας τους επόμενους μήνες. Είναι πολύ χοντρό θέμα, για να το προσπερνάμε έτσι.

Δεύτερο θέμα ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Δεν ξέρω πόσοι είστε από αγροτικές οικογένειες. Θα σας κάνω μια μικρή ιστορική αναδρομή για το τι πετύχατε τα τριάντα τελευταία χρόνια. Εβδομήντα δισεκατομμύρια ευρώ τα τελευταία είκοσι χρόνια διαχειρίστηκε ο ΟΠΕΚΕΠΕ, 70 δις.! Να τα ακούσει ο ελληνικός λαός. Εβδομήντα δισεκατομμύρια ευρώ διαχειρίστηκε ΟΠΕΚΕΠΕ. Και δεν είναι τυχαίο ότι τα τελευταία τέσσερα ή πέντε χρόνια, που είναι Πρωθυπουργός ο κ. Μητσοτάκης, οι κουμπάροι του και οι κολλητοί του είναι πρόεδροι στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Γιατί; Γιατί πρέπει να χρηματοδοτούνται πάλι οι κουμπάροι στην Κρήτη και οι κολλητοί.

Και θα σας πω γιατί. Δυστυχώς, κάνατε έναν πρωτογενή τομέα που να συμφέρει να μην καλλιεργεί, να κάθεται στο καφενείο και να παίρνει επιδότηση έστω και «μαϊμού». Αυτό πετύχατε όλα τα κόμματα, και ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, την οποία επικαλείστε πολλοί από εσάς, δεν επιδότησε μόνο τις καλλιέργειες, αλλά και την καταστροφή των καλλιεργειών. Τα καπνά μας, τα ροδάκινα και άλλα προϊόντα καταστρέφονταν και επιδοτούνταν, για να κάθεται ο αγρότης έξω από το χωράφι του και να το βλέπει ή στο καφενείο. Είναι τραγικές οι εικόνες της δεκαετίας του 1990 με τους ψαράδες να καταστρέφουν τα καΐκια τους και οι Τούρκοι να αλωνίζουν στο Αιγαίο και να κάνουν οι ίδιοι την αλιεία που δεν κάνουν οι Έλληνες αλιείς.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Η Ελλάδα έχει καταλήξει -τη χώρα την καταλήξατε όλοι σας, και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ- να κάνει εισαγωγή αγροτικών προϊόντων που κάποτε έκανε εξαγωγή. Αυτό σημαίνει τεράστιο εμπορικό έλλειμμα. Αυτό σημαίνει έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Αυτό σημαίνει κατάρρευση οικονομική και πτώχευση, κύριοι συνάδελφοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Θα μπορούσε να τα παράγει η χώρα μας. Οι κάτοχοι γης και κτηνοτροφικής περιουσίας μετατράπηκαν σε σερβιτόροι. Το έλεγε ο Ανδρέας Παπανδρέου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μας κάνει σερβιτόρους και πρέπει να προσέχουμε και ούτε η Νέα Δημοκρατία, ούτε το ΠΑΣΟΚ αργότερα, ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ το πρόσεξαν.

Τότε Υπουργός Γεωργίας ήταν ο κ. Αργύρης. Αν θυμάμαι καλά, είχε γίνει μια σύσκεψη στις Βρυξέλλες και τον πήρε ο ύπνος όταν γινόταν η ΚΑΠ. Μπορεί να κάνω και λάθος. Εξαίρετος. Τον γνώριζα από τότε. Είχε πει στη Βουλή: «Αν ίσχυαν τα στρέμματα τα οποία είχαν δηλωθεί στην Κρήτη, για να δοθούν επιδοτήσεις, τότε το νησί θα έπρεπε να είναι τριώροφο και να φτάνει ως τη Λιβύη!». Ακούστε τι είπε ο Υπουργός τότε. Αν οι εκτάσεις τις οποίες είχαν δηλώσει οι «μαϊμού» αγρότες και κτηνοτρόφοι υπήρχαν, η Κρήτη έπρεπε να ήταν τριώροφη, να έχει τρεις ορόφους να έφτανε μέχρι τη Λιβύη! Και ούτε ένας έλεγχος δεν έγινε. Εβδομήντα δισεκατομμύρια σπαταλήσατε από εδώ και από εκεί σε κολλητούς.

Ακούστε, λοιπόν. Θα το πω ευθέως. Ακόμα και οι γεωπόνοι και οι κτηνοτρόφοι δεν πηγαίνουν στο χωράφι ή στον στάβλο. Κάθονται στα γραφεία και μοιράζουν επιδοτήσεις -αυτό κάνατε στον πρωτογενή τομέα-, αντί να είναι στην ύπαιθρο.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ δημιουργήθηκε όντως για να σταματήσει τη διαφθορά. Αλλά, τον καταντήσατε άντρο της διαφθοράς και άντρο των πολιτών.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Οι κτηνοτρόφοι, δηλώνοντας αριθμό ζώων, δημιουργούσαν αντίστοιχα στρέμματα, κύριε Παππά. Τι λέγανε; Για παράδειγμα, είμαι στον Νομό Λασιθίου και στον γειτονικό νομό μπορούσα να έχω βοσκοτόπια.

Ακούστε, όμως, τι κάνανε. Δεν μπορούσαν να δηλωθούν, για παράδειγμα, στη Μακεδονία ή τη Θράκη ή τη Θεσσαλία. Με μία πολύ ύποπτη επιλογή της Νέας Δημοκρατίας δόθηκε λύση, ξεμπλοκάρισε, και μπορούσαν να δηλώνουν στην Κοζάνη, να δηλώνουν στη Νίσιου, να δηλώνουν στην Ήπειρο, να δηλώνουν στη Στερεά Ελλάδα.

Βοσκοτόπια Κρητικών βρέθηκαν στη Μακεδονία, στην Ήπειρο,

προφανώς πηγαίνοντας τα αιγοπρόβατα με φέρι μποτ για να ταϊστούν και να γυρίσουν το βράδυ πίσω! Η φαμίλια! Γιατί περί φαμίλιας πρόκειται. Η μάφια! Γιατί μάφια είναι να τρως 70 δισεκατομμύρια και τα μισά και παραπάνω σε κολλητούς.

Βοσκοτόπια στην Κοζάνη! Αλλά, για να μπορεί να τα δηλώσει στην Κοζάνη, κύριε συνάδελφε, ο Κρητικός ή κάποιος άλλος, θα έπρεπε να γνωρίζει ποιες είναι οι έρημες εκτάσεις στην Κοζάνη. Το καταλάβαμε αυτό; Άρα, κάποιος του έδινε τα στοιχεία. Κάποιος ή από το Υπουργείο ή από την ιδιωτική εταιρεία η οποία ήταν συμβεβλημένη με το Υπουργείο. Του έλεγε ότι στην Κοζάνη υπάρχουν δέκα χιλιάδες στρέμματα, δήλωσε αυτά ελεύθερα. Και έτσι, λοιπόν, η απάτη γινόταν με ασφάλεια επί χρόνια. Πραγματικός ιδιοκτήτης δεν υπήρχε για να διαμαρτυρηθεί ότι ήταν δικά του τα στρέμματα. Άρα, τα δήλωνε αυτός όπως ήθελε.

Αυτές τις πληροφορίες, λοιπόν, τις έδιναν από μέσα. Αυτοί οι «από μέσα» πρέπει να πάνε φυλακή μαζί με τους Υπουργούς για διασπάθιση δημοσίου χρήματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Μία υπάλληλος, η Βιβή Τυχεροπούλου, και ο Διοικητής του οργανισμού εκείνη την περίοδο, προσωπικός φίλος του Κυριάκου Μητσοτάκη, ο κ. Βάρρας, εντόπισαν τις παρανομίες. Τις κατήγγειλαν. Η μεν υπάλληλος, η Τυχεροπούλου, εκδιώχθηκε για άλλο θέμα, ότι τα έγγραφα ήταν απόρρητα και πώς βρέθηκαν στα χέρια της. Δείτε πόσο απατεώνες είναι πραγματικά! Ο δε Διοικητής, ο Βάρρας, άλλαξε με συνοπτικές διαδικασίες. Επί τόπου τον άλλαξαν. Νέα δημοκρατία είναι ο άνθρωπος, δικός σας άνθρωπος, φίλος του Μητσοτάκη ήταν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ: ... (Δεν ακούστηκε).

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Σας λέω εγώ τι ήταν. Δεν χρειάζεται να οχλαγωγείτε. Το κάνετε συνέχεια. Να σέβεστε τον οποιοδήποτε ομιλητή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ: Φίλος του Προέδρου είπατε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μη διακόπτετε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ήταν προσωπική επίλογη. Έφυγε, όταν ανακάλυψε το σκάνδαλο, όπως έφυγε και ο Γεωργαντάς όταν ανακάλυψε το σκάνδαλο και το πήγε στον Εισαγγελέα και δεν υπέγραψε. Αυτοί είστε! Αυτοί είστε!

Πάνω από πέντε χιλιάδες τριακόσια ΑΦΜ βρήκε ο Βάρρας και η Τυχεροπούλου, τα οποία ήταν ύποπτα για λήψη ψεύτικων επιδοτήσεων και χρήματα που μπλοκαρίστηκαν. Τότε εμφανίζεται άλλος Υπουργός. Το γραφείο του, χωρίς να έχει αρμοδιότητα, στέλνει email στον ΟΠΕΚΕΠΕ και ζητάει επίλυση του θέματος του μπλοκαρίσματος. Γιατί τα περισσότερα ήταν από την περιφέρεια του Πρωθυπουργού και από τον νομό του κυρίου Υπουργού και ενέχονται, ουσιαστικά, στο σκάνδαλο αυτό.

Αυτό το ομολογεί ο πρώην Διοικητής του ΟΠΕΚΕΠΕ, ο Παμπασίδης Κυριάκος, συνονόματος του Πρωθυπουργού και δικός μου. Το λέει ευθέως. Υπουργός ήταν ο Αυγενάκης. Έδωσε εντολή να ξεμπλοκαριστούν. Και οι αγρότες περιμένουν ακόμη και τώρα να πάρουν επιδοτήσεις. Οι πραγματικοί αγρότες, οι πραγματικοί κτηνοτρόφοι! Και δεν μιλάει κανείς. Το βίντεο υπάρχει στο διαδίκτυο. Το καταγγέλλει ο ίδιος.

Πάρθηκε, λοιπόν, πολιτική απόφαση επί υπουργίας Αυγενάκη για το θέμα του ξεμπλοκαρίσματος, για να δοθούν τα χρήματα των παράνομων επιδοτήσεων. Το καταλαβαίνετε αυτό; Παράνομες επιδοτήσεις, υπουργική απόφαση! Και αντί να είναι φυλακή πολλοί, είναι κανένας. Ποια δικαιοσύνη; Ποια Κυβέρνηση;

Η επικεφαλής της Εισαγγελίας Λάουρα Κιόβει καταγγέλλει απειλές στο πρόσωπό της. Αυτή είναι η Ελλάδα. Να, η μαφία! Και επιχειρείτε μετά να ενοχοποιήσετε την Εισαγγελέα. Έχει προσωπικό θέμα με την Ελλάδα! Όχι, δεν έχει προσωπικό θέμα με την Ελλάδα. Ο οποιοσδήποτε Εισαγγελέας ελέγχει την Ελλάδα. Έχει θέμα με διεφθαρμένους πολιτικούς, με τη διεφθαρμένη Κυβέρνηση, για να τα λέμε όλα.

Τα αιγοπρόβατα το 2022 στο Ηράκλειο είχαν φτάσει 1,7 εκατομμύρια σημειώνοντας αύξηση 102%, στο Ρέθυμνο τα τρεις μισι εκατομμύρια, αύξηση 102%. Οκτακόσιες εβδομήντα μία χιλιάδες στα Χανιά, 76% αύξηση! Τριάντα χιλιάδες στο Λασιθί, αύξηση 63%! Σε όλη την υπόλοιπη χώρα, μηδενική αύξηση, μηδέν! Μόνο στην Κρήτη γεννοβολούν τα αιγοπρόβατα! Γεννο-

βολάνε δέκα –δέκα, είκοσι-είκοσι στην Κρήτη. Μόνο σε μία περιοχή, στην Καρδίτσα, είχαμε μια μικρή αύξηση 3%.

Γελάμε, δυστυχώς, αλλά είναι για κλάματα. Κάποιες οικογένειες αγροτών και κτηνοτρόφων κλαίνε, γιατί τους έκλεψαν τα λεφτά, τους έκλεψαν τις επιδοτήσεις, τις φάγανε οι κουμπάροι και τα λαμόγια, και αυτοί είναι απλήρωτοι ακόμη και τώρα. Τέρμα οι κουμπαριές, τέρμα οι κλεψιές! Θα κοπούν χέρια και θα επιστραφούν τα κλεμμένα. Όχι καταργούμε τον ΟΠΕΚΕΠΕ, τον πάμε στον Πιτσιλή για να κλείσουμε το σκάνδαλο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ακούστε παράδειγμα: 14 εκατομμύρια ευρώ δόθηκαν από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε έναν κτηνοτρόφο. Ακούστε το νούμερο. 14 εκατομμύρια ευρώ! Ο μοναδικός κτηνοτρόφος στον Νομό Ηλείας δήλωσε διακόσιες χιλιάδες στρέμματα βοσκοτόπια –έχω άδικο, κύριε Μπούμπα; Αυτό είναι ενυπόγραφο. Γελάμε!- και πήρε 14 εκατομμύρια. Και ο άλλος περιμένει τα πέντε και δέκα χιλιάδικα, κύριε Παππά, και δεν μπορεί να τα πάρει. Το καταλαβαίνουμε τι εγκλήματα γίνονται; Και όλα αυτά γιατί δεν είναι ψηφιακή η σύνδεση του ΟΠΕΚΕΠΕ με τον αγρότη, για να ξέρουμε τι έχει και δεν έχει.

Το ψηφιακό κράτος του Μητσοτάκη, του Πιερρακάκη! Εκεί που βολεύεστε για να ελέγχετε τον Έλληνα, στις τράπεζες, τον προσωπικό αριθμό, έχετε ψηφιακό κράτος. Εκεί που γίνονται οι κομπίνες, οι μίζες και η διαφθορά, δεν κάνετε ψηφιακό κράτος. Δεν πάει έτσι. Δεν πάει πουθενά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ήδη το πρωί πήγαμε το θέμα στην Ευρωβουλή. Θα σας πάμε μέχρι τέλους, γιατί για εμάς ο πρωτογενής τομέας είναι ό,τι σημαντικότερο μπορεί να προσφέρει στην ελληνική οικονομία, μαζί με την αλιεία, την κτηνοτροφία, την αγροτική οικονομία, τη μελισσοκομία.

Δυστυχώς, όμως, για εσάς ισχύει μία λέξη: Παντού μπάζωμα! Μπάζωμα στα Τέμπη. Μπάζωμα στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Μπάζωμα στα ελληνοτουρκικά. Μπάζωμα στην οικονομία. Είστε η Κυβέρνηση του μπαζώματος, των σκανδάλων, της ρεμούλας, της μίζας της χώρας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Εμείς θα ξεμπαζώσουμε τη χώρα που μπαζώσατε εσείς. Θα φέρουμε διαφάνεια και τους κλέφτες θα τουςβάλουμε φυλακή. Δεν θα παίζετε ούτε με τους αγρότες ούτε με τους κτηνοτρόφους.

Θα σας πω και κάτι τελευταίο, γιατί οι περισσότεροι προέρχετε από αγροτικές οικογένειες.

Δεν με ενδιαφέρουν τα υπόλοιπα θέματα. Πιέστε τον Πρωθυπουργό. Ρίξτε τον, εν πάση περιπτώσει. Δεν μπορεί η Κρήτη να παίρνει –οι έξι χιλιάδες κουμπάροι- όλο το ψαχνό από τις επιδοτήσεις και οι άλλοι να παίρνουν το κόκαλο. Ο Έλληνας δεν είναι ούτε σκύλος ούτε επαίτης. Είναι Έλληνας περήφανος και θα τον ξανακάνουμε περήφανο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ευχαριστώ πολύ.

(Ορθοί οι Βουλευτές της Ελληνικής Λύσης χειροκροτούν)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», είκοσι ένας μαθητρίες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Αργυροστολίου.

Σας καλωσορίζουμε στη Βουλή και σας ευχόμαστε καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θα ολοκληρώσουμε τον κατάλογο, μετά τη διαδικαστική παρέμβαση που έκανε ο κ. Βελόπουλος, καλώντας κατ' αρχάς τον κ. Παππά από τη Νέα Δημοκρατία και στη συνέχεια τον κ. Μπιλάκη από το ΠΑΣΟΚ. Και μετά θα γίνουν κάποιες παρεμβάσεις Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων, όπως έχουν σημειωθεί.

Κύριε Παππά, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα στη

Βουλή δεν καλούμαστε να εγκρίνουμε απλώς ένα νομοσχέδιο. Σήμερα απαντάμε σε μία απλή πρόκληση, αν θέλουμε η ανάπτυξη στην πατρίδα μας να είναι πραγματική, δίκαιη, ισόρροπη και βιώσιμη, αν επιλέγουμε να χτίσουμε μια Ελλάδα για όλους ή να συνεχίσουμε να ανεχόμαστε μια Ελλάδα πολλών διαφορετικών ταχυτήτων.

Το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα έρχεται να διορθώσει αδικίες, να γεφυρώσει ανισότητες και, κυρίως, να δημιουργήσει ελπίδα. Και γι' αυτό μιλάω, όχι μόνο ως Βουλευτής Δωδεκανήσου –κι εγώ από τα Δωδεκάνησα είμαι, παιδιά, από την ακριτική Ρόδο–, αλλά ως άνθρωπος που μεγάλωσε, έζησε και υπηρετεί τη νησιωτική Ελλάδα και τα ακριτικά Δωδεκάνησα, κοινωνίες απομακρυσμένες, που είναι η καρδιά της Ελλάδας που χτυπάει δυνάτα.

Η χώρα δεν μπορεί να προχωρήσει, αφήνοντας πίσω της την περιφέρεια. Η ανάπτυξη καλώς-κακώς δεν μπορεί να μετριέται μόνο με νούμερα στα αστικά κέντρα. Πρέπει να αγγίζει και τον μικρό επαγγελματία στην Κάσο, τον αγρότη στη Νίσυρο, τη νέα επιχειρηματία στη Χάλκη. Πρέπει να φτάνει και στη Λέρο, στην Πάτμο, στην Τήλο και στο Καστελόριζο. Να εμπνέει και να εκφράζει κάποιον που θέλει να επιχειρήσει στην Κάλυμνο και να μπορεί, καθώς και στην Αστυπάλαια και στους Λειψούς. Αυτό κάνει ο νέος αναπτυξιακός νόμος και εδώ ευχαριστώ, ειλικρινά, την ηγεσία του Υπουργείου και τον Υπουργό, γιατί άκουσε τους προβληματισμούς μας, αφουγκράστηκε τις σκέψεις μας και ενσωμάτωσε τις προτάσεις μας στο παρόν νομοσχέδιο.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων με σχέδιο, σοβαρότητα και πολιτική βούληση, προχωρά σε μια βαθιά αναθεώρηση του πλαισίου αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας. Εισάγονται εννέα νέα καθεστώτα ενίσχυσης, ανάμεσά τους το καθεστώς της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης και της ενίσχυσης νησιωτικών και ορεινών περιοχών. Παράλληλα, εδραιώνεται η ταχύτερη και απλούστερη διαδικασία αδειοδότησης των επενδυτικών σχεδίων, με στόχο η αξιολόγηση να μην ξεπερνά τις ενενήντα ημέρες.

Επιπλέον, παρέχεται η δυνατότητα συνδυαστικών ενισχύσεων με επιχορηγήσεις, φοροαπαλλαγές, επιδότηση μισθολογικού κόστους, χρηματοδοτικά εργαλεία με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Και όλα αυτά όχι οριζόντια, όπως είχαμε μάθει μέχρι τώρα, αλλά με ειδική πρόνοια και για τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής. Τι σημαίνει αυτό για τα νησιά μας; Σημαίνει ότι η νησιωτικότητα παύει να είναι ευχή και γίνεται κανόνας πολιτικής. Για πρώτη φορά νομοθετείται ειδικό καθεστώς ενίσχυσης μικρών και πολύ μικρών νησιών. Αναγνωρίζεται πως το αυξημένο κόστος μεταφορών, η εποχικότητα, οι δυσκολίες στην πρόσβαση σε κεφάλαια, συνιστούν πραγματικά εμπόδια και αντιμετωπίζονται με πραγματικά εργαλεία. Αυτά είναι κάποια από τα σημαντικά θέματα που συζητήσαμε με τον Υπουργό, τον Τάκη Θεοδωρικάκο, που τα αφουγκράστηκε και τα ενσωμάτωσε στο νομοσχέδιο.

Το νέο πλαίσιο, λοιπόν, παρέχει επιπλέον ποσοστά ενίσχυσης για επενδυτικά σχέδια σε μικρά νησιά. Προβλέπει δυνατότητα χρηματοδότησης ακόμα και για σχέδια χαμηλότερου προϋπολογισμού, κατάλληλα για την κλίμακα των νησιωτικών επιχειρήσεων. Εισάγει γρήγορη αδειοδότηση ειδικά σε περιοχές χωρίς τεχνική διοικητική επάρκεια. Και το κυριότερο, εξασφαλίζει διαφάνεια, λογοδοσία και αποδοτικότητα με την ψηφιακή πλατφόρμα παρακολούθησης του κάθε σχεδίου.

Μέσα από το καθεστώς της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης προβλέπεται ειδική μεταχείριση των περιοχών με υψηλή ανεργία, μείωση πληθυσμού ή από φυσικές καταστροφές, όπου όλα αυτά αγγίζουν τα νησιά μας και ιδιαίτερα τα μικρότερα νησιά της Δωδεκανήσου και του Αιγαίου. Δημιουργία ειδικής κατηγορίας ενισχύσεων για περιοχές με εξάρτηση από μονοκαλλιέργειες, όπως ο τουρισμός, ώστε να υπάρξει διεύρυνση του παραγωγικού μοντέλου.

Αυτά δεν είναι γενικές αρχές, είναι χειροπιαστή πολιτική με μετρήσιμα οφέλη και πραγματικό αποτύπωμα. Το νομοσχέδιο φροντίζει να είναι και θεσμικά ακέραιο. Ορίζεται Μητρώο Αξιολογητών και Ελεγκτών. Υπάρχει διακριτός ρόλος για το Οικονομικό Επιμελητήριο και τις περιφέρειες, ενισχύοντας έτσι και τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Το νέο ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα επιτρέπει στον κάθε πολίτη να παρακολουθεί την πο-

ρεία της αίτησής του. Και το σημαντικότερο, για πρώτη φορά προβλέπεται μηχανισμός αξιολόγησης της απόδοσης των καθεστώτων, με σαφείς δείκτες αποτελεσματικότητας. Δεν δίνουμε απλώς χρήμα, δίνουμε λόγο και αναλαμβάνουμε ευθύνη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Η Κυβέρνηση δείχνει, επίσης, σαφή πολιτική βούληση για να δώσει λύσεις σε κρίσιμα ζητήματα στρατηγικής σημασίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορούμε να μιλάμε για ανάπτυξη αν δεν στηρίζουμε τη ναυτοσύνη, τη βιομηχανία, τη στρατηγική παραγωγή. Το ερώτημα δεν είναι αν θα υπάρξει ανάπτυξη, το ερώτημα είναι ποιοι θα την απολαύσουν. Θα είναι η ανάπτυξη υπόθεση των λίγων ή δικαίωμα όλων; Αυτό ο νόμος απαντά, η ανάπτυξη εδώ δεν είναι μόνο για τους ισχυρούς, είναι για εκείνον που τολμά, για εκείνον που επενδύει, για εκείνον που δημιουργεί. Είναι για εκείνον που μένει στο νησί του, παλεύει με τα κύματα και αρνείται να το εγκαταλείψει.

Η Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα πρέπει να είναι πολυκεντρική, βιώσιμη και συνεκτική. Και δεν υπάρχει βιωσιμότητα χωρίς στήριξη του τόπου που κρατάει ζωντανή την ψυχή και την ασφάλεια του έθνους.

Τα νησιά μας δεν είναι εξωτικά σημεία στον χάρτη, είναι σύνορα. Είναι τα προκεχωρημένα φυλάκια του Ελληνισμού και αν δεν στηριχθούν με πολιτικές ουσίας, θα αδειάσουν και αν αδειάσουν, δεν θα τα απειλήσει μόνο η φτώχεια, αλλά και η γεωπολιτική μοναξιά.

Σας καλώ, λοιπόν, να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο που έχει ψυχή, που έχει στόχο, που έχει μέθοδο και, κυρίως, που είναι δίκαιο. Διότι δεν υπάρχει ανάπτυξη χωρίς συνοχή, δεν υπάρχει πολιτική χωρίς μέριμνα για τον αδύναμο και δεν υπάρχει Ελλάδα που να αντέχει, αν δεν σηκώσουμε όλοι μαζί το βάρος της ισόρροπης προόδου και ανάπτυξης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε κάθε νομοθετική πρωτοβουλία, πέρα από τις τεχνικές ρυθμίσεις και τους αριθμούς, δοκιμάζεται στην πράξη και ο ρόλος μας ως Βουλευτές. Γιατί ο πραγματικός ρόλος του Βουλευτή είναι να εντοπίζει τα προβλήματα και να τα επισημαίνει. Όχι εμμονικά, αλλά να προτείνει λύσεις και να κάνει ό,τι περνάει από το χέρι του, έτσι ώστε να βρίσκει την άκρη για την πρόοδο της κοινωνίας. Γιατί, αν μη τι άλλο, το πιο σημαντικό πράγμα είναι να μπορεί να κοιτάξει τους συμπολίτες στα μάτια, όχι για να καθεφτίζει μέσα τους την αγανάκτηση, αλλά για να αντανakλά την ευθύνη. Γιατί όποιος δεν αντέχει το βλέμμα της κοινωνίας, δύσκολα μπορεί να της πει και την αλήθεια. Εγώ ως Βουλευτής Δωδεκανήσου, το κάνω αυτό πράξη με έργο, με παρουσία, με φωνή, με αγάπη για τον τόπο μας.

Κλείνω με τα λόγια του μεγάλου Διονύσιου Σολωμού. «Εθνικό είναι το αληθές». Και αυτή η μεταρρύθμιση είναι αληθινή, δίκαιη και εθνικά αναγκαία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Αμυράς ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 5-6-2025 έως 10-6-2025.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Επίσης, ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας και Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Θεόδωρος Ρουσόπουλος ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 30-5-2025 έως 14-6-2025.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Καλείται τώρα στο Βήμα ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος

Αλλαγής κ. Δημήτριος Μπιγάκης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΙΓΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση για τον νέο αναπτυξιακό νόμο θα μπορούσε να ήταν η ευκαιρία για μια ειλικρινή και στρατηγικά προσανατολισμένη τομή στη δημόσια πολιτική για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Δυστυχώς, το σχέδιο νόμου που καταθέσατε όχι μόνο δεν συνιστά νέο όραμα, αλλά αποτελεί την αποσπασματική τροποποίηση του προηγούμενου ν.4887/2022. Δηλαδή, χωρίς ουσιαστικές καινοτομίες, χωρίς εμπεριστατωμένο σχεδιασμό, χωρίς την αναγκαία αποτίμηση των προηγούμενων πολιτικών, πράγμα πολύ σημαντικό για να κάνουμε το επόμενο βήμα.

Ένας αναπτυξιακός νόμος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά τη γνώμη μας, δεν μπορεί να είναι απλώς ένα ακόμα εργαλείο διαχείρισης κοινοτικών πόρων. Οφείλει να είναι ο κορμός μιας ενιαίας μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής.

Πώς, όμως, να μιλήσουμε για στρατηγική, όταν έχουμε φτάσει μέσα σε τρία χρόνια να τροποποιούμε ενενήντα από τα ενενήντα οκτώ άρθρα του αναπτυξιακού νόμου ή όταν έχουμε φτάσει στους εκατόν σαράντα ένα αναπτυξιακούς νόμους από τη δεκαετία του 1950-1960 μέχρι σήμερα; Πού είναι η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων; Πού είναι η σύνδεση με τους βασικούς αναπτυξιακούς δείκτες; Πού είναι η πολιτική λογοδοσία που οφείλουμε να δώσουμε στην κοινωνία;

Το παρόν σχέδιο νόμου, λοιπόν, έρχεται χωρίς τον στοιχειώδη απολογισμό του προηγούμενου. Έρχεται χωρίς σοβαρό διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους. Έρχεται χωρίς συνεκτικό πλάνο αξιοποίησης των χρηματοδοτικών εργαλείων.

Ακόμα κι εσείς οι ίδιοι παραδέχεστε πως από δεκάδες δισεκατομμύρια του μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΕΣΠΑ και των περιφερειακών προγραμμάτων δεν αξιοποιήσατε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας, ούτε ένα ευρώ μέσω του αναπτυξιακού νόμου που εσείς ψηφίσατε το 2022. Πώς, λοιπόν, προσδοκάτε ότι το παρόν θα αλλάξει τα δεδομένα; Ο πυρήνας της ελληνικής οικονομίας, η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα παραμένει στο περιθώριο ενώ η Κυβέρνηση επιμένει ότι επιχορηγεί και μεσαίες επιχειρήσεις. Την ίδια στιγμή δεν αφαιρεί τα αντικίνητρα και τις δυσκολίες για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Αξίζει να αναφέρουμε ενδεικτικά πρώτον, οι απαιτήσεις που υπάρχουν για τα ίδια κεφάλαια από τις μικρές επιχειρήσεις. Δεύτερον, οι χρονοβόρες διαδικασίες, το διοικητικό βάρος και η απουσία στοχευμένων μέτρων που καθιστούν το νομοσχέδιο ανεφάρμοστο για την πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης φαίνεται υποσχόμενο πολλά, αλλά αποδυναμώνεται στην πράξη από την έλλειψη πόρων σχεδιασμού και διαφάνειας. Οι ανάγκες βεβαίως και είναι μεγάλες αλλά οι διαθέσιμοι πόροι πενιχροί. Πώς είναι, λοιπόν, δυνατόν να μιλάμε για ουσιαστική στήριξη των παραμεθόριων περιοχών, των λιγνιτικών περιοχών ή των περιοχών που επλήγησαν από τις φυσικές καταστροφές όταν ο επιμερισμός καταλήγει σε λίγα εκατομμύρια ανά περιφερειακή ενότητα; Πώς διασφαλίζετε έτσι την ανατροπή και όχι την πελατειακή διαχείριση;

Ως νησιώτης Βουλευτής, επιτρέψτε μου, έχω τη χαρά να ανεβαίνω στο Βήμα μετά τον πρώην Υφυπουργό Νησιωτικής Πολιτικής και Ναυτιλίας, τον κ. Παππά. Θα ήθελα, λοιπόν, να εστιάσω εγώ με τα δικά μου δεδομένα και το δικό μου background, αν θέλετε, στην ανάγκη της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων των νησιών μας, κύριε Παππά, ιδίως στους τομείς του τουρισμού, που είναι ανύπαρκτοι, της μεταποίησης και της αγροδιατροφής. Για τα νησιά μας, όπως είναι η γενέτειρά μου η Κέρκυρα, με πολύ μεγάλη αιχμή την ώρα του τουρισμού και ταυτόχρονα πολύ σοβαρά προβλήματα υποδομών, πληθυσμιακής εποχικότητας και ενεργειακής κάλυψης απαιτείται ένα νέο στρατηγικό σχέδιο. Δεν είδαμε καμία μέριμνα εμείς τουλάχιστον για την ενίσχυση της νησιωτικότητας. Καμία πρόβλεψη για την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Κανένα ουσιαστικό κίνητρο για τους τοπικούς παραγωγούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο νέος νόμος υποβαθμίζει τη συμμετοχή του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και συγ-

χωνεύει ψηφιακές και τεχνολογικές δράσεις χωρίς σαφή στόχευση. Αντί να δοθεί ώθηση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για να ενταχθούν στον ψηφιακό μετασχηματισμό επαναλαμβάνεται η ίδια αποσπασματική λογική. Η πράσινη μετάβαση, επίσης, παραμένει εξαγγελία χωρίς ρήτρα αναφοράς σε στοχευμένα μέτρα, χωρίς αναφορά σε κυκλική οικονομία, σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σε πράσινες υποδομές. Αντί για επιτάχυνση, λοιπόν, το νομοσχέδιο φέρνει παράταση των προθεσμιών, καθυστέρηση στην αξιολόγηση, αυξήσεις στον χρόνο ελέγχου. Και το πρωτοφανές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι της Κυβέρνησης, πρωτοφανείς ρυθμίσεις, όπως η παράκαμψη της διοίκησης με υπογραφή του Υπουργού. Πρόκειται για μια σοβαρότατη οπισθοδρόμηση που υπονομεύει τη διαφάνεια και τη θεσμική αμεροληψία.

Η Ελλάδα συνεχίζει να εξαρτάται από τον τριτογενή τομέα. Η μεταποίηση παραμένει το 9% του ΑΕΠ όταν ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση φτάνει το 17%. Παρά τα 60 δισεκατομμύρια που έχουν διοχετευθεί από το 2019 μέχρι σήμερα, το παραγωγικό πρότυπο παραμένει απαρχαιωμένο. Η Κυβέρνηση επέλεξε να χρηματοδοτήσει τους λίγους και ισχυρούς αντί να επενδύσει στη διάχυση της παραγωγικής βάσης. Χάθηκε έτσι άλλη μια ιστορική ευκαιρία.

Το ΠΑΣΟΚ, το Κίνημα Αλλαγής πιστεύει σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που βασίζεται στη βιωσιμότητα, στην ενίσχυση της παραγωγής, στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και στη δίκαιη κατανομή των πόρων. Χρειάζομαστε έναν αναπτυξιακό νόμο με σταθερότητα, απλοποίηση, κοινωνική στόχευση και περιφερειακή ισορροπία. Έναν νόμο που να ενισχύει πραγματικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που να αξιοποιεί τις τοπικές δυνατότητες και να απαντά στις προκλήσεις της εποχής μας. Όχι έναν νόμο προϊόν εξαγγελιών και επικοινωνιακής διαχείρισης. Η αναπτυξιακή πολιτική είναι πολύ σοβαρή υπόθεση για να εξαντλείται σε εξαγγελίες, πρόχειρες τροποποιήσεις και ασαφείς ρυθμίσεις. Δεν αρκεί να λέμε ότι θέλουμε βιώσιμη ανάπτυξη. Πρέπει να ξέρουμε και πώς θα την πετύχουμε. Και αυτό προϋποθέτει σχέδιο, θεσμική επάρκεια και κοινωνική συναίνεση.

Το παρόν σχέδιο νόμου αποτυγχάνει σε όλα αυτά. Η θέση μας, λοιπόν, δεν μπορεί παρά να είναι καθαρή. Όχι σε ένα νομοσχέδιο χωρίς όραμα. Όχι σε ένα νομοσχέδιο χωρίς ικανότητα εφαρμογής στην πράξη. Ναι σε μια αναπτυξιακή πολιτική για μια Ελλάδα ισχυρή, δίκαιη και βιώσιμη.

Ευχαριστώ για την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε για τη συνέπεια στον χρόνο, κύριε Μπιγάκη.

Θα ανέβει στο Βήμα ο κ. Χαλκιάς ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος των Σπαρτιατών. Στη συνέχεια ζήτησαν τον λόγο για τρίλεπτες παρεμβάσεις οι εξής:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Ή για δευτερολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Δεν υπάρχει δευτερολογία.

ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ: Πώς δεν υπάρχει; Δώδεκα, έξι και τρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μπορεί να γίνει. Δεν σημαίνει ότι είναι υποχρεωτικό, αλλά θέλετε να σας πω τους χρόνους που μιλάτε πρωτολογία; Όχι και τα σα εμά και τα εμά εμά. Εν πάση περιπτώσει, η διαδικασία η οποία θα ακολουθηθεί είναι η εξής. Ο λόγος για τρίλεπτες παρεμβάσεις. Στη συνέχεια θα πάρουν τον λόγο ο κ. Μάντζος, ο κ. Ηλιόπουλος και ο κ. Μητράκης. Το ξανατονίζω, για τρίλεπτες παρεμβάσεις. Αμέσως μετά θα πάμε στη διαδικασία των δευτερολογιών.

Έχετε τον λόγο, κύριε Χαλκιά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πορεία της Ελλάδας προς ένα βιώσιμο, παραγωγικό μετασχηματισμό είναι επιτακτική, αλλά οφείλει να είναι πολυεπίπεδη. Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και η γνωμοδότηση της ΟΚΕ θέτουν ένα σημαντικό πλην όμως ατελές πλαίσιο. Υπάρχουν κρίσιμα κενά που εκτείνονται πέραν όλων αυτών που έχουν παρουσιαστεί στο νομοσχέδιο και τη γνωμοδότηση κάνοντας φανερή την ανάγκη για βαθύτερες και πιο στοχευμένες παρεμβάσεις. Για παράδειγμα η ΟΚΕ, Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ζητά καινοτομία και χρηματοδό-

τηση της έρευνας και ανάπτυξης. Όμως, τα κίνητρα του νομοσχεδίου είναι υπερβολικά ευρεία για την προώθηση οικοσυστημάτων βαθιάς τεχνολογίας. Παραδείγματος χάριν, στη βιοτεχνολογία τα προηγμένα υλικά την τεχνητή νοημοσύνη για τη βιομηχανία τα οποία απαιτούν μακροπρόθεσμο κεφάλαιο εξειδικευμένες υποδομές και ισχυρούς δεσμούς μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας.

Οι προκλήσεις στην εμπορευματοποίηση της έρευνας και ανάπτυξης και η κοιλάδα του θανάτου για νεοφυείς επιχειρήσεις δεν αντιμετωπίζονται πλήρως με συγκεκριμένα μέσα από το νομοσχέδιο ή την ΟΚΕ. Το Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών επισημαίνει την ανάγκη αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού για τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Συστηματική υποστήριξη για την κλιμάκωση βαθιάς τεχνολογίας δεν υφίσταται. Υπάρχει κενό μεταξύ της γενικής υποστήριξης της καινοτομίας και των αναγκών των επιχειρημάτων βαθιάς τεχνολογίας, έντασης, έρευνας και ανάπτυξης.

Η Ελλάδα στοχεύει και πρέπει να στοχεύει στη μετάβαση προς μία οικονομία βασισμένη στη γνώση. Η βαθιά τεχνολογία που είναι βασισμένη στην επιστήμη και στην ένταση της έρευνας και της τεχνολογίας έχει ανάγκη τους μεγάλους κύκλους ανάπτυξης, υψηλές κεφαλαιακές απαιτήσεις, εξειδικευμένα talenta και ισχυρούς δεσμούς με ερευνητικά ιδρύματα. Τα γενικά επενδυτικά κίνητρα του νομοσχεδίου δεν είναι προσαρμοσμένα σε αυτές τις ανάγκες. Παραδείγματος χάριν, παροχή μακροπρόθεσμου κεφαλαίου, άρση κινδύνου έρευνας και ανάπτυξης αρχικού σταδίου και χρηματοδότηση εξειδικευμένων υποδομών. Το τρέχον πλαίσιο μπορεί να υποστηρίξει τη γενική επιχειρηματική καινοτομία αλλά στερείται στοχευμένων μέσων για την καλλιέργεια και την κλιμάκωση τομέων βαθιάς τεχνολογίας οι οποίοι είναι κρίσιμοι για τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής αξίας.

Επομένως, τα βασικά προβλήματα παραμένουν υποτιμημένα και αντιμετωπίζονται ανεπαρκώς.

Στον τομέα της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, υφίσταται αδήριτη ανάγκη για εξειδικευμένη ενσωμάτωση της προστασίας της βιοποικιλότητας στις παραγωγικές διαδικασίες, άρση συστημικών εμποδίων για την υιοθέτηση προηγμένων μοντέλων κυκλικής οικονομίας, ιδίως στην αξιοποίηση αγροτικών και κατασκευαστικών αποβλήτων και δημιουργία σιβαρών μηχανισμών χρηματοδότησης και υλοποίησης για την προληπτική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ειδικά για ευάλωτους τομείς και περιφέρειες.

Στον τομέα της κοινωνικής δικαιοσύνης, παρατηρείται έλλειψη συγκεκριμένων μηχανισμών δίκαιης μετάβασης για εργαζόμενους και κοινότητες που πλήττονται από τον παραγωγικό μετασχηματισμό και η αναντιστοιχία μεταξύ των γενικών πολιτικών για τις δεξιότητες και των εξειδικευμένων αναγκών των αναδυόμενων ψηφιακών, ακόμα και πράσινων, βιομηχανιών, καθώς και η αδύναμη υποστήριξη για κοινωνικά καθοδηγούμενες πρωτοβουλίες βιώσιμης ανάπτυξης και κοινωνικής καινοτομίας.

Στον τομέα της διακυβέρνησης και ολοκλήρωσης, εντοπίζουμε την ανεπάρκεια μηχανισμών για την ουσιαστική αποτίμηση του φυσικού και κοινωνικού κεφαλαίου στις επενδυτικές αποφάσεις και την έλλειψη ολοκληρωμένου περιφερειακού σχεδιασμού βιωσιμότητας, με πραγματική μεταβίβαση εξουσιών λήψης αποφάσεων στις περιφέρειες.

Στον παραγωγικό μετασχηματισμό τομέων, και έχοντας ως παράδειγμα τον αγροδιατροφικό τομέα, τα επίμονα διαρθρωτικά προβλήματα, όπως είναι ο κατακερματισμός της γης, το υψηλό κόστος εισροών, η ανεπαρκής υποστήριξη για προηγμένες εφαρμογές κυκλικής οικονομίας και η περιορισμένη εστίαση στην ανθεκτικότητα των αλυσίδων αξίας και την ενδυνάμωση των οργανώσεων παραγωγών, παραμένουν ανεπίλυτα.

Στην καινοτομία και την ψηφιοποίηση, παρατηρείται δυσκολία προώθησης συστημάτων βαθιάς τεχνολογίας και απουσιάζει η αντιμετώπιση ρυθμιστικών εμποδίων για ανατρεπτικές καινοτομίες, που θα δώσουν πραγματικές λύσεις και η διασφάλιση ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα συμπεριλάβει και τις παραδοσιακές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Όλες οι παραπάνω αναφερόμενες παθογένειες παρατηρούνται, δυστυχώς, στο πλαίσιο της συζήτησης για την ψήφιση των

τροποποιήσεων του λεγόμενου αναπτυξιακού νόμου 4887/2022, γεγονός που για πολλοστή φορά μας υποχρεώνει να καταγγείλουμε το φαινόμενο της κακής ή αν θέλετε της ελλιπούς νομοθέτησης. Επί κυβερνήσεώς σας το 2022 ψηφίσατε τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο και τρία χρόνια μετά έρχεστε να τον τροποποιήσετε με το παρόν νομοσχέδιο. Μέσα σε τρία έτη, προφανώς, διαπιστώσατε και εσείς ότι οι διατάξεις του 2022 δεν έφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Αλλά αποτελεί κοινή πεποίθηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η πραγματική ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας δεν μπορεί να προέλθει μέσα από συνεχείς τροποποιήσεις που θα ευνοούν τους οικονομικά ισχυρούς. Απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, ο νέος αναπτυξιακός νόμος να υποστηρίξει τον μετασχηματισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στη βάση αυτή θα πρέπει να υπάρξει σχετική πρόβλεψη ότι τα αυξημένα όρια των ενισχύσεων στα 20 εκατομμύρια ευρώ - άρθρο 11- δεν θα επηρεάσουν την πρόσβαση των μικρότερων επιχειρήσεων στους πόρους του αναπτυξιακού νόμου. Είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν το οξυγόνο της πραγματικής οικονομίας και εκεί πρέπει να επενδύσει το κράτος, αν θέλει με ειλικρίνεια να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της εποχής που διανύουμε.

Μόνο μέσω μιας ολικής και καινοτόμου αντιμετώπισης μπορεί η Ελλάδα να επιτύχει έναν πραγματικό, βιώσιμο και δίκαιο παραγωγικό μετασχηματισμό, διασφαλίζοντας την ευημερία των σημερινών και μελλοντικών γενεών.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Χαλκιά.

Όπως προείπα, τον λόγο τώρα έχει για μια παρέμβαση και πάντα υπάρχει ανοχή -διευκρινίζω, έτσι, για να μη διαμαρτυρόμαστε γιατί αν πάμε πάντα με το ρολόι, κάποιοι θα βγουν ζημιωμένοι- ο κ. Μάντζος, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Μέσα σε τρία λεπτά θα προσπαθήσω, τουλάχιστον, να τοποθετηθώ επί ενός θέματος, αντί πολλών τα οποία απασχολούν την κοινοβουλευτική και πολιτική επικαιρότητα. Άλλωστε, για τα ζητήματα του σχεδίου νόμου του Υπουργείου έχει ήδη τοποθετηθεί ο εισηγητής μας, όλοι οι συνάδελφοι που πήραν τον λόγο χθες και σήμερα και ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος ήδη από χθες.

Η δική μου η τοποθέτηση σήμερα έχει να κάνει με την πρόταση, της πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας, που είναι υπογεγραμμένη από τον απολύτως αναγκαίο και μόνο αριθμό συναδέλφων της πλειοψηφίας, για τη σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για την προκαταρκτική εξέταση εις βάρος του κ. Καραμανλή μόνο για πλημμεληματικές πράξεις παράβασης καθήκοντος.

Στα μάτια τα δικά μας, κύριε Πρόεδρε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, αυτή η πρόταση είναι μια υποκριτική υπεκφυγή. Είναι μια αποκάλυπτη απόπειρα διαφυγής της Νέας Δημοκρατίας και το αποτέλεσμα μιας εμφανούς, πια, διαπραγμάτευσης, ενός συμβιβασμού, ενός συμψηφισμού εσωκομματικού. Είναι το αποτέλεσμα μιας εσωκομματικής διαπραγμάτευσης αυτό το οποίο φέρνεται σήμερα στη Βουλή. Και είναι ένα κατηγορητήριο κατασκευασμένο και προορισμένο για την αθώωση, την απαλλαγή του κ. Καραμανλή.

Νομικά, δε, το αίτημα αυτό δεν αντέχει ούτε στην ελάχιστη κριτική -στην ελάχιστη κριτική- σε νομικό επίπεδο. Το επιχείρημα της απλής διοικητικής εποπτείας δεν στέκεται πουθενά και είναι αντίθετο ακόμη και στη διαπίστωση στην οποία ο ίδιος ο ειδικός εφέτης ανακριτής, στη δικογραφία του οποίου στέκεστε για την πρότασή σας αυτή, καταλήγει. Η διαπίστωση του ειδικού εφέτη ανακριτή μιλά ακριβώς, όχι μόνο για διοικητική εποπτεία, αλλά και για έλεγχο που είχε ο Υπουργός ως προς την ασφάλεια της γραμμής της σιδηροδρομικής. Και αυτό είναι απολύτως αυτονόητο, να είχε ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών εκτός από απλή διοικητική εποπτεία και έλεγχο -και άρα και ευθύνη- για τα προγράμματα και τα συστήματα ασφάλειας και επικοινωνίας στη

σιδηροδρομική γραμμή.

Εάν δεν είχε ευθύνη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με ποιο δικαίωμα σήμερα, για παράδειγμα, ο κ. Κυρανάκης, ο Αναπληρωτής Υπουργός Μεταφορών, μιλά και εξαγγέλλει μέτρα και παρεμβάσεις στη σιδηροδρομική γραμμή; Να τον πιστέψουμε τον κ. Κυρανάκη; Ο κ. Κυρανάκης έχει ευθύνη ή απλώς ασκεί απλή διοικητική εποπτεία και προσεύχεται και εύχεται τι καλά που θα ήταν να έκαναν τη δουλειά τους στον ΟΣΕ, στην ΕΡΓΟΣΕ και στην Hellenic Train; Έχει ο κ. Κυρανάκης αρμοδιότητα ή εξαγγέλλει έπαια περόντα; Έχει κανένας αρμοδιότητα από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών σήμερα για τις αεροπορικές μεταφορές -εκτός από τις σιδηροδρομικές- για τα αεροδρόμια, για τις αερογραμμές, για το μετρό στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, για τους οδικούς άξονες -αύριο συζητούμε τον Βόρειο Οδικό Άξονα της Κρήτης; Έχει αρμοδιότητα το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών να εισηγείται για τον Βόρειο Οδικό Άξονα Κρήτης ή ευθύνεται κάποιος άλλος, όπως φταίει για τον ΟΠΕΚΕΠΕ κάποιος άλλος;

Και τελικά τι είναι οι Υπουργοί σε αυτήν εδώ τη χώρα; Κάποιοι ωραίοι άνθρωποι, με ωραία κοστούμια, με αυτοκίνητα και συνοδούς που περιφέρονται ανά τη χώρα, κόβουν κορδέλες, πηγαίνουν στα κανάλια σε prime time και δεν έχουν οποιαδήποτε ευθύνη για οτιδήποτε; Αυτό μας λέτε; Και για τον ΟΠΕΚΕΠΕ και για τους σιδηροδρόμους και για τα πάντα;

Και υπάρχει και αντίφαση εγγενής στο επιχείρημα: Λέτε μέσα, για παράδειγμα, να ελεγχθεί ο κ. Καραμανλής για «παράβαση καθήκοντος» και την ίδια ώρα μας λέτε ότι δεν είχε καθήκον. Άρα, ποιο καθήκον παρέβη; Για ποια παράβαση καθήκοντος τον ελέγχετε;

Η αλήθεια, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και συνάδελφοι, είναι ότι ο κ. Καραμανλής και οι Υφυπουργοί του, όχι μόνο είχαν ευθύνη και καθήκον, αλλά είχαν και γνώση και το ομολογείτε, γιατί δεν μπορείτε να κάνετε αλλιώς, διότι το έχει εντοπίσει ο ειδικός εφέτης ανακριτής. Υπήρχε γνώση συγκεκριμένη -εκτός από τους εργαζόμενους με τα εξώδικα τους, με τις αναγγελίες απεργιών και κινητοποιήσεων και τις προειδοποιήσεις τους- ήδη από τις 6 Σεπτεμβρίου του 2021 με επιστολή από τον διευθύνοντα σύμβουλο τότε της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, από τις 10 Σεπτεμβρίου του 2021 με έγγραφο του γενικού διευθυντή μεταφορών του αρμόδιου Υπουργείου και από τις 13 Δεκεμβρίου του 2021 με έγγραφο της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων. Επιλέγω μόνο τα θεσμικά, τα επίσημα έγγραφα, ενώ θα μπορούσα να αναφέρω την πλειάδα εξωδίκων και επιστολών και ανακοινώσεων των συνδικαλιστικών φορέων των εργαζομένων, που τα ζούσαν καθημερινά στη γραμμή τα ζητήματα και τις παθογένειες.

Άρα, επί τη βάσει αυτής της γνώσης και επί τη βάσει αυτής της ευθύνης που είχε ο Υπουργός και οι Υφυπουργοί του, εμείς επιμένουμε στο δικό μας αίτημα, το οποίο είναι το μόνο βάσιμο και ισχυρό, να διερευνηθεί η κακουργηματική ενδεχόμενη πράξη της διατάραξης της ασφάλειας των συγκοινωνιών, σύμφωνα με το άρθρο 291 του Ποινικού Κώδικα.

Και καταλήγω με ένα ερώτημα: Θα αποφασίσει αυτή η Ολομέλεια τη συγκρότηση μιας ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής, κατά τα φαινόμενα. Εκτός από το ερώτημα «για ποιο αδίκημα» που για εμάς πρέπει να είναι η ενδεχόμενη κακουργηματική πράξη του άρθρου 291 του Ποινικού Κώδικα, ένα εξίσου σοβαρό ερώτημα είναι πώς αυτή η επιτροπή θα λειτουργήσει και αν θα λειτουργήσει. Με τι κατηγορητήριο; Με το κατασκευασμένο που φτιάξατε στα μέτρα που θέλατε ή με αυτό που φέρνουμε εμείς; Θα γίνει fast - track διαδικασία, όπως με τον κ. Τριαντόπουλο ή αυτό που λέει το Σύνταγμα και ο νόμος περί ευθύνης υπουργών για την εξέταση μαρτύρων, την προσκόμιση εγγράφων και μια ειδική, εις βάθος και εις ύψος, διερεύνηση των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών;

Θα έρθει ο κ. Καραμανλής στην προανακριτική επιτροπή ή θα κρυφτεί ξανά κι αυτός;

Γιατί εδώ -και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε, κι ευχαριστώ για την ανοχή σας- δεν αναμετρώμαστε μόνο εμείς με την εντολή που έχουμε στο πλαίσιο του άρθρου 86 του Συντάγματος ως Βουλευτές να συνδράμουμε τα δικαστικά όργανα. Εδώ αναμετράται το Κοινοβούλιο και η δημοκρατία μας με την ιστορική της

ευθύνη. Εδώ μετρούμε το ανάστημά μας ως πολιτικών υποκειμένων, ως δρώντων στην πολιτική ζωή του τόπου μας. Οι πολίτες εκεί έξω ζητούν από εμάς εδώ μέσα να συνδράμουμε και να κάνουμε το αναγκαίο, το ελάχιστο, να δώσουμε το δικαίωμα στη δικαιοσύνη να ρίξει φως και να παρέχει το πολύτιμο οξυγόνο στους πολίτες.

Εμείς εδώ έχουμε το ελάχιστο καθήκον να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας και ό,τι μας επιτάσσει το Σύνταγμα και οι νόμοι για να φανερί η αλήθεια στο φως της ημέρας. Αυτή εδώ η παράταξη είναι αποφασισμένη, και το έχει αποδείξει σε όλες τις περιπτώσεις, να το κάνει αυτό πράξη και να το εγγυηθεί. Εσείς;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Μάντζο.

Κύριε Ηλιόπουλε, έχετε κι εσείς τον λόγο για την παρέμβασή σας κατ' ανάλογο χρόνο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η πρόταση που δόθηκε στη δημοσιότητα χθες από τη Νέα Δημοκρατία είναι μια πρόταση ντροπής. Είναι μια πρόταση «πλυντήριο». Στην πραγματικότητα δεν θα γίνει ούτε καν διαδικασία. Θα το πάτε όπως με τον Τριαντόπουλο. Κάνετε τα πάντα έτσι ώστε να κλειδώσει η διαδικασία από την πρόταση και το Δικαστικό Συμβούλιο μετά να μην μπορεί να κάνει τίποτα. Πάτε να τον ξεπλύνετε τον κ. Καραμανλή και μαζί με τον κ. Καραμανλή να ξεπλύνετε και συνολικά τις πολιτικές σας ευθύνες και να ξεπλύνετε και τον κ. Μητσotάκη.

Ποια είναι τα δύο πιο εξοργιστικά επιχειρήματα που έχετε στην πρότασή; Λέτε ότι από τη στιγμή που οι δύο διευθυντές δεν έκαναν τις απαραίτητες εισηγήσεις προς τον Υπουργό είναι σαφές ότι αυτός δεν μπορεί να έχει ποινική ευθύνη. Ακούστε το επιχείρημα. Σκεφτείτε τι σημαίνει αυτό για τη λειτουργία της χώρας. Ένας Υπουργός που είχε ενημερωθεί από στέλεχος του ΟΣΕ που είχε παραιτηθεί, από στέλεχος υπεύθυνο για το ETCS που είχε παραιτηθεί, από στέλεχος της ΤΡΑΙΝΟΣΕ που όλοι αυτοί έστελναν υπομνήματα για τα ζητήματα ασφάλειας, ένας Υπουργός που είχε ενημερωθεί από τα εξώδικα των μηχανοδηγών, όπου το Υπουργείο προσέφυγε κατά των εξωδίκων αυτών, άρα ήξερε το περιεχόμενο, που ήξερε ότι στο 90% της γραμμής δεν λειτουργεί η φωτισήμανση και η τηλεδιοίκηση δεν έχει ευθύνη ενώ τα ήξερε όλα αυτά, γιατί δύο διευθυντές του Υπουργείου δεν του έκαναν εισήγηση. Αυτό δεν επιτελικό κράτος. Διαλέξετε επιχείρημα. Ή είστε με το επιτελικό κράτος και τα ελέγχετε όλα και τα έχετε μοντάρει όλα ή το επιτελικό κράτος λειτουργεί μόνο τις μονές μέρες. Τις ζυγές μέρες κάνει ο καθένας ό,τι καταλαβαίνει.

Δεύτερο, ακόμα πιο ντροπιαστικό επιχείρημα. Λέει μέσα η πρότασή σας: «Το πιο σημαντικό είναι ότι την ημέρα κατά την οποία συνέβη το δυστύχημα οι εταιρίες ΟΣΕ και Hellenic πληρούσαν σύμφωνα με τις αρμόδιες εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές το σύνολο των προϋποθέσεων ασφαλούς εκτέλεσης του δρομολογίου κατά το οποίο επήλθε η σύγκρουση». Έρχεστε εδώ και λέτε στο συγκεκριμένο ότι τα πάντα λειτουργούσαν καλά. Άρα, αφού τα πάντα λειτουργούσαν καλά -κι εδώ πρέπει να διαλέξετε το επιχείρημά σας- με βάση τη δικιά σας γνώμη φταίει μόνο ο σταθμάρχης. Ωραία. Ποιανού βύσμα ήταν ο σταθμάρχης; Πώς βρέθηκε σε αυτή τη θέση; Ο κ. Καραμανλής δεν τον πήγε σε αυτή τη θέση; Όταν σε ένα σύστημα βρίσκεται ένας άνθρωπος που δεν πρέπει να βρεθεί σε μία θέση ευθύνης και κρέμονται στα χέρια του ανθρώπινες ζωές, αυτό δεν είναι ανθρώπινο λάθος, είναι συστημικό λάθος.

Πέρα από αυτό, όμως, λέτε ψέματα. Γιατί δεν γίνεται όλα να λειτουργούσαν καλά και μετά να βγαίνει ο Κυριάκος Μητσotάκης και να λέει «θα έχουμε ασφάλεια στα τρένα το 2027». Δεν γίνεται μονά - ζυγά δικά σας. Πρέπει να διαλέξετε ένα επιχείρημα. Ξέρετε ότι δεν λειτουργούσε η τηλεδιοίκηση, είχε καεί από το 2019, ξέρετε ότι δεν υπήρχαν διπλές βάρδιες στους σταθμάρχες, ξέρετε ότι είχε καταργηθεί το δευτεροβάθμιο κέντρο ελέγχου στην Καρόλου.

Υπάρχει, όμως, ένα ερώτημα: Γιατί ενώ έχετε τόσο αντιφατική πρόταση αναγκάζετε να κάνετε πρόταση; Γιατί φέρατε πρό-

ταση; Φέρατε μια πρόταση που λέτε «εμείς δεν πιστεύουμε ότι έχει κάνει λάθος», αλλά ας τη φέρουμε την πρόταση. Αναγκαστήκατε γιατί βγήκε ο κόσμος στο δρόμο. Αναγκαστήκατε γιατί τρομοκρατηθήκατε από αυτό το οποίο είδαμε σε όλη την Ελλάδα στις 28 Φεβρουαρίου.

Εμείς λέμε -και αναλαμβάνουμε την ευθύνη αυτού που λέμε- ότι ο μόνος τρόπος να υπάρξει δικαιοσύνη στο συγκεκριμένο ζήτημα είναι να ξαναβουλιάξει όλη η Ελλάδα. Η κοινωνία και οι πολίτες πρέπει να ξαναβγούν στον δρόμο κόντρα στο «πλυντήριο» που πάτε να φτιάξετε αυτήν τη στιγμή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Ηλιόπουλο.

Τον λόγο τώρα έχει για τη δική του παρέμβαση ο κ. Μητράκης από τη Νέα Δημοκρατία. Αμέσως μετά θα πάρουν τον λόγο όσοι εκ των εισηγητών και ειδικών αγορητών επιθυμούν από τα μικρότερα προς τα μεγαλύτερα κόμματα, με την αντίθετη φορά, για ένα χρόνο πέντε λεπτών με ανοχή προφανώς, την οποία τη βλέπετε κι εσείς. Μη βλέπετε μόνο όταν περιορίζουμε τον χρόνο. Αυτή θα είναι η διαδικασία. Έχει ζητήσει μετά το πέρας των δευτερογενών τον λόγο για παρέμβαση η Πρόεδρος της Πλευσης Ελευθερίας η κ. Κωνσταντοπούλου και θα κλείσει ο Υπουργός, όπως γίνεται.

Ορίστε, κύριε Μητράκη, έχετε τον λόγο.

ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΡΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστούμε για την άσωση εκτέλεση της διαδικασίας σήμερα.

Θα αναφερθώ στα δύο θέματα που τέθηκαν από τους συναδέλφους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους και πρώτα από όλα για το μείζον θέμα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Είναι άμεση η αντίδραση της Κυβέρνησης στην έρευνα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Ανακοινώθηκαν ήδη μέτρα ουσιαστικής διοικητικής αναβάθμισης του ΟΠΕΚΕΠΕ με την απορρόφησή του από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, θέλοντας να επιλύσουμε οριστικά ένα θέμα το οποίο απ' ό,τι φαίνεται χρονίζει στη χώρα μας εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Προφανώς η χώρα θα συνεργαστεί πλήρως με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και με τις εθνικές δικαστικές αρχές και όποιες ευθύνες υπάρχουν προφανώς θα καταλογιστούν. Όπου υπάρχουν ποινικές ευθύνες αυτές θα αποδοθούν, όπου υπάρχουν αστικές υποχρεώσεις επιστροφής επιχορηγήσεων προς το κράτος και την Ευρωπαϊκή Ένωση και αυτό θα γίνει.

Θα μιλήσω, επίσης, για το θέμα της πρότασης της Νέας Δημοκρατίας για τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής εις βάρος του πρώην Υπουργού Μεταφορών και Υποδομών κ. Καραμανλή. Αν θυμάμαι καλά, κύριε Πρόεδρε, είστε παλαιότερος συνάδελφος, ίσως είναι η πρώτη φορά στη μεταπολίτευση που κυβερνών κόμμα καταθέτει πρόταση σύστασης προανακριτικής επιτροπής εις βάρος υπουργού που προέρχεται από την κυβερνώσα παράταξη. Δείχνει την προσήλωσή μας στο να πέσει άπλετο φως σε αυτή την υπόθεση, σε μια εθνική τραγωδία που κόστισε τις ζωές πενήντα επτά, κυρίως νέων, ανθρωπίνων. Ο λαός απαιτεί κι εμείς απαιτούμε, όλοι απαιτούν να λάμψει η αλήθεια. Η δικαιοσύνη είναι ο κατάλληλος φορέας, είναι ο μόνος αρμόδιος τελικά να αποφασίσει πού υπάρχουν ποινικές ευθύνες είτε πολιτικών προσώπων είτε φυσικών ή ηθικών αυτοργών.

Στηριχθήκαμε στη δικογραφία, όπως ορθά επισήμανε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, στα στοιχεία που διαβίβασε στη Βουλή ο αρμόδιος ανακριτής. Από αυτά που διαβάσαμε καταλήξαμε ότι υπάρχουν οριακά απλές ενδείξεις για την παράβαση καθήκοντος από τον πρώην Υπουργό. Είναι θέματα τα οποία προφανώς θα κριθούν στην ανακριτική διαδικασία.

Με αυτό που κάνουμε ως Κυβέρνηση, δίνουμε στη δικαιοσύνη το δικαίωμα -το οποίο είναι υποχρέωσή μας ηθική- να λάμψει άπλετο φως. Προφανώς όλη η διαδικασία για την τραγωδία των Τεμπών έχει εγείρει πολλά ζητήματα διαδικαστικά. Νομίζω ότι η επικείμενη Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι μια πολύ καλή ευκαιρία γι' αυτή τη Βουλή, γι' αυτή την κοινοβουλευτική περίοδο, να βελτιώσει ακόμα περισσότερο τον νόμο περί ευθύνης Υπουργών, έναν νόμο που ήδη έχει βελτιωθεί, καταργώντας την πρόωρη παραγραφή, την αποσβεστική προθεσμία, η οποία σε αυτήν την περίπτωση δεν επιτρέπει την εξέταση πιθανών ποινικών ευθυνών του κ. Σπίρτζη. Λανθασμένα είπε ο κ. Παππάς ότι θα μπορούσε να πάει στην προανακριτική επιτροπή. Υπάρχει μια

ειδική διαδικασία που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση παραγραφής, αλλά αυτή δεν είναι η διαδικασία της προανακριτικής επιτροπής.

Θα δούμε, λοιπόν, τα στοιχεία, τι επισημάνσεις είχε λάβει ο αρμόδιος Υπουργός, τι ενέργειες έκανε σε απάντηση σε αυτόν. Όπως φαίνεται από τη δικογραφία οι αρμόδιοι γενικοί διευθυντές -που σύμφωνα με το επιτελικό κράτος, κύριε Ηλιόπουλε, οι γενικοί διευθυντές πλέον- έχουν σε πάρα πολλές περιπτώσεις τελική υπογραφή αντί του Υπουργού. Αυτά είναι μια πολύ μεγάλη μεταρρύθμιση του επιτελικού κράτους που έδωσε την αρμοδιότητα που πρέπει να έχει η δημόσια διοίκηση σε επίπεδο γενικού διευθυντή, αν υπήρχαν εισηγήσεις είτε από τη Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων, είτε από τους γενικούς διευθυντές, συγκεκριμένα βάσει νομικών αρμοδιοτήτων του Υπουργού, οι οποίες δεν ελήφθησαν υπ' όψιν, που απ' ό,τι φαίνεται δεν υπάρχει. Επίσης, προκύπτει από τη δικογραφία ότι το εθνικό σιδηροδρομικό σύστημα στις 21 Δεκεμβρίου του 2022 είχε πιστοποιηθεί από την Ευρωπαϊκή Αρχή Σιδηροδρόμων. Άρα, ο Υπουργός είχε ένα έγγραφο από την αρμόδια ευρωπαϊκή ρυθμιστική αρχή ότι το εθνικό σύστημα είναι ασφαλές.

Δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι το ελληνικό σύστημα είχε νομική υποχρέωση να έχει συγκεκριμένα νέα τεχνολογικά συστήματα τα οποία δεν λειτουργούσαν κατά τον χρόνο τον κρίσιμο που θα λάβει υπ' όψιν η προανακριτική επιτροπή. Υπήρχαν προσαρμογές εκσυγχρονισμού -και οι ευθύνες του ΣΥΡΙΖΑ στην 717 είναι γνωστές-, αλλά ακόμα αυτά τα συστήματα δεν αποτελούσαν το 2023 νομική υποχρέωση της χώρας μας.

Ακούγοντας τα κόμματα της Αντιπολίτευσης, η Αξιωματική Αντιπολίτευση προσπάθησε να μας πείσει ότι δεν πρέπει να ψηφίσουμε την πρόταση για τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής για την παράβαση καθήκοντος ότι είναι νομικά λανθασμένη. Εμείς διαφωνούμε σε αυτό. Θεωρούμε ότι η υπόθεση θα κριθεί για το αδίκημα αυτό, αλλά το Δικαστικό Συμβούλιο προφανώς κατά νόμο αρμοδιότητα μπορεί να διευρύνει την έρευνα αν κρίνει ότι υπάρχουν και άλλα ζητήματα που πρέπει να διερευνηθούν. Έχουμε απαντήσει νομικά εμπεριστατωμένα γιατί το άρθρο 291 δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση ευθυνών πολιτικών προσώπων για τη διατάραξη της ασφάλειας των σιδηροδρομικών μεταφορών. Είναι πολύ συγκεκριμένο το άρθρο για το τι προβλέπει και το τι δεν προβλέπει.

Επίσης, δύο σημεία κλείνοντας: Πρώτον, ο κ. Παππάς αναφέρθηκε στο θέμα της πυρόσφαιρας. Περιμένω -αν τριτολογήσει ή σε επόμενη συνεδρίαση- να μας εξηγήσει πώς αυτό συνδέεται με πιθανή παράβαση καθήκοντος του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

Επίσης, άκουσα τον κ. Ηλιόπουλο -και μου έκανε εντύπωση- ότι πρέπει -λέει- ένα πολιτικό πρόσωπο να έχει ποινικές ευθύνες για τις πράξεις δημοσίων υπαλλήλων, που έχουν διοριστεί σύμφωνα με μια διαδικασία, έχουν πιστοποιηθεί για την καταλληλότητά τους για τη θέση από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή. Αυτό νομίζω είναι καινοφανές για το νομικό μας σύστημα, ένας Υπουργός να είναι υπεύθυνος για έναν υπάλληλο που προσλήφθηκε στο Δημόσιο σύμφωνα με τις κείμενες διαδικασίες, πιστοποιήθηκε για τις ικανότητές του από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή και προφανώς από ό,τι φαίνεται -βέβαια δεν έχει δικαστεί ακόμα- είναι φυσικός αυτοργός για παράβαση του κανονισμού λειτουργίας του σιδηροδρομικού δικτύου.

Αυτό νομίζω που μένει από την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας και αυτό θέλω να τονίσω, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ότι η Νέα Δημοκρατία εκκινεί τη διαδικασία για να υπάρξει πλήρης δικαστική διερεύνηση χωρίς κανέναν περιορισμό των όποιων ευθυνών μπορεί να έχει ο πρώην Υπουργός.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Πάμε στον κύκλο των δευτερολογιών και για λόγους που μου έχουν εξηγηθεί πρώτα θα δώσω τον λόγο στην ειδική αγορήτρια της Νέας Αριστεράς, την κ. Πέρκα.

Κυρία Πέρκα, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αναγκαστικά μετά την τοποθέτηση του κ. Μητράκη θα ασχο-

ληθώ λίγο με αυτό το θέμα και μετά με το νομοσχέδιο.

Ακούστε, λίγο, κύριε Μητράκη, προδήλως παράνομη μετάταξη σταθμάρχη. Το λέει ο κ. Χαλκιάς από την επιτροπή του κ. Γεραπετρίτη. Το είπε στην εξεταστική. Γιατί εκ των υστέρων ήρθε ο Υπουργός με υπογραφή του, με υπουργική απόφαση και νομιμοποίησε αυτή την τοποθέτηση. Ρουσφέτι, τελείωσε.

Η πρότασή σας είναι τραγική και είναι πονηρή και νομικά πονηρή, διότι η παράβαση καθήκοντος απαιτεί σκοπό, ότι είχε σκοπό ο Υπουργός να σκοτώσει. Γιατί δεν το πάτε με το 291, είτε ως πλημμέλημα, είτε ως κακούργημα. Θέλετε πλημμέλημα; Και ας γίνει η προανακριτική, αλλά πρέπει να γίνει η προανακριτική. Δεν μπορεί να πάει έτσι στο Δικαστικό Συμβούλιο. Δεν έχετε σκοπό να την κάνετε.

Ακούστε λίγο τώρα, βγάζετε έξω από το κάδρο των εξετάσεων τον κ. Καραμανλή από τον Σεπτέμβριο του '21 έως τον Φλεβάρη του '23. Γιατί; Το 2019-2021 ξέρετε τι έγινε; Η μεγαλύτερη καθυστέρηση της 717. Εκεί υπάρχει και θέμα απιστίας και έχω καταθέσει στοιχεία στην εξεταστική. Η σύμβαση 717 για την οποία ευθύνεται ο κ. Σπίρτζης, τον οποίο όμως δεν παραπέμπετε, δεν τον πάτε, γιατί ο κ. Σπίρτζης θα ζητούσε προανακριτική και θα έφερνε τα στοιχεία. Θα σας τα πω εγώ. Τον Μάιο του '19 η 717 ήταν 72,04%. Τον Φλεβάρη του '23 ήταν 77%. Ξέρετε τι έγινε το 2002-2021; Απάτη. Ξέρετε ότι ξηλώνανε παρανόμως; Ξέρετε ότι έδωσε ο κ. Καραμανλής αποζημιώσεις -και αυτή είναι η απιστία- 3,5 εκατομμύρια ευρώ στους αναδόχους, οι οποίοι τελούσαν υπό καθεστώς ειδικής πρόσκλησης λίγο πριν την έκπτωση; Αυτά γιατί δεν υπάρχουν στο πόρισμά σας; Θα έχετε ευθύνη, όμως, συνάδελφοι ο καθένας σας προσωπικά για όλο αυτό. Τίποτα για τη συμπληρωματική σύμβαση, τίποτα για το ρουσφέτι, τίποτα από όλα αυτά. Αυτά κάνετε. Πηγαίναμε με το 291. Πείτε ότι είναι πλημμέλημα. Ας το ψάξει η προανακριτική. Κάντε την όμως. Να έρθουν και πέντε μάρτυρες.

Όλοι αυτοί που ανέφερε ο κ. Ηλιόπουλος δεν ήρθαν στην εξεταστική. Τους απέκλειε η Πλειοψηφία. Μετά θα μας πείτε ότι δεν κάνετε συγκάλυψη; Καλέστε και τον κ. Σπίρτζη. Φέρτε τον και αυτόν. Αφού λέτε ότι έχει ευθύνη. Δεν έχει σημασία αν υπάρχει παραγραφή. Ο ίδιος επιμένει ότι μπορεί να εξεταστεί. Υπάρχει η παράγραφος 5 του άρθρου 86 του Συντάγματος που προβλέπει ότι μπορεί να γίνει προανακριτική ακόμη και αν υπάρχει παραγραφή. Γιατί δεν τον καλείτε; Διαφωνείτε σε αυτό. Στα άλλα συμφωνείτε ότι είναι έτσι; Όχι. Να μου απαντήσετε, όμως, με σοβαρότητα και με στοιχεία. Να μου φέρετε τις πιστοποιήσεις και πώς εξελίχθηκε η 717, να μου εξηγήσετε γιατί το 2019-2021 δεν υπάρχει ο Καραμανλής, γιατί τότε έγινε η καθυστέρηση, που ήταν όλα λυμένα. Φτάνει τα ψέματα. Φέρατε μια πρόταση για να αμνηστεύσετε τον κ. Καραμανλή. Ποιος δεν θα καταλάβει αυτό;

Συνεχίζω, κύριε Πρόεδρε, να πω λίγα για το νομοσχέδιο. Κύριε Υπουργέ, πολλά καλογολικά στοιχεία για ένα νομοσχέδιο το οποίο ουσιαστικά τροποποιεί ένα δικό σας νομοσχέδιο. Βαθύς μετασχηματισμός, αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος, που είναι όρος επιβίωσης και προϋπόθεση ασφάλειας. Πολύ καλογολικά στοιχεία. Δεν μας είπατε, όμως, ποτέ, ποιος είναι ο στρατηγικός σχεδιασμός, ποιο είναι το όραμα για το αναπτυξιακό μοντέλο και αυτό το νέο μοντέλο της χώρας. Κουβέντα. Είδαμε, όμως, τα πεπραγμένα. Αφήστε, λοιπόν, αυτά.

Δεν μας απαντήσατε -ελπίζω να το κάνετε τώρα- σε κάποιες ερωτήσεις που θέσαμε. Γιατί δεν έχουν αυξηθεί οι διαθέσιμοι πόροι, ιδίως για τη μεταποίηση; Γιατί παραμένουν ανολοκλήρωτες επενδύσεις με εγκεκριμένες ενισχύσεις επτά χρόνια; Γιατί το 2024 δεν προκηρύχθηκε ούτε ένα νέο καθεστώς ενίσχυσης; Γιατί συνεχίζεται η αποκλειστική χρηματοδότηση μέσω εθνικού ΠΔΕ και χωρίς αξιοποίηση ευρωπαϊκών εργαλείων; Γιατί καθυστερούν οι αξιολογήσεις; Γιατί δεν λειτουργεί το πληροφοριακό σύστημα του ν.4887; Γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των έργων έναν χρόνο μετά τη λήξη τους; Έχουμε κάνει ένα ερωτήσες και έχετε ακούσει από όλες τις πτέρυγες.

Φτάνει να μας λέτε την καλή σας πρόθεση ότι θέλετε να κάνετε αλλαγή παραγωγικού μοντέλου. Αυτά γίνονται με πράξεις.

Και έχω λίγο χρόνο ακόμα να αναφερθώ στο ειδικό καθεστώς της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης. Κύριε Υπουργέ, όταν δη-

μοσιεύτηκε, αποφασίστηκε η απολιγνιτοποίηση και στη συνέχεια η Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης. Οι πολίτες της δυτικής Μακεδονίας άκουσαν ότι θα πάνε εκεί δεκαέξι εμβληματικές επενδύσεις. Η ίδια «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» γράφει ότι αυτό ήταν υποθέσεις εργασίας. Δεν αναφέρονται πουθενά εγκεκριμένα προγράμματα και υπάρχουν μόνο πέντε, οι οποίες και αυτές είναι ενδεικτικές. Ξέρετε τι έχει γίνει μέχρι σήμερα, εκτός του ότι έχει ερμηώσει η περιοχή και έχει αυξηθεί η ανεργία; Τίποτα! Ούτε μία επένδυση. Πάλι είχαμε εξαγγελίες, τίποτα δεν έχει γίνει.

Από το 2022 είχα θέσει έντονο το θέμα ειδικά των εμβληματικών επενδύσεων. Άνθρακας ο θησαυρός των δεκαέξι εμβληματικών επενδύσεων, της απολιγνιτοποίησης της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Και πάμε τώρα. Ακυρώθηκε η επένδυση της Advent Technologies για εργοστάσιο παραγωγής κυψελών υδρογόνου στην Κοζάνη. Και σας ρωτάγαμε ποια είναι η εξέλιξη αυτή; Δεν μας απαντούσατε. Λέγατε σιγά, σιγά θα μπει στο πρόγραμμα του 2021-2027. Ποια είναι η εξέλιξη, ρωτούσαμε της Sunlight; Αποσύρθηκε. Τι έγινε η Waterplant; Και να σας πω γι' αυτές τις επενδύσεις. Η εταιρεία Sunlight απέσυρε το επενδυτικό της ενδιαφέρον για επένδυση για gigafactory παραγωγής μπαταριών λιθίου και δεν θα αξιοποιήσει χρηματοδότηση 245 εκατομμυρίων ευρώ. Η επένδυση, όμως, Waterplant έχει πολύ ενδιαφέρον. Αυτή είχε έναν προϋπολογισμό 200 εκατομμύρια ευρώ για την εγκατάσταση 300 στρεμμάτων υδροπονίας στη δυτική Μακεδονία. Προκύπτει τελικά ότι δεν μπορεί να ενταχθεί, γιατί δεν προχώρησε η Κυβέρνηση, σε προγραμματική συμφωνία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, επειδή ο τότε Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης αρνήθηκε με αποτέλεσμα -αν είναι δυνατόν- σε περιοχή μετάβασης να μην συμπεριληφθούν στο εδαφικό σχέδιο επενδύσεις στον αγροτικό τομέα. Απαράδεκτο. Πουθενά στον κόσμο.

Από το 2019 φωνάζαμε να δώσετε έμφαση στον πρωτογενή τομέα, να επαναποδοθούν τα εδάφη, τα λιγνιτικά σε νέους αγρότες. Προτεραιότητα στον πρωτογενή τομέα! Γι' αυτό δεν θέλατε τη συμμετοχή των πολιτών. Το έλεγαν και οι κοινωνικοί φορείς. Δεν ακούσατε κανένα. Γιατί μόνο έτσι μπορούσε να διαχυθεί όποιο όφελος της μετάβασης. Σας λέγαμε να λάβετε υπ' όψιν τη μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας, τον οδικό χάρτη με τη μέθοδο LURA, το οποίο έβγαλε ότι ο μόνος τρόπος για μια δίκαιη μετάβαση είναι η προτεραιότητα στον πρωτογενή τομέα. Ούτε αυτό το λάβατε υπ' όψιν. Και τώρα, αυτή η αστοχία που έγινε με την επένδυση και τον πρωτογενή τομέα, που δεν μπορεί να γίνει τίποτα στον πρωτογενή τομέα στις λιγνιτικές περιοχές, πάει να διορθωθεί μέσω της αναθεώρησης του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, το οποίο πρέπει ξανά να εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο διοικητής, βέβαια, της ειδικής υπηρεσίας ο κ. Καλλίρης, λέει ότι είναι αναγκαία η στροφή στην αγροτική παραγωγή σε περιοχές όπως η Φλώρινα, τα Γρεβενά. Έπρεπε να περάσουν πέντε χρόνια για να καταλάβει η Κυβέρνηση ότι ο πρωτογενής τομέας είναι κρίσιμος. Οι κτηνοτρόφοι σφάζουν τα κοπάδια τους, οι αγρότες δεν μπορούν να επιβιώσουν και οι νέοι φεύγουν από την περιοχή. Η μείωση του πληθυσμού ανέρχεται στο 15%. Δεν υπάρχουν υποδομές. Μία επένδυση πρέπει να βγάλει μια οικοδομική άδεια και είναι τρεις οι υπάλληλοι στην Πολεοδομία της Φλώρινας. Έφυγε η ειδική υπηρεσία και γίνεται πλήρης ερημοποίηση και καταστροφή.

Αν αυτά δεν ληφθούν υπ' όψιν, κύριε Υπουργέ, ότι και να μας πείτε για το αναπτυξιακό σας πρόγραμμα, πραγματικά θα πέσει στο κενό. Και σας ακούν πολλοί της δυτικής Μακεδονίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Κύριε Καζαμία, θέλετε τον λόγο; Ο κ. Κόντης δεν θα δευτερολογήσει.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο έχει ο κ. Καζαμία ως ειδικός αγορητής της Πλεύσης Ελευθερίας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ξεκινήσω με το θέμα των σκανδάλων στον ΟΠΕΚΕΠΕ, όπως είχαμε ξεκινήσει και τη συζήτηση χθες για το παρόν νομο-

σχέδιο. Από χθες μέχρι σήμερα έχουν υπάρξει ραγδαίες εξελίξεις στην υπόθεση αυτή και μια από τις εξελίξεις αυτές είναι ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέας, η κ. Κιόβεσι, έκανε λόγο σε δηλώσεις της για οργανωμένη απάτη και διαφθορά στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι ένας οργανισμός, ο οποίος διαχειρίζεται ευρωπαϊκά κονδύλια, ύψους 3 δισεκατομμυρίων ευρώ περίπου, δηλαδή το 1,5% της ελληνικής οικονομίας και τα διοχετεύει σε εκατοντάδες χιλιάδες αγρότες, κτηνοτρόφους και ανθρώπους της πρωτογενούς παραγωγής. Με άλλα λόγια, η λειτουργία του είναι ουσιαστική για την ελληνική οικονομία και παρά το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή εισαγγελέας χρησιμοποιεί τόσο σκληρές λέξεις, όπως οργανωμένη απάτη και διαφθορά, ο κ. Μητσotάκης με δήλωσή του χθες ανακοίνωσε ότι θα υπαχθεί τώρα ο ΟΠΕΚΕΠΕ ως έχει στην ΑΑΔΕ και θα γίνει μια υποδιεύθυνση αυτής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Και η απόφασή του αυτή, όπως είπα, εντάσσεται στο πλαίσιο μιας προσπάθειας -με τα δικά του λόγια- εσωτερικού εκσυγχρονισμού, διότι ως τώρα αυτός ο εσωτερικός εκσυγχρονισμός δεν απέδωσε τα αναμενόμενα. Η Ευρωπαϊκή εισαγγελέας μιλάει για απάτη και διαφθορά και ο κύριος Πρωθυπουργός παριστάνει ότι μέχρι τώρα το θέμα με τον ΟΠΕΚΕΠΕ ήταν να εκσυγχρονιστεί και ότι δεν εκσυγχρονίζεται αρκετά. Ο κ. Μηττάράκης, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας έκανε λόγο λίγο πριν για διοικητική αναβάθμιση. Και εδώ υπάρχουν ζητήματα διαφθοράς. Ποιον προσπαθείτε να εξαπατήσετε με αυτή την αποστειρωμένη και παραπλανητική γλώσσα; Είναι ντροπή να παρουσιάζετε το σκάνδαλο στον ΟΠΕΚΕΠΕ ως μια προσπάθεια εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης.

Σημειώνω επίσης ότι όλα αυτά γίνονται χωρίς ποτέ να υπάρξει λογοδοσία εκ μέρους της Κυβέρνησης. Στις 2 Οκτωβρίου του 2024 ήμουν στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και άκουσα τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, κ. Τσιάρα να μας λέει ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ενταχθεί σε ένα καθεστώς άμεσης επιτήρησης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και ότι σε έναν χρόνο θα έχει εξυγιανθεί. Σχεδόν πέρασε ο χρόνος και αντί να υπάρξει βελτίωση, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα βρίσκει ότι υπάρχει διαφθορά και οργανωμένη απάτη.

Με άλλα λόγια, θα πρέπει κάποιος να έρθει να μας πει γιατί αποτυγχάνουν διαρκώς αυτές οι προσπάθειες διοικητικής αναβάθμισης, να τις πούμε, ή εσωτερικού εκσυγχρονισμού, όπως λέει ο Πρωθυπουργός, γιατί δεν υπήρξε καμία βελτίωση στο θέμα της διαφθοράς που μαστιάζει τον ΟΠΕΚΕΠΕ εδώ και χρόνια. Θεωρούμε ότι η Κυβέρνηση δεν λύνει το πρόβλημα με το μέτρο που έλαβε χθες ο Πρωθυπουργός να εντάξει τον ΟΠΕΚΕΠΕ ως υποδιεύθυνση στην ΑΑΔΕ. Απεναντίας πάλι προσπαθεί να στρώσει το πρόβλημα κάτω από το χαλί, να συγκαλύψει το πραγματικό πρόβλημα, γιατί είστε πρωταθλητές πλέον στο σπορ της συγκάλυψης παντού από τα Τέμπη μέχρι τον ΟΠΕΚΕΠΕ -και έρχομαι τώρα στο νομοσχέδιο-, μέχρι και την απουσία οποιασδήποτε λογοδοσίας για τους λόγους για τους οποίους νομοθετείτε τώρα ξανά πάνω σε ένα αντικείμενο, στο οποίο νομοθέτησε ο προκάτοχός σας, κ. Γεωργιάδης πριν από δύομισι χρόνια.

Έχουμε τώρα ένα νομοσχέδιο προς ψήφιση, σε λίγο, ενενήντα οκτώ άρθρων εκ των οποίων τα ενενήντα είναι διορθώσεις στα άρθρα του νομοσχεδίου για την ανάπτυξη που ψηφίσατε πριν από τρία χρόνια, του νόμου δηλαδή του Γεωργιάδη για την ανάπτυξη. Και ποτέ δεν καταλάβαμε, ποτέ δεν μάθαμε, ποτέ δεν ακούσαμε από τον κύριο Υπουργό τι πήγε στραβά. Το μόνο που γνωρίζουμε, βέβαια, είναι ότι ο νόμος του 2022 δεν εφαρμόστηκε στο μεγαλύτερο μέρος του, αλλά και γι' αυτό κρατάτε σιγή ιχθύος, γιατί δεν εφαρμόζεται. Και θα πρέπει επιπλέον να πούμε ότι στις διορθώσεις που φέρνετε τώρα, και κάνετε τους ανανεωτές και τους εκσυγχρονιστές, ενώ διορθώνετε τον εαυτό σας με μερμερία στην ουσία, δεν υπάρχει κάποια αλλαγή στη σύλληψη.

Είναι ο νόμος του 2022 προσαρμοσμένος με μερικές αυξομειώσεις επιδοτήσεων και με την αλλαγή των λεγόμενων καθεστώτων ενίσχυσης εταιρειών από δεκατρείς σε δώδεκα και μετονομασίες. Αυτά κάνετε. Και μιλάτε για αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου. Τις έχετε πάρα πολύ εύκολα στη γλώσσα σας αυτές τις βαρύγδουπες εκφράσεις, πάλι για να εντυπωσιάζετε

χωρίς κανένα περιεχόμενο.

Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δεν έχει στρατηγικό όραμα, υιοθετεί πάλι την προσέγγιση των καθεστώτων ενίσχυσης. Δηλαδή οι κλάδοι της οικονομίας, οι οποίοι πρέπει να ενισχυθούν με χρηματοδοτήσεις είναι τώρα δώδεκα στο νομοσχέδιο. Αυτοί θα προκηρύσσονται σύμφωνα με τις αποφάσεις του εκάστοτε Υπουργού Ανάπτυξης. Όμως, γιατί να προκηρύσσονται κάποιοι κλάδοι και κάποιοι άλλοι όχι; Γιατί, με άλλα λόγια, θα υπάρχουν ενισχύσεις εδώ και όχι εκεί; Είναι κάτι το οποίο αφήνεται εντελώς στην ευχέρεια του εκάστοτε Υπουργού. Αυτό δεν είναι όραμα. Αυτό είναι και συγκεντρωτισμός.

Και, βεβαίως, η Πλεύση Ελευθερίας θεωρεί ότι ένα νομικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της οικονομίας, το οποίο είναι απαραίτητο με ενισχύσεις και στρατηγικές παρεμβάσεις εκ μέρους του κράτους, γιατί αυτό χρειάζεται, θα πρέπει να στηρίζεται σε ένα ολιστικό όραμα και θα πρέπει να βασίζεται σε κάποιες αρχές οι οποίες λείπουν από το νομοσχέδιο που έχετε εδώ και από τον νόμο του 2022. Θα πρέπει να υπάρχει ένα σαφές σχέδιο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο, για την ανάπτυξη της οικονομίας. Πουθενά εδώ. Καθεστώς. Όποτε θέλουμε ενεργοποιούμε κάποια και όποτε θέλουμε δεν ενεργοποιούμε κάποια άλλα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Θα πρέπει να υπάρχει δημοκρατική διαδικασία στη λήψη αποφάσεων από κάτω προς τα πάνω, με ευρεία διαβούλευση και με συμπεριληψη εμπειρογνομόνων. Εσείς τα δίνετε όλα στην ευχέρεια του Υπουργού και υπάρχουν άρθρα -το 37 και το 45- όπου οι εκάστοτε Υπουργοί αποφασίζουν. Αυτός δεν είναι τρόπος να φτιάξετε ένα αναπτυξιακό πλαίσιο για την οικονομία.

Και θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε, με μια παρατήρηση για την οποία ο κ. Θεοδωρικάκος μας έδωσε απάντηση, αλλά δεν ικανοποιητική η απάντηση. Εδώ έχουμε ένα νομοσχέδιο το οποίο υποστηρίζεται από επιδοτήσεις από το κράτος προς τις επιχειρήσεις. Στην έκθεση του Λογιστηρίου του Κράτους, που συνοδεύει το νομοσχέδιο, υπάρχει πιθανότητα εξοικονόμησης 150 εκατομμυρίων ευρώ και απαντήσατε και λέτε ότι τα κονδύλια αυτά βρίσκονται σε άλλο Υπουργείο. Δεν μπορούμε να καταλάβουμε πώς γίνεται αναπτυξιακή πολιτική με δανεικά κονδύλια από άλλο Υπουργείο. Θα πρέπει να λύσετε το πρόβλημα της σχέσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και των δημόσιων πόρων για επενδύσεις και του ρόλου του Υπουργείου Ανάπτυξης ο οποίος δεν είναι πραγματικά ο ρόλος που αρμόζει σε ένα Υπουργείο Ανάπτυξης.

Αυτά, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, είναι πολλά από τα ζητήματα που μας ανησυχούν και μας προβληματίζουν. Θεωρούμε ότι αυτό είναι ένα κακό νομοσχέδιο και χάθηκε για μια ακόμη φορά η ευκαιρία να μπορέσει να παρέμβει η Κυβέρνηση στο πεδίο της ανάπτυξης με πιο αποφασιστικό και πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», είκοσι οκτώ μαθητρίες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 6^ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κ. Βρεττός έχει τον λόγο για τη δευτερολογία του ως ειδικός αγορητής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας Νίκη.

Ορίστε, κύριε Βρεττέ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αναπτυξιακός νόμος που δεν αναφέρεται με συγκεκριμένα δεσμευμένα ποσοστά χρηματοδότησης, ξεχωριστά για τις μικρές και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δεν είναι αναπτυξιακός. Αναπτυξιακός νόμος που δεν συμπεριλαμβάνει άτοκη χρηματοδότηση για τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κίνητρα μετεγκατάστασής τους στις ακριτικές περιοχές, και ιδιαίτερα στη

Θράκη, δεν είναι αναπτυξιακός, δεν είναι εθνικά ωφέλιμος, δεν είναι δημογραφικά βιώσιμος. Είναι απλά ένας ακόμα νομός που γεννά διαφθορά. Μισό δισεκατομμύριο ακούστηκε από τον Υπουργό για τους προηγούμενους αναπτυξιακούς. Εξηγήσαμε συγκεκριμένα και τεκμηριωμένα στις προηγούμενες τοποθετήσεις μας γιατί γεννά διαφθορά.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

Θα σταθώ όμως στην τοποθέτηση του Υπουργού και των κυβερνητικών Βουλευτών. Ακούστηκαν πολλές τοποθετήσεις κατά τη συζήτηση του αναπτυξιακού νομοσχεδίου και κατά πόσο η βιώσιμη ανάπτυξη του, σύμφωνα με το πιασάρικο επικοινωνιακό τίτλο του, θα το καταστήσει βιώσιμο, μέχρι βέβαια την ανάληψη του Υπουργείου από τον επόμενο Υπουργό μέσα στον επόμενο ενάμιση χρόνο.

Σύσσωμη η Αντιπολίτευση με διαφορετικές προσεγγίσεις συμφώνησε πως δεν αφορά την οικονομική ανάπτυξη των εργαζομένων, δεν αντιμετωπίζει το τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα και δεν προβλέπει ουσιαστικά, έστω και μερική, κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των ΑμεΑ.

Ο συγκεκριμένος δεν συνδράμει στην αναστροφή της ερημοποίησης των ακριτικών περιφερειών και ιδιαίτερα της ευαίσθητης εθνικά Θράκης μας. Η δε συνδρομή του στη μείωση της ανεργίας είναι μηδενική. Κι αυτό δια στόματος Υπουργού που ακούστηκε ότι τα κίνητρα του αναπτυξιακού νόμου, που κάνουν ανταγωνιστικές τις επιχειρηματικές επενδύσεις, τα σνομπάρουν οι Έλληνες εργαζόμενοι γιατί είναι τεμπέληδες. Ούτε να ακούγαμε τον μακαρίτη Σόιμπλε να αναπτύσσει την υβριστική του θεωρία των τεμπέληδων Ελλήνων εργαζομένων. Ακούστηκε μέσα στη Βουλή πως οι Έλληνες δεν πιάσουν δουλειά σε μεγαλοεπένδυση στην ακριτική βιομηχανική περιοχή των Οиноφύτων με 2.500 ευρώ τον μήνα.

Κύριε Υπουργέ, οι ηλεκτρολόγοι στη Γερμανία έχουν δυόμισι φορές μεγαλύτερα εισοδήματα, καλύτερες συνθήκες εργασίας, λιγότερες ώρες εργασίας και λιγότερη ακρίβεια. Επομένως, η αναφορά σας δεν ισχύει ή τα γεγονότα που αναφέρετε για τις συγκεκριμένες μηνιαίες απολαβές περιέχουν κι άλλα πράγματα ή περιέχουν άλλες υποχρεώσεις, γιατί οι Έλληνες εργαζόμενοι δεν είναι τεμπέληδες, αλλά τους τρώει τον μισθό η ακρίβεια κι αυτή η ακρίβεια διαλύει τις οικογένειες και σπάει την κοινωνική συνοχή. Κι αυτό το γνωρίζετε. Και επειδή το γνωρίζετε, επιλέγετε να αποποιηθείτε την ευθύνη σας. Γι' αυτό αρνείστε να πατάξετε την ακρίβεια. Είναι κεντρική πολιτική σας επιλογή, επενδύετε στην ακρίβεια, διότι η ακρίβεια δημιουργεί υπερπλεονάσματα με αποτέλεσμα αυτά να φτωχοποιούν περισσότερο τους Έλληνες, να χάνουν με fast track διαδικασίες τις περιουσίες τους και να τους χρεώνετε ταχύτατα. Αυτό σημαίνουν τα υπερπλεονάσματα.

Και δεν σταματάτε εκεί, αλλά ανερυθρίαστα συνεχίζετε να τους λιοδορείτε αβασάνιστα. Και για να μην χρεωθείτε πολιτικά αυτήν τη στοχευμένη εξόντωσή τους, ιδρύετε μια νέα αρχή προστασίας του καταναλωτή, όχι για να πατάξετε την ακρίβεια, αλλά για να διώξετε από πάνω σας την πολιτική ευθύνη και να τη μεταφέρετε σε κάποιον συνταξιούχο δικαστικό που θα τοποθετήσετε ως πρόεδρό της. Όπως κάνατε δηλαδή και στον ΟΠΕΚΕΠΕ, όπου όπου βρεθεί ένας έντιμος Πρόεδρος να ορθώσει ανάρτηση, τον ξηλώνετε με συνοπτικές διαδικασίες για να μην αποκαλυφθεί πως η διαφθορά, αν δεν γεννιέται, σίγουρα περιθάλπεται από την πολιτική σας.

Εσείς, κύριε Υπουργέ, αναφέρατε πως εισήλθαν ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις με διάφορες μορφές -ΤΑΑ, ΕΣΠΑ, δημόσιες επενδύσεις- την τελευταία πενταετία ύψους 60 δισεκατομμυρίων με ευθύνη προσωπική και κόπο του Πρωθυπουργού. Αλήθεια, από αυτά τα 60 δισεκατομμύρια, μήπως αυξήθηκε το βιοτικό επίπεδο του λαού; Όχι. Μήπως αυξήθηκε η αγοραστική του δύναμη; Όχι, ουραγό τον καταντήσατε. Μήπως προσεγγίστηκε η σύγκλιση του Έλληνα πολίτη στα οικονομικά, στα κοινωνικά, στα εργασιακά; Η σύγκλιση αποκαταστάθηκε σε θέματα ασφαλείας, σε δαπάνες υγείας, σε θέματα παιδείας; Βελτιώθηκε μήπως η ποιότητα ζωής του και δεν το καταλάβαμε; Όχι.

Αντιθέτως, τον Έλληνα τον υποτιμάτε, τον συκοφαντείτε, τον ταπεινώνετε και τον φτωχοποιείτε.

Ακούστηκε, επίσης, πως υπάρχει και μια μερίδα Ελλήνων, που κερδίζει από την ανάπτυξη. Αλήθεια, ποια είναι αυτή η μερίδα; Μήπως είναι οι επιτηδείοι που λυμαίνονται και διαχειρίζονται αυτά τα τεράστια επενδυτικά χρηματοδοτικά προγράμματα; Ή μήπως είναι οι κάθε λογής εγκληματίες, που έχετε μαζέψει από παντού; Όλες τις μαφίες των Βαλκανίων και της Τουρκίας, που "πιστολιάζουν" μέρα μεσημέρι τα κλιμάκια της ΕΥΠ, τα έχετε μαζέψει εδώ. Γιατί; Για να κάνουν τουρισμό ή για να επενδύουν στο real estate; Ίσως θέλουν και αυτοί να ζήσουν το δικό σας αναπτυξιακό όνειρο. Όλους τους επενδύστες, μήπως λαθρομετανάστες, τους υποδέχεσθε, επίσης, γι' αυτό το αναπτυξιακό όνειρο κατά χιλιάδες; Γιατί; Για να δουλέψουν στις επενδύσεις, που ξεκοκαλίζουν τα χρήματα του ελληνικού λαού; Γιατί αυτές οι χρηματοδοτήσεις είναι χρήματα του ελληνικού λαού, είναι για την ανθεκτικότητα και την κοινωνική συνοχή του.

Αυτό, όμως, κύριε Υπουργέ, δεν είναι ανάπτυξη για τον Έλληνα. Αυτό είναι ένα κόλπο γκρόσο με αποτέλεσμα τη φτωχοποίηση του Έλληνα και την υποδούλωσή του. Γι' αυτό και καταψηφίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο έχει η κ. Κτενά, παρακαλώ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΤΕΝΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να τοποθετηθώ σε πέντε θέματα. Ελπίζω να μη χρειαστώ πάνω από ένα λεπτό για το καθένα.

Κατ' αρχάς, θα αναφερθώ στην προανακριτική. Πραγματικά, η πρόταση που κατατέθηκε χθες είναι μνημείο καταισχύνει, είναι προσβολή στη νοημοσύνη και κυρίως στη μνήμη των νεκρών του εγκλήματος των Τεμπών. Είναι προσβολή απέναντι στους συγγενείς των θυμάτων και βέβαια, απέναντι στον ελληνικό λαό, που τόσο καιρό διαδηλώνει για δικαιοσύνη, για να πέσει φως, για να τιμωρηθούν οι ένοχοι όσο ψηλά κι αν βρίσκονται. Δεν το συζητάμε ότι είναι κακουρηγματοκός ο χαρακτήρας των αδικημάτων, έτσι όπως καταγράφονται και στη δική μας πρόταση για προανακριτική, αλλά και στο πόρισμα που καταθέσαμε μετά την εξεταστική οι Υπουργοί γνώριζαν και δεν έκαναν τίποτα. Αυτό και μόνο αποτελεί ικανό λόγο για δίωξη κακουρηγματοκικού χαρακτήρα.

Δεύτερον, όσον αφορά τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Το πραγματικό σκάνδαλο στον ΟΠΕΚΕΠΕ είναι η ίδια η Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το σκάνδαλο που έχει βγει στο φως αυτές τις ημέρες είναι αποτέλεσμα μιας λύσης, που πρωτοεφαρμόστηκε με τη Συμφωνία των Βρυξελλών από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, τη συνεχίζει η Νέα Δημοκρατία και μιλάμε για τη λύση της αποσύνδεσης του κτηνοτροφικού κεφαλαίου από τα βοσκοτόπια, αλλά για όλα αυτά, όπως και για προηγούμενα σκάνδαλα, σε καμία περίπτωση δεν φταίνει ο βιοπαλαιστής γεωργός και κτηνοτρόφος, που επιβαρύνονται με χαράτσια και περικοπές στις επιδοτήσεις όταν και όποτε τις πάρουν. Αντίθετα, φταίνει οι κυβερνήσεις, οι Υπουργοί που τόσα χρόνια παίζοντας το «φύγε εσύ - έλα εσύ» με τις διοικήσεις, διατηρούν αυτό το καθεστώς, προκειμένου να εξυπηρετούν συμφέροντα συγκεκριμένων ιδιωτών.

Τώρα θα αναφερθώ στις τροπολογίες. Έχουμε πάλι το φαινόμενο άσχετες τροπολογίες, τσουβαλιασμένες μεταξύ τους σε άσχετο νομοσχέδιο. Τώρα ξεκινάω με την 364, η οποία δίνει δωράκια και διευκολύνσεις σε επενδυτές και επιχειρηματικούς ομίλους και ουσιαστικά προσπαθεί να τακτοποιήσει και απόνερα προηγούμενων αναπτυξιακών. Δεν θα καταψηφίζαμε και δεν καταψηφίζουμε την αναβάθμιση της εταιρείας ΗΔΙΚΑ και την ένταξη της στους τεχνολογικούς φορείς του ν.4310 παρά τον αντιδραστικό ρόλο που μπορεί να έχουν κάποιες από τις εφαρμογές που αναπτύσσει. Ωστόσο, έτσι όπως έχει γραφεί η τροπολογία δεν μπορούμε να την στηρίξουμε και καταψηφίζουμε.

Τώρα, αναφορικά με την 365, πράγματι είναι πολύ σωστό το άρθρο 3 και θα το υπερψηφίζαμε, γιατί πρέπει να δοθούν ενισχυμένες αποζημιώσεις στους εργαζόμενους του Κρατικού Θεάτρου Βόρειας Ελλάδος και Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων, που βρίσκονται σε περιοδεία, ειδικά το καλοκαίρι που είναι αυξημένα τα κόστη. Ωστόσο, έτσι όπως το φέρνετε μαζί με άλλες τροπολογίες, δεν μπορούμε να την υπερψηφίσουμε.

Επίσης, δεν θα καταψηφίζαμε τα άρθρα 4 και 5, που αναφέρονται σε τακτοποιήσεις προβλημάτων, που έχει δημιουργήσει η πολιτική σας στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια επαγγελμα-

τική εκπαίδευση και προσπαθείτε να τα λύσετε με παρατάσεις.

Τέλος, για τον νόμο να ανακεφαλαιώσω τη θέση μας για να είναι ξεκάθαρο, γιατί καταψηφίζουμε. Η όποια μεγέθυνση στο ΑΕΠ που θα προέλθει από αυτόν τον νόμο, ουσιαστικά θα ενισχύσει συγκεκριμένα τμήματα του κεφαλαίου, ντόπιου και ξένου, θα βαθύνει τις ανισότητες και την ανισομερή ανάπτυξη, γιατί έτσι λειτουργεί αυτό το σύστημα όταν αναπτύσσεται, θα βαθύνει την εκμετάλλευση τόσο των εργαζομένων όσο και του περιβάλλοντος, προκειμένου να βγουν κέρδη και να είναι βιώσιμες, όπως λέτε, οι επενδύσεις, θα στερήσει την ίδια στιγμή πόρους από κρίσιμους τομείς για τον λαό μας, όπως είναι η αντισεισμική, αντιπλημμυρική, αντιπυρική θωράκιση, όπως είναι η ενεργειακή ασφάλεια του τόπου, όπως είναι οι τομείς πρόνοιας, υγείας, παιδείας. Με άλλα λόγια είναι ένας άδικος και ταξικός νόμος και ως τέτοιο τον καταψηφίζουμε.

Και, τέλος, σας το λέμε και από αυτό το Βήμα, διακόψετε στρατηγική συνεργασία με το Ισραήλ. Η Ελλάδα σαν χώρα μέλος μη μόνιμο του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ πρέπει να πάρει πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση του να σταματήσει ο λιμός στη Γάζα, να σταματήσει η σφαγή, να σταματήσει η γενοκτονία που συντελείται από το κράτος του Ισραήλ. Και να ξέρετε πολύ καλά ότι δεν εκφράζει τον λαό μας η στάση της Ελληνικής Κυβέρνησης, ίσα-ίσα τον ντροπιάζει. Είναι προσβολή και τον εκθέτει σε κινδύνους.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο έχει ο κ. Ζαμπάρας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ) ΖΑΜΠΑΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, ελπίζω να μην επαναλάβετε στη δευτερολογία σας αυτά που είπατε και στην πρωτολογία σας, γιατί νομίζω ότι έχουν μεσολαβήσει πολλές τοποθετήσεις από μέλη της Εθνικής Αντιπροσωπείας, που βάζουν πολύ ισχυρά ζητήματα σε σχέση με την αναπτυξιακή σας πολιτική και τα αναπτυξιακά σας προτάγματα. Και πέρα από τους βερμπαλισμούς και τα μεγάλα λόγια, που αφορούν την παραγωγή, την παραγωγική ανασυγκρότηση, την παραγωγική στρατηγική, ένα άλλο παραγωγικό υπόδειγμα -χρησιμοποιώ δικά σας λόγια, αυτά που είχατε πει στην πρωτολογία σας- δεν ακούσαμε επί της ουσίας έναν σοβαρό, συγκεκριμένο και τεκμηριωμένο σχεδιασμό σε σχέση με την ανάπτυξη.

Εγώ θα έλεγα ότι όλα αυτά που λέτε και εσείς και οι υπόλοιποι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, που είχαν τοποθετήσεις copy-paste στο ίδιο μήκος κύματος ότι εμείς προσπαθούμε να συμβάλλουμε στην ανάπτυξη του τόπου και των περιφερειών είναι κάτι το οποίο η ίδια η πραγματικότητα αναιρεί. Δηλαδή, μιλάμε σήμερα για ανάπτυξη και παραγωγική ανασυγκρότηση όταν υπάρχει στον δημόσιο βίο, στον δημόσιο λόγο ένα τεράστιο σκάνδαλο που αφορά τον ΟΠΕΚΕΠΕ; Μιλάμε σήμερα για παραγωγική ανασυγκρότηση όταν δεν έχετε αφήσει τον κόσμο να πάρει ανάσα από τα καρτέλ που κυριαρχούν; Μιλάμε σήμερα για έναν αναπτυξιακό νόμο, που στην ουσία έρχεται να ανατρέψει τον δικό σας νόμο του 2022, που πήγε «κουβά», γιατί δεν πήρε χρήματα η πραγματική οικονομία.

Δεν πήραν χρήματα οι πραγματικοί δικαιούχοι με το πώς μπορούν να αναπτύξουν την επιχείρησή τους και όλο αυτό να πάει στην πραγματική οικονομία.

Μιλάμε για παραγωγική ανασυγκρότηση και ένα άλλο παραγωγικό μοντέλο, όταν το εμπορικό έλλειμμα της χώρας είναι τεράστιο. Και μιλάμε για παραγωγική ανασυγκρότηση, κύριε Υπουργέ, όταν το ιδιωτικό χρέος, το χρέος των νοικοκυριών δηλαδή, είναι επίσης πολύ μεγάλο και έχει αυξηθεί κατά 11% επί των ημερών σας. Άρα θέλω να πω ότι ή θα κάνουμε εδώ μέσα μία κουβέντα με σοβαρό περιεχόμενο και θα κάτσουμε να αντιπαρατεθούμε, να μιλήσουμε και τα λοιπά ή απλά θα πετάμε την μπάλα στην εξέδρα, θα λέμε μεγάλα λόγια χωρίς κανένα περιεχόμενο.

Εάν, όμως, ξύσουμε λίγο την ταμπέλα που εσείς προβάλλετε σε σχέση με την ανάπτυξη και δούμε τα πραγματικά στοιχεία, κύριε Θεοδωρικάκο, είναι εξόχως ανατριχιαστικά. Έχετε μόνο το 2024 -το είπαμε και χτες- 138 εκατομμύρια σε εκατόν πενήντα

πέντε επενδυτικά σχέδια και 81 μόλις εκατομμύρια σε τριακόσια πενήντα πέντε επενδυτικά σχέδια. Αυτό δείχνει μία τάση, μία λογική και μία αντίληψη της Κυβέρνησής σας ότι δεν θέλετε να ευνοήσετε τους μικρούς και μεσαίους. Δεν επιθυμείτε να αποκεντρωθεί το πράγμα και να μειωθούν οι περιφερειακές ανισότητες.

Ξέρετε τι γίνεται στη δυτική Ελλάδα; Έχετε εικόνα τι γίνεται στη δυτική Ελλάδα και στον Νομό Αιτωλοακαρνανίας, για παράδειγμα, που είναι από τους πιο φτωχούς νομούς της χώρας; Τι μας λέει η EUROSTAT για τη δυτική Ελλάδα; Ότι είναι η τρίτη από το τέλος πανευρωπαϊκά περιφέρεια σε σχέση με την αδυναμία θέρμανσης κατοικίας, δεύτερη στην Ελλάδα και στις είκοσι χειρότερες περιοχές στον κίνδυνο φτώχειας, πρωταθλήτρια στις ληξιπρόθεσμες οφειλές με το 53,3% των νοικοκυριών να αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους. Και τι κάνετε γι' αυτό; Πραγματικά, τι κάνετε; Μόνο κάποια μεγάλα επενδυτικά σχέδια, αλλά σε καμία περίπτωση κάτι το οποίο θα λειτουργούσε εμπροσθοβαρώς για τη μείωση των περιφερειακών και κοινωνικών ανισοτήτων.

Μιλήσατε εσείς για δημογραφικό που, κατά την άποψή μας, είναι τεράστιο ζήτημα το δημογραφικό. Είναι το κρίσιμο πατριωτικό, εθνικό ζήτημα για τη χώρα μας το δημογραφικό. Έχετε σχέδιο για το δημογραφικό; Το έχετε παρουσιάσει; Δεν πρέπει να συσχετίσετε το πρόβλημα του δημογραφικού με το αναπτυξιακό σας πρόταγμα και το αναπτυξιακό σας μοντέλο; Ή αφήνετε στην τύχη τους τους ανθρώπους -και μέσα από την εσωτερική μετανάστευση- να φύγουν από τον τόπο τους, με αποτέλεσμα να ερημοποιηθεί ο τόπος;

Και αντί, λοιπόν, να ασκήσετε ένα μοντέλο το οποίο θα φέρνει κόσμο πίσω στην περιφέρεια, θα μπορεί ένας άνθρωπος να πάει εκεί να εργαστεί, να κάνει οικογένεια, να κάνει παιδιά, να μεγαλώσει την οικογένειά του και να φέρει και άλλους εκεί, αυτήν τη στιγμή έχουμε εκροή ανθρώπινου δυναμικού από τις περιφέρειες προς το κέντρο.

Επίσης, ένα πολύ σημαντικό -και τέταρτο ζήτημα κατά σειρά- είναι ότι δεν βλέπω πουθενά κανέναν ποσοτικοποιημένο στόχο σε σχέση με αυτό που λέτε για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Χρησιμοποιήσατε καμία δεκαπενταριά φορές στην πρωτολογία σας τον όρο «βιώσιμη ανάπτυξη». Πώς τεκμαίρεται αυτός; Τι κάνετε, δηλαδή, σε σχέση με αυτό; Αναφερθήκατε καθόλου στις ενεργειακές κοινότητες; Εμείς, πραγματικά, έχουμε σηκώσει το ζήτημα άπειρες φορές, για να μπορεί να μειωθεί το κόστος παραγωγής, που είναι κατά κανόνα κόστος ενέργειας.

Δεν προτεραιοποιείτε τις ενεργειακές κοινότητες. Προτεραιοποιείτε τους μεγάλους, έχετε γεμίσει την περιφέρεια με άναρχες, φαραωνικές ΑΠΕ, με σκοπό το κέρδος τριών, τεσσάρων, πέντε -δεν ξέρω εάν είναι πέντε- παικτών που λυμαίνονται τον χώρο της ενέργειας. Αυτή είναι η ιστορία. Αυτό είναι η δικιά σας ανάπτυξη. Μεγάλα λόγια και καθόλου ουσία.

Θα μπορούσαμε, κύριε Υπουργέ, να πούμε πάρα πολλά για την ανάπτυξη και να αποδομήσουμε πλήρως το αφήγημα της Κυβέρνησης από το γεγονός, δηλαδή, ότι αν μια επιχείρηση σήμερα θέλει να συμμετέχει στον αναπτυξιακό νόμο, πρέπει να καταβάλει παράβολο 300 ευρώ. Οι μεγάλες επιχειρήσεις, κύριε Υπουργέ, μπορούν να υποβάλουν σε πολλά καθεστώτα, πληρώνοντας αυτά τα παράβολα. Οι μικρές μπορούν να το κάνουν; Δηλαδή, είναι ανταγωνιστικοί οι όροι; Αυτό το λέει η ΕΚΟΜΕ, δεν το λέμε εμείς.

Αφήστε δε που όλα τα επιμελητήρια ανά τη χώρα, σας έχουν ζητήσει να έχετε μία εύκολη γραμμή χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και ζητούν ειδικά καθεστώτα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για τα cluster επιχειρηματικότητας και όλα αυτά. Σας ενδιαφέρουν; Διότι μιλάτε πολλές φορές για καινοτομία, μιλάτε για τεχνολογία, τεχνολογική ανάπτυξη κ.λπ.

Διαχειριστήκατε 120 δισεκατομμύρια από ΕΣΠΑ, από Ταμείο Ανάκαμψης, από εθνικούς πόρους. Θέλω, στη δευτερολογία σας, να μου δώσετε μια καθαρή απάντηση πόσα από αυτά τα 120 δισεκατομμύρια πήγαν στην πραγματική οικονομία. Τα είδε ο κόσμος; Τα είδε ο μικρός; Τα είδε ο μεσαίος; Τα είδε η κοινωνία; Τα είδε η παραγωγή; Οι παραγωγοί μας τα είδαν; Δεν τα είδαν, κύριε Υπουργέ. Προφανώς είναι ρητορικό το ερώτημα, αλλά, αν

θέλετε, δώστε μας και μια απάντηση.

Πρόγραμμα Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση. Ξέρετε πώς ακούγεται αυτό; Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση. Φοβερό! 2021-2027. Προϋπολογισμός 1,3 δισ. ευρώ. Οι δαπάνες πόσες; 42 εκατομμύρια. Κοροϊδεύομαστε! Πώς θα απορροφηθούν αυτά τα χρήματα εάν δεν έχετε έναν πολύ συγκεκριμένο σχεδιασμό σε σχέση με την απορρόφηση αυτών των χρημάτων;

Κλείνω λέγοντας το εξής: Είναι φανερό ότι για σας, έτσι όπως έχετε στο μυαλό σας, στην κοσμοαντίληψή σας, την κοσμοθεωρία σας, κυρίως, όμως, στην πρακτική σας, τον όρο «ανάπτυξη» δεν αφορά στη δίκαιη κατανομή των πόρων. Δεν σημαίνει για εσάς ένα μοντέλο βιώσιμο. Δεν σημαίνει συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων. Δεν σημαίνει ισότητα ευκαιριών. Είναι για εσάς μόνο ένας μοχλός, ένα μέτρο, ένα εργαλείο αύξησης της κερδοφορίας για τους εκλεκτούς σας.

Κοντολογίς, λοιπόν, δεν είναι το ζήτημα πόσους αναπτυξιακούς νόμους θα φέρει η Κυβέρνηση. Φέρατε και το 2022 αναπτυξιακό νόμο κι έβγαине ο κ. Γεωργιάδης και πανηγύριζε εδώ μέσα ότι θα έρθει η ανάπτυξη σε αυτή τη χώρα και δεν χρειάζεται κάτι άλλο από τη στιγμή που φέρνουμε έναν αναπτυξιακό νόμο το 2022, θα λυθούν όλα τα προβλήματα μας. Και έρχεστε εσείς τρία χρόνια μετά -το 2025, όχι το 2035- και του αλλάζετε -δεν θέλω να χρησιμοποιήσω άσχημη λέξη- την πλειονότητα των άρθρων. Είναι κάτι άλλο, άρα είναι και μια παραδοχή αποτυχίας των πολιτικών της Κυβέρνησής σας.

Το ζήτημα, λοιπόν, δεν είναι πόσους αναπτυξιακούς νόμους θα φέρετε. Το ζήτημα είναι η πολιτική σας που είναι «πολλά για λίγους και λίγα -με το σταγονόμετρο- για πολλούς».

Και θα κλείσω κάνοντας κι ένα σχόλιο σε σχέση με αυτό που κατέθεσε η Κυβέρνηση για την προανακριτική επιτροπή.

Εγώ θεωρούσα ότι με όλη αυτήν την κατάσταση σε σχέση με το έγκλημα των Τεμπών η Κυβέρνηση θα είχε ένα μέτρο, θα έβαζε κάπου ένα στοπ, θα είχε, ρε παιδί μου, μία γραμμή να πει «ως εδώ», αλλά εγώ θεωρώ ότι αυτό που κάνετε αυτήν τη στιγμή είναι η μέγιστη ύβρις, η μέγιστη κοροϊδία, το μέγιστο κουκούλωμα, η μέγιστη συγκάλυψη, αναντίστοιχο με τις κοινωνικές ανάγκες, με τους ανθρώπους που βγήκαν στον δρόμο και δεν μπορεί η Αντιπολίτευση σε αυτό να καθίσει με τα χέρια σταυρωμένα. Θα πρέπει να ζητήσουμε και θα το κάνουμε με όλους τους τρόπους και μέσα στην κοινωνία και μέσα στο Κοινοβούλιο, να λάμψει η αλήθεια.

Εσείς δεν το θέλετε, αλλά δεν έχετε καταλάβει, κύριε Υπουργέ, ότι η κοινωνία δεν θα το ξεχάσει αυτό το έγκλημα και όσες μεθοδεύσεις, όσα τρικ και να κάνετε, το έγκλημα αυτό δεν θα ξεχαστεί.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», εννιά μαθήτριες και μαθητές και ένας συνοδός εκπαιδευτικός από το Δημοτικό Σχολείο Νεοχωρίου του Νομού Ηλείας, καθώς και δεκαεπτά μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Δημοτικό Σχολείο Ανδραβίδας του Νομού Ηλείας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο κ. Νικητιάδης, εισηγητής από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, θα ξεκινήσω από την τροπολογία που καταθέσαμε το ΠΑΣΟΚ, η οποία άπτεται αμέσως του νομοσχεδίου για το οποίο γίνεται η συζήτηση σήμερα.

Συμπτωματικώς, ο Προεδρεύων αυτήν τη στιγμή, ο κ. Κωνσταντινόπουλος, στην τοποθέτησή του χθες, αναφερόμενος στην τροπολογία αυτή είπε ότι αποτελούσε για εσάς μία εξαιρετική ευκαιρία για την Κυβέρνησή σας.

Εγώ θα πω ότι αποτελεί, κύριε Πρόεδρε, ένα πολιτικό σωσίβιο. Πρόκειται για ένα πολιτικό σωσίβιο, από την αντίδραση όμως της Κυβέρνησης δεν φαίνεται να το αντιλαμβάνεται. Εμείς, λοιπόν, δίνουμε μια ευκαιρία και λέμε «ελάτε να αντιμετωπίσετε ένα πρόβλημα το οποίο έχουν θέσει πάνω από δύο χιλιάδες μεταποιητικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις», επιχειρήσεις που πληρώνουν χαράτσι και σας επισκέφθηκαν και σας υπέβαλαν υπόμνημα και υποσχεθήκατε μάλιστα ότι πρόκειται να επιλύσετε το πρόβλημά τους. Και εσείς τους στερείτε διαρκώς αυτό το δικαίωμα της αυτοδιαχείρισης μέσα στις βιομηχανικές ζώνες στις οποίες είναι εγκατεστημένοι.

Σας δίνεται η δυνατότητα να απεγκλωβιστείτε από τα fund, που σας έχουν εγκλωβίσει και κερδοφορούν σε βάρος των ελληνικών επιχειρήσεων. Και εδώ είναι συγκεκριμένο και είναι απτό ότι πρόκειται για ένα fund το οποίο έχει κάνει όλη αυτήν την ιστορία, αφού βέβαια έφυγε από την τράπεζα η διαχείριση και μεταβιβάστηκε σε fund.

Σας δίδεται η ευκαιρία να αποδείξετε στην πράξη ότι εννοείτε όλα όσα μας λέτε σε αυτό το νομοσχέδιο περί στήριξης της μεταποίησης, της βιομηχανίας -ιδού!- χωρίς κανένα ιδιαίτερο κόστος. Και εσείς τι κάνετε; Δυστυχώς, δεν αντιδράτε. Δυστυχώς, δεν τοποθετηθήκατε καν πάνω στο θέμα της τροπολογίας.

Κύριε Υπουργέ, σας είπαμε ξεκινώντας την τροπολογία μας ότι δεν μας έχετε πείσει. Επιβεβαιώνεται δυστυχώς από όλη τη συζήτηση που έγινε πλήρως η αρχική μας θέση.

Κάναμε ανακοίνωση σε ό,τι αφορά τη νέα αρχή που είχατε εξαγγείλει προ ημερών και σήμερα έγιναν και επίσημες ανακοινώσεις. Έκανα εγώ ανακοίνωση ως υπεύθυνος του τομέα. Έκανε το κόμμα μας ανακοίνωση. Σας θύμισε, σας υπενθύμισε, αν δεν το θυμόσασταν, ότι από το 2022 σε αυτό εδώ το Κοινοβούλιο έγινε πρόταση νόμου για να δημιουργηθεί η Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή. Απαξιώσατε τότε να ασχοληθείτε. Δεν μας έχετε πει ποια είναι η γνώμη σας, η άποψή σας για τη δική μας πρόταση νόμου.

Το θυμηθήκατε τώρα ξαφνικά και έρχεστε τώρα να εξαγγείλετε μία αρχή. Μάλιστα από αυτά που διαβάσαμε στον Τύπο θα είναι σκανδιναβικού τύπου. Δεν ξέρω, κύριε Πρόεδρε, αν εσείς είχατε στο μυαλό σας μια αρχή σκανδιναβικού τύπου. Σουηδικού τύπου θα είναι η αρχή προστασίας που θα εγκαθιδρυθεί, προκειμένου να προστατευτεί ο καταναλωτής και να καταπολεμηθεί η ακρίβεια.

Να σας πω κάτι, κύριε Υπουργέ; Δεν θέλουμε να γίνουμε Σουηδοί. Ευχαριστούμε. Καλά είναι να μείνουμε Έλληνες. Το θέμα είναι να μην πηγαίνουμε όλο και περισσότερο στα Βαλκάνια. Το θέμα είναι να μείνουμε Έλληνες και να λειτουργήσουμε ως Έλληνες.

Τι έχουμε σήμερα σε σχέση με την ακρίβεια; Έχουμε έναν Συνήγορο Καταναλωτή, έχουμε τη ΔΙΜΕΑ, έχουμε τη Γενική Διεύθυνση Καταναλωτή. Τι θα κάνετε; Θα τα συγχωνεύσετε όλα αυτά; Και όπως είπε και προηγουμένως συνάδελφος, μήπως έχετε σκοπό, όπως με το ΣΕΠΕ, όταν έχουμε προβλήματα εργασιακά, να λέτε «το Υπουργείο Εργασίας τι σχέση έχει στο ΣΕΠΕ;». Μήπως έχετε στο μυαλό σας σκοπό με την ακρίβεια να ακολουθηθεί η ίδια πολιτική; «Πηγαίνετε στην Αρχή. Δεν φταίει η Κυβέρνηση»; Εσείς είστε αποκλειστικώς υπεύθυνοι. Η Κυβέρνησή σας είναι αποκλειστικώς υπεύθυνη για την ακρίβεια.

Σας έχουμε προτείνει μέτρα. Σας έχουμε πει μείωση του ΦΠΑ των βασικών ειδών διατροφής. Σας έχουμε πει ενίσχυση και ενδυνάμωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σας έχουμε πει ενίσχυση της ΔΙΜΕΑ. Σας έχουμε πει ενίσχυση του καταναλωτικού κινήματος, το οποίο δεν πιστεύετε. Δεν μου απαντήσατε, όταν στην επιτροπή σας έθεσα το ζήτημα των είκοσι οκτώ αιτήσεων καταναλωτικών οργανώσεων από τις οποίες έχετε αποδεχθεί μόνο τρεις. Γιατί τέτοια απαξίωση;

Σας εξήγησα ότι ένα δυνατό καταναλωτικό κίνημα θα ήταν μπροστάρης στο να καταπολεμηθεί η ακρίβεια. Σας είπαμε ότι θέλουμε και μία δημιουργία ανεξάρτητης αρχής καταναλωτή. Καταθέσαμε, όπως σας είπα, και πρόταση νόμου και μόνο με αυτόν τον τρόπο θα καταπολεμηθεί η ακρίβεια. Επιτέλους, πρέπει να το κατανοήσετε.

Κύριε Υπουργέ, δεν αντιδράσατε στις αναφορές μας για κα-

τάλωση στην ουσία του κράτους δικαίου, όταν με το νομοσχέδιο αποκτάτε το δικαίωμα να εκδίδετε άδειες. Και στο ερώτημα που σας έθεσα «τι είδους άδειες σε ένα επενδυτικό σχέδιο;», μου είπατε για έγκριση περιβαλλοντικών όρων μιας επένδυσης. Εμείς αυτό το θεωρούμε αδιανόητο.

Εμείς δεν γνωρίζουμε στον πολιτισμένο κόσμο, στις δυτικές κοινωνίες, στην Ευρωπαϊκή Ένωση κάποια χώρα που με την πολιτική της να έχει δώσει εξουσία σε έναν Υπουργό που δεν είναι αρμοδιότητά του να εγκρίνει περιβαλλοντικούς όρους. Πραγματικά θα θέλαμε την αντίδρασή σας πάνω σε αυτό μια και δεν το σχολιάσατε καθόλου. Τέτοιες αντιλήψεις εμείς δεν μπορούμε να τις αποδεχθούμε.

Θα σας μιλήσω πάλι για τον τουρισμό. Εγώ σας είπα ότι για πρώτη φορά σε αναπτυξιακό νόμο δεν υπάρχει στους σκοπούς που αναγράφονται στον νόμο ή στο νομοσχέδιο η λέξη «τουρισμός». Και εσείς ήρθατε να μου πείτε -και φοβάμαι ότι λαϊκίζατε. Χωρίς να το καταλάβετε; Μπορεί, αλλά αυτό που εισέπραξα εγώ είναι ότι λαϊκίζατε- ότι εγώ κάνω fake news. Ποια είναι τα fake news; Είπα πολύ συγκεκριμένα ότι για πρώτη φορά σε αναπτυξιακό νόμο η λέξη «τουρισμός» δεν υπάρχει στους σκοπούς. Έχετε κάτι άλλο να μου πείτε; Αυτό ακριβώς είπα εγώ.

Και αναφερόμενος μάλιστα και στα παραδείγματα -προφανώς δεν θα σας καταλογίσω ούτε αρμοδιότητα ούτε ευθύνη ούτε απαιτώ να ξέρετε περί τουριστικής ανάπτυξης- αναφερθήκατε στον Αστέρρα με κάποια απαξίωση, επειδή το Ταμείο Ανάκαμψης έδωσε στον «Αστέρρα» Βουλιγαμένης... Τέλος πάντων, από κάπου ενισχύθηκε ο «Αστέρρας» Βουλιγαμένης. Και λέω, καλά, γιατί να μην ενισχυθεί; Ο «Αστέρρας» Βουλιγαμένης, ο οποίος λειτουργεί τόσες δεκαετίες, προφανώς είχε ανάγκη ανακαίνισης και προφανώς θέλουμε ένα πολύ καλό συγκρότημα που εισπράττει 1.000 ευρώ τη βραδιά να μπορέσει να εισπράξει 2.000 ευρώ τη βραδιά, αν εσείς το ενισχύσετε σωστά.

Και εσείς τι κάνετε; Από το Ταμείο Ανάκαμψης χρήματα στο σουπερμάρκετ. Κύριε Πρόεδρε, στο σουπερμάρκετ! Αυτή είναι η ανάπτυξη. Στον «Αστέρρα» είναι λάθος να δώσουμε χρήματα για την ανάπτυξη, αλλά στο σουπερμάρκετ είναι σωστό και κάνουμε σωστή ανάπτυξη.

Θα σας πω για να κλείσω το θέμα του τουρισμού, για να το κατανοήσετε, το εξής. Δεν έχουμε μαρίνες. Οι τουρκικές ακτές απέναντί από τα νησιά μας έχουν πάνω από εκατό μαρίνες και εμείς στα νησιά μας δεν έχουμε ούτε δύο σοβαρές μαρίνες. Δεν έχουμε home ports και δεν μπορούμε να αναπτύξουμε την κρουαζιέρα. Όλα αυτά ούτε τα έχετε πάρει χαμπάρι ούτε τα έχετε περιλάβει σε ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο για τον τουρισμό που ποτέ δεν αξιωθήκατε, επειδή δεν θέλατε και όχι επειδή ήσασταν ανίκανοι.

Μπορούσατε να αναθέσετε σε μία σοβαρή εταιρεία να κάνει ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο για τον τουρισμό. Ποτέ δεν το κάνατε και δεν το κάνατε, γιατί είναι η επιλογή σας, γιατί δεν θέλετε πια να ενισχύσετε τον τουρισμό. Εμείς σας είπα ότι έχουμε ήδη προετοιμάσει ένα αναπτυξιακό σχέδιο για τον τουρισμό. Θα το φέρουμε γρήγορα στη δημοσιότητα. Δεν εγκαταλείπουμε τον τουρισμό όπως κάνετε εσείς.

Και θέλω επίσης να σχολιάσετε την επέκταση του χρόνου ολοκλήρωσης μιας επένδυσης, διότι εμείς το θεωρούμε πραγματικά τραγικό να διαπιστώνεται ότι η υπηρεσία σας, η υπηρεσία της οποίας εσείς έχετε την ευθύνη δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στους χρόνους που ο κ. Γεωργιάδης έβαλε. Εσείς βάλατε αυτούς τους χρόνους. Δεν τους έβαλε κάποιος έξω από την κοινωνία, έξω από την πολιτική. Το δικό σας νομοσχέδιο, του κ. Γεωργιάδη, όρισε τους προηγούμενους χρόνους.

Και έρχεστε και μας λέτε ότι οι χρόνοι ήταν πολύ μικροί. Δεν προλάβαινε η υπηρεσία ή δεν ξέρω για ποιους άλλους λόγους. Και έρχεστε τώρα να μας πείτε «ξέρετε, θα καθυστερούμε μεν, αλλά τώρα σίγουρα θα είναι οι επενδύσεις ταχύτερες ο χρόνος που θα είναι έτοιμη η απάντηση του Υπουργείου». Ας το ευχηθούμε παρά το ότι δυστυχώς το παρελθόν σας και η ιστορία σας σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη δεν προδίδει κάτι αντίστοιχο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Τώρα τον λόγο έχει η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας Πλεύσης Ελευθερίας κ. Κωνσταντοπούλου και αμέσως μετά ο Υπουργός και κλείνει η διαδικασία.

Ορίστε, κυρία Πρόεδρε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έρχομαι από το Σύνταγμα, από το Υπουργείο Οικονομικών για την ακρίβεια. Ξέρετε, κύριε Υπουργέ ποιοι είναι συγκεντρωμένοι εκεί; Είναι συγκεντρωμένοι οι δανειολήπτες του φράγκου. Με ακούτε, κύριε Υπουργέ; Κύριε Υπουργέ;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Θέλετε να κάνουμε διάλογο, κυρία μου;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι, δεν είμαι κυρία σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Διάλογος δεν γίνεται.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Θέλετε διάλογο; Γιατί με ρωτάτε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε Υπουργέ, σας παρακαλώ.

Συνεχίστε, κυρία Πρόεδρε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Αφήστε, κύριε Πρόεδρε. Ο καθένας δείχνει το ήθος του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Παρακαλώ, προχωράμε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Φυσικά όλη η Ελλάδα το ξέρει αυτό. Δεν είναι καινούριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρήστε, κυρία Πρόεδρε, την ομιλία σας.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Δεν χρειάζεται να επιληφθείτε.

Λιψάει και για τον τρόπο σας και για το περιεχόμενο. Ούτε κυρία σας είμαι, ούτε ένας Υπουργός όταν του απευθύνεται πολιτικός Αρχηγός ή πολιτική Αρχηγός, γιατί φαίνεται ότι υπάρχει ειδικό ζήτημα με τις γυναίκες στην Κυβέρνησή σας, δεν επιτρέπεται να συμπεριφέρεται με αυτόν τον τρόπο. Κοιτάτε το κινητό σας επιδεικτικά. Σας απευθύνθηκαν, γιατί βλέπω ότι είστε κάπου αλλού αυτήν τη στιγμή, ενώ έπρεπε να είστε εδώ. Και η απάντησή σας είναι επιτιμητική.

Εχθές κάνατε μαθήματα πολιτικού ήθους, συμπεριφοράς, ηθικής κατάπτωσης και ούτω καθεξής. Και νομίζω ότι είμαστε όλοι εδώ για να κρινόμαστε. Και επειδή από την Κοινοβουλευτική σας Ομάδα έχω δεχθεί τις πιο χυδαίες επιθέσεις, ξέρω πάρα πολύ καλά ότι ούτε ο κ. Κυριαζίδης, ούτε ο κ. Λαζαρίδης, ούτε ο κ. Γεωργιάδης, ούτε όλες αυτές οι περιπτώσεις -για να μην πω κάτι άλλο- δεν είναι μεμονωμένα περιστατικά. Αναδίδουν και αποδίδουν αυτό ακριβώς το οποίο αντιπροσωπεύετε, την επιτίμηση για τις γυναίκες, την επιτίμηση για τον πολιτικό αντίπαλο, την προσβλητική συνολικά συμπεριφορά και την εντελώς αήθη, εντελώς αήθη τοποθέτηση απέναντι σε θέματα τα οποία μας αφορούν και θα έπρεπε να μας αφορούν όλους.

Έλεγα, λοιπόν, -και δεν θα το πω στον Υπουργό γιατί έχει άλλες δουλειές τώρα, θα το πω στην άδεια Αίθουσα με τους δικούς μας Βουλευτές και τους λίγους Βουλευτές από τα άλλα κόμματα- ότι έξω από το Υπουργείο Οικονομικών ήταν συγκεντρωμένοι μέχρι πριν από λίγο οι δανειολήπτες του ελβετικού φράγκου, οι άνθρωποι που τους κατέστρεψαν κυβερνητικές πολιτικές και κυβερνητικές διαφημίσεις για τη λήψη δανείων, οι άνθρωποι που θυματοποιήθηκαν και αυτή την στιγμή τους παίρνουν τα σπίτια τα funds. Και δεν δέχομαι ότι μπορεί μια Κυβέρνηση να έρχεται να μιλάει για ανάπτυξη, την ώρα που έχει καταδικάσει σε τόσο σοβαρή επισφάλεια, ανασφάλεια και σε τόσα αδιέξοδα απλούς ανθρώπους.

Δώδεκα άρθρα του νομοσχεδίου σας, κύριε Υπουργέ, είναι εντελώς διαδικαστικά για την αλλαγή αρμοδιότητας, το που θα απευθύνονται οι αιτήσεις. Σας τα είπα ο εισηγητής μας. Γιατί δεν κοιτάζετε λίγο να σκεφθείτε τις ζωές των ανθρώπων; Ξέρετε ποιοι άλλοι ήταν έξω από το Υπουργείο Οικονομικών; Οι απολυ-

μένοι εργαζόμενοι των Ναυπηγείων Σκαρμαγκακά, τετρακόσιοι εργαζόμενοι και εργαζόμενες που τους αφήσατε στον δρόμο εν μία νυκτί.

Αυτά όλα είναι ανάπτυξη; Οι εγκλωβισμένοι επιτυχόντες στους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ, που δεν προσλαμβάνονται, αλλά περιμένουν και αναμένουν, είναι ανάπτυξη; Οι εργαζόμενοι στις δημόσιες επιχειρήσεις, στις δημοτικές επιχειρήσεις, στις επιχειρήσεις των ΟΤΑ και στους ίδιους τους ΟΤΑ, στους δήμους, που προσλαμβάνονται με εποχικές συμβάσεις, με ορισμένου χρόνου συμβάσεις σαν να είναι προσωρινοί ενώ καλύπτουν τις πιο πάγιες και διαρκείς ανάγκες, είναι ανάπτυξη;

Υπάρχουν κάποιοι δήμοι, όπως ο Δήμος Αθηναίων, που είπε ότι εμείς εκεί όπου δικαιώνονται εργαζόμενοι, δεν θα κάνουμε εφέσεις και θα αφήσουμε να παγιωθεί η εργασία τους. Και ήρθε η αποκεντρωμένη διοίκηση και ο νόμος Βορίδη -ο πολύς κ. Βορίδης μέγας δημοκράτης και αναπτυξιολόγος και αναπτυξιακός, από τα τσεκούρια στην ανάπτυξη- και είπε «όχι, δεν θα αφήσετε τους εργαζόμενους να μονιμοποιηθούν, όχι» και ακύρωσε την απόφαση του Δήμου Αθηναίων. Αυτά είναι ανάπτυξη;

Μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη, την ώρα που η κοινωνία είναι τόσο σοβαρά υποβαθμισμένη και υπονομευμένη; Η δική μας η απάντηση είναι όχι.

Οφείλω να σας πω -γιατί ξέρετε ότι πάντα διακρίνω και τα υπουργικά πρόσωπα και τις περιπτώσεις- ότι δεν σας το είχα, κύριε Θεοδωρικάκο. Δεν σας το είχα για τέτοια συμπεριφορά ούτε για σήμερα ούτε για χθες. Αλλά φαίνεται ότι η αγάπη για την εξουσία κατεργάζεται πάρα πολλές τέχνες. Δεν σας το είχα ούτε να μου λέτε «κυρία μου», ούτε να μου λέτε «όλη η Ελλάδα το ξέρει», ούτε να μιλάτε περί ηθικής, την ώρα που γνωρίζετε ότι η Κυβέρνησή σας είναι η Κυβέρνηση του μπαζώματος και έτσι θα μείνει στην ιστορία. Έτσι θα μείνει στην ιστορία, ως η Κυβέρνηση του μπαζώματος.

Είναι τυχαίο ότι προχθές στη δίκη του αστυνομικού της κ. Μπακογιάννη, που σκότωσε τον νεαρό Ιάσονα Λαλαούνη, ο αστυνομικός έστειλε κάποιον με εξουσιοδότηση και είπε δεν επιθυμεί να γίνει έφεση του; Είναι τυχαίο; Δεν είναι τυχαίο. Είναι βέβαιο ότι του ζητήθηκε να παραιτηθεί. Ίσως και να του δόθηκαν ισχυρά κίνητρα πάσης φύσεως. Διότι δεν ήθελε η κ. Μπακογιάννη, ο κ. Μητσοτάκης να ξανανοίξει αυτή η υπόθεση στο ακροατήριο αυτήν τη στιγμή, την ώρα που έρχεται αύριο στην ολομέλεια -και αυτήν τη στιγμή κατά παράβαση του Κανονισμού συζητιέται στην επιτροπή νομοσχέδιο της ίδιας αρμοδιότητας με τη συνεδρίαση της ολομέλειας- νομοσχέδιο για τον ΒΟΑΚ. Δεν ήθελαν τώρα να ανοίξει το θέμα του ότι λένε μεγάλα λόγια για την οδική ασφάλεια, αλλά παραβιάζουν οι ίδιοι τις πιο ιερές διατάξεις και προβλέψεις που αφορούν την ανθρώπινη ζωή. Είναι μία πράξη μπαζώματος η προχθεσινή παραίτηση από την έφεση.

Και, δεν ξέρω εσείς, -και για τους Βουλευτές τους δικούς μου και τις Βουλευτίνες- ότι απευθύνομαι στους Βουλευτές των άλλων κομμάτων, δεν αισθάνεστε άσχημα εδώ μέσα που είμαστε; Υπήρχε ένας αστυνομικός εδώ ανάμεσά μας, ο οποίος είχε καταγγελλεί τον Φλεβάρη του 2024 για βιασμούς και κακοποίηση της συζύγου και των παιδιών του. Τον κράτησε ο κ. Τασούλας εννέα μήνες μετά την καταγγελία. Και στη συνέχεια ο κ. Τασούλας προήχθη και σε Πρόεδρο Δημοκρατίας. Ένας άλλος αστυνομικός, συνεργάτης της κ. Μπακογιάννη, με το υπηρεσιακό αυτοκίνητό της σκότωσε παιδί και αυτό έχει κουκουλωθεί. Δεν υπάρχει τίποτε. Παρακολουθήσεις κουκουλώνονται και μπαζώνονται, πλημμέλημα, ιδιωτικό αδίκημα και αναβάλλεται η δική ακριβώς με την πατέντα που αναβόλλαν η δίκη της Siemens, δηλαδή για μεταφράσεις. Και θα δούμε σίγουρα και την υπόθεση των Τεμπών να ταλαιπωρείται με μεταφράσεις. Μεταφράσεις, τις οποίες ένα οργανωμένο κράτος έχει την υλικοτεχνική υποδομή και το δυναμικό να τις κάνει εν ριπή οφθαλμού.

Βέβαια είναι ένα κράτος το οποίο έχει καταργήσει τη μεταφραστική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Γιατί αυτό κάνατε μέσα στην πανδημία. Καταργήσατε τη μεταφραστική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Και συνολικά διαλύσατε τον τομέα της μετάφρασης και της διερμηνείας. Και είναι αυτό ανάπτυξη! Επιμένω να αναφερόμαι στην ανάπτυξη.

Εγώ αισθάνομαι πάρα πολύ άσχημα πραγματικά ανάμεσά σας,

να βρίσκομαι σε έναν χώρο του οποίου έχει μεταστραφεί και διαστραφεί η αποστολή και η λειτουργία.

Για την Παλαιστήνη, κύριε Θεοδωρικάκο, θα απαντήσει τίποτα η Κυβέρνηση; Χθες, βέβαια, η απάντησή σας, που ήταν επιτιμήσεις περί ήθους, το πιο αποστομωτικό το οποίο περιείχε ήταν η άρνησή σας να πείτε τη λέξη «Παλαιστήνη», να πείτε τη λέξη «γενοκτονία» και να δώσετε μία ουσιαστική απάντηση σε μία επιστολή που έχουν απευθύνει τέσσερις κοινοβουλευτικές ομάδες και οι Αρχηγοί τους προς την Κυβέρνηση.

Θέτετε θέμα ήθους εσείς, που αγκαλιάζετε τον σφαγέα παιδιών στη Γάζα; Θέτετε θέμα ήθους εσείς, που συμμετέχετε ενεργά στη συγκάλυψη των ευθυνών αυτών που σκότωσαν τα παιδιά; Θέτετε θέμα ήθους εσείς; Δεν ξέρω, δεν είστε υπογράφων, γιατί έχει και αυτό το ενδιαφέρον η πρόταση προανακριτικής επιτροπής, αλλά από τους εκατόν πενήντα έξι Βουλευτές σας οι τριάντα την υπογράφουν. Τριάντα Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας υπογράφουν αυτήν την κατάπτυστη πρόταση. Γιατί την υπογράφουν μόνο τριάντα; Γιατί ξέρετε ότι είναι μεθόδευση, γιατί ξέρετε ότι αυτοί οι τριάντα εκτίθενται. Και ξέρετε επίσης ότι αυτή η μεθόδευση είναι αξιόποινη.

Προσπαθείτε να γλιτώσετε τον Καραμανλή και τον Μητσοτάκη από τις κακουργηματικές διώξεις και φτάνετε στο σημείο να διαστρέψετε και να αντιστρέψετε το περιεχόμενο της δίωξης του ανακριτή και αυτό που λέει το διαβιβαστικό του. Το διαβιβαστικό του μιλάει καθαρά, κύριοι, για έλεγχο κακουργηματικών ευθυνών, των ευθυνών για τα εγκλήματα για τα οποία έχει ήδη ασκήσει διώξεις η Εισαγγελία της Λάρισας και διεξάγεται ανάκριση. Και τολμάτε να γράφετε πονήματα και να επινοείτε επιχειρήματα και πάλι για να αθώσετε τον Καραμανλή. Δεν θα σας ξεπλύνει ο Νιαγάρας. Δεν υπάρχει ποτέ περίπτωση να αποκατασταθείτε στη συνείδηση των πολιτών για αυτό που κάνετε.

Μου προξενεί εντύπωση πόσο ισχυρά είναι τα συμφέροντα που σας κρατάνε. Γιατί κάποιοι έχουν ενεργό ανάμειξη και στο έγκλημα και στη συγκάλυψη. Ο κ. Μητσοτάκης είναι ο προεξάρχων και του εγκλήματος και της συγκάλυψης, αλλά κάποιοι άλλοι φαίνεται να είστε τόσο δεμένοι χειροπόδαρα που προκαλείται η πεποίθηση ότι έχουμε ένα βαθύτατα διεφθαρμένο κυβερνητικό και πολιτικό προσωπικό, βαρύτατα απέχον από τις υποχρεώσεις του, οξέυτα ενεργοποιημένο σε παράνομες πράξεις. Η χώρα δηλαδή βρίσκεται σε δεινή θέση.

Σας είπα χθες ότι, αν θέλατε να μιλήσουμε για ανάπτυξη, θα έπρεπε να είναι εντελώς διαφορετικά τα θέματα που συζητάμε. Η Πλεύση Ελευθερίας έχει κάνει πολλές προτάσεις για τα θέματα αυτά και θα συνεχίσει να κάνει. Σας είπα επίσης ότι, δυστυχώς, έχετε κάνει τη χώρα όχι μόνο τη χώρα του «πάμε και όπου βγει», αλλά και τη χώρα του «πάμε και όσα φάμε». Ό,τι φέρνετε και ό,τι κάνετε είναι για οικονομικό όφελος και δυστυχώς και ιδιοτελές ιδιωτικό οικονομικό όφελος.

Τελευταία πράξη των ενεργειών μπαζώματος της Κυβέρνησης του μπαζώματος του μπαζώματος του ΟΠΕΚΕΠΕ. Έκανε σύσκεψη ο κ. Μητσοτάκης και μόνος του ανακοίνωσε ότι κλείνει τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Γιατί ο ΟΠΕΚΕΠΕ αυτενεργούσε με έξι διαφορετικούς προέδρους που τους διόριζαν οι διαφορετικοί -πέντε νομίζω είναι- Υπουργοί. Ήσασταν και εσείς Αγροτικής Ανάπτυξης; Με πέντε ή έξι διαφορετικούς Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης, ανάμεσά τους ο Βορίδης, ο Αυγενάκης, λαμπρές προσωπικότητες που έχουν διακριθεί σε όλα τα πεδία που έχουν αναλάβει, μόνος του ο ΟΠΕΚΕΠΕ εισήλθε σε διαδικασίες διαφθοράς. Αυτό λέει ο κ. Μητσοτάκης.

Εμείς ζητάμε και ζητήσαμε εξαρχής σύγκληση της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου για το θέμα του ΟΠΕΚΕΠΕ με κλήση και των φορέων και των αγροτών. Και βεβαίως έχει κατατεθεί μία πρόταση από άλλο κόμμα, από τον ΣΥΡΙΖΑ, για τη σύγκληση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής για το θέμα αυτό. Τη στηρίζουμε. Έχουμε ζητήσει εξάλλου επιτέλους η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής να συνεδριάζει πραγματικά για τα ζητήματα που αφορούν τη διαφάνεια στη λειτουργία των θεσμών.

Θα ήθελα απλώς να θυμίσω ότι η Πλεύση Ελευθερίας έχει κατ'επανάληψη για τους αγρότες καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις για να ανακουφιστούν, γιατί ο μέσος αγρότης και ο πραγ-

ματικός αγρότης δεν είναι η καρικατούρα που παρουσιάζετε τώρα και θέλετε να τα ρίξετε στους αγρότες, για να τους εμφανίσετε εκείνους ως διεφθαρμένους. Ο μέσος αγρότης αγωνιά και μοχθεί. Ο μέσος αγρότης δεν μπορεί να υποστηρίξει το κόστος παραγωγής. Ο μέσος αγρότης ζητάει πράγματα αυτονόητα και οι κυβερνήσεις δεν του τα δίνουν.

Θα σας πω πολύ επιγραμματικά ελάχιστες από τις είκοσι πέντε προτάσεις που έχουμε καταθέσει, για να καταλάβουμε για ποια πράγματα συζητάμε. Πρώτον, θεσμοθέτηση αφορολόγητου αγροτικού πετρελαίου και κατάργηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο. Δεν το συζητάτε.

Δεύτερον, νομοθέτηση πλαφόν 7 λεπτών ανά κιλοβατώρα στο αγροτικό και κτηνοτροφικό ρεύμα. Τρίτον, διασφάλιση της επάρκειας και διάθεσης νερού ως δημόσιου αγαθού για την αγροτική παραγωγή, την άρδευση και την κτηνοτροφία. Μέτρα που θα μειώσουν άμεσα το κόστος παραγωγής και θα ανακουφίσουν, αλλά δεν τα κάνετε.

Τέταρτον, κατάργηση του ΦΠΑ στα αγροτικά προϊόντα πρώτης ανάγκης και διασφάλιση τιμών προϊόντων που να καλύπτουν το κόστος παραγωγής, ώστε να μπορούν οι άνθρωποι της υπαίθρου και της περιφέρειας να καλύπτουν τις βιοποριστικές και καλλιεργητικές τους ανάγκες.

Πέμπτον, κατάργηση των τεκμηρίων εισοδήματος που υπάρχουν και για τους αγρότες.

Έκτον, επαναδιαπραγμάτευση της ΚΑΠ 2023-2027 και συζήτηση για το μέλλον της γεωργίας με έμφαση στους μικρομεσαίους αγρότες, στους νέους αγρότες, στις γυναίκες αγρότισσες, στο κόστος παραγωγής, στην κλιματική αλλαγή και στη χορήγηση κινήτρων για την ενασχόληση με το επάγγελμα, με την αγροτική δηλαδή παραγωγή, νέων αγροτών ειδικά αυτήν την περίοδο, που είναι ορατός ο κίνδυνος μιας επισιτιστικής κρίσης.

Έβδομον, αλλαγή του κανονισμού του ΕΛΓΑ με διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα του και επαρκής κρατική χρηματοδότηση, ώστε να αποζημιώνει στο 100% τις ζημιές από οποιοδήποτε αίτιο στο φυτικό κεφάλαιο και οποιαδήποτε νόσο στο κτηνοτροφικό κεφάλαιο. Δεν τα κάνετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία Πρόεδρε, πόσο χρειάζεστε ακόμη;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ελάχιστο. Θέλετε να ανακοινώσετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Θα περιμένω τότε να σας ακούσω.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ευχαριστώ.

Ογδοόν, -την έχουμε καταθέσει αυτή την πρόταση ξανά και ξανά και στην επιτροπή, φτάσατε να κλείνετε τον ΟΠΕΚΕΠΕ- εξυγίανση του ΟΠΕΚΕΠΕ, ώστε να γίνει ένας φορέας που θα ελέγχει τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και θα αποδίδει σωστά, έγκαιρα και με απόλυτη διαφάνεια τα διανεμόμενα ευρωπαϊκά κονδύλια σε αγρότες και κτηνοτρόφους.

Ένατον, εντατικοί έλεγχοι στα σύνορα, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα παράνομων ελληνοποιήσεων ζώων και προϊόντων, αλλά και παράνομες και ανεξέλεγκτες εισαγωγές.

Δέκατον, έργα υποδομής τα οποία ταυτόχρονα θα θωρακίσουν τη χώρα από πλημμυρικά φαινόμενα, αλλά και θα εμπλουτίζουν τον υδροφόρο ορίζοντα, αντιμετωπίζοντας και το πρόβλημα της λειψυδρίας. Μιλάμε δηλαδή για φράγματα, για λιμνοδεξαμενές, για κλειστά κυκλώματα άρδευσης.

Ενδέκατον, απαγόρευση της ανεξέλεγκτης εγκατάστασης φωτοβολταϊκών πάρκων σε παραγωγικές καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Δωδέκατον, διασφάλιση και διάθεση πόρων για προγράμματα νέων αγροτών και σχεδίων βελτίωσης, ώστε να συνεχίσουν οι νέοι άνθρωποι να καλλιεργούν και να παράγουν προϊόντα, γιατί το σύνθημα των μπλόκων των αγροτών «χωρίς εμάς τι θα φας;» έχει γίνει πιο επίκαιρο από ποτέ.

Δέκατον τρίτον, ειδικά για τον μελισσοκομικό κλάδο, ο οποίος τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται, ένταξη των μελισσοκόμων στην ΚΑΠ και διάθεση πόρων για την υποστήριξη του επαγγέλματός τους, καθώς η παρουσία τους διασφαλίζει και την επικονίαση των καλλιεργειών και την συνέχιση της φυσικής ισορροπίας.

Δέκατον τέταρτον, αποκατάσταση πληγέντων αγροτών και

κτηνοτρόφων στη Θεσσαλία στο 100% της ζημιάς τους από τον «Daniel» και τον «Ιανό» και επιδότηση της παραγωγής μέχρι την αποκατάσταση. Ούτε αυτά δεν κάνετε, ούτε αυτά!

Δέκατον πέμπτον, προστασία της αγροτικής γης και περιουσίας και απαγόρευση των πλειστηριασμών και κατασχέσεων σε αγροτική γη.

Δέκατον έκτον, διαγραφή των χρεών των αγροτών που συνδέονται με τις φυσικές καταστροφές, τις νόσους των ζώων και την αδυναμία καλλιέργειας παραγωγής.

Δέκατον έβδομον, λογιστικός έλεγχος και έλεγχος διαφάνειας στη διοίκηση και διαχείριση των οργανισμών που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή. Και αυτό πρέπει να γίνει για τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Δέκατον ογδοόν, δημιουργία αγροτικής τράπεζας με συμμετοχή εκπροσώπων των αγροτών για τη στήριξη της παραγωγής.

Δέκατον ένατον, απαγόρευση των διώξεων των αγροτών για τις κινητοποιήσεις τους και κατάργηση των λεγόμενων αγροτοδικείων.

Εικοστόν, ακρόαση των αγροτικών φορέων στη Βουλή και αξιολόγηση των εμπειριών και θέσεων και προτάσεων τους -το ίδιο και για την Ευρωβουλή- και βεβαίως ένταξη της αγροτικής μας ιστορίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Έχουμε λαμπρή ιστορία της αγροτιάς και του αγροτικού κινήματος.

Αυτά, κύριε Θεοδωρικάκο, δεν νομίζω να μου τα απαντήσετε, αλλά όταν βγαίνετε με μία ακόμη πρόταση μπαζώματος, να κλείσει δηλαδή ο ΟΠΕΚΕΠΕ χωρίς έλεγχο, χωρίς λογοδοσία, χωρίς διαφάνεια, απλώς να μπαζωθεί, όλοι καταλαβαίνουμε ότι είστε υπόλογοι και για την κακοδιαχείριση και για τη διαφθορά και τη διαπλοκή και για τη διασπάθιση των κονδυλίων. Και όλοι καταλαβαίνουμε ότι υπάρχουν στη χώρα, ευτυχώς, υγιείς δυνάμεις, αυτές που μπορούν και να προτείνουν και να στηρίζουν για την αγροτική παραγωγή, για την αγροτική ανάπτυξη, για την ανάπτυξη -που δεν είναι αυτό που κάνετε- για τη χώρα μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», δεκαεπτά δόκιμοι ανθυποπύραρχοι από τη Σχολή Μετεκπαίδευσης της Πυροσβεστικής Ακαδημίας συνοδευόμενοι από τον Πυραγό κ. Αντώνιο Κούκουζα.

Σας καλωσορίζουμε στην Ολομέλεια.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριε Υπουργέ, μπορείτε να έρθετε στο Βήμα, για να κλείσει η συνεδρίαση με την ομιλία σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κυρίες Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε, κατ' αρχάς, να πω -καθώς τις συζητήσεις στη Βουλή τις παρακολουθεί ο ελληνικός λαός κι αρκετές φορές τις παρακολουθούν και παιδιά από σχολεία τα οποία έρχονται να δουν πώς λειτουργεί η δημοκρατία- ότι οφείλουμε όλοι να αποδεικνύουμε τη σοβαρότητα, την ευθύνη και τη συνέπεια μας.

Θεωρώ ότι, πρώτον, δεν επιτρέπεται να έχει κανείς χρόνο ομιλίας πέντε λεπτά και να μιλάει για είκοσι πέντε, διότι οι Βουλευτές που είμαστε εδώ πέρα έχουμε ίδιες ευθύνες και ίδια δικαιώματα και δεν υπάρχουν πολλών κατηγοριών Βουλευτές. Ούτε υπάρχει κανείς που να έχει πάρει από τη σημαία, όπως λέγαμε και στη στρατιωτική μας θητεία, την άδεια για να μιλάει όση ώρα θέλει, όποιος ή όποια είναι.

Δεύτερον, θέλω να παρατηρήσω ότι, αν κάποιος άλλος από εμάς, ένας Υπουργός, ένας συνάδελφος Βουλευτής, άντρας ή γυναίκα, απευθυνόταν προσωπικά επιτιμητικά και ειρωνικά σε κάποιον εκ των παριστάμενων συναδέλφων, θα δεχόταν την αυστηρή παρατήρηση του Προεδρείου. Φαίνεται, όμως, ότι κάποιοι θεωρούν ότι με τον τρόπο τους μπορούν να επιβάλουν τον δικό τους πολιτισμό που τους χαρακτηρίζει. Γιατί είπαμε ότι όλοι μας παρακολουθούν.

Η ειρωνεία, ο λαϊκισμός, τα ψέματα, η προκλητική δημαγωγία και η κυνική αξιοποίηση μιας εθνικής τραγωδίας φαίνεται ότι για κάποιους ή μάλλον για κάποια συγκεκριμένη πολιτική Αρχηγό έχουν επιλεγεί να είναι τα χαρακτηριστικά της πολιτικής της πορείας. Εξαιρετικά λυπηρό, εξαιρετικά λυπηρό. Και με την πολιτική εμπειρία που έχω, πιστεύω ότι δεν πρόκειται να έχει και κανένα απολύτως αποτέλεσμα στην ελληνική κοινωνία. Και καταλαβαίνετε τι εννοώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι, δεν καταλάβαμε. Τι εννοείτε;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Σε ό,τι αφορά τη συζήτησή μας, θέλω να σας πω τα εξής.

Πρώτον, όπως εξήγησα στην ομιλία μου, η Κυβέρνηση τα τελευταία έξι χρόνια με την πολιτική της, με την τεράστια στήριξη του ελληνικού λαού και τις προσπάθειες όλων των δημιουργικών δυνάμεων του τόπου, της κοινωνίας, του επιχειρείν, των εργαζομένων, της μεσαίας τάξης, πέτυχε, πετύχαμε όλοι μαζί την αύξηση του ΑΕΠ κατά 2%, τη δημιουργία 500.000 νέων θέσεων εργασίας, τη μείωση της ανεργίας ιδίως των γυναικών και των νέων ανθρώπων και τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως αυτό εκφράζεται με αλληπάλληλα μέτρα τα οποία ανακοινώνει ο Πρωθυπουργός και υλοποιεί η Κυβέρνηση. Αυτό είναι ανάπτυξη. Και αυτό είναι ανάπτυξη που αφορά ολόκληρη τη χώρα και όχι μόνο κάποιους πλούσιους, όχι μόνο κάποιους ισχυρούς, όχι μόνο κάποιους επώνυμους, όπως κάποιοι θέλουν να διαστρεβλώνουν την εικόνα της ελληνικής κοινωνίας. Η Ελλάδα του 2025 δεν έχει καμία σχέση με την Ελλάδα ούτε του 2015 ούτε του 2019 και πολύ περισσότερο δεν έχει καμία σχέση με την Ελλάδα που ονειρεύεται η κυρία Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας, των κλειστών τραπεζών και του χρήματος με το σταγονόμετρο, μήπως επιβιώσει κανένας άνθρωπος από τις δήμενες περήφανες διαπραγματεύσεις που θυμόμαστε όλοι που οδήγησαν.

Ο αναπτυξιακός νόμος εγγυάται με διαφάνεια, με αξιοπιστία, με σοβαρότητα, με συνεργασία του Υπουργείου Ανάπτυξης με τους ιδιωτικούς φορείς την κατανόηση πόρων, που τα σταγονόμετρα, μήπως επιβιώσει κανένας άνθρωπος από τις δήμενες περήφανες διαπραγματεύσεις που θυμόμαστε όλοι που οδήγησαν. Ο αναπτυξιακός νόμος εγγυάται με διαφάνεια, με αξιοπιστία, με σοβαρότητα, με συνεργασία του Υπουργείου Ανάπτυξης με τους ιδιωτικούς φορείς την κατανόηση πόρων, που τα σταγονόμετρα, μήπως επιβιώσει κανένας άνθρωπος από τις δήμενες περήφανες διαπραγματεύσεις που θυμόμαστε όλοι που οδήγησαν.

Έχω εξηγήσει πολύ αναλυτικά και τις διαδικασίες και τις στοχεύσεις και τη φιλοσοφία και όλα με την ομιλία μου χθες και με αλληπάλληλες συζητήσεις που είχαμε στην επιτροπή. Προκλήθηκε στη διάρκεια της συζήτησης από εκπροσώπους τουλάχιστον δύο κομμάτων σε ό,τι αφορά την αναφορά που έκανα στη νέα Ανεξάρτητη Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή και Εποπτείας της Αγοράς. Μου δίνετε, λοιπόν, τη δυνατότητα να πω, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί συνάδελφοι, ότι προ ολίγου το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εισήγησή μου. Ο κύριος Πρωθυπουργός έκανε εκτενή αναφορά σε αυτό. Με αυτήν ενισχύουμε και ενισχυόμαστε τον μηχανισμό του κράτους στον οποίο θα μπορεί να απευθύνεται κάθε πολίτης που αισθάνεται ότι αντιμετωπίζει προβλήματα στις διαδικασίες αγοράς εμπορευμάτων ή υπηρεσιών, διευκολύνουμε τη μάχη για να μειωθεί το κόστος ζωής, διευκολύνουμε τη μάχη για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα ακρίβειας που αντιμετωπίζουν πολλά ελληνικά νοικοκυριά με τη δημιουργία της νέας ενιαίας αρχής.

Και στηρίζομαστε γι' αυτό στις καλύτερες πρακτικές που έχουμε δείξει ως Κυβέρνηση -αναφέρομαι στην Ανεξάρτητη Αρχή της ΑΑΔΕ, η οποία έχει γνωστή αποτελεσματικότητα-, αλλά και σε δεδομένα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όπως είναι πολλές σκανδιναβικές χώρες, ανάμεσά τους η Σουηδία, της οποίας όντως το μοντέλο μοιάζει πάρα πολύ με την πρόταση την οποία πηγαίνουμε να υλοποιήσουμε, αλλά και σε άλλες χώρες, όπως η Ιταλία, η Γαλλία κ.λπ..

Η λογική μας είναι να δημιουργήσουμε μέσα από αυτήν τη μεταρρύθμιση μια νέα ισχυρή αρχή, εξοπλισμένη με ισχυρά ψηφιακά μέσα, με σύγχρονο δυναμικό, αξιοποιώντας το σύνολο του προσωπικού και των στελεχών του Συνηγόρου του Καταναλωτή, της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και του ελεγκτικού μηχανισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης, που κυρίως είναι η ΔΙΜΕΑ, αλλά και άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς οι οποίοι υπάρχουν στο πλαίσιο του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Η μάχη που δίνουμε έχει ήδη σημαντικά αποτελέσματα. Είναι γνωστό ότι τους τελευταίους μήνες η Ελλάδα έχει τον μικρότερο πληθωρισμό τροφίμων στην Ευρωζώνη. Έχουμε αρνητικό πληθωρισμό σε ό,τι αφορά βασικά είδη διαβίωσης. Όμως, δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση η μάχη για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος να σταματήσει ποτέ. Μας ενδιαφέρει η συνεχής ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος.

Θυμίζω ότι τα χρόνια αυτά έχει αυξηθεί ο κατώτατος μισθός κατά 35%. Θυμίζω σε όλους ότι είμαστε δεσμευμένοι από τον στόχο στο τέλος της τετραετίας, σε δύο χρόνια από σήμερα, να ξεπεράσουμε τα 950 ευρώ κατώτατου μισθού και τα 1.500 μέσου μισθού στον ιδιωτικό τομέα.

Για εμάς ο στόχος της ανάπτυξης αφορά όλη τη χώρα, αφορά την αναγκαία μείωση κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων, αφορά την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, τη στήριξη της νέας γενιάς, την παραμονή των ανθρώπων στην περιφέρεια και την αντιμετώπιση του οξέυτατου δημογραφικού προβλήματος που έχει η χώρα.

Παρά τις διάφορες για γνωστούς κομματικούς λόγους αντιπαραθέσεις που υπήρξαν σε αυτήν τη συζήτηση στη Βουλή, απόρροια του ευρύτερου πολιτικού κλίματος που υπάρχει στην πατρίδα μας, πιστεύω ότι έχουν υπάρξει και δημιουργικές σκέψεις και ιδέες, τις οποίες να είστε βέβαιοι ότι θα τις αξιοποιήσουμε το επόμενο διάστημα για να κάνουμε πράξη τον στόχο της συνέχισης της ανάπτυξης και της συνέχισης του παραγωγικού μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε Υπουργέ, θέλω να σας απαντήσω ως Πρόεδρος ότι με τον καινούργιο Κανονισμό λειτουργίας που έρχεται θα μπορούσαν να λυθούν πάρα πολλά προβλήματα τα οποία έχουν να κάνουν με τον χρόνο.

Η κ. Κωνσταντοπούλου, όμως, δεν είναι Βουλευτής, είναι Πρόεδρος κόμματος. Και το Προεδρείο πρέπει να αντιμετωπίζει τον καθέναν με τη θεσμική του ιδιότητα και όχι με το ποιου κόμματος Πρόεδρος είναι.

Παράλληλα, θέλω να σας πω ότι και εσείς είχατε δεκαοκτώ λεπτά και μιλήσατε τριάντα τρία στην πρωτομιλία σας. Και το λέω αυτό -θέλω να σας το πω αυτό-, όχι για οποιονδήποτε λόγο, αλλά διότι αν πραγματικά θέλει και η Πλειοψηφία και όλοι μας να φτιάξουμε έναν Κανονισμό που να τον σέβονται όλοι και να μην είναι ένας Κανονισμός Εθνικού Δικαίου, όπου δηλαδή οι Αρχηγοί μιλούν ατελείωτα, οι Υπουργοί μιλάνε το ίδιο, οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι μιλάνε όποτε το επιθυμούν, ας το συμφωνήσουμε να τον κάνουμε.

Θέλω να σας εξηγήσω και θέλω να το πω ξανά ότι εμείς στο Προεδρείο -πιστεύω όλοι- δεν βλέπουμε ποιος Πρόεδρος μιλάει, αλλά αυτόν που επέλεξαν οι Έλληνες πολίτες. Την κ. Κωνσταντοπούλου την έχουν επιλέξει ως Πρόεδρο Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Σε αυτό πρέπει να αντιμετωπίζουμε το θέμα. Κλείνω το ζήτημα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις».

Εισερχόμαστε στην ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου και η ψήφισή τους θα γίνει χωριστά. Σας επισημαίνουμε ότι η ψηφοφορία περιλαμβάνει την αρχή του νομοσχεδίου, ενενήντα επτά άρθρα, δύο τροπολογίες, το ακροτελεύτιο άρθρο και το σύνολο.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλούνται οι εισηγητές και οι ειδικοί αγορητές να καταθέσουν στο Προεδρείο τα έγγραφα με τις ψήφους τους, προκειμένου να συμπεριληφθούν στα επίσημα Πρακτικά της Βουλής.

(Τα προαναφερθέντα έγγραφα με τις ψήφους καταχωρίζονται στα Πρακτικά και έχουν ως εξής:

BD 05280R.

ΝΔ.

-209-

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής	✓		
Άρθρο 1	✓		
Άρθρο 2	✓		
Άρθρο 3	✓		
Άρθρο 4	✓		
Άρθρο 5	✓		
Άρθρο 6	✓		
Άρθρο 7	✓		
Άρθρο 8	✓		
Άρθρο 9	✓		
Άρθρο 10	✓		
Άρθρο 11	✓		
Άρθρο 12	✓		
Άρθρο 13	✓		
Άρθρο 14	✓		
Άρθρο 15	✓		
Άρθρο 16	✓		
Άρθρο 17	✓		
Άρθρο 18	✓		
Άρθρο 19	✓		
Άρθρο 20	✓		
Άρθρο 21	✓		
Άρθρο 22	✓		
Άρθρο 23	✓		
Άρθρο 24	✓		
Άρθρο 25	✓		
Άρθρο 26	✓		
Άρθρο 27	✓		
Άρθρο 28	✓		
Άρθρο 29	✓		
Άρθρο 30	✓		
Άρθρο 31	✓		
Άρθρο 32	✓		
Άρθρο 33	✓		
Άρθρο 34	✓		
Άρθρο 35	✓		
Άρθρο 36	✓		
Άρθρο 37	✓		
Άρθρο 38	✓		
Άρθρο 39	✓		
Άρθρο 40	✓		
Άρθρο 41	✓		

- 203 -

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42	✓		
Άρθρο 43	✓		
Άρθρο 44	✓		
Άρθρο 45	✓		
Άρθρο 46	✓		
Άρθρο 47	✓		
Άρθρο 48	✓		
Άρθρο 49	✓		
Άρθρο 50	✓		
Άρθρο 51	✓		
Άρθρο 52	✓		
Άρθρο 53	✓		
Άρθρο 54	✓		
Άρθρο 55	✓		
Άρθρο 56	✓		
Άρθρο 57	✓		
Άρθρο 58	✓		
Άρθρο 59	✓		
Άρθρο 60	✓		
Άρθρο 61	✓		
Άρθρο 62	✓		
Άρθρο 63	✓		
Άρθρο 64	✓		
Άρθρο 65	✓		
Άρθρο 66	✓		
Άρθρο 67	✓		
Άρθρο 68	✓		
Άρθρο 69	✓		
Άρθρο 70	✓		
Άρθρο 71	✓		
Άρθρο 72	✓		
Άρθρο 73	✓		
Άρθρο 74	✓		
Άρθρο 75	✓		
Άρθρο 76	✓		
Άρθρο 77	✓		
Άρθρο 78	✓		
Άρθρο 79	✓		
Άρθρο 80	✓		
Άρθρο 81	✓		
Άρθρο 82	✓		
Άρθρο 83	✓		
Άρθρο 84	✓		
Άρθρο 85	✓		
Άρθρο 86	✓		
Άρθρο 87	✓		
Άρθρο 88	✓		

-259-

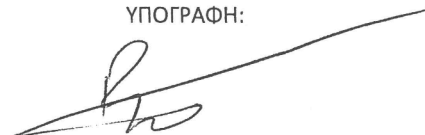
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89	✓		
Άρθρο 90	✓		
Άρθρο 91	✓		
Άρθρο 92	✓		
Άρθρο 93	✓		
Άρθρο 94	✓		
Άρθρο 95	✓		
Άρθρο 96	✓		
Άρθρο 97	✓		
Υπ.Τροπολογία 364/16	✓		
Υπ.Τροπολογία 365/17	✓		
Ακροτελεύτιο Άρθρο	✓		
Επί του Συνόλου	✓		

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ:

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

BD 05280R.

-210-

ΠΑΕΟΕ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		+	
Άρθρο 1		+	
Άρθρο 2		+	
Άρθρο 3		+	
Άρθρο 4		+	
Άρθρο 5			+
Άρθρο 6			+
Άρθρο 7			+
Άρθρο 8			+
Άρθρο 9		+	
Άρθρο 10		+	
Άρθρο 11		+	
Άρθρο 12	+		
Άρθρο 13	+		
Άρθρο 14		+	
Άρθρο 15			+
Άρθρο 16		+	
Άρθρο 17		+	
Άρθρο 18		+	
Άρθρο 19		+	
Άρθρο 20		+	
Άρθρο 21		+	
Άρθρο 22		+	
Άρθρο 23		+	
Άρθρο 24		+	
Άρθρο 25		+	
Άρθρο 26			+
Άρθρο 27			+
Άρθρο 28		+	
Άρθρο 29		+	
Άρθρο 30		+	
Άρθρο 31		+	
Άρθρο 32		+	
Άρθρο 33		+	
Άρθρο 34		+	
Άρθρο 35		+	
Άρθρο 36		+	
Άρθρο 37			+
Άρθρο 38	+		
Άρθρο 39	+		
Άρθρο 40	+		
Άρθρο 41	+		

- 211 -

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42	+		
Άρθρο 43	+		
Άρθρο 44	+		
Άρθρο 45	+		
Άρθρο 46		+	
Άρθρο 47		+	
Άρθρο 48		+	
Άρθρο 49		+	
Άρθρο 50		+	
Άρθρο 51		+	
Άρθρο 52		+	
Άρθρο 53		+	
Άρθρο 54		+	
Άρθρο 55		+	
Άρθρο 56		+	
Άρθρο 57		+	
Άρθρο 58		+	
Άρθρο 59		+	
Άρθρο 60		+	
Άρθρο 61		+	
Άρθρο 62			+
Άρθρο 63		+	
Άρθρο 64		+	
Άρθρο 65		+	
Άρθρο 66		+	
Άρθρο 67		+	
Άρθρο 68		+	
Άρθρο 69		+	
Άρθρο 70		+	
Άρθρο 71		+	
Άρθρο 72		+	
Άρθρο 73		+	
Άρθρο 74		+	
Άρθρο 75		+	
Άρθρο 76		+	
Άρθρο 77		+	
Άρθρο 78		+	
Άρθρο 79		+	
Άρθρο 80		+	
Άρθρο 81		+	
Άρθρο 82		+	
Άρθρο 83		+	
Άρθρο 84		+	
Άρθρο 85		+	
Άρθρο 86		+	
Άρθρο 87		+	
Άρθρο 88		+	

- 222 -

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89		+	
Άρθρο 90		+	
Άρθρο 91		+	
Άρθρο 92			+
Άρθρο 93	+		
Άρθρο 94		+	
Άρθρο 95		+	+
Άρθρο 96		+	
Άρθρο 97		+	
Υπ.Τροπολογία 364/16			+
Υπ.Τροπολογία 365/17			+
Ακροτελεύτιο Άρθρο			+
Επί του Συνόλου		+	+

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ:

ΠΑΣΟΚ
 Γιάννης Νικαΐας

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

BD05280R

-213-

ΕΥΡΙΖΑ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		X	
Άρθρο 1		X	
Άρθρο 2		X	
Άρθρο 3		X	
Άρθρο 4		X	
Άρθρο 5		X	
Άρθρο 6		X	
Άρθρο 7		X	
Άρθρο 8		X	
Άρθρο 9		X	
Άρθρο 10		X	
Άρθρο 11		X	
Άρθρο 12		X	
Άρθρο 13		X	
Άρθρο 14		X	
Άρθρο 15		X	
Άρθρο 16		X	
Άρθρο 17		X	
Άρθρο 18		X	
Άρθρο 19		X	
Άρθρο 20		X	
Άρθρο 21		X	
Άρθρο 22		X	
Άρθρο 23		X	
Άρθρο 24		X	
Άρθρο 25		X	
Άρθρο 26		X	
Άρθρο 27		X	
Άρθρο 28		X	
Άρθρο 29		X	
Άρθρο 30		X	
Άρθρο 31		X	
Άρθρο 32		X	
Άρθρο 33		X	
Άρθρο 34		X	
Άρθρο 35		X	
Άρθρο 36		X	
Άρθρο 37		X	
Άρθρο 38		X	
Άρθρο 39		X	
Άρθρο 40		X	
Άρθρο 41		X	

- 21 -

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42		X	
Άρθρο 43		X	
Άρθρο 44		X	
Άρθρο 45		X	
Άρθρο 46		X	
Άρθρο 47		X	
Άρθρο 48		X	
Άρθρο 49		X	
Άρθρο 50		X	
Άρθρο 51		X	
Άρθρο 52		X	
Άρθρο 53		X	
Άρθρο 54		X	
Άρθρο 55		X	
Άρθρο 56		X	
Άρθρο 57		X	
Άρθρο 58		X	
Άρθρο 59		X	
Άρθρο 60		X	
Άρθρο 61		X	
Άρθρο 62		X	
Άρθρο 63		X	
Άρθρο 64		X	
Άρθρο 65		X	
Άρθρο 66		X	
Άρθρο 67		X	
Άρθρο 68		X	
Άρθρο 69		X	
Άρθρο 70		X	
Άρθρο 71		X	
Άρθρο 72		X	
Άρθρο 73		X	
Άρθρο 74		X	
Άρθρο 75		X	
Άρθρο 76		X	
Άρθρο 77		X	
Άρθρο 78		X	
Άρθρο 79		X	
Άρθρο 80		X	
Άρθρο 81		X	
Άρθρο 82		X	
Άρθρο 83		X	
Άρθρο 84		X	
Άρθρο 85		X	
Άρθρο 86		X	
Άρθρο 87		X	
Άρθρο 88		X	

-25-

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89			X
Άρθρο 90		X	
Άρθρο 91		X	
Άρθρο 92			X
Άρθρο 93	X		
Άρθρο 94		X	
Άρθρο 95		X	
Άρθρο 96			X
Άρθρο 97		X	
Υπ.Τροπολογία 364/16		X	
Υπ.Τροπολογία 365/17			X
Ακροτελεύτιο Άρθρο		X	
Επί του Συνόλου		X	

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΣΥΡΙΖΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΜΙΛΤΟΣ ΖΑΜΠΑΡΑΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

BD 05280R.

-206-

ΚΚΕ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		✓	
Άρθρο 1		✓	
Άρθρο 2		✓	
Άρθρο 3		✓	
Άρθρο 4		✓	
Άρθρο 5		✓	
Άρθρο 6		✓	
Άρθρο 7		✓	
Άρθρο 8		✓	
Άρθρο 9		✓	
Άρθρο 10		✓	
Άρθρο 11		✓	
Άρθρο 12		✓	
Άρθρο 13		✓	
Άρθρο 14		✓	
Άρθρο 15		✓	
Άρθρο 16		✓	
Άρθρο 17		✓	
Άρθρο 18		✓	
Άρθρο 19		✓	
Άρθρο 20		✓	
Άρθρο 21		✓	
Άρθρο 22		✓	
Άρθρο 23		✓	
Άρθρο 24		✓	
Άρθρο 25		✓	
Άρθρο 26		✓	
Άρθρο 27		✓	
Άρθρο 28		✓	
Άρθρο 29		✓	
Άρθρο 30		✓	
Άρθρο 31		✓	
Άρθρο 32		✓	
Άρθρο 33		✓	
Άρθρο 34		✓	
Άρθρο 35		✓	
Άρθρο 36		✓	
Άρθρο 37		✓	
Άρθρο 38		✓	
Άρθρο 39		✓	
Άρθρο 40		✓	
Άρθρο 41		✓	

-217-

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42		✓	
Άρθρο 43		✓	
Άρθρο 44		✓	
Άρθρο 45		✓	
Άρθρο 46		✓	
Άρθρο 47		✓	
Άρθρο 48		✓	
Άρθρο 49		✓	
Άρθρο 50		✓	
Άρθρο 51		✓	
Άρθρο 52		✓	
Άρθρο 53		✓	
Άρθρο 54		✓	
Άρθρο 55		✓	
Άρθρο 56		✓	
Άρθρο 57		✓	
Άρθρο 58		✓	
Άρθρο 59		✓	
Άρθρο 60		✓	
Άρθρο 61		✓	
Άρθρο 62		✓	
Άρθρο 63		✓	
Άρθρο 64		✓	
Άρθρο 65		✓	
Άρθρο 66		✓	
Άρθρο 67		✓	
Άρθρο 68		✓	
Άρθρο 69		✓	
Άρθρο 70		✓	
Άρθρο 71		✓	
Άρθρο 72		✓	
Άρθρο 73		✓	
Άρθρο 74		✓	
Άρθρο 75		✓	
Άρθρο 76		✓	
Άρθρο 77		✓	
Άρθρο 78		✓	
Άρθρο 79		✓	
Άρθρο 80		✓	
Άρθρο 81		✓	
Άρθρο 82		✓	
Άρθρο 83		✓	
Άρθρο 84		✓	
Άρθρο 85		✓	
Άρθρο 86		✓	
Άρθρο 87		✓	
Άρθρο 88		✓	

28

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89		✓	
Άρθρο 90		✓	
Άρθρο 91		✓	
Άρθρο 92			✓
Άρθρο 93			✓
Άρθρο 94		✓	
Άρθρο 95		✓	
Άρθρο 96		✓	
Άρθρο 97		✓	
Υπ.Τροπολογία 364/16		✓	
Υπ.Τροπολογία 365/17			✓
Ακροτελεύτιο Άρθρο		✓	
Επί του Συνόλου		✓	

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΚΚΕ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: Αφροδίτη Κτενά

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

BD05280R

-219-

ΣΑ. ΛΙΕΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		+	
Άρθρο 1			+
Άρθρο 2			+
Άρθρο 3			+
Άρθρο 4			+
Άρθρο 5			+
Άρθρο 6		+	
Άρθρο 7		+	
Άρθρο 8		+	
Άρθρο 9			+
Άρθρο 10			+
Άρθρο 11			+
Άρθρο 12			+
Άρθρο 13			+
Άρθρο 14		+	
Άρθρο 15	+		
Άρθρο 16			+
Άρθρο 17			+
Άρθρο 18			+
Άρθρο 19		+	
Άρθρο 20		+	
Άρθρο 21		+	
Άρθρο 22		+	
Άρθρο 23			+
Άρθρο 24		+	
Άρθρο 25		+	
Άρθρο 26			+
Άρθρο 27			+
Άρθρο 28			+
Άρθρο 29			+
Άρθρο 30			+
Άρθρο 31			+
Άρθρο 32		+	
Άρθρο 33			+
Άρθρο 34		+	
Άρθρο 35			+
Άρθρο 36		+	
Άρθρο 37			+
Άρθρο 38			+
Άρθρο 39			+
Άρθρο 40			+
Άρθρο 41		+	

-220-

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42		+	
Άρθρο 43			+
Άρθρο 44			+
Άρθρο 45		+	
Άρθρο 46			+
Άρθρο 47	+		
Άρθρο 48			+
Άρθρο 49			+
Άρθρο 50		+	
Άρθρο 51			+
Άρθρο 52			+
Άρθρο 53			+
Άρθρο 54			+
Άρθρο 55			+
Άρθρο 56			+
Άρθρο 57		+	
Άρθρο 58			+
Άρθρο 59			+
Άρθρο 60		+	
Άρθρο 61			+
Άρθρο 62			+
Άρθρο 63		+	
Άρθρο 64		+	
Άρθρο 65			+
Άρθρο 66			+
Άρθρο 67		+	
Άρθρο 68			+
Άρθρο 69			+
Άρθρο 70		+	
Άρθρο 71			+
Άρθρο 72			+
Άρθρο 73		+	
Άρθρο 74			+
Άρθρο 75			+
Άρθρο 76		+	
Άρθρο 77			+
Άρθρο 78			+
Άρθρο 79		+	
Άρθρο 80		+	
Άρθρο 81		+	
Άρθρο 82			+
Άρθρο 83			+
Άρθρο 84			+
Άρθρο 85			+
Άρθρο 86			+
Άρθρο 87	+		
Άρθρο 88		+	

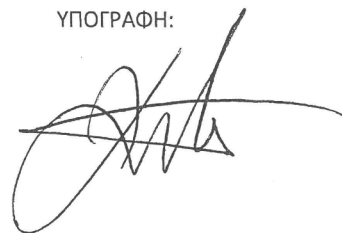
- 221 -

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89		+	
Άρθρο 90		+	
Άρθρο 91		+	
Άρθρο 92			+
Άρθρο 93	+		
Άρθρο 94		+	
Άρθρο 95		+	
Άρθρο 96		+	
Άρθρο 97		+	
Υπ.Τροπολογία 364/16		+	
Υπ.Τροπολογία 365/17		+	
Ακροτελεύτιο Άρθρο		+	
Επί του Συνόλου		+	

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΧΗΤΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

BD 05280R

- 922 -

ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		✓	
Άρθρο 1		✓	
Άρθρο 2		✓	
Άρθρο 3		✓	
Άρθρο 4		✓	
Άρθρο 5			✓
Άρθρο 6			✓
Άρθρο 7			✓
Άρθρο 8			✓
Άρθρο 9			✓
Άρθρο 10			✓
Άρθρο 11		✓	
Άρθρο 12			✓
Άρθρο 13			✓
Άρθρο 14			✓
Άρθρο 15		✓	
Άρθρο 16		✓	
Άρθρο 17			✓
Άρθρο 18			✓
Άρθρο 19			✓
Άρθρο 20		✓	
Άρθρο 21		✓	
Άρθρο 22			✓
Άρθρο 23			✓
Άρθρο 24			✓
Άρθρο 25			✓
Άρθρο 26			✓
Άρθρο 27			✓
Άρθρο 28			✓
Άρθρο 29			✓
Άρθρο 30			✓
Άρθρο 31			✓
Άρθρο 32		✓	
Άρθρο 33			✓
Άρθρο 34			✓
Άρθρο 35			✓
Άρθρο 36			✓
Άρθρο 37			✓
Άρθρο 38			✓
Άρθρο 39			✓
Άρθρο 40			✓
Άρθρο 41			✓

-223-

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42			✓
Άρθρο 43			✓
Άρθρο 44			✓
Άρθρο 45			✓
Άρθρο 46			✓
Άρθρο 47			✓
Άρθρο 48			✓
Άρθρο 49			✓
Άρθρο 50			✓
Άρθρο 51			✓
Άρθρο 52			✓
Άρθρο 53			✓
Άρθρο 54			✓
Άρθρο 55			✓
Άρθρο 56			✓
Άρθρο 57			✓
Άρθρο 58			✓
Άρθρο 59			✓
Άρθρο 60			✓
Άρθρο 61			✓
Άρθρο 62			✓
Άρθρο 63			✓
Άρθρο 64			✓
Άρθρο 65			✓
Άρθρο 66			✓
Άρθρο 67			✓
Άρθρο 68			✓
Άρθρο 69			✓
Άρθρο 70			✓
Άρθρο 71			✓
Άρθρο 72			✓
Άρθρο 73			✓
Άρθρο 74			✓
Άρθρο 75			✓
Άρθρο 76			✓
Άρθρο 77			✓
Άρθρο 78			✓
Άρθρο 79			✓
Άρθρο 80			✓
Άρθρο 81			✓
Άρθρο 82			✓
Άρθρο 83			✓
Άρθρο 84			✓
Άρθρο 85			✓
Άρθρο 86			✓
Άρθρο 87			✓
Άρθρο 88			✓

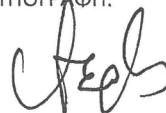
524 -

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89			✓
Άρθρο 90			✓
Άρθρο 91			✓
Άρθρο 92			✓
Άρθρο 93			✓
Άρθρο 94			✓
Άρθρο 95			✓
Άρθρο 96			✓
Άρθρο 97			✓
Υπ.Τροπολογία 364/16			✓
Υπ.Τροπολογία 365/17		✓	
Ακροτελεύτιο Άρθρο		✓	
Επί του Συνόλου		✓	

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: Θεοπίστη Πέρα

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

BD05280R

225

ΝΙΕΗ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		✓	
Άρθρο 1		✓	
Άρθρο 2		✓	
Άρθρο 3		✓	
Άρθρο 4		✓	
Άρθρο 5		✓	
Άρθρο 6		✓	
Άρθρο 7		✓	
Άρθρο 8		✓	
Άρθρο 9		✓	
Άρθρο 10		✓	
Άρθρο 11		✓	
Άρθρο 12		✓	
Άρθρο 13		✓	
Άρθρο 14		✓	
Άρθρο 15		✓	
Άρθρο 16		✓	
Άρθρο 17		✓	
Άρθρο 18		✓	
Άρθρο 19		✓	
Άρθρο 20		✓	
Άρθρο 21		✓	
Άρθρο 22		✓	
Άρθρο 23		✓	
Άρθρο 24		✓	
Άρθρο 25		✓	
Άρθρο 26		✓	
Άρθρο 27		✓	
Άρθρο 28		✓	
Άρθρο 29		✓	
Άρθρο 30		✓	
Άρθρο 31		✓	
Άρθρο 32		✓	
Άρθρο 33		✓	
Άρθρο 34		✓	
Άρθρο 35		✓	
Άρθρο 36		✓	
Άρθρο 37		✓	
Άρθρο 38		✓	
Άρθρο 39		✓	
Άρθρο 40		✓	
Άρθρο 41		✓	

226

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42		✓	
Άρθρο 43		✓	
Άρθρο 44		✓	
Άρθρο 45		✓	
Άρθρο 46		✓	
Άρθρο 47		✓	
Άρθρο 48		✓	
Άρθρο 49		✓	
Άρθρο 50		✓	
Άρθρο 51		✓	
Άρθρο 52		✓	
Άρθρο 53		✓	
Άρθρο 54		✓	
Άρθρο 55		✓	
Άρθρο 56		✓	
Άρθρο 57		✓	
Άρθρο 58		✓	
Άρθρο 59		✓	
Άρθρο 60		✓	
Άρθρο 61		✓	
Άρθρο 62		✓	
Άρθρο 63		✓	
Άρθρο 64		✓	
Άρθρο 65		✓	
Άρθρο 66		✓	
Άρθρο 67		✓	
Άρθρο 68		✓	
Άρθρο 69		✓	
Άρθρο 70		✓	
Άρθρο 71		✓	
Άρθρο 72		✓	
Άρθρο 73		✓	
Άρθρο 74		✓	
Άρθρο 75		✓	
Άρθρο 76		✓	
Άρθρο 77		✓	
Άρθρο 78		✓	
Άρθρο 79		✓	
Άρθρο 80		✓	
Άρθρο 81		✓	
Άρθρο 82		✓	
Άρθρο 83		✓	
Άρθρο 84		✓	
Άρθρο 85		✓	
Άρθρο 86		✓	
Άρθρο 87		✓	
Άρθρο 88		✓	

227

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89		✓	
Άρθρο 90		✓	
Άρθρο 91		✓	
Άρθρο 92		✓	
Άρθρο 93		✓	
Άρθρο 94		✓	
Άρθρο 95		✓	
Άρθρο 96		✓	
Άρθρο 97		✓	
Υπ.Τροπολογία 364/16		✓	
Υπ.Τροπολογία 365/17		✓	
Ακροτελεύτιο Άρθρο		✓	
Επί του Συνόλου		✓	

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΝΙΚΗΤ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ:

Νικόλαος Βρεγνιός

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

228

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		✓	
Άρθρο 1			✓
Άρθρο 2		✓	
Άρθρο 3			✓
Άρθρο 4		✓	
Άρθρο 5			✓
Άρθρο 6		✓	
Άρθρο 7		✓	
Άρθρο 8		✓	
Άρθρο 9			✓
Άρθρο 10			✓
Άρθρο 11			✓
Άρθρο 12			✓
Άρθρο 13			✓
Άρθρο 14			✓
Άρθρο 15		✓	
Άρθρο 16		✓	
Άρθρο 17			✓
Άρθρο 18		✓	
Άρθρο 19		✓	
Άρθρο 20			✓
Άρθρο 21			✓
Άρθρο 22		✓	
Άρθρο 23		✓	
Άρθρο 24			✓
Άρθρο 25			✓
Άρθρο 26		✓	
Άρθρο 27		✓	
Άρθρο 28			✓
Άρθρο 29			✓
Άρθρο 30			✓
Άρθρο 31			✓
Άρθρο 32			✓
Άρθρο 33		✓	
Άρθρο 34		✓	
Άρθρο 35			✓
Άρθρο 36			✓
Άρθρο 37		✓	
Άρθρο 38			✓
Άρθρο 39			✓
Άρθρο 40			✓
Άρθρο 41			✓

229

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42		✓	
Άρθρο 43		✓	
Άρθρο 44		✓	
Άρθρο 45		✓	
Άρθρο 46			✓
Άρθρο 47			✓
Άρθρο 48			✓
Άρθρο 49			✓
Άρθρο 50			✓
Άρθρο 51			✓
Άρθρο 52		✓	
Άρθρο 53			✓
Άρθρο 54			✓
Άρθρο 55		✓	
Άρθρο 56			✓
Άρθρο 57			✓
Άρθρο 58		✓	
Άρθρο 59			✓
Άρθρο 60			✓
Άρθρο 61		✓	
Άρθρο 62		✓	
Άρθρο 63			✓
Άρθρο 64			✓
Άρθρο 65		✓	
Άρθρο 66			✓
Άρθρο 67			✓
Άρθρο 68		✓	
Άρθρο 69			✓
Άρθρο 70			✓
Άρθρο 71		✓	
Άρθρο 72			✓
Άρθρο 73			✓
Άρθρο 74		✓	
Άρθρο 75			✓
Άρθρο 76			✓
Άρθρο 77		✓	
Άρθρο 78		✓	
Άρθρο 79		✓	
Άρθρο 80		✓	
Άρθρο 81		✓	
Άρθρο 82		✓	
Άρθρο 83		✓	
Άρθρο 84			✓
Άρθρο 85			✓
Άρθρο 86		✓	
Άρθρο 87			✓
Άρθρο 88		✓	

230

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89		✓	
Άρθρο 90			✓
Άρθρο 91			✓
Άρθρο 92		✓	
Άρθρο 93	✓		
Άρθρο 94		✓	
Άρθρο 95		✓	
Άρθρο 96			✓
Άρθρο 97			✓
Υπ.Τροπολογία 364/16		✓	
Υπ.Τροπολογία 365/17			✓
Ακροτελεύτιο Άρθρο		✓	
Επί του Συνόλου		✓	

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

ΠΑΡΗΣΑ ΕΛΥΘΕΡΙΑΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ:

Αλέξανδρος Κελεσιάν

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

(Signature)
 Με την παρ. 1 του άρθρου
 97 του Ν. 364/16 για τον
 τρόπο οργάνωσης & λειτουργίας.

BD05280R

-231-

ΕΠΙΘΕΤΑΤΕΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Επί της Αρχής		+	
Άρθρο 1			+
Άρθρο 2			+
Άρθρο 3		+	
Άρθρο 4		+	
Άρθρο 5		+	
Άρθρο 6		+	
Άρθρο 7		+	
Άρθρο 8		+	
Άρθρο 9		+	
Άρθρο 10		+	
Άρθρο 11		+	
Άρθρο 12		+	
Άρθρο 13		+	
Άρθρο 14		+	
Άρθρο 15		+	
Άρθρο 16		+	
Άρθρο 17		+	
Άρθρο 18		+	
Άρθρο 19		+	
Άρθρο 20		+	
Άρθρο 21		+	
Άρθρο 22		+	
Άρθρο 23		+	
Άρθρο 24		+	
Άρθρο 25		+	
Άρθρο 26		+	
Άρθρο 27		+	
Άρθρο 28		+	
Άρθρο 29		+	
Άρθρο 30		+	
Άρθρο 31		+	
Άρθρο 32		+	
Άρθρο 33		+	
Άρθρο 34		+	
Άρθρο 35		+	
Άρθρο 36		+	
Άρθρο 37		+	
Άρθρο 38		+	
Άρθρο 39		+	
Άρθρο 40		+	
Άρθρο 41		+	

-232

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 42		+	
Άρθρο 43		+	
Άρθρο 44		+	
Άρθρο 45		+	
Άρθρο 46		+	
Άρθρο 47		+	
Άρθρο 48		+	
Άρθρο 49		+	
Άρθρο 50		+	
Άρθρο 51		+	
Άρθρο 52		+	
Άρθρο 53			+
Άρθρο 54			+
Άρθρο 55			+
Άρθρο 56		+	
Άρθρο 57		+	
Άρθρο 58		+	
Άρθρο 59			+
Άρθρο 60			+
Άρθρο 61			+
Άρθρο 62		+	
Άρθρο 63		+	
Άρθρο 64		+	
Άρθρο 65		+	
Άρθρο 66		+	
Άρθρο 67		+	
Άρθρο 68		+	
Άρθρο 69		+	
Άρθρο 70		+	
Άρθρο 71		+	
Άρθρο 72		+	
Άρθρο 73		+	
Άρθρο 74		+	
Άρθρο 75		+	
Άρθρο 76		+	
Άρθρο 77		+	
Άρθρο 78		+	
Άρθρο 79		+	
Άρθρο 80		+	
Άρθρο 81		+	
Άρθρο 82		+	
Άρθρο 83		+	
Άρθρο 84		+	
Άρθρο 85		+	
Άρθρο 86		+	
Άρθρο 87		+	
Άρθρο 88		+	

-233-

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
Άρθρο 89		+	
Άρθρο 90		+	
Άρθρο 91		+	
Άρθρο 92		+	
Άρθρο 93		+	
Άρθρο 94		+	
Άρθρο 95		+	
Άρθρο 96		+	
Άρθρο 97		+	
Υπ.Τροπολογία 364/16		+	
Υπ.Τροπολογία 365/17		+	
Ακροτελεύτιο Άρθρο		+	
Επί του Συνόλου		+	

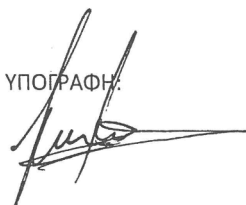
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Κ.Θ. ΣΠΑΡΤΙΑΤΗΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΥΛ
Α.ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

(ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)
(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Μετά την ολοκλήρωση της ψηφοφορίας, το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις», έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α': ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 3 Σκοπός - Αντικατάσταση άρθρου 1 ν. 4887/2022

Άρθρο 4 Αντικείμενο - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4887/2022

Άρθρο 5 Γενικές αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις - Ενωσιακό δίκαιο - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 ν. 4887/2022

Άρθρο 6 Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 7 Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4887/2022

Άρθρο 8 Μη επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Γ' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 9 Είδη ενισχύσεων - Κίνητρα - Τροποποίηση άρθρου 9 ν. 4887/2022

Άρθρο 10 Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων εκτός περιφερειακών ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 11 ν. 4887/2022

Άρθρο 11 Ανώτατα ποσά χορηγούμενων ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 12 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Δ' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 12 Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων - Τροποποίηση περ. στ' και ζ' παρ. 1 και προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 13 του ν. 4887/2022

Άρθρο 13 Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση περ. ε' άρθρου 15 ν. 4887/2022

Άρθρο 14 Προϋποθέσεις για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα - Αντικατάσταση άρθρου 16 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ε' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 15 Υποβολή αίτησης - Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 4887/2022

Άρθρο 16 Όργανα και διαδικασία αξιολόγησης - Τροποποίηση άρθρου 19 ν. 4887/2022

Άρθρο 17 Αποφάσεις ένταξης σε καθεστώς ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 1 και 3 άρθρου 20 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ': ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤ' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 18 Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 4887/2022

Άρθρο 19 Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 22 ν. 4887/2022

Άρθρο 20 Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 23 ν. 4887/2022

Άρθρο 21 Περιεχόμενο και καταβολή ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 24 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η': ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ζ' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 22 Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων - Τροποποίηση άρθρου 25 ν. 4887/2022

Άρθρο 23 Παρακολούθηση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων - Τροποποίηση άρθρου 26 ν. 4887/2022

Άρθρο 24 Παράβολα - Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 4887/2022

Άρθρο 25 Ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής - Κυρώσεις - Τροποποίηση παρ. 1 και 4 άρθρου 28 ν. 4887/2022

ΜΕΡΟΣ Β': ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 26 Καθορισμός ποσών ενισχύσεων στα επιμέρους καθεστώτα - Τροποποίηση άρθρου 29 ν. 4887/2022

Άρθρο 27 Προκήρυξη καθεστώτων - Τροποποίηση άρθρου 30 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 28 Τροποποίηση των καθεστώτων με τίτλο «ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» και «ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» με σύσταση νέου καθεστώτος, μετά από συγχώνευση αυτών, με τίτλο «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ» - Αντικατάσταση τίτλου Υποκεφαλαίου Α' Κεφαλαίου Β' Μέρους Β' ν. 4887/2022

Άρθρο 29 Σκοπός - Αντικατάσταση άρθρου 31 ν. 4887/2022

Άρθρο 30 Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 32 ν. 4887/2022

Άρθρο 31 Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 33 ν. 4887/2022

Άρθρο 32 Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 34 ν. 4887/2022

Άρθρο 33 Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 36 ν. 4887/2022

Άρθρο 34 Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος - Τροποποίηση άρθρου 37 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 35 Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 40 ν. 4887/2022

Άρθρο 36 Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 41 ν. 4887/2022

Άρθρο 37 Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 43 ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Γ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 38 Αντικατάσταση καθεστώτος με τίτλο «ΝΕΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ» και σύσταση νέου καθεστώτος με τίτλο «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ» - Αντικατάσταση τίτλου Υποκεφαλαίου Γ' Κεφαλαίου Β' Μέρους Β' ν. 4887/2022

Άρθρο 39 Σκοπός - Τροποποίηση άρθρου 45 ν. 4887/2022

Άρθρο 40 Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 46 ν. 4887/2022

Άρθρο 41 Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 47 ν. 4887/2022

Άρθρο 42 Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 48 ν. 4887/2022

Άρθρο 43 Δικαιούχοι - Αντικατάσταση άρθρου 49 ν. 4887/2022

Άρθρο 44 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 50 ν. 4887/2022

Άρθρο 45 Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος - Προσθήκη άρθρου 50Α στον ν. 4887/2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Δ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 46 Κατάργηση καθεστώτος με τίτλο «ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ» και σύσταση νέου καθεστώτος με τίτλο «ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ» - Αντικατάσταση

τίτλου Υποκεφαλαίου Δ' Κεφαλαίου Β' Μέρους Β' ν. 4887/2022
 Άρθρο 47 Σκοπός - Αντικατάσταση άρθρου 51 ν. 4887/2022
 Άρθρο 48 Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 52 ν. 4887/2022
 Άρθρο 49 Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 53 ν. 4887/2022
 Άρθρο 50 Ένταση ενισχύσεων στις επιχορηγήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 54 ν. 4887/2022
 Άρθρο 51 Δικαιούχοι - Αντικατάσταση άρθρου 55 ν. 4887/2022
 Άρθρο 52 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση τίτλου και παρ. 1, κατάργηση παρ. 2 άρθρου 56 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' : ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΑΛΙΕΙΑ - ΥΔΑΤΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 53 Εξειδίκευση των επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 67 ν. 4887/2022
 Άρθρο 54 Ένταση ενισχύσεων στις επιχορηγήσεις, αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 68 ν. 4887/2022
 Άρθρο 55 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 70 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' : ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ζ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 56 Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 74 ν. 4887/2022
 Άρθρο 57 Ένταση ενισχύσεων στις επιχορηγήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 75 ν. 4887/2022
 Άρθρο 58 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 77 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' : ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Η' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 59 Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 80 ν. 4887/2022
 Άρθρο 60 Ένταση ενισχύσεων στις επιχορηγήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 81 ν. 4887/2022
 Άρθρο 61 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 83 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' : ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Θ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 62 Διόρθωση παροράματος διάταξης για τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 85 ν. 4887/2022
 Άρθρο 63 Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 86 ν. 4887/2022
 Άρθρο 64 Ένταση ενίσχυσης στις επιχορηγήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 87 ν. 4887/2022
 Άρθρο 65 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 89 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' : ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ι' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 66 Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 93 ν. 4887/2022
 Άρθρο 67 Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 94 ν. 4887/2022
 Άρθρο 68 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 96 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' : ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΑ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 69 Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 100 ν. 4887/2022
 Άρθρο 70 Ένταση ενισχύσεων στις επιχορηγήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 101 ν. 4887/2022
 Άρθρο 71 Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 104 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ' : ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΞΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΒ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν.

4887/2022
 Άρθρο 72 Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 107 ν. 4887/2022
 Άρθρο 73 Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 108 ν. 4887/2022
 Άρθρο 74 Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 110 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ' : ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360° - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΓ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 75 Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 113 ν. 4887/2022
 Άρθρο 76 Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 114 ν. 4887/2022
 Άρθρο 77 Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 116 ν. 4887/2022
 ΜΕΡΟΣ Γ' : ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΜΕΡΟΥΣ Γ' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 78 Μητρώα Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 117 ν. 4887/2022
 Άρθρο 79 Επιτροπές Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων - Αντικατάσταση άρθρου 118 ν. 4887/2022
 Άρθρο 80 Επιτροπές Ενστάσεων - Αντικατάσταση άρθρου 119 ν. 4887/2022
 Άρθρο 81 Όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 120 ν. 4887/2022
 Άρθρο 82 Διαχείριση Μητρώων Ελέγχου και Αξιολόγησης - Τροποποίηση άρθρου 121 ν. 4887/2022
 Άρθρο 83 Γνωμοδοτικές Επιτροπές - Τροποποίηση άρθρου 122 ν. 4887/2022 - Εξουσιοδοτική διάταξη
 Άρθρο 84 Αποζημιώσεις Επιτροπών - Οργάνων Αξιολόγησης και Ελέγχου - Αντικατάσταση τίτλου άρθρου 124 ν. 4887/2022
 Άρθρο 85 Υποχρέωση συμμετεχόντων σε επιτροπές και όργανα ελέγχου για υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης - Αντικατάσταση άρθρου 125 ν. 4887/2022
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' : ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Γ' Ν. 4887/2022
 Άρθρο 86 Θέματα λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος του αναπτυξιακού νόμου - Τροποποίηση άρθρου 126 ν. 4887/2022
 Άρθρο 87 Αξιολόγηση συνεπειών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 128 ν. 4887/2022
 ΜΕΡΟΣ Δ' : ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν. 4887/2022
 Άρθρο 88 Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Τροποποίηση άρθρου 129 ν. 4887/2022
 Άρθρο 89 Μεταβατικές διατάξεις - Τροποποίηση άρθρου 130 ν. 4887/2022
 ΜΕΡΟΣ Ε' : ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ
 Άρθρο 90 Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση Παραρτήματος Α' ν. 4887/2022
 Άρθρο 91 Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων - Τροποποίηση Παραρτήματος Β' ν. 4887/2022
 ΜΕΡΟΣ ΣΤ' : ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
 Άρθρο 92 Παράταση προθεσμίας θεώρησης αδειών τεχνικών επαγγελματιών δραστηριοτήτων - Τροποποίηση άρθρου 145 ν. 4887/2022
 Άρθρο 93 Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «Ενίσχυση επιχειρήσεων των Περιφερειακών Ενοτήτων Μαγνησίας και Τρικάλων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην λειτουργία τους από την κακοκαιρία Daniel»
 Άρθρο 94 Παράταση προθεσμίας απαλλαγών των Ναυπηγείων Ελευσίνας - Τροποποίηση άρθρου 97 του ν. 5007/2022
 Άρθρο 95 Μίσθωση ακινήτου για επέκταση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης - Τροποποίηση άρθρου 280 ν. 4738/2020
 Άρθρο 96 Μεταβατική διάταξη για τη χωροθέτηση και αδειοδότηση Τουριστικών Λιμένων - Προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 46 του

v. 5167/2024

Άρθρο 97 Εγγυητικές επιστολές αναπτυξιακών νόμων

Άρθρο 98 Βελτιώσεις στις μεταβατικές διατάξεις για την αδειοδότηση λειτουργίας για τα ναυπηγεία Σκαρμαγκά - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 11 v. 4949/2022

Άρθρο 99 Αξιοποίηση κινήτρου φορολογικής απαλλαγής σε επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων των νόμων 4608/2019 και 4864/2021 - Προσθήκη τελευταίου εδαφίου στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 8 του v. 4864/2021

Άρθρο 100 Ένταξη της Ανώνυμης Εταιρείας «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.)» στους τεχνολογικούς φορείς του v. 4310/2014 - Τροποποίηση παρ. Β' άρθρου 13Α v. 4310/2014

Άρθρο 101 Κίνητρο εκπλήρωσης στοχοθεσίας Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας - Εξουσιοδοτική διάταξη - Τροποποίηση άρθρου 77 v. 4949/2022

Άρθρο 102 Ψηφιακό σύστημα συλλογής και αξιολόγησης δεδομένων για τις πολιτικές που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας - Προσθήκη άρθρου 9Α στον v. 4604/2019

Άρθρο 103 Πρόγραμμα επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων - Προσθήκη άρθρου 9Β στον v. 4604/2019

Άρθρο 104 Ζητήματα μετακινήσεων εκτός έδρας εργαζομένων Εθνικού Θεάτρου, Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 10 υποπαρ. Δ.9 παρ. Δ' άρθρου 2 v. 4336/2015

Άρθρο 105 Μεταβατικές διατάξεις - Πιστοποίηση προγραμματικών Κέντρων Δια Βίου Μάθησης - Ολοκλήρωση πρακτικής άσκησης καταρτιζομένων των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης - Τροποποίηση παρ. β) παρ. 17 και παρ. 31 άρθρου 169 v. 4763/2020

Άρθρο 106 Μεταβατικές διατάξεις - Πιστοποίηση Προγραμματικών Μεταπτυχιακών Σπουδών - Ρυθμίσεις για την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης - Τροποποίηση παρ. 1 και 4 άρθρου 455 v. 4957/2022

ΜΕΡΟΣ Ζ' : ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 107 Καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Η': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 108 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η προσαρμογή στις νέες ανάγκες της ελληνικής οικονομίας μέσω της πρόβλεψης νέων καθεστώτων ενίσχυσης, καθώς και της απλοποίησης των προβλεπόμενων διαδικασιών για τη χορήγηση ενισχύσεων και κινήτρων.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος αποτελούν:

- α) η θέσπιση νέων καθεστώτων ενίσχυσης και η τροποποίηση υφιστάμενων καθεστώτων,
- β) η θέσπιση νέου κινήτρου ταχείας αδειοδότησης σε συγκεκριμένα καθεστώτα,
- γ) η βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης και ελέγχου επενδυτικών σχεδίων,
- δ) η βελτίωση της λειτουργίας των συλλογικών οργάνων που προβλέπονται σε διάφορα στάδια της διαδικασίας που προβλέπεται στον αναπτυξιακό νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 3

Σκοπός - Αντικατάσταση άρθρου 1 v. 4887/2022

Το άρθρο 1 του v. 4887/2022 (Α' 16), περί σκοπού, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο, η οποία περιλαμβάνει τη μείωση των κοινωνικών και των περιφερειακών ανισοτήτων, και την ενίσχυση των παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση του οξέυτατου δημογραφικού προβλήματος της χώρας, σε συνδυασμό με τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, τη διαμόρφωση και υλοποίηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου για την Ελλάδα, με ενισχυμένο τον ρόλο της βιομηχανίας και της μεταποίησης, και την προσέλκυση μεγαλύτερων επενδύσεων με πολλαπλασιαστικό οικονομικό αποτέλεσμα στη ζωή της χώρας καθώς, επίσης, και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών που θα συμβάλλουν στην εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και της εγχώριας οικονομίας.»

Άρθρο 4

Αντικείμενο - Τροποποίηση άρθρου 2 v. 4887/2022

Στο άρθρο 2 του v. 4887/2022 (Α' 16), περί αντικειμένου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι περ. 1, 3 και 4 αντικαθίστανται, β) η περ. 5 καταργείται και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος αποτελεί η θέσπιση καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια, τα οποία δύναται να υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες:

1. Σύγχρονες τεχνολογίες.
2. Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων.
3. Καθεστώδες κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας.
4. Καθεστώδες περιοχών ειδικής ενίσχυσης.
5. (Καταργείται).
6. Αγοροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια.
7. Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα.
8. Επιχειρηματική εξωστρέφεια.
9. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων.
10. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού.
11. Μεγάλες επενδύσεις.
12. Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας.
13. Επιχειρηματικότητα 360°.»

Άρθρο 5

Γενικές αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις - Ενωσιακό δίκαιο - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 v. 4887/2022

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του v. 4887/2022 (Α' 16), περί γενικών αρχών για τις κρατικές ενισχύσεις και περί ενωσιακού δικαίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τέλος της περ. α' προστίθενται οι λέξεις «, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της

Συνθήκης, και του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2473 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 167), β) στην περ. δ', βα) οι λέξεις «τον Κανονισμό (ΕΕ) 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022», ββ), η λέξη «συμβατών» αντικαθίσταται από τη λέξη «συμβιβάσιμων» και βγ) ο αριθμός «L 193» αντικαθίσταται από τον αριθμό «L 327», γ) στο τέλος της περ. ε' προστίθενται οι λέξεις «όπως αντικαταστάθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2473 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 327),» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος διέπεται, ιδίως από:

α. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (Γ.Α.Κ.)] (L 187), όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, και του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2473 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 167),

β. την υπ' αριθμ. C (2021) 2594 final/19.4.21 Ανακοίνωση της Ε.Ε. «Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2022-2027»,

γ. τον εγκεκριμένο, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για τις Περιφέρειες της ελληνικής Επικράτειας της περιόδου 2022 - 2027,

δ. τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 327),

ε. τον Κανονισμό αριθμ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και την υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των Κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθμ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθμ. 1224/2009 και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 104/2000 του Συμβουλίου, με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στον Γ.Α.Κ. και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1388/2014 της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 369), όπως αντικαταστάθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2473 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 327),

στ. τον Κανονισμό 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (L 231).»

Άρθρο 6

Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 4 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι περ. 1 και 2 αντικαθίστανται, β) στην περ. 3 οι λέξεις «σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE - αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων Κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (L 393)» διαγράφονται, γ) στο τελευταίο εδάφιο της περ. 4 οι λέξεις «(άρθρο 2 παρ. 50 Γ.Α.Κ.)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «(άρθρο 2 παρ. 23 Γ.Α.Κ.)», δ) στην περ. 5, δα) μετά από τις λέξεις «θεωρείται κάθε» διαγράφεται η λέξη «πρόσθετη», δβ) μετά από τις λέξεις «και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, η οποία» προστίθενται οι λέξεις «αφορά στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και», ε) στην περ. 9 οι λέξεις «ισοδύναμο επιχορήγησης, εκφρασμένο ως ποσοστό των ενισχυόμενων δαπανών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ποσό της ενίσχυσης, εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών», στ) στο τελευταίο εδάφιο της περ. 11 οι λέξεις «(άρθρο 2 παρ. 61 Γ.Α.Κ.)», αντικαθίστανται από τις λέξεις «(άρθρο 2 παρ. 61α Γ.Α.Κ.)», ζ) στην παρ. 12: ζα) πριν από τις λέξεις «επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα» προστίθεται η λέξη «αρχική», ζβ) οι λέξεις «της περ. 14» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της περ. 17» και το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος, ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ. και οι ακόλουθοι:

1. Αρχική επένδυση (άρθρο 2 παρ. 49 Γ.Α.Κ.):

α) Η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

αα) τη δημιουργία νέας εγκατάστασης,

αβ) την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης,

αγ) τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση,

αδ) μια θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση.

β) Η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται αρχική επένδυση.

Η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.

2. Αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα (άρθρο 2 παρ. 51 Γ.Α.Κ.):

α) Η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε ένα ή αμφότερα από τα ακόλουθα:

αα) τη δημιουργία νέας εγκατάστασης,

αβ) τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με τη δραστηριότητα που ασκείτο προηγουμένως στην εγκατάσταση.

β) Η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα με εκείνη που ασκούνταν στην εγκατάσταση πριν από την απόκτηση.

Η απλή απόκτηση των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα.

3. Ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα: Κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE - αναθεώρηση 2 (άρθρο 2 παρ. 50 Γ.Α.Κ.).

4. Έναρξη εργασιών: Το πρώτο χρονικό σημείο μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν στην επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγωγή εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως έναρξη των εργασιών νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση (άρθρο 2 παρ. 23 Γ.Α.Κ.).

5. Ενιαίο επενδυτικό σχέδιο: Για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων του παρόντος, ως ενιαίο επενδυτικό σχέδιο θεωρείται κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), περιλαμβανομένων και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, η οποία αφορά στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και αρχίζει εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια (Nuts 3) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (L 154) (αρ. 14 παρ. 13 Γ.Α.Κ.).

6. Ενισχυόμενο κόστος: Το συνολικό ποσό που συνιστά το μέρος των επιλέξιμων δαπανών, το οποίο τελικά ενισχύεται βάσει των ορίων και περιορισμών του παρόντος.

7. Επιλέξιμες δαπάνες: Όσες δαπάνες επιτρέπεται να ενισχυθούν βάσει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.

8. Επιλέξιμο κόστος: Το συνολικό ποσό που προκύπτει από το άθροισμα των επιλέξιμων δαπανών.

9. Ένταση ενίσχυσης: Το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων (άρθρο 2 παρ. 26 Γ.Α.Κ.).

10. Κρατική ενίσχυση: Κάθε μέτρο που πληροί όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «η Συνθήκη») (άρθρο 2 παρ. 1 Γ.Α.Κ.).

11. Μετεγκατάσταση: Μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (άρθρο 2 παρ. 61α Γ.Α.Κ.).

12. Περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση: Οι περιφερειακές ενισχύσεις που ορίζονται στα άρθρα 13 και 14 του Γ.Α.Κ. που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της περ. 17 (άρθρο 2 παρ. 41 Γ.Α.Κ.).

13. Μη περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις: Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μη περιφερειακού χαρακτήρα επενδυτικά σχέδια ή επενδυτικές δαπάνες.

14. Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή ΜΜΕ: Οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Γ.Α.Κ. (άρθρο 2 παρ. 2 του Γ.Α.Κ.). Όσες επιχειρήσεις δεν εντάσσονται στην έννοια των ΜΜΕ θεωρούνται μεγάλες.

15. Προβληματική επιχείρηση: Η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις που τίθενται στην παρ. 18 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ..

16. Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ): Οποιοσδήποτε εργάστηκε με πλήρες ωράριο στην επιχείρηση για ένα (1) έτος, δηλαδή για τριακόσιες (300) ημέρες, με απασχόληση οκτώ (8) ωρών ανά ημέρα εργασίας, υπολογίζεται ως μία (1) ΕΜΕ.

17. Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.): Κατάλογος των περιοχών που έχουν οριστεί από ένα κράτος μέλος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και έχουν λάβει την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ορίζονται τα ανώτατα ποσοστά ενισχύσεων που δύνανται να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις στις περιφέρειες της χώρας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 7 Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4887/2022

Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 7 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», αντικαθίστανται από τις λέξεις «Σύγχρονες τεχνολογίες», β) οι λέξεις ««Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (Δ.Α.Μ.)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία» και» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 7 Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

Οι επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων, για τις οποίες παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις σε εφαρμογή των καθεστώτων του Μέρους Β', με τους ειδικότερους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στον Γ.Α.Κ., είναι όσες δαπάνες τίθενται στο Παράρτημα Β'. Επιπρόσθετα, στα καθεστώτα ενισχύσεων «Σύγχρονες τεχνολογίες», «Πράσινη Μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας» και Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας» περιλαμβάνονται επιλέξιμες δαπάνες που ορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 8 Μη επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 8 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί μη επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. α' οι λέξεις «Νέο Επιχειρείν» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας» και του καθεστώτος «Σύγχρονες τεχνολογίες», β) στην περ. β' οι λέξεις «Νέο Επιχειρείν» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», γ) στο πρώτο εδάφιο της περ. στ' ο αριθμός «4170» αντικαθίσταται από τον αριθμό «4270» και το άρθρο 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι κατωτέρω δαπάνες θεωρούνται μη επιλέξιμες και εξαιρούνται από την παροχή ενισχύσεων:

α. Τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης, εκτός εάν αποτελούν τμήμα των δαπανών εκκίνησης του καθεστώτος «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας» και του καθεστώτος «Σύγχρονες τεχνολογίες» του Μέρους Β' ή εντάσσονται στις

περιπτώσεις των παρ. 3, 5 και 13 του Παραρτήματος Β' ή προβλέπονται στα άρθρα 25, 29 και 31 του Γ.Α.Κ..

β. Η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου, εκτός εάν αποτελούν μέρος του ξενοδοχειακού εξοπλισμού, ή είναι βασικό τμήμα του παραγωγικού εξοπλισμού της επένδυσης, ή περιλαμβάνονται στις δαπάνες εκκίνησης του καθεστώτος «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας» του Μέρους Β'.

γ. Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων.

δ. Η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων, δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί.

ε. Η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο ακινήτων, μηχανημάτων και λοιπών πάγιων στοιχείων.

στ. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή έχει αποκτηθεί επ' αυτού δικαίωμα επιφανείας για τον σκοπό αυτόν για τόσα έτη όσα ορίζονται στη περ. β' του άρθρου 25, περί τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων πλέον τεσσάρων (4) ετών από την πιστοποιηθείσα ημερομηνία ολοκλήρωσης. Οι μισθώσεις αυτές, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της επένδυσης, δύνανται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο, ή καταχωρίζεται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής ή καταχώρισης στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Γ' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 9 Είδη ενισχύσεων - Κίνητρα - Τροποποίηση άρθρου 9 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 9 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο προστίθεται η λέξη «Κίνητρα», β) στην περ. ε' της παρ. 1, οι λέξεις «στο καθεστώς «Νέο Επιχειρείν»» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα καθεστώτα: «Σύγχρονες τεχνολογίες» και «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας»», γ) προστίθενται παρ. 3 και 4 και το άρθρο 9 τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 9 Είδη ενισχύσεων - Κίνητρα

1. Στα επενδυτικά σχέδια τα οποία υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α. Φορολογική απαλλαγή, η οποία συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση την οικεία φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρουμένου του φόρου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, ο οποίος αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) και συνιστά ισόποσο αποθεματικό, το οποίο τηρείται σε διακριτό λογαριασμό στις οικονομικές τους καταστάσεις.

β. Επιχορήγηση, η οποία συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού, για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών.

γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), η οποία συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησής τους και εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη, και η προθεσμία άρχεται από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης.

δ. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και για τις οποίες δεν λαμβάνεται καμία άλλη κρατική ενίσχυση.

ε. Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Μέρος Β' που αφορά στα καθεστώτα: «Σύγχρονες τεχνολογίες» και «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», που συνίσταται στην επιδότηση επιτοκίου δανείων μειωμένης εξασφάλισης ή των εξόδων ασφάλισης των δανείων υψηλού κινδύνου που καταβάλλονται στα πιστωτικά ιδρύματα που τα χορηγούν.

2. Τα είδη ενισχύσεων των παρ. α', β' και γ' της παρ. 1 παρέχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά και συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσού ενίσχυσης του κάθε επενδυτικού σχεδίου. Το είδος ενίσχυσης της περ. δ' της παρ. 1 παρέχεται αυτοτελώς και μόνο για τις δαπάνες του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 6.

3. Κίνητρο ταχείας αδειοδότησης:

α. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, κάθε απαιτούμενη άδεια ή έγκριση για την εκτέλεση έργων, την εγκατάσταση ή τη λειτουργία επενδύσεων των καθεστώτων ενίσχυσης των Υποκεφαλαίων Δ' (Καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης) και ΙΑ' (Μεγάλες επενδύσεις), συμπεριλαμβανομένων των χωροταξικών αδειών, εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή από τον φορέα επένδυσης στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Αμέσων Ξένων Επενδύσεων (Γ.Δ.ΑΝ.Ν.Α.Ξ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης, πλήρους φακέλου για κάθε απαιτούμενη άδεια ή έγκριση. Για την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) των επενδυτικών σχεδίων του προηγούμενου εδαφίου ακολουθούνται αναλογικά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 3 και 9 του ν. 4864/2021 (Α' 237). Στις προθεσμίες της παρούσας περίπτωσης δεν συνυπολογίζεται ο χρόνος προσκόμισης των συμπληρωματικών στοιχείων που απαιτείται η διοίκηση.

β. Η Γ.Δ.ΑΝ.Ν.Α.Ξ.Ε. εξετάζει την τυπική πληρότητα και τη συμβατότητα των στοιχείων του φακέλου με βάση την απόφαση της υπαγωγής και μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία για την ολοκλήρωση του φακέλου. Κατόπιν, διαβιβάζει στην αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή την αίτηση και τον οικείο φάκελο για την έκδοση της άδειας, της έγκρισης ή της γνωμοδότησης.

γ. Η αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή ολοκληρώνει κατά προτεραιότητα τη διοικητική διαδικασία και εκδίδει την απαραίτητη άδεια, έγκριση ή γνωμοδότηση εντός των προθεσμιών της περ. α'. Η αδειοδοτούσα αρχή εξετάζει την τυπική και ουσιαστική πληρότητα του φακέλου και δύναται, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών, να αιτηθεί την προσκόμιση των απαραίτητων συμπληρωματικών στοιχείων, οπότε η προθεσμία αναστέλλεται και επανεκκινεί από την κατάθεση των στοιχείων αυτών. Σε κάθε περίπτωση, η προθεσμία της περ. α' δεν παρεκτείνεται εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας.

δ. Αν, στο πλαίσιο της σχετικής διοικητικής διαδικασίας της παρούσας παραγράφου, απαιτείται η αποστολή προς την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή εγκρίσεων, εισηγήσεων ή γνωμοδοτήσεων περιφερειακών ή άλλων υπηρεσιών, αυτές ολοκληρώνονται σε τέτοιο χρόνο, ώστε να διασφαλίζεται ότι η τελική άδεια έγκρισης ή η γνωμοδότηση εκδίδεται εντός της προθεσμίας της περ. α'.

ε. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της

περ. α', η αρμοδιότητα έκδοσης των αδειών μπορεί να ασκηθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη περί παρέλευσης της προθεσμίας από την αρμόδια υπηρεσία. Ο Υπουργός Ανάπτυξης, μετά από εισήγηση της Γ.Δ.ΑΝ.Ν.Α.Ξ.Ε., βεβαιώνει την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, και αιτιολογημένα είτε εκδίδει τη σχετική άδεια, λαμβάνοντας υπόψη την αίτηση και τα στοιχεία του φακέλου, είτε την απορρίπτει εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός, από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης περί παρέλευσης της προθεσμίας.

στ. Για τις άδειες ή εγκρίσεις εγκατάστασης ή λειτουργίας των ανωτέρω επενδύσεων, στις αρμόδιες αδειοδοτούσες αρχές, περιλαμβάνεται και η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης.

4. Κίνητρο παροχής δανείων με την εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε.:

α. Για τα επενδυτικά σχέδια των ΜμΕ, τα οποία λαμβάνουν απόφαση υπαγωγής σε οποιοδήποτε Καθεστώς Ενίσχυσης του άρθρου 2, οι φορείς δύνανται να αιτηθούν να λάβουν δάνεια, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, για την υλοποίηση της επένδυσης, με την εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. από το Ταμείο Εγγυοδοσίας Development Law Financial Instrument Guarantee Fund (DeLFI GF) ή εναλλακτικά από άλλο ενισχυόμενο χρηματοδοτικό εργαλείο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.

β. Τα επενδυτικά σχέδια που έχουν λάβει απόφαση υπαγωγής στο Καθεστώς Ενίσχυσης Μεγάλων Επενδύσεων, είτε ανήκουν σε μεγάλες, είτε σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δύνανται να υποβάλλουν αίτηση δανειοδότησης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), προκειμένου να λάβουν δάνειο με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Η ΕΤΕπ αξιολογεί την επενδυτική πρόταση με τα δικά της κριτήρια και διαδικασίες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης καθορίζονται οι αναλυτικοί όροι και η διαδικασία δανειοδότησης της παρούσας περίπτωσης.

Τα ανωτέρω κίνητρα εμπεριέχουν κρατική ενίσχυση, το ύψος της οποίας προστίθεται στις ενισχύσεις της παρ. 1.»

Άρθρο 10

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων εκτός περιφερειακών ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 11 ν. 4887/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί εντάσεων και υψών ενισχύσεων εκτός περιφερειακών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «Ψηφιακές και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Σύγχρονες τεχνολογίες», β) οι λέξεις «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (ΔΑΜ)», «Ερευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης», «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για τις εντάσεις και το ύψος των ενισχυόμενων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων που δεν προϋποθέτουν την υλοποίηση αρχικής επένδυσης, όπως αυτές των καθεστώτων «Σύγχρονες τεχνολογίες», «Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης», «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας», καθώς και «Επιχειρηματική εξωστρέφεια» και «Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας», εφαρμόζονται οι διατάξεις των επί μέρους Τμημάτων του Γ.Α.Κ., καθώς και οι διατάξεις που αφορούν είδη, ένταση και ποσά εκάστου καθεστώτος.»

Άρθρο 11

Ανώτατα ποσά χορηγούμενων ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 12 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 12 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ανωτάτων ποσών χορηγούμενων ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των είκοσι εκα-

τομμυρίων (20.000.000) ευρώ», αβ) διαγράφονται οι λέξεις «και της παρ. 5 του άρθρου 30», β) στην παρ. 2: βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», ββ) στο τελευταίο εδάφιο, οι λέξεις «, με εξαίρεση τα όσα ειδικότερα ορίζονται στο καθεστώς της «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης»» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 3 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 12

Ανώτατα ποσά χορηγούμενων ενισχύσεων

1. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με εξαίρεση όσα από τα καθεστώτα του Μέρους Β' ορίζουν είτε μεγαλύτερο, είτε μικρότερο ποσό, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..

2. Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία υπάγονται στο παρόν και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την υποβολή της αίτησης του φορέα για υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου του. Ως ποσό ενίσχυσης, ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο, λαμβάνεται υπόψη το εγκριθέν με την απόφαση υπαγωγής. Το υπερβάλλον ποσό ενίσχυσης περικλύπτεται αναλογικά κατά είδος ενίσχυσης και ομάδα δαπανών. Τα ανώτατα όρια της παρούσας προσαυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) στις περιπτώσεις που η ενίσχυση δίδεται με τη μορφή της φορολογικής απαλλαγής, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 3 του Γ.Α.Κ..»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Δ' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 12

Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων - Τροποποίηση περ. στ' και ζ' παρ. 1 και προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 13 του ν. 4887/2022

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί δικαιούχων και εξαιρούμενων ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην υποπερ. στγ' της περ. στ' οι λέξεις «του άρθρου 22» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 25», β) στην περ. ζ' μετά από τη λέξη «υδατοκαλλιέργεια» προστίθενται οι λέξεις «και το καθεστώς «Κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις οι περ. στ' και ζ' διαμορφώνονται ως εξής:

«στ. δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, εφόσον:

στα. δεν τους έχει ανατεθεί η εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού,

στβ. δεν έχει ανατεθεί από το κράτος αποκλειστικά σε αυτούς η προσφορά υπηρεσιών,

στγ. δεν επιχορηγείται η λειτουργία τους με δημόσιους πόρους για το διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 25,

ζ. ατομικές επιχειρήσεις με ανώτατο επιλέξιμο κόστος επενδυτικού σχεδίου ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ μόνο για το καθεστώς «Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια» και το καθεστώς «Κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας.»

2. Στο άρθρο 13 του ν. 4887/2022 προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Προϋπόθεση χορήγησης των ενισχύσεων, που χορηγούν-

ται με βάση τα καθεστώτα του Μέρους Β', εφόσον συγχρηματοδοτούνται από επιχειρησιακά προγράμματα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.) της περιόδου 2021-2027, είναι η τήρηση της αρχής περί μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης στο περιβάλλον, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).»

Άρθρο 13

Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση περ. ε' άρθρου 15 ν. 4887/2022

Στην περ. ε' του άρθρου 15 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ελάχιστου ύψους επενδυτικών σχεδίων, προστίθενται οι λέξεις «καθώς και για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας»» και η περ. ε' διαμορφώνεται ως εξής:

«ε. ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), καθώς και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (Α.Σ.), τους Αστικούς Συνεταιρισμούς, τις Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), και τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.), καθώς και για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης «Καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας.»

Άρθρο 14

Προϋποθέσεις για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα - Αντικατάσταση άρθρου 16 ν. 4887/2022

Το άρθρο 16 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί προϋποθέσεων για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 16

Προϋποθέσεις για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα

1. Τα επενδυτικά σχέδια για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, τα οποία υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος, έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

αα) τη δημιουργία νέας εγκατάστασης, αβ) την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης,

αγ) τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε ή δεν προσέφερε προηγουμένως η εγκατάσταση. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις ή ΜμΕ για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν κατ' ελάχιστον διακόσια τοις εκατό (200 %) τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών,

αδ) μια θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με την προς εκσυγχρονισμό δραστηριότητα κατά τα τρία (3) προηγούμενα οικονομικά έτη.

β) Απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται αρχική επένδυση.

Η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.

2. Κατά την εξέταση των προϋποθέσεων της παρ. 1 εφαρμόζεται η έννοια του ενιαίου επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4, περί ορισμών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ε' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 15

Υποβολή αίτησης - Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 17 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υποβολής αίτησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, προστίθεται περ. ζ', β) η παρ. 3 αντικαθίσταται, γ) η παρ. 5 καταργείται, δ) προστίθεται παρ. 5Α, ε) στην παρ. 6 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, στ) το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 αντικαθίσταται, ζ) η παρ. 8 καταργείται και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 17

Υποβολή αίτησης

1. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α. Την επωνυμία και το μέγεθος της επιχείρησης (μεγάλη, μεσαία, μικρή, πολύ μικρή),

β. την περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ημερομηνιών έναρξης και λήξης,

γ. τον τόπο εκτέλεσης του έργου,

δ. τον κατάλογο των δαπανών του έργου,

ε. τα είδη και το ποσό ενίσχυσης,

στ. το χρηματοδοτικό σχήμα του επενδυτικού σχεδίου και

ζ. το παράβολο του άρθρου 27, περί παραβόλων.

2. Η αίτηση υπαγωγής και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (Π.Σ.- Αν), όπως προβλέπεται στο άρθρο 126, και ο φορέας ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την παραλαβή και καταχώρισή τους. Όλα τα ανωτέρω τηρούνται ηλεκτρονικά στην αρμόδια υπηρεσία παραλαβής, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 17. Το περιεχόμενο της αίτησης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται στις αποφάσεις προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

3. Οι αιτήσεις για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων δύνανται να υποβάλλονται ως εξής:

α. στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης,

β. στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας,

γ. στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας - Θράκης.

Ο φορέας υποδοχής καθορίζεται στην εκάστοτε προκήρυξη καθεστώτος ενίσχυσης.

4. Με την υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται ο έλεγχος της πληρότητας της αίτησης και των συνημμένων δικαιολογητικών, με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας.

5. Καταργείται.

5Α. Κάθε φορέας δύναται να υποβάλει αίτηση υπαγωγής του ίδιου επενδυτικού σχεδίου σε περισσότερα καθεστώτα ενίσχυσης, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις. Με την υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου στον οριστικό πίνακα ενός καθεστώτος αυτοδίκαια απορρίπτονται όλες οι υπόλοιπες αιτήσεις υπαγωγής για το εν λόγω επενδυτικό σχέδιο.

6. Σε όσες περιπτώσεις ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου πρόκειται να λάβει δάνειο από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την υλοποίηση του επενδυτικού του σχεδίου, το είδος των δικαιολογητικών που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής, καθώς και ο χρόνος υποβολής τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων ορίζονται στην

προκήρυξη του άρθρου 30. Ο φορέας πρέπει να δηλώνει ρητά κάθε χρηματοδότηση που περιλαμβάνει κρατική στήριξη.

7. Δεν επιτρέπεται η υποβολή αίτησης υπαγωγής για επενδυτικό σχέδιο το οποίο, είτε στο σύνολό του είτε εν μέρει, έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις του παρόντος ή άλλων καθεστώτων ενίσχυσης.

Οι ως άνω αιτήσεις απορρίπτονται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, το δε παράβολο του άρθρου 27 καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου.

8. Καταργείται.»

Άρθρο 16

Όργανα και διαδικασία αξιολόγησης - Τροποποίηση άρθρου 19 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 19 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί οργάνων και διαδικασίας αξιολόγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στις περιπτώσεις της παρ. 3» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 117», αβ) προστίθεται πέμπτο εδάφιο, β) η παρ. 2 αντικαθίσταται, γ) η παρ. 3 καταργείται, δ) στην παρ. 4, δα) η λέξη «συγκριτικής» διαγράφεται, δβ) οι λέξεις «είτε από την Επιτροπή Αξιολόγησης είτε από τον έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από τα όργανα της παρ. 1 του παρόντος», ε) η παρ. 5 καταργείται, στ) στην παρ. 6, στα) μετά από τις λέξεις «Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων» οι λέξεις «και Σ.Δ.Ι.Τ.» διαγράφονται, στβ) η περ. β' καταργείται, ζ) στην παρ. 7, οι λέξεις «της Επιτροπής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των Επιτροπών», η) η παρ. 8 αντικαθίσταται, θ) στην παρ. 10, μετά από τις λέξεις «Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων» διαγράφονται οι λέξεις «και Σ.Δ.Ι.Τ.» και το άρθρο 19 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 19

Όργανα και διαδικασία αξιολόγησης

1. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης του άρθρου 118 ή από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) ή από μέλος του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών του άρθρου 117 ή δύναται να ανατίθεται με την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 129 παρ. 4. Εάν απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, ή υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών ή δικαιολογητικών που δεν υποβλήθηκαν, εφόσον συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την έκδοσή τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, τάσσεται προθεσμία έως επτά (7) εργάσιμων ημερών στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, προκειμένου να τις παράσχει ή να τα υποβάλει. Η δυνατότητα αξιοποιείται άπαξ. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται στο σύνολό της. Το όργανο αξιολόγησης καθορίζεται στην προκήρυξη του εκάστοτε καθεστώτος.

2. Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων εκκινεί από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων υπαγωγής στο σχετικό καθεστώς και ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών.

Αν, για λόγους τεχνικής φύσεως, οι οποίοι αφορούν στη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (Π.Σ.- Αν), δεν είναι εφικτή η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Π.Σ.- Αν, η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται εντός ενενήντα (90) ημερών από την έκδοση διαπιστωτικής πράξης λειτουργίας του συστήματος από τον Γενικό Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων. Στις περιπτώσεις υπέρβασης των ως άνω ορίων, ο έλεγχος αξιολόγησης ανατίθεται, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης, σε ανεξάρτητο ορκωτό ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών - Λογιστών της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 117. Ο ορκωτός ελεγκτής οφείλει, το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την ανάθεση, να ολοκλη-

ρώσει την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων.

3. Καταργείται.

4. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης τα οποία προέρχονται από τα όργανα της παρ. 1 του παρόντος καταρτίζεται Προσωρινός Πίνακας αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

5. Καταργείται.

6. Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δύναται να υποβάλει ένσταση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από: α. την ανάρτηση του Προσωρινού Πίνακα της παρ. 4 στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης.

β. Καταργείται.

7. Οι ενστάσεις αυτές υποβάλλονται ενώπιον των Επιτροπών Ενστάσεων του άρθρου 119 και αποτελούν ενδικοφανείς προσφυγές.

8. Μετά την έκδοση αποφάσεων από τις Επιτροπές Ενστάσεων, καταρτίζεται τελικός πίνακας αξιολόγησης, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Σε περίπτωση ισοβαμίας, τα επενδυτικά σχέδια κατατάσσονται με κριτήριο το μικρότερο ύψος ενίσχυσης. Ο τελικός πίνακας κατάταξης δεν αποτελεί απόφαση υπαγωγής. Ο πίνακας των επενδυτικών σχεδίων που λαμβάνουν απόφαση υπαγωγής, αποτελεί τον οριστικό πίνακα, και αναρτάται μετά την έκδοση της απόφασης κατανομής των ποσών της παρ. 4 του άρθρου 29.

9. Στην απόφαση προκήρυξης είναι δυνατόν να εξειδικεύονται περαιτέρω τα κριτήρια, η μεθοδολογία, η προθεσμία παροχής διευκρινίσεων, τα όργανα και η διαδικασία της αξιολόγησης και καθορίζονται τα επιμέρους στοιχεία αξιολόγησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι δείκτες βαθμολόγησης και η στάθμισή τους, καθώς και η ελάχιστη βαθμολογία που πρέπει να συγκεντρώνει το επενδυτικό σχέδιο, προκειμένου να συμπεριληφθεί στους πίνακες κατάταξης.

10. Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει Οδηγό Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και περιλαμβάνει τις μεθόδους ελέγχου των προϋποθέσεων νομιμότητας και τις μεθόδους αξιολόγησης, τα πρότυπα κόστη ανά είδος επενδυτικών σχεδίων και λοιπές οδηγίες για την ορθή εκτέλεση του έργου της αξιολόγησης.»

Άρθρο 17

Αποφάσεις ένταξης σε καθεστώς ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 1 και 3 άρθρου 20 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 20 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί αποφάσεων ένταξης σε καθεστώς ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 προστίθεται νέο πρώτο εδάφιο, β) στην παρ. 3 διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 20 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 20

Αποφάσεις ένταξης σε καθεστώς ενισχύσεων

1. Εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση οριστικού πίνακα κατάταξης, ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου υποβάλλει επικαιροποιημένα πιστοποιητικά δικαστικής φερεγγυότητας, φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και λοιπά έγγραφα, τα οποία ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης του άρθρου 30. Τα επενδυτικά σχέδια που πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος εντάσσονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β', κατόπιν έκδοσης ατομικής απόφασης υπαγωγής από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17.

2. Περίληψη της απόφασης υπαγωγής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ».

3. Στις περιπτώσεις μη έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου εκδίδεται απορριπτική απόφαση από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, η οποία κοινοποιείται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ενδιαφερομένου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤ'
ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 18
Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων -
Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 21 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ελέγχου επενδυτικών σχεδίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) στην υποπερ. αα' της περ. α) η λέξη «μέλη» αντικαθίσταται από τη λέξη «στελέχη», αβ) στην περ. β), ι) οι λέξεις «διενεργείται είτε» αντικαθίστανται από τις λέξεις «διενεργείται κατά προτεραιότητα» και στο τέλος προστίθενται οι λέξεις «, ή διαφορετικά από την υπηρεσία», ιι) προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο, β) η παρ. 3 καταργείται, γ) στην υποπερ. αα) της περ. α) της παρ. 5, γα) μετά από τη λέξη «ποσοστό» προστίθενται οι λέξεις «είκοσι πέντε τοις εκατό (25%)», γβ) οι λέξεις «καταστεί δυνατή η χορήγηση παράτασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης και να» διαγράφονται, δ) η περ. γ) της παρ. 6 καταργείται, ε) στην παρ. 7 οι λέξεις «συντάσσεται έκθεση» αντικαθίσταται από τις λέξεις «το αρμόδιο όργανο συντάσσει έκθεση ελέγχου», στ) στην παρ. 8, στα) στο εισαγωγικό εδάφιο οι λέξεις «και των όρων της απόφασης υπαγωγής» διαγράφονται, στβ) στην περ. α), οι λέξεις «εισηγείται την έκδοση σχετικής απόφασης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «διαβιβάζει στο αρμόδιο τμήμα για την εξέταση του αιτήματος πιστοποίησης ή ολοκλήρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 23, περί ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων και έναρξης επενδυτικής λειτουργίας», στυ) στην περ. β), ι) οι λέξεις «ήσσονος σημασίας» διαγράφονται, ιι) στο τέλος προστίθεται η λέξη «άπαξ», σδ) οι περ. γ) και δ) καταργούνται, ζ) η παρ. 10 καταργείται, η) στην παρ. 11, ηα) μετά από τις λέξεις «της επένδυσης σε ποσοστό» προστίθενται οι λέξεις «είκοσι πέντε τοις εκατό (25%)», ηβ) οι λέξεις «όπως προβλέπεται στις περ. α' και γ' της παρ. 3,» διαγράφονται, ηγ) οι λέξεις «στην ημεδαπή και μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) για τις αντίστοιχες δαπάνες που πραγματοποιούνται για την προμήθεια μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού από την αλλοδαπή,» διαγράφονται, θ) στην παρ. 12, θα) η λέξη «προεμβάσματα» αντικαθίσταται από τη λέξη «εμβάσματα», θβ) η λέξη «απλές» διαγράφεται, θγ) η λέξη «ή τιμολόγια» διαγράφεται, και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 21 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 21
Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων

1. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β' ελέγχονται κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους, κατά την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και για την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.
2. Ο έλεγχος μπορεί να είναι είτε διοικητικός έλεγχος επί των εγγράφων του φακέλου είτε επιτόπιος έλεγχος.
 - α) Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται:
 - αα. είτε από την υπηρεσία και προς τον σκοπό αυτόν δύναται να επιλέγονται στελέχη από όλες τις υπηρεσίες των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17,
 - αβ. είτε από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 120, το οποίο συγκροτείται από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του άρθρου 120. Για την παρακολούθηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων ο διοικητικός έλεγχος δύναται να διενεργείται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας.
 - β) Ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται κατά προτεραιότητα από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 120, το οποίο συγκροτείται από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του άρθρου 120, ή επιλέγεται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου από μέλη του Δημόσιου Μητρώου του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7), ή διαφορετικά από την υπηρεσία. Για επενδυτικά σχέδια ύψους μικρό-

τερου ή ίσου των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ ο επιτόπιος έλεγχος δύναται να διενεργείται από τον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ).

Με την προκήρυξη προσδιορίζονται τα όργανα ελέγχου που διενεργούν τον έλεγχο.

3. Καταργείται.
4. Σκοπός του ελέγχου είναι η διαπίστωση:
 - α. Της συμμόρφωσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με το παρόν, καθώς και της τήρησης των προϋποθέσεων και των όρων των αποφάσεων προκήρυξης και υπαγωγής και
 - β. της διαπίστωσης της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
5. Ο έλεγχος διακρίνεται στον τακτικό έλεγχο και στον έκτακτο έλεγχο:
 - α. Ο τακτικός έλεγχος διενεργείται μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, προκειμένου να πιστοποιηθεί, με την έκδοση σχετικής απόφασης των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17, ότι:
 - αα. έχει υλοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον, ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) διαζευκτικά, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, ώστε να ενεργοποιηθεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24,
 - αβ. έχει ολοκληρωθεί το επενδυτικό σχέδιο και έχει αρχίσει η παραγωγική λειτουργία της επένδυσης κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 23.
 - β. Έκτακτος έλεγχος μπορεί να διενεργείται οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητο με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17.
6. Για την υποβολή αίτησης τακτικού ελέγχου απαιτείται:
 - α. Η υποβολή συνοδευτικών δικαιολογητικών σύμφωνα με την προκήρυξη, τα οποία ελέγχονται από τα όργανα ελέγχου του άρθρου 120,
 - β. η κατάθεση παραβόλου του άρθρου 27.
- γ. Καταργείται.
7. Μετά από την ολοκλήρωση του διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου το αρμόδιο όργανο συντάσσει έκθεση ελέγχου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν).
8. Η αρμόδια υπηρεσία διενεργεί έλεγχο πληρότητας της έκθεσης ελέγχου και προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:
 - α. Αν η έκθεση ελέγχου είναι πλήρης, διαβιβάζει στο αρμόδιο τμήμα για την εξέταση του αιτήματος πιστοποίησης ή ολοκλήρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 23, περί ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων και έναρξης επενδυτικής λειτουργίας.
 - β. Αν διαπιστώσει ελλείψεις, οι οποίες αφορούν είτε στην έκθεση ελέγχου, είτε στην επένδυση, παραγγέλλει την προσκόμιση συμπληρωματικής έκθεσης ελέγχου άπαξ.
- γ. Καταργείται.
- δ. Καταργείται.
9. Δαπάνες ή άλλες πράξεις, οι οποίες διενεργούνται μετά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, λαμβάνονται υπόψη για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, χωρίς να συνυπολογίζονται στην οριστικοποίηση του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης.
10. Καταργείται.
11. Αν, στο πλαίσιο πιστοποίησης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), πενήντα τοις εκατό (50%) ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) τουλάχιστον, έχουν καταβληθεί και προκαταβολές έργου για το επενδυτικό σχέδιο, αναγνωρίζεται και πιστοποιείται κόστος προκαταβολών μέχρι ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) ανά κατηγορία δαπανών υπό την προϋπόθεση ότι το σύνολο των ανωτέρω πιστοποιούμενων δαπανών για προκαταβολές δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
12. Οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα παραστατικά, σύμφωνα με τη φορολογική

νομοθεσία, όπως εμβάσματα, ανοίγματα πιστώσεων ή αποδείξεις, και να συνοδεύονται από συμφωνητικό παραγγελίας, με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελθέντων ειδών και έργων.»

Άρθρο 19

Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 22 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 22 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί τροποποιήσεων επενδυτικών σχεδίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) μετά από τη λέξη «τροποποίηση» προστίθενται οι λέξεις «στοιχείων και», αβ) προστίθεται δεύτερο εδάφιο, β) στην παρ. 2: βα) στην περ β) μετά από τις λέξεις «ή διάσπασης» προστίθενται οι λέξεις «ή περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε νομικό πρόσωπο», ββ) οι περ. δ) έως στ) αντικαθίστανται, γ) στην περ. δ' της παρ. 3 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, δ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 μετά από τις λέξεις και τον αριθμό «ενενήντα (90) ημερών» προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη της παρ. 6», ε) στην παρ. 6: δα) μετά από τις λέξεις «ή της πιστοποίησης» προστίθενται οι λέξεις «του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%)», δβ) οι λέξεις «κατ' επιλογήν του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, αυτός υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση, περί πλήρωσης όλων των νόμιμων προϋποθέσεων τροποποίησης της απόφασης, όπως ορίζονται στον παρόντα και την οικεία προκήρυξη.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ορίζονται στον παρόντα και την οικεία προκήρυξη», ε) το τελευταίο εδάφιο καταργείται, στ) στην παρ. 7, στα) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, στβ) στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α'» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με την παρούσα» και το άρθρο 22 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 22

Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων

1. Η τροποποίηση στοιχείων και όρων της απόφασης υπαγωγής είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου. Οι μεταβολές που αφορούν το πρόσωπο του φορέα επένδυσης υποβάλλονται μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης.

2. Τα αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων της παρ. 1 υποβάλλονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου ή μείωση της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου,

β. αλλαγή του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης ή περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε νομικό πρόσωπο,

γ. αλλαγή του τύπου εγκατάστασης,

δ. αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης της επένδυσης,

ε. αλλαγή του είδους της ενίσχυσης από επιχορήγηση σε leasing και αντίστροφα, εντός του συνολικού ύψους της επένδυσης,

στ. παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης, για λόγους ανωτέρας βίας,

ζ. εκμίσθωση της ενισχυθείσας επένδυσης.

3. Τα αιτήματα της παρ. 2 υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- ΑΝ) και γίνονται δεκτά, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της απόφασης προκήρυξης και της εγκριτικής απόφασης,

β. εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και να διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της,

γ. δεν διαφοροποιούνται κριτήρια επιλεξιμότητας και υπαγωγής, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην απόφαση προκήρυξης,

δ. δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών. Στην περίπτωση αλλαγής του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης ή μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε νομικό πρόσωπο, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση

μετασχηματισμού, δεν επιτρέπεται να επέρχεται υπέρβαση των ορίων που τίθενται από το άρθρο 4 του Γ.Α.Κ., ούτε να καταστρατηγείται η έννοια του μεγάλου επενδυτικού έργου,

ε. πληρούνται οι ειδικοί όροι για κάθε περίπτωση τροποποίησης ή μεταβολής στοιχείων, που ορίζονται στο παρόν,

4. Τα ως άνω αιτήματα συνοδεύονται από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς τους, καθώς και από όλα τα δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και τα κριτήρια αξιολόγησής τους. Η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να απαντήσει μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών, με την επιφύλαξη της παρ. 6, από την παρέλευση του αιτήματος σε αυτή. Αν η υπηρεσία αποδεχθεί το αίτημα τροποποίησης ολικά ή μερικά, εισηγείται σχετικά προς το όργανο που εξέδωσε κατά περίπτωση την απόφαση υπαγωγής, για την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής ή την έκδοση απόφασης έγκρισης της μεταβολής αντίστοιχα. Στην αντίθετη περίπτωση, εκδίδει αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση, η οποία κοινοποιείται στον φορέα, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο Πληροφοριακό Σύστημα του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- ΑΝ). Νέο αίτημα του ίδιου φορέα για τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής με το ίδιο περιεχόμενο δεν εξετάζεται στην ουσία του και αρχειοθετείται.

5. Η τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής μπορεί να διενεργηθεί και αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια υπηρεσία, εφόσον διαπιστωθεί μεταβολή των όρων της απόφασης υπαγωγής.

6. Τα αιτήματα τροποποίησης που υποβάλλονται σύμφωνα με το παρόν, δύναται να εξετάζονται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης ή της πιστοποίησης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε (65%) της επένδυσης, σε όσες περιπτώσεις, ορίζονται στον παρόντα και την οικεία προκήρυξη.

7. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, μπορεί να παραταθεί, άπαξ έως δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος πριν από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης, όπως αυτή ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής,

β. υλοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου.

Το ανωτέρω όριο συμπεριλαμβάνει και οριζόντιες εκ του νόμου παρατάσεις.

Η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής ή, ύστερα από έγκριση, παράτασης, σύμφωνα με την παρούσα, μπορεί, επίσης, να παραταθεί για λόγους ανωτέρας βίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης, με την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μέσα στη νέα προθεσμία. Το αίτημα παράτασης για λόγους ανωτέρας βίας υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.-ΑΝ) μέσα στην αρχική ή την παραταθείσα προθεσμία ολοκλήρωσης.»

Άρθρο 20

Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 23 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 23 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 οι λέξεις «έξι (6) μηνών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τεσσάρων (4) μηνών», β) στην παρ. 2, βα) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «εξήντα (60) ημερών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τεσσάρων (4) μηνών», ββ) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «των περ. β) και γ)» διαγράφονται και οι παρ. 1 και 2 διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- ΑΝ) σύμφωνα με το άρθρο 126 για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της προθε-

σμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2. Εάν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν υποβάλει την αίτηση του πρώτου εδαφίου, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εντός της ως άνω προθεσμίας, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και ανακτώνται τα ποσά ενίσχυσης, τα οποία έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 28.

2. Το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εντός της ορισθείσας στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης υπαγωγής. Η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της έκθεσης τελικού ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων, εφόσον εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης και τεκμηριώνεται η λειτουργία της μονάδας, ιδίως με την πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών και με την έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών.

Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας του δευτέρου εδαφίου για την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων της παρ. 3 του άρθρου 17 από τα οικεία όργανα, η αρμοδιότητα έκδοσης της σχετικής απόφασης ασκείται από τον αρμόδιο Υπουργό.»

Άρθρο 21

Περιεχόμενο και καταβολή ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 24 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 24 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί περιεχομένου και καταβολής ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «οι προϋποθέσεις των περ. 1 έως 7» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι προϋποθέσεις των περ. 1 έως 6», β) στην περ. 1: β) στο πρώτο εδάφιο της περ. α', οι λέξεις «τριάντα (30) ημερών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τεσσάρων (4) μηνών», ββ) στην υποπερ. αα' της περ. α', οι λέξεις «το ένα τρίτο (1/3)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ένα δεύτερο (1/2)» και βγ) στην υποπερ. αβ' της περ. α', οι λέξεις «το ένα τρίτο (1/3)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ένα δεύτερο (1/2)», γ) στην περ. 2: γα) η περ. α' αντικαθίσταται, γβ) στο τρίτο εδάφιο της περ. δ': i) οι λέξεις «στην τράπεζα με την οποία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στο τραπεζικό ίδρυμα με το οποίο», ii) μετά από τις λέξεις «εκχώρηση της απαίτησης» προστίθενται οι λέξεις «ή στον φορέα στον οποίον το τραπεζικό ίδρυμα εκχώρησε την απαίτηση», δ) στην περ. 6: δα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στον ν. 4174/2013 (Α' 170)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58)», δβ) προστίθεται τρίτο εδάφιο και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 24

Περιεχόμενο και καταβολή ενισχύσεων

Η καταβολή της ενίσχυσης ή η χρήση της ωφέλειας από τον δικαιούχο μπορεί να πραγματοποιείται είτε εφάπαξ, με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου, είτε σταδιακά και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περ. 1 έως 6. Ο προσδιορισμός των ποσών της δικαιούμενης ενίσχυσης ανά είδος ενίσχυσης γίνεται βάσει των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά έχουν οριστεί στην απόφαση υπαγωγής.

1. Φορολογική απαλλαγή:

α. Το δικαίωμα έναρξης χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου με την έκδοση απόφασης εντός

τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής εντός δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας με τους ακόλουθους περιορισμούς που ισχύουν σωρευτικά:

αα. Η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει, κατ' έτος, το ένα δεύτερο (1/2) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, με εξαίρεση την περίπτωση της μη πλήρους αξιοποίησής του κατά τα προηγούμενα φορολογικά έτη λόγω έλλειψης επαρκών κερδών.

Στην περίπτωση αυτή, εναπομένει ποσό ενίσχυσης από προηγούμενα φορολογικά έτη προστίθεται στο ανωτέρω υπολογιζόμενο μέγιστο ετήσιο ποσό δικαιούμενης ενίσχυσης.

αβ. Η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει το ένα δεύτερο (1/2) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, μέχρι το φορολογικό έτος της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

β. Το ποσό της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για το τμήμα του εξοπλισμού του επενδυτικού σχεδίου, που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος ως ποσοστό επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στα μισθώματα που καταβλήθηκαν μέχρι τη λήξη του φορολογικού έτους.

γ. Το κατ' έτος αναλωθέν ποσό της φορολογικής απαλλαγής εμφανίζεται σε ειδικό αποθεματικό και αντίστοιχο λογαριασμό στα βιβλία της επιχείρησης, που σχηματίζεται από τον φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν καταβλήθηκε λόγω της παρεχόμενης φορολογικής απαλλαγής.

2. Επιχορήγηση:

α. Ποσό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) ή πενήντα τοις εκατό (50%) ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά από την πιστοποίηση της υλοποίησης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) ή του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο, μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου. Η πιστοποίηση πραγματοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

β. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης ή το σύνολο της σε περίπτωση μη εφαρμογής της περ. α', καταβάλλεται μετά από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

γ. Τα ποσά της επιχορήγησης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών, προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

δ. Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας μέσω ηλεκτρονικής πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό του φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της απαίτησης του ποσού της επιχορήγησης σε τραπεζικά ιδρύματα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές, η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στο τραπεζικό ίδρυμα με το οποίο έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της απαίτησης ή στον φορέα στον οποίον το τραπεζικό ίδρυμα εκχώρησε την απαίτηση, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

3. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing):

α. Η έναρξη της καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) μπορεί να πραγματοποιείται μετά από την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της εγκατάστασης στη μονάδα του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού, σύμφωνα με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξαμήνο και μετά από την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος εκ μέρους του φορέα της επένδυσης. Το ποσό που καταβάλλεται υπολογίζεται επί της αξίας απόκτησης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά ενισχύσεων και με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Είναι δυνατή η προεξόφληση των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) από τον φορέα της επένδυσης μόνο για τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες της σύμβασης μίσθωσης, όπως αυτή έχει εγκριθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

δ. Τα ποσά της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών, προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

4. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης:

α. Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης μπορεί να πραγματοποιείται μετά από την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της δημιουργίας των συνδεόμενων με το επενδυτικό σχέδιο θέσεων εργασίας.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξαμήνο και μετά από την εκάστοτε πληρωμή του μισθολογικού κόστους εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

5. Οι επιχορηγήσεις, οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και οι επιδοτήσεις του μισθολογικού κόστους που προβλέπονται στον παρόντα καλύπτονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, στον οποίο εγγράφεται η σχετική προβλεπόμενη δαπάνη για κάθε οικονομικό έτος και προέρχονται από εθνικούς πόρους ή Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (Ε.Δ.Ε.Τ.) ή από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

6. Τα ποσά της ληφθείσας επιχορήγησης, επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και απαλλαγής από καταβολή φόρου εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού και σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στην περ. β' του άρθρου 25, επιστρέφονται ή ανακτώνται και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58).

Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης μέρους ή του συνόλου του αποθεματικού μετά από την παρέλευση του ως άνω διαστήματος, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στο φορολογικό έτος, κατά το οποίο έλαβε χώρα η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αποθεματικού, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία.

Οι οφειλόμενες για το μέλλον ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις, καθώς και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν κατά τον χρόνο εκείνο.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ζ' ΜΕΡΟΥΣ Α' Ν. 4887/2022

Άρθρο 22

Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων - Τροποποίηση άρθρου 25 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 25 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υποχρεώσεων ενισχυόμενων φορέων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. γ': αα) στην υποπερ. γστ', οι λέξεις «έγκριση του αρμόδιου οργάνου» αντικαθίστανται από τη λέξη «αίτηση», αβ) στο πρώτο εδάφιο της υποπερ. γζ', οι λέξεις «έγκριση της μεταβολής» αντικαθίστανται από τη λέξη «αίτηση», αγ) στην υποπερ. γη': i) στο

πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας» αντικαθίστανται από τη λέξη «αίτηση», ii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Η έγκριση δίνεται» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Η αίτηση γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι ο φορέας που προκύπτει κατά τα ανωτέρω δεν είναι προβληματική επιχείρηση κατά τους ορισμούς του Γ.Α.Κ. και», αδ) στο δεύτερο εδάφιο της υποπερ. γθ': i) διαγράφονται οι λέξεις «κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης» και ii) προστίθενται στο τέλος οι λέξεις «ή ανάκληση της απόφασης υπαγωγής, εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής», β) στην περ. στ', οι λέξεις «εξήντα (60) ημέρες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τέσσερις (4) μήνες», γ) προστίθεται περ. η' και το άρθρο 25 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 25

Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων

Στα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια εφαρμόζονται τα ακόλουθα, εκτός εάν ορίζεται άλλως σε ειδικότερες ρυθμίσεις του Μέρους Β':

α) Οι φορείς, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στο παρόν, οφείλουν, πλέον όσων ορίζονται στο άρθρο 13, να τηρούν, από τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, διπλογραφικό λογιστικό σύστημα ή απλογραφικό λογιστικό σύστημα για επενδυτικά σχέδια των οποίων το επιλέξιμο κόστος δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, καθώς και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μεγεθών, που σχετίζονται με την υλοποίηση του σχεδίου και τους όρους της απόφασης υπαγωγής. Ειδικά οι ατομικές επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Β' κατηγορίας), καταχωρίζουν σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων Εξόδων το καταβληθέν κεφάλαιο που αποτελεί την ίδια συμμετοχή της επιχείρησης στο χρηματοδοτικό σχήμα του επενδυτικού σχεδίου κατά τη σύσταση και τις αυξήσεις ή μειώσεις κεφαλαίου που πραγματοποιούνται έως το πέρας των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Στις αποφάσεις προκήρυξης μπορεί να ορίζονται πρόσθετα λογιστικά βιβλία και άλλες υποχρεώσεις, που οφείλουν να τηρούν οι φορείς επενδυτικών σχεδίων με απλογραφικό λογιστικό σύστημα, καθώς και οι περιπτώσεις στις οποίες οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων πρέπει να τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, πριν από την υποβολή αίτησης υπαγωγής.

β) Το διάστημα τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του ορίζεται στα έξι (6) έτη. Σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), το παραπάνω διάστημα παρατείνεται για όσα επιπλέον έτη διαρκεί η σύμβαση μίσθωσης. Σε περιπτώσεις δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, το παραπάνω διάστημα ορίζεται σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 6.

γ) Οι φορείς, μετά από την υπαγωγή τους στον παρόντα και μέχρι τη λήξη του διαστήματος τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων, οφείλουν:

γα. Να τηρούν τους όρους της απόφασης υπαγωγής.

γβ. Να μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης.

γγ. Να μην διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης.

γδ. Να αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της οικείας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).

γε. Να μην μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έτυχαν ενίσχυσης, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα καινούρια, κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης. Ο φορέας υπέχει υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασης των ως άνω περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. δ'.

γστ. Να μην μεταβάλουν τον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης, χωρίς προηγούμενη αίτηση, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23 και υπό τους όρους της διατήρησης της επένδυσης στην ίδια περιφέρεια, εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση, και της μη μεταβολής του είδους και του ποσοστού αυτής.

γζ. Να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι τη λήξη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς προηγούμενη αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 22 και την παρ. 6 του άρθρου 23 και υπό τους όρους της φερεγγυότητας του μισθωτή και της συνέχισης της λειτουργίας της ενισχυόμενης επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο. Την ευθύνη για την τήρηση των όρων υπαγωγής υπέχει ο εκμισθωτής. Η υποχρέωση προηγούμενης τροποποίησης ισχύει και στην περίπτωση εκμίσθωσης της επένδυσης πριν από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης εκτείνεται και μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι συμβάσεις μίσθωσης των φορέων επενδυτικών σχεδίων στον τομέα του τουρισμού, οι οποίες αφορούν σε εμπορικά καταστήματα και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός της ενισχυόμενης επένδυσης και συνάπτονται είτε μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου είτε πριν από αυτήν, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης εκτείνεται και μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης και μέχρι τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

γη. Να μην συγχωρευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη εταιρεία, ή αποσχίσουν κλάδο στον οποίο εντάσσεται η ενισχυθείσα επένδυση, χωρίς προηγούμενη αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 22 και την παρ. 6 του άρθρου 23. Η αίτηση γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι ο φορέας που προκύπτει κατά τα ανωτέρω δεν είναι προβληματική επιχείρηση κατά τους ορισμούς του Γ.Α.Κ. και υπό τους όρους της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή συνέχισης της λειτουργίας της επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο, καθώς και υπό τον όρο ανάληψης από τον νέο φορέα του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση υπαγωγής.

γθ. Να γνωστοποιούν κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, νομική μορφή, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή της εταιρικής τους σύνθεσης. Εάν διαπιστωθεί ότι, λόγω αλλαγής της εταιρικής σύνθεσης, ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έπαυσε να είναι μεσαία ή μικρή επιχείρηση, επέρχεται μείωση του αντίστοιχου ποσοστού ενίσχυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α' του άρθρου 10 ή ανάκληση της απόφασης υπαγωγής εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής.

γι. Να διατηρούν τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση υπαγωγής και μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

για. Να αναρτούν στον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης πινακίδα που θα περιέχει την αναφορά της ένταξης της επένδυσης στο Ειδικό Καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου.

γβ. Να υποβάλλουν Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.) μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν) στις οριζόμενες προθεσμίες υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, από το πρώτο έτος χρήσης της ωφέλειας και κάθε έτος μέχρι την εξάντληση του δικαιούμενου ποσού, ή μέχρι την παρέλευση των δεκαπέντε (15) ετών από τη θεμελίωση του δικαιώματος έναρξης χρήσης της ωφέλειας. Τα δηλωθέντα στη Δ.Φ.Α. στοιχεία διασταυρώνονται από την αρμόδια υπηρεσία με τα αντίστοιχα της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Η υποχρέωση αυτή ισχύει αποκλειστικά για τους φορείς που κάνουν χρήση της φορολογικής απαλλαγής.

γγ. Να διατηρούν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες, βάσει των οποίων έτυχαν ειδικής αντιμετώπισης στην αξιολόγηση και στις παρεχόμενες ενισχύσεις, σύμφωνα με τις περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β'.

δ. Η γνωστοποίηση των μεταβολών των υποπερ. γε' και γθ' της περ. γ', με τα σχετικά δικαιολογητικά, πραγματοποιείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν) εντός διμήνου από τη συντέλεσή τους.

ε. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στο παρόν, διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση όλων των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής, ώστε να ανταποκρίνονται σε ελέγχους που διενεργούνται

από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανωτέρω φάκελοι φυλάσσονται για δέκα (10) έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας ενίσχυσης.

στ. Σε περίπτωση αιτημάτων τροποποίησης που υποβάλλονται μετά την έκδοση απόφασης ολοκλήρωσης, η προθεσμία εξέτασης αυτών ορίζεται σε τέσσερις (4) μήνες.

ζ. Με την απόφαση προκήρυξης καθορίζονται πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο για τις υπηρεσίες χορήγησης των ενισχύσεων και για τους φορείς των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στο παρόν και εντάχθηκαν σε καθεστώς συγχρηματοδότησης.

η. Η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στο παρόν, εφόσον δεν έχει υλοποιηθεί το δέκα τοις εκατό (10%) του επιλέξιμου κόστους της επένδυσης, εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη δημοσίευση της περίληψης της απόφασης υπαγωγής.

Άρθρο 23

Παρακολούθηση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων - Τροποποίηση άρθρου 26 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 26 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί παρακολούθησης τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 αριθμείται ως περ. ζ), β) στην παρ. 2: βα) οι λέξεις «στοιχεία, σύμφωνα με την περ. α', βάσει καταλόγου που καταρτίζεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με την παρ. 1», ββ) το δεύτερο εδάφιο καταργείται και το άρθρο 26 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 26

Παρακολούθηση τήρησης μακροχρόνιων Υποχρεώσεων

1. Η παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων διενεργείται ετησίως με την αποστολή στοιχείων από τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων, στην αρμόδια υπηρεσία της παρ. 3 του άρθρου 17, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση εκάστου έτους λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης, βάσει της ημερομηνίας ολοκλήρωσης, και μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Τα στοιχεία υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν) και αφορούν στα εξής:

- α) Τεκμηρίωση της νόμιμης λειτουργίας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου,
- β) πιστοποίηση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου,
- γ) τεκμηρίωση της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης,
- δ) τεκμηρίωση των θέσεων απασχόλησης,
- ε) τεκμηρίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων,
- στ) ειδικότερα στοιχεία που ορίζονται με την απόφαση προκήρυξης.

ζ) για τα επενδυτικά σχέδια ύψους άνω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ, πλέον των ανωτέρω στοιχείων, υποβάλλεται έκθεση ορκωτού ελεγκτή-λογιστή από το Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 171), στην οποία πιστοποιείται η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

2. Ο έλεγχος των στοιχείων διενεργείται ετησίως σε τυχαίο δείγμα, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλουν στοιχεία, σύμφωνα με την παρ. 1. Ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 21.»

Άρθρο 24

Παράβολο - Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 27 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί παραβόλων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στο

πρώτο εδάφιο: i) μετά από τη λέξη «υποβολή» προστίθενται οι λέξεις «αίτησης υπαγωγής», ii) οι λέξεις «ένα τοις χιλίοις (0,001%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ένα τοις χιλίοις (1%)», αβ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, β) στην παρ. 2, βα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «ένα τοις χιλίοις (0,001%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ένα τοις χιλίοις (1%)», ββ) στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «0,5 τοις χιλίοις (0,0005%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μηδέν κόμμα πέντε τοις χιλίοις (0,5%)», βγ) το υφιστάμενο πέμπτο εδάφιο αντικαθίσταται, βδ) προστίθεται έκτο εδάφιο, γ) στην παρ. 3, γα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «0,7 τοις χιλίοις (0,0007%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μηδέν κόμμα επτά τοις χιλίοις (0,7%)», γβ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, δ) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 27 διαμορφώνεται ως εξής:

**«Άρθρο 27
Παράβολα**

1. Κατά την υποβολή αίτησης υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο ένα τοις χιλίοις (1%) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ. Για το καθεστώς ενίσχυσης «Κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία» δεν απαιτείται η υποβολή παραβόλου.

2. Κατά τον έλεγχο υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο ένα τοις χιλίοις (1%) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ.

Ειδικώς κατά τον έλεγχο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο μηδέν κόμμα πέντε τοις χιλίοις (0,5%) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ. Για το καθεστώς ενίσχυσης «Κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία» δεν απαιτείται η υποβολή παραβόλου.

Αν ο έλεγχος διενεργείται από όργανο της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 120, ορκωτούς ελεγκτές ή ελεγκτική εταιρεία, δεν απαιτείται παράβολο.

3. Για την υποβολή αιτημάτων τροποποιήσεων της παρ. 1 του άρθρου 22 απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο μηδέν κόμμα επτά τοις χιλίοις (0,7%) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ. Για το καθεστώς ενίσχυσης «Κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία» δεν απαιτείται η υποβολή παραβόλου.

4. Τα παράβολα δεν επιστρέφονται.»

Άρθρο 25

Ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής - Κυρώσεις - Τροποποίηση παρ. 1 και 4 άρθρου 28 ν. 4887/2022

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ανάκλησης αποφάσεων υπαγωγής και κυρώσεων επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «των υποπερ. γβ', γγ', γδ', γε', γστ' και γι'» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των υποπερ. γβ', γγ', γδ' και γε'», β) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε περιπτώσεις παραβάσεων των υποπερ. γβ', γγ', γδ' και γε' της περ. γ' του άρθρου 25, ή εν γένει παραβάσεων των όρων συμβατότητας με τον Γ.Α.Κ., ανακαλείται από το αρμόδιο όργανο της παρ. 3 του άρθρου 17 η απόφαση υπαγωγής και ανακτάται, με τη διαδικασία είσπραξης δημόσιων εσόδων, το σύνολο της ενίσχυσης, προσαυξημένο κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή. Οι κυρώσεις σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης της υπο-

περ. γι' της περ. γ' του άρθρου 25, μόνο αν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έχει αιτηθεί την επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 9. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 4887/2022, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. α) μετά από τη λέξη «επιστρέφεται» προστίθενται οι λέξεις «προσαυξημένη κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%)», β) στην περ. β) μετά από τη λέξη «ενίσχυσης» προστίθενται οι λέξεις «προσαυξημένη κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%)» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Αν διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, ή ότι έχουν αποσιωπηθεί στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στο παρόν, ή θα οδηγούσε στο να υπαχθεί με όρους διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση υπαγωγής:

α. Εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και η χορηγηθείσα ενίσχυση επιστρέφεται, προσαυξημένη κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%),

β. εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, επιστρέφεται το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης, προσαυξημένη κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).»

ΜΕΡΟΣ Β'

ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 26

Καθορισμός ποσών ενισχύσεων στα επιμέρους καθεστώτα - Τροποποίηση άρθρου 29 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 29 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί καθορισμού ποσών ενισχύσεων στα επιμέρους καθεστώτα, επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, αα) οι λέξεις «Ειδικά το καθεστώς του Υποκεφαλαίου Δ' «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» δύνανται να προκηρύσσεται» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Τα καθεστώτα των Υποκεφαλαίων Α' έως ΙΓ', δύνανται να προκηρύσσονται», αβ) οι λέξεις «με διαφοροποιήσεις σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 30 και το άρθρο 55,» διαγράφονται, β) στο τέλος της παρ. 2 προστίθενται οι λέξεις «, καθώς και η πρόβλεψη της παρ. 2α του άρθρου 1 του Γ.Α.Κ.», γ) η παρ. 3 αντικαθίσταται, δ) στην παρ. 4, δα) η λέξη «εφαρμογής» αντικαθίσταται από τη λέξη «υποδοχής», δβ) οι λέξεις «και κατά μέγεθος επιχείρησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με στόχο τη μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων», και το άρθρο 29 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 29

Καθορισμός ποσών ενισχύσεων στα επιμέρους καθεστώτα

«1. Θεσπίζονται καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων κατά τα προβλεπόμενα στα Υποκεφάλαια Α'-Ι Γ' του Κεφαλαίου Β' του παρόντος Μέρους, τα οποία προκηρύσσονται ετησίως, σύμφωνα με το άρθρο 30. Τα καθεστώτα των Υποκεφαλαίων Α' έως ΙΓ', δύνανται να προκηρύσσονται με τη μορφή δύο (2) ή περισσότερων διακριτών καθεστώτων ενίσχυσης, υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά (L 187).

2. Για την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων στα καθεστώτα

ενισχύσεων έχουν εφαρμογή τα όρια κοινοποίησης της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ., καθώς και η πρόβλεψη της παρ. 2α του άρθρου 1 του Γ.Α.Κ..

3.α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ετησίως το μέγιστο ποσό κατά είδος ενίσχυσης των περ. α), β), γ), δ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 9 που δύναται να χορηγηθεί ανά καθεστώς, με την επιφύλαξη του άρθρου 50Α. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ως άνω ποσά, έως το προβλεπόμενο στον Γ.Α.Κ. όριο, ανά καθεστώς, καθώς και η προέλευση των πόρων με την επιφύλαξη του άρθρου 50Α.

β) Σε περίπτωση που οι πόροι προέρχονται από διαρθρωτικά ταμεία, η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Γ.Δ.ΑΝ.Ν.Α.Ξ.Ε.) της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης δύναται να ασκεί αρμοδιότητες Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης σε εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 4914/2022 (Α' 61), περί ενδιάμεσων φορέων.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης κατανομούνται τα ποσά της παρ. 3 μεταξύ των αρμόδιων φορέων υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17 με γνώμονα τη δίκαιη και αναλογική κατανομή τους κατά Περιφέρεια με στόχο τη μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων.»

Άρθρο 27

Προκήρυξη καθεστώτων - Τροποποίηση άρθρου 30 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 30 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί προκήρυξης καθεστώτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2, βα) στην περ. ε) η λέξη «εφαρμογής» αντικαθίσταται από τη λέξη «υποδοχής», ββ) η περ. η) αντικαθίσταται, γ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 οι λέξεις «της παρ. 1 του άρθρου 29» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 29», δ) η παρ. 4 αντικαθίσταται, ε) οι παρ. 5 και 6 καταργούνται, στ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 7 μετά από τις λέξεις «προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ),» προστίθενται οι λέξεις «οι οποίες δεν δραστηριοποιούνται στους εξαιρούμενους κατά το άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 τομείς,» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 30 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 30

Προκήρυξη καθεστώτων

1. Η προκήρυξη εκάστου καθεστώτος εκδίδεται το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο κάθε έτους. Τα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος προκηρύσσονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.

2. Η απόφαση προκήρυξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

- τον στόχο του καθεστώτος,
- τη διάρκεια του καθεστώτος και των κύκλων υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής,
- τον συνολικό προϋπολογισμό του καθεστώτος και την προέλευση της δημόσιας χρηματοδότησης για κάθε κύκλο υποβολής,
- το είδος των επενδυτικών σχεδίων, τη μορφή, το ποσοστό και το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων, για τα οποία δύναται να παρέχεται η επιλογή, με πρόταση των φορέων των επενδυτικών σχεδίων, της διαφοροποίησης των ποσοστών ενίσχυσης, που συναρτάται με τη βαθμολογία των κριτηρίων αξιολόγησης του άρθρου 18, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης των επενδυτικών σχεδίων, ανάλογα με το είδος της χορηγούμενης ενίσχυσης,
- τους αρμόδιους φορείς υποδοχής του καθεστώτος ενίσχυσης,

στ. τις προϋποθέσεις, τις προδιαγραφές, τους πρόσθετους όρους και τους περιορισμούς για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων, που δύναται να αναπτύσσονται σε διαφορετικές περιοχές, στο καθεστώς,

ζ. τα είδη, το ποσοστό ενίσχυσης και τους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών, όπου αυτό απαιτείται,

η. τα κριτήρια αξιολόγησης, τους συντελεστές βαρύτητας, καθώς και την ελάχιστη βαθμολογία που απαιτείται να λάβει το επενδυτικό σχέδιο προκειμένου να είναι επιλέξιμο. Δύναται να προβλέπεται βαθμολογική ενίσχυση (bonus) σε επενδυτικά σχέδια για τα οποία το αιτούμενο ποσοστό ενίσχυσης είναι μικρότερο από το ποσοστό που ορίζεται με την απόφαση προκήρυξης καθεστώτος,

θ. τα δικαιολογητικά για την υποβολή των αιτήσεων υπαγωγής και τροποποίησης της απόφασης υπαγωγής,

ι. τα δικαιολογητικά για την υποβολή αιτημάτων τακτικού ελέγχου,

ια. τα δικαιολογητικά για την υποβολή αίτησης για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων,

ιβ. τους όρους και τις προϋποθέσεις για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης,

ιγ. το ύψος του παραβόλου για την υποβολή αιτήσεων υπαγωγής, αιτημάτων τροποποίησης των αποφάσεων υπαγωγής, καθώς και ελέγχου επενδυτικών σχεδίων,

ιδ. τις υποχρεώσεις των ενισχυόμενων φορέων, τόσο κατά το στάδιο πραγματοποίησης του σχεδίου, όσο και μετά από την ολοκλήρωσή του,

ιε. άλλους όρους που προβλέπονται στις διατάξεις των καθεστώτων ενίσχυσης.

3. Η απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος ενίσχυσης συνιστά αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής ενάριθμου έργου στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Το ποσό ενίσχυσης της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του μισθολογικού κόστους, όπως ορίζεται με την κοινή απόφαση της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 29, αποτελεί τον προϋπολογισμό του ενάριθμου έργου.

4. Επενδυτικά σχέδια του παρόντος δύναται να συγχρηματοδοτηθούν από επιχειρησιακά προγράμματα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.) της περιόδου 2021-2027, με την επιφύλαξη των ειδικών θεσμικών πλαισίων που τα διέπουν, και οι αποφάσεις ένταξης των εν λόγω πράξεων συνιστούν αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής σε συλλογικές αποφάσεις του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

5. Καταργείται.

6. Καταργείται.

7. Στην απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων «αgroδιατροφή- πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων-αλιεία-υδατοκαλλιέργεια», «μεταποίηση-εφοδιαστική αλυσίδα» και «επιχειρηματικότητα 360ο», δύναται να περιλαμβάνονται και επενδυτικά σχέδια με δαπάνες ενισχύσεων προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες δεν δραστηριοποιούνται στους εξαιρούμενους κατά το άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 τομείς, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 187/1).

Τα επενδυτικά σχέδια αυτά υποβάλλονται στις μη επιλέξιμες για περιφερειακή ενίσχυση περιοχές, πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 16, εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 6, 8, 9 και 12 και δύναται να συμπληρώνονται με πρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 των άρθρων 67, 74 και 113, κατ' αντιστοιχία του κάθε οικείου καθεστώτος και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στο Παράρτημα Β'.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β'
ΜΕΡΟΥΣ Β'
Ν. 4887/2022

Άρθρο 28
Τροποποίηση των καθεστώτων με τίτλο «ΨΗΦΙΑΚΟΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» και «ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» με σύσταση νέου καθεστώτος,
μετά από συγχώνευση αυτών, με τίτλο «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ» - Αντικατάσταση τίτλου
Υποκεφαλαίου Α' Κεφαλαίου Β'
Μέρους Β' ν. 4887/2022

Ο τίτλος του Υποκεφαλαίου Α', περί ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού επιχειρήσεων, του Κεφαλαίου Β', περί σύστασης καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων, του Μέρους Β', περί θεσμικού πλαισίου σύστασης καθεστώτων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων του ν. 4887/2022 (Α' 16), αντικαθίσταται ως εξής:

«ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ».

Άρθρο 29
Σκοπός - Αντικατάσταση άρθρου 31 ν. 4887/2022

Το άρθρο 31 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί σκοπού, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 31
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων στους τομείς της τεχνολογίας, της βιοτεχνολογίας, της χρήσης νέων τεχνολογιών στη βιομηχανία με ταυτόχρονη αναβάθμιση των σχετικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, της έρευνας, της ανάπτυξης και της εφαρμογής ιδεών και τεχνολογιών, που βελτιώνουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και καθιστούν την παραγωγή αποδοτικότερη.»

Άρθρο 30
Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση
παρ. 1 άρθρου 32 ν. 4887/2022

Στην παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων, οι λέξεις «την εισαγωγή νέων ψηφιακών λειτουργιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την έρευνα, την ανάπτυξη και την εφαρμογή ιδεών και τεχνολογιών που βελτιώνουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και καθιστούν την παραγωγή αποδοτικότερη, την εισαγωγή νέων τεχνολογικά αναβαθμισμένων λειτουργιών» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Α' υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, που έχουν ως αντικείμενο την τεχνολογική αναβάθμιση υφιστάμενων μονάδων, την έρευνα, την ανάπτυξη και την εφαρμογή ιδεών και τεχνολογιών που βελτιώνουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και καθιστούν την παραγωγή αποδοτικότερη, την εισαγωγή νέων τεχνολογικά αναβαθμισμένων λειτουργιών και διαδικασιών και τον συνδυασμό μεθόδων παραγωγής με σύγχρονη τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών.»

Άρθρο 31
Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2
και 3 άρθρου 33 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 33 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2: αα) στην περ. δ) μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται

οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», αβ) στην περ. ε) οι λέξεις «για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», αγ) η περ. ζ) αντικαθίσταται, αδ) προστίθενται περ. θ) και ι), β) στην παρ. 3, βα) στην περ. α) οι λέξεις «έως 29» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 30», ββ) στην περ. β) οι λέξεις «έως 40» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 41 από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α», βγ) στην περ. δ) οι λέξεις «έως 20» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 19δ», και οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για καινοτομία στις ΜμΕ της παρ. 4,

γ. τις δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5,

δ. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

ε. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,

στ. τις δαπάνες για τη συμπαράγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της παρ. 8, και την παραγωγή ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές της παρ. 9,

ζ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προστασία στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 του Παραρτήματος Β'.

θ. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,

ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β'.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 32, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

α. δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25 έως 30 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

β. δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 41, από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

γ. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

δ. δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 19δ του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

ε. οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.»

Άρθρο 32
Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων -
Τροποποίηση άρθρου 34 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 34 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, πριν από τις λέξεις «μεγάλες

επιχειρήσεις» διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», β), στην παρ. 2 βα) στην περ. α', i) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β', i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 6: γα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις και ο αριθμός «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις και τον αριθμό «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.», γβ) στο τέλος του δεύτερου εδαφίου προστίθενται οι λέξεις «, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και μετά από λεκτικές βελτιώσεις το άρθρο 34 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 34

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 32 ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 33 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 32 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 32 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 33

Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 36 ν. 4887/2022

Το άρθρο 36 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 36

Υπηρεσίες υποβολής αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αιτήσεων.»

Άρθρο 34

Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος - Τροποποίηση άρθρου 37 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 37 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί εξουσιοδότησης προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος, οι λέξεις «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού» και το άρθρο 37 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 37

Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται το ειδικό πλαίσιο, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και περιορισμοί για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο παρόν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

**ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β'
ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022**

Άρθρο 35

**Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3
άρθρου 40 ν. 4887/2022**

Στο άρθρο 40 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2: αα) στην περ. β) μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», αβ) στην περ. δ) οι λέξεις «για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.», αγ) στην περ. ε) οι λέξεις «για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», αδ) προστίθεται περ. η), β) στην παρ. 3, βα) στην περ. α) οι λέξεις «στα άρθρα 25, 26, 28 και 29» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα άρθρα 25, 25α έως 25ε, 26, 26α, 28, 29 και 30», ββ) στην περ. β) οι λέξεις «έως 40» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 41 από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α», βγ) στην περ. ε) οι λέξεις «έως 20» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 19δ», και οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο

7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

γ. τις δαπάνες για τη συμπαράγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8 και την Παραγωγή Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές της παρ. 9,

δ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

ε. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12, στ. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,

ζ. τις δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος της παρ. 6.

η. τις δαπάνες για βελτίωση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 39, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

α. δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25, 25α έως 25ε, 26, 26α, 28, 29 και 30 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

β. δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 41, από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

γ. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

δ. δαπάνες για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β',

ε. δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 19δ του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

στ. οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.»

Άρθρο 36

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 41 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 41 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, πριν από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», β) στην παρ. 2: βα) στην περ. α': i) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β': i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 6: γα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.», γβ) στο τέλος του δεύτερου εδαφίου προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 41 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 41

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 39 ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 40 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 39 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 39 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 37

Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 43 ν. 4887/2022

Το άρθρο 43 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 43

Υπηρεσίες υποβολής αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αιτήσεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Γ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ
Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 38
Αντικατάσταση καθεστώτος με τίτλο
«ΝΕΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ» και σύσταση νέου καθεστώτος
με τίτλο «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ» - Αντικατάσταση τίτλου
Υποκεφαλαίου Γ' Κεφαλαίου Β'
Μέρους Β' ν. 4887/2022

Ο τίτλος του Υποκεφαλαίου Γ', περί νέου επιχειρείν, του Κεφαλαίου Β', περί σύστασης καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων, του Μέρους Β', περί θεσμικού πλαισίου σύστασης καθεστώτων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων του ν. 4887/2022 (Α' 16), αντικαθίσταται ως εξής:

«ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ»

Άρθρο 39
Σκοπός - Τροποποίηση άρθρου 45 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 45 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί σκοπού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από τη λέξη «ενίσχυση» διαγράφεται η λέξη «νέων», β) οι λέξεις «σε συγκεκριμένους κλάδους» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στους κλάδους εκείνους της οικονομίας, οι οποίοι μπορούν να τύχουν ενίσχυσης συμβατής με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης», γ) οι λέξεις «και πραγματοποίησης ερευνητικών δραστηριοτήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή περαιτέρω ανάπτυξης υφιστάμενων επιχειρήσεων» και το άρθρο 45 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 45
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στους κλάδους εκείνους της οικονομίας, οι οποίοι μπορούν να τύχουν ενίσχυσης συμβατής με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η κάλυψη δαπανών σύστασης των εταιρειών ή περαιτέρω ανάπτυξης υφιστάμενων επιχειρήσεων, καθώς και δαπανών υλοποίησης αρχικών επενδύσεων.»

Άρθρο 40
Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Αντικατάσταση
παρ. 1 άρθρου 46 ν. 4887/2022

Η παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Γ', περί κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας, υπάγονται επενδυτικά σχέδια επιχειρηματικότητας που αναπτύσσονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως, άτομα με αναπηρία και μακροχρόνια άνεργοι. Τα είδη των επενδύσεων και οι όροι που τις διέπουν, περιγράφονται αναλυτικά στην προκήρυξη του καθεστώτος ενίσχυσης.»

Άρθρο 41
Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3
άρθρου 47 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 47 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) στην περ. δ) μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», αβ) η περ. ε) καταργείται, αγ) στην περ. η) οι λέξεις «και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και/ή τηλεψύξης», αδ) στην περ. θ) οι λέξεις «για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της», αε) στην περ. ι), οι λέξεις «για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», αστ) προστίθεται περ. ιβ), β) στην παρ. 3, βα) στην περ. β) οι λέξεις «έως 20» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 19δ», ββ) στην περ. δ) οι λέξεις «έως 40» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 39, από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α, 41», και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Στα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια παρέχεται και η δυνατότητα ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

- α) τις δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜμΕ της παρ. 1,
- β) τις δαπάνες εκκίνησης για υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις της παρ. 2,
- γ) τις δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ της παρ. 4,
- δ) τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,
- ε) Καταργείται,
- ζ) τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
- η) τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,
- θ) τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,
- ι) τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,
- ια) τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 του Παραρτήματος Β' και
- ιβ) τις δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 46 οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

- α) δαπάνες ενισχύσεων για πρόσβαση ΜμΕ σε χρηματοδότηση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 22 του Τμήματος 3 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- β) δαπάνες επενδυτικών ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 19δ του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- γ) δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25, 26, 28 και 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- δ) δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 39, από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α, 41, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- ε) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ.

2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των ως άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.»

Άρθρο 42

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 48 ν. 4887/2022

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 48 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, οι λέξεις «πέντε εκατομμυρίων (5.000.000)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τριών εκατομμυρίων (3.000.000)» και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 46 χορηγούνται ενισχύσεις μέχρι του ποσού του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.»

Άρθρο 43

Δικαιούχοι - Αντικατάσταση άρθρου 49 ν. 4887/2022

Το άρθρο 49 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί δικαιούχων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 49
Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος είναι οι υφιστάμενες και υπό σύσταση μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνο φυσικά πρόσωπα.»

Άρθρο 44

Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 50 ν. 4887/2022

Το άρθρο 50 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 50
Υπηρεσίες υποβολής αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αιτήσεων.»

Άρθρο 45

Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος - Προσθήκη άρθρου 50Α στον ν. 4887/2022

Στον ν. 4887/2022 (Α' 16) προστίθεται άρθρο 50Α ως εξής:

«Άρθρο 50Α
Εξουσιοδότηση προς καθορισμό
ειδικού πλαισίου καθεστώτος

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας καθορίζεται ετησίως το μέγιστο ποσό κατά είδος ενίσχυσης των περ. α), β), γ), δ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 9, περί ειδών ενισχύσεων, που δύναται να χορηγηθεί στο παρόν καθεστώς. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ως άνω ποσά, έως το προβλεπόμενο στον Γ.Α.Κ. όριο, στο παρόν καθεστώς, καθώς και η προέλευση των πόρων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας καθορίζονται οι ειδικοί όροι και οι προϋποθέσεις των ενισχύσεων του παρόντος καθεστώτος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Δ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 46

Κατάργηση καθεστώτος με τίτλο «ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ» και σύσταση νέου καθεστώτος με τίτλο «ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ» - Αντικατάσταση τίτλου Υποκεφαλαίου Δ' Κεφαλαίου Β' Μέρους Β' ν. 4887/2022

Ο τίτλος του Υποκεφαλαίου Δ', περί δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης, του Κεφαλαίου Β', περί σύστασης καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων, του Μέρους Β' περί θεσμικού πλαισίου σύστασης καθεστώτων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων του ν. 4887/2022 (Α' 16) αντικαθίσταται ως εξής:

«ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ»

Άρθρο 47

Σκοπός - Αντικατάσταση άρθρου 51 ν. 4887/2022

Το άρθρο 51 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί σκοπού, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 51
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις περιοχές της χώρας οι οποίες αντιμετωπίζουν σημαντικά οικονομικά και δημογραφικά προβλήματα, όπως οι:

α) παραμεθόριες περιφερειακές ενότητες ευρισκόμενες στα βόρεια σύνορα της χώρας,

β) περιοχές που το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) ανέρχεται στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ετήσιου ή εντοπίζεται πληθυσμιακή συρρίκνωση λόγω των δυσμενών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών, ή

γ) οι Ζώνες Απολιγνιτοποίησης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020 (Α' 245).

Επίσης, δύναται να ενισχύονται περιοχές οι οποίες έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές. Στόχος είναι να δοθεί η δυνατότητα στις περιοχές αυτές να πετύχουν ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη και να συγκλίνουν με τον μέσο όρο της χώρας.

Το ανωτέρω ποσοστό του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ετήσιου Α.Ε.Π., δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.»

Άρθρο 48

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 52 ν. 4887/2022

Στην παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το εισαγωγικό εδάφιο αντικαθίσταται, β) στην περ. α): β) α) οι λέξεις «επενδύσεις σε ΜΜΕ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «επενδύσεις από μεγάλες και ΜμΕ επιχειρήσεις», β) η λέξη «μετατροπή» αντικαθίσταται από τις λέξεις «οικονομική μεγέθυνση», γ) οι περ. γ), δ), ε) και στ) καταργούνται, δ) στην περ. ζ), οι λέξεις «και της μείωσης αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημιουργίας αποβλήτων» και η παρ. 1 του άρθρου 52 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Δ', περί καθεστώτος περιοχών ειδικής ενίσχυσης, υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, τα οποία υλοποιούνται στις περιοχές που ορίζονται στην προκήρυξη. Ενδεικτικά:

(α) παραγωγικές επενδύσεις από μεγάλες και ΜμΕ επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφο-

ροποίηση, εκσυγχρονισμό και οικονομική μεγέθυνση,

(β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων που οδηγούν στη δημιουργία θέσεων εργασίας,

(γ) Καταργείται,

(δ) Καταργείται,

(ε) Καταργείται,

(στ) Καταργείται,

(ζ) επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης.»

Άρθρο 49

Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 53 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 53 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) στην περ. δ) μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», αβ) στην περ. ε) οι λέξεις «για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», αγ) στην περ. ζ) οι λέξεις «για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της», αε) προστίθεται περ. θ), β) στην παρ. 3, βα) στην περ. β) η λέξη και ο αριθμός «έως 40» αντικαθίσταται από τις λέξεις «έως 41, από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α», ββ) στην περ. δ), η λέξη και ο αριθμός «έως 20» αντικαθίστανται από τη λέξη και τον αριθμό «έως 19δ», και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Στα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια παρέχεται και η δυνατότητα ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. δαπάνες για καινοτομία στις ΜμΕ της παρ. 4,

γ. δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5,

δ. δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

ε. δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,

στ. δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8, και την παραγωγή ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές της παρ. 9,

ζ. δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

η. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 του Παραρτήματος Β' και

θ. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 52 οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

α) δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25 έως 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

β) δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 41, από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

γ) δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

δ) δαπάνες για ενισχύσεις προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 19δ του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

ε) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των ως άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.»

Άρθρο 50

Ένταση ενισχύσεων στις επιχορηγήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 54 ν. 4887/2022

Το άρθρο 54 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 54

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα:

α) Της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 9, περί ειδών ενισχύσεων. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης,

β) το κίνητρο της ταχείας αδειοδότησης της παρ. 3 του άρθρου 9.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται ως εξής:

α) Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, δύναται να χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

β) Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 δύναται να χορηγούνται έως το ανώτατο όριο του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

γ) Για τα επενδυτικά σχέδια σε νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 53, περί επιλέξιμων δαπανών, παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β' αυτού.

4. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 53 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

5. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 52, περί υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων, οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 51

Δικαιούχοι - Αντικατάσταση άρθρου 55 ν. 4887/2022

Το άρθρο 55 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί δικαιούχων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 55
Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος του Υποκεφαλαίου Δ', περί καθεστώτος περιοχών ειδικής ενίσχυσης, είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13, περί δικαιούχων και εξαιρουμένων ενισχύσεων.»

Άρθρο 52
Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων -
Αντικατάσταση τίτλου και παρ. 1, κατάργηση παρ. 2
άρθρου 56 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 56 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος και η παρ. 1 αντικαθίστανται, β) η παρ. 2 καταργείται, και το άρθρο 56 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 56
Υποβολής αιτήσεων

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αίτησης.
2. Καταργείται.
3. Καταργήθηκε.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΑΛΙΕΙΑ -
ΥΔΑΤΟΚΑΜΙΛΙΕΡΓΕΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β'
ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 53
Εξειδίκευση των επιλέξιμων δαπανών -
Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 67 ν. 4887/2022

Στη παρ. 2 του άρθρου 67 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β' μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», β) στην περ. ε' οι λέξεις «τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης», γ) στην περ. στ' οι λέξεις «για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της», δ) στην περ. ζ' οι λέξεις «για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», ε) προστίθεται περ. ια' και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 2 του άρθρου 67 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

- α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) της παρ. 1,
- β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,
- γ. τις δαπάνες για τη συμπαράγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της παρ. 8,
- δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
- ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τη-

λεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,

στ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

ζ. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12, η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13, θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14,

ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β' και

ια. τις δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.»

Άρθρο 54
Ένταση ενισχύσεων στις επιχορηγήσεις, αύξηση
ποσών ενισχύσεων - Τροποποίησης
άρθρου 68 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 68 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, πριν από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», β) στην παρ. 2, βα) στην περ. α': i) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β': i) διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 5, γα) οι λέξεις «τα δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ», γβ) μετά από τις λέξεις «μικρότερου ορίου των» προστίθεται η λέξη «απαλλακτικών», γγ) στο τέλος, προστίθενται οι λέξεις «ή τον Γ.Α.Κ.», δ) στην παρ. 6: δα) οι λέξεις «οι παρ. 2, 3 και 4» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι παρ. 2 και 4», δβ) οι λέξεις «Κανονισμούς (ΕΕ) 702/2014» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Κανονισμούς (ΕΕ) 2022/2472» και το άρθρο 68 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 68
Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, της παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου, εκτός της περ. γ' αυτού που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χο-

ρηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που:

α. Υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές: αα. ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

αβ. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

αγ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, και

αδ. Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.), εφόσον δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης,

αε. που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

β. Αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων, που έχουν παύσει τη λειτουργία τους, η δε αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας, η οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσει, καλύπτει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Υλοποιούνται σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 67 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερου ορίου των απαλλακτικών κανονισμών για την πρωτογενή γεωργική παραγωγή, την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια ή τον Γ.Α.Κ..

6. Κατ' εξαίρεση για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στους τομείς της γεωργίας, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, δεν εφαρμόζονται οι παρ. 2 και 4 και τα ανώτατα ποσοστά ενισχύσεων καθορίζονται με βάση το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως δε τους Κανονισμούς (ΕΕ) 2022/2472, 1388/2014, 1379/2013, υπό την επιφύλαξη του Γ.Α.Κ. 651/2014.»

Άρθρο 55

Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 70 ν. 4887/2022

Το άρθρο 70 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 70

Υπηρεσία υποβολής αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης, ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αίτησης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Σ'

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ -

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Σ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 56

Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 74 ν. 4887/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 74 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β' μετά τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», β) στην περ. ε' οι λέξεις «τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις

λέξεις «τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης», γ) στην περ. στ' οι λέξεις «για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της», δ) στην περ. ζ' οι λέξεις «για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», ε) προστίθεται περ. ια' και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,

δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,

ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,

στ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

ζ. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,

η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,

θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14,

ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β' και

ια. τις δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία».

Άρθρο 57

Ένταση ενισχύσεων στις επιχειρηρήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 75 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 75 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, πριν από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», β) στην παρ. 2, βα) στην περ. α', i) στο πρώτο εδάφιο, i) οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β: i) διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 5, γα) οι λέξεις «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ», γβ) στο τέλος, προστίθενται οι λέξεις «, με την επιφύλαξη μικρότερου ορίου κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 75 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 75

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης

σης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Το ποσοστό ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της υποπερ. (ββ) της περ. β' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της υποπερ. (ββ) της περ. β' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που:

α. Υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

αα. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συσιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

αβ. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

αγ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,

αδ. που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

β. Υλοποιούνται:

βα. σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.), εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.) και δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης,

ββ. σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

γ. Αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων, που έχουν παύσει τη λειτουργία τους. Η αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας, η οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσει, πρέπει να καλύπτει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 74 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερο ορίου κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 58

Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 77 ν. 4887/2022

Το άρθρο 77 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 77

Υποβολή αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση

Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17 περί υποβολής αιτήσεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Η' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 59

Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 80 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 80 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2: αα) στο τέλος της περ. β' διαγράφεται η λέξη «και», αβ) στο τέλος της περ. γ' προστίθεται η λέξη «και», αγ) προστίθεται περ. δ', β) στην περ. γ) της παρ. 3 η λέξη «20» αντικαθίστανται από τη λέξη «19δ», και οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,

γ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14 του Παραρτήματος Β' και

δ. τις δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.»

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 79 οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

α) Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, του άρθρου 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

β) δαπάνες για εργαζόμενους σε μειονεκτική θέση και εργαζόμενους με αναπηρία, των άρθρων 32 έως 35 του Τμήματος 6 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

γ) δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, των άρθρων 17 έως 19δ του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

δ) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.»

Άρθρο 60

Ένταση ενισχύσεων στις επιχειρηρήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 81 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 81 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, πριν από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», β) στην παρ. 2, βα) στην περ. α': i) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται με τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το» ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β', i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6, οι λέξεις «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επι-

φύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 81 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 81

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 79 ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

α. ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 80 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 79 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 79 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.»

Άρθρο 61

Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 83 v. 4887/2022

Το άρθρο 83 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 83

Υποβολή αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17.»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Θ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022**

Άρθρο 62

Διόρθωση παροράματος διάταξης για τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση περ. η) παρ. 1 άρθρου 85 v. 4887/2022

Στην περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 85 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων, μετά από τις λέξεις «με την επιφύλαξη της περ. ζ» διαγράφονται οι λέξεις «της παρ. 3» και η περ. η) της παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«η) ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας (condo hotels), όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014, υπό την προϋπόθεση ότι η μεταβίβαση ή η μακροχρόνια μίσθωση ενισχυόμενων τμημάτων αυτών λαμβάνει χώρα μετά από τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του φορέα της επένδυσης, με την επιφύλαξη της περ. ζ του άρθρου 25 του παρόντος.»

Άρθρο 63

Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 86 v. 4887/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 86 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β) μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», β) στην περ. ε) οι λέξεις «τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης», γ) στην περ. στ) οι λέξεις «για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της», δ) στην περ. ζ) οι λέξεις «για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», ε) προστίθεται περ. ια) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,

δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,

ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,

στ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

ζ. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,

η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,

θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14,

ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση

και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β' και

ια. τις δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.»

Άρθρο 64

Ένταση ενίσχυσης στις επιχορηγήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 87 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 87 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, πριν από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», β) στην παρ. 2, βα) στην περ. α', i) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται με τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β': i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 5, οι λέξεις «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 87 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 87

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1, χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται στα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε:

α. ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συσιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,

δ. κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα,

ε. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 86 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 65

Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 89 ν. 4887/2022

Το άρθρο 89 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 89

Υπηρεσία υποβολής αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Ξένων Άμεσων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αίτησης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ι' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 66

Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 93 ν. 4887/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 93 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β' μετά τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», β) στην περ. ε' οι λέξεις «τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης», γ) στην περ. στ' οι λέξεις «αποκατάστασης μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της», δ) στην περ. ζ', οι λέξεις «ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», ε) προστίθεται περ. ια' και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,

δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,

ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,

στ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

ζ. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12, η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,

θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14,

ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β' και

ια. τις δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.»

Άρθρο 67

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 94 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 94 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, πριν από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» διαγράφονται οι λέξεις «μεσαίες και», β) στην παρ. 2, βα) στην περ. α': i) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται στο», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β': i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 5, οι λέξεις «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 34 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 94

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται στα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε:

α. ορεινή περιοχή, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχή σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,

δ. κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα,

ε. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ.

2 του άρθρου 93 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβεί το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 68

Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 96 ν. 4887/2022

Το άρθρο 96 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 96

Υποβολή αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΑ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 69

Εξειδίκευση επιλέξιμων δαπανών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 100 ν. 4887/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β' μετά τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», β) στην περ. ε' οι λέξεις «τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης», γ) στην περ. στ' οι λέξεις «αποκατάστασης μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της,», δ) στην περ. ζ' οι λέξεις «ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», ε) προστίθεται περ. ιδ' και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,

δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,

ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,

στ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,

ζ. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,

- η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,
 θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14,
 ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β',
 ια. δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης της παρ. 3,
 ιβ. δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ της παρ. 4,
 ιγ. δαπάνες διαδικαστικής και οργανωτικής καινοτομίας για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5 του Παραρτήματος Β' και
 ιδ. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.»

Άρθρο 70

Ένταση ενισχύσεων στις επιχειρηρήσεις και αύξηση ποσών ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 101 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 101 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2, βα) στην περ. α': i) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται με τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β': i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 5: γα) οι λέξεις «να υπερβεί το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ πλην της περίπτωσης χορήγησης της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής που δεν μπορεί να υπερβεί» αντικαθίστανται από τη λέξη «να υπερβαίνει», γβ) στο τέλος προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.», και το άρθρο 101 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 101

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα:

α. Της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

β. Το κίνητρο της ταχείας αδειοδότησης της παρ. 3 του άρθρου 9.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται στα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε:

α. ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της

ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,

δ. κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα, ε. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 100 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.»

Άρθρο 71

Μεταβολή αρμόδιας υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 104 ν. 4887/2022

Το άρθρο 104 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 104

Υποβολή αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής στο παρόν καθεστώς επενδυτικών σχεδίων υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΞΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 72

Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 107 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 107 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) στην περ. δ) μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», αβ) στην περ. ζ) οι λέξεις «τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης», αγ) στην περ. η) οι λέξεις «ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», αδ) προστίθεται περ. ια), β) στην παρ. 3, βα) στην περ. β) οι λέξεις «έως 40» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 41 από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α», ββ) στην περ. ε) οι λέξεις «έως 20» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως 19δ», και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύνανται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

α. δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜμΕ της παρ. 1, β. δαπάνες που αφορούν στην καινοτομία στις ΜμΕ της παρ. 4,

γ. δαπάνες διαδικαστικής και οργανωτικής καινοτομίας για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5,

δ. δαπάνες μέτρων ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,

ε. δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,

στ. δαπάνες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,

ζ. δαπάνες εγκατάστασης αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,

η. δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,

θ. δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης της παρ. 13,

ι. δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β και

ια. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 106, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

α) δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25 έως 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

β) δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 41, από τα οποία εξαιρείται το άρθρο 38α, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

γ) δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

δ) δαπάνες για εργαζόμενους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και εργαζόμενους με αναπηρία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 32 έως 35 του Τμήματος 6 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

ε) δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 19δ του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

στ) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής της κάθε δαπάνης επί του συνολικού κόστους ενίσχυσης του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.»

Άρθρο 73

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 108 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 108 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 πριν από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, β) στην παρ. 2: βα) στην περ. α': i) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β): i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 6, γα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.», γβ) στο τέλος του δεύτερου εδαφίου, προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 108 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 108

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια των εν-

τάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

α. ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.

4. Το ποσοστό ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 107 παρέχονται στο ανώτερο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 106 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 106 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..»

Άρθρο 74

Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 110 ν. 4887/2022

Το άρθρο 110 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 110

Υπηρεσία υποβολής αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αιτήσεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ'

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360° - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΓ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Β' Ν. 4887/2022

Άρθρο 75

Επιλέξιμες δαπάνες - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 113 ν. 4887/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β) μετά από τις λέξεις «της παρ. 7» προστίθενται οι λέξεις «, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», β) στην περ. ε) οι λέξεις «τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης» αντικαθίστανται

από τις λέξεις «ηλεκθέρμανσης και/ή τηλεψύξης», γ) στην περ. στ) οι λέξεις «αποκατάστασης μολυσμένων χώρων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της», δ) στην περ. ζ) οι λέξεις «ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία», ε) προστίθεται περ. ια) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β':

- α. τις δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜμΕ της παρ. 1,
- β. τις δαπάνες μέτρων ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια,
- γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
- δ. τις δαπάνες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
- ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων ηλεκθέρμανσης και/ή τηλεψύξης της παρ. 10,
- στ. τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, της παρ. 11,
- ζ. τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12,
- η. τις δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης της παρ. 13,
- θ. τις δαπάνες συμμετοχής ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14,
- ι. τις δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 του Παραρτήματος Β' και
- ια. τις δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.»

Άρθρο 76

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 114 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 114 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί ειδών, έντασης και ποσών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, μετά από τις λέξεις «μεγάλες επιχειρήσεις» οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, β) στην παρ. 2: βα) στην περ. α': i) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «και μικρές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μικρές και μεσαίες», ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», iii) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «χορηγείται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγείται έως το», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. β': i) οι λέξεις «μεσαίες και» διαγράφονται, ii) οι λέξεις «χορηγούνται στο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χορηγούνται έως το», γ) στην παρ. 5 οι λέξεις και ο αριθμός «των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις και τον αριθμό «των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.» και το άρθρο 114 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 114

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεγάλες επιχει-

ρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Το ποσοστό ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. β' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. β' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που:

α. Υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές: αα ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενότητων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

αβ. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

αγ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, και

αδ. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

β. Υλοποιούνται σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 113 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερων ορίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.»

Άρθρο 77

Μεταβολή υπηρεσίας υποβολής αιτήσεων - Αντικατάσταση άρθρου 116 ν. 4887/2022

Το άρθρο 116 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί διαδικασίας αξιολόγησης, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 116

Υπηρεσία υποβολής αιτήσεων

Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή στους φορείς υποδοχής της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αιτήσεων.»

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' ΜΕΡΟΥΣ Γ' Ν. 4887/2022

Άρθρο 78

Μητρώα Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 117 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 117 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί μητρώων αξιολο-

λογητών επενδυτικών σχεδίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 μετά από τη λέξη «παρόντος» προστίθενται οι λέξεις «δύνανται να», β) στις παρ. 2 και 3 οι λέξεις «Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων» και το άρθρο 117 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 117

Μητρώα Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων

1. Για την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων του παρόντος δύνανται να αξιοποιούνται:

α. το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.), που προβλέπεται στο άρθρο 7 του π.δ. 33/ 2011 (Α' 83),

β. το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών - Λογιστών, που συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) που έχει την ευθύνη του ελέγχου της πλήρωσης των τυπικών προσόντων των μελών του, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/ 2017 (Α' 176) και διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης ποσού ενός εκατομμυρίου (1.000.000) τουλάχιστον ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) τουλάχιστον ευρώ ετησίως.

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές - Λογιστές, που διενεργούν αξιολόγηση σε επενδυτικά σχέδια, όπως ορίζεται στον παρόντα, εφαρμόζουν αναλογικά στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου τις διατάξεις περί απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών που ισχύουν για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158) και στον ν. 4449/2017. Οι Ορκωτοί Ελεγκτές - Λογιστές δεν δύνανται να διενεργούν αξιολόγηση σε επενδυτικό σχέδιο, εφόσον συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στην εκπόνηση του συγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου.

2. Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων μεριμνά για την κατάρτιση και επιμόρφωση των αξιολογητών και την περιοδική πιστοποίηση των δεξιοτήτων τους.

3. Για την εξειδίκευση των υποχρεώσεων των αξιολογητών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των συνεπειών που επιφέρει η μη συμμόρφωσή τους σε αυτές, εκδίδεται από τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Οδηγός Δεοντολογίας Αξιολογητών, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της.»

Άρθρο 79

Επιτροπές Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων - Αντικατάσταση άρθρου 118 ν. 4887/2022

Το άρθρο 118 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιτροπής αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 118

Επιτροπές Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων

Για την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων από Επιτροπή Αξιολόγησης του άρθρου 19, περί οργάνων και διαδικασίας αξιολόγησης, συστήνονται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Επιτροπές Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, που αποτελούνται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη. Στην απόφαση ορίζονται η σύνθεση, οι αρμοδιότητες και οι κανόνες λειτουργίας των Επιτροπών.

Τα μέλη των Επιτροπών δύνανται να προέρχονται από τους αρμόδιους φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αίτησης, συμπεριλαμβανομένων και των λοιπών Υπηρεσιών των Περιφερειών, της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων

και της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και από τα μέλη των Μητρώων Αξιολογητών του άρθρου 117, του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών και του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών.

Οι Επιτροπές, για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση του έργου τους, μπορούν να ορίζουν ειδικούς εισηγητές, οι οποίοι δεν είναι μέλη τους. Οι εισηγητές μπορεί να προέρχονται από τα Μητρώα Αξιολογητών του άρθρου 117 ή από τους φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17.

Η απόφαση συγκρότησης κάθε Επιτροπής εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο 80

Επιτροπές Ενστάσεων - Αντικατάσταση άρθρου 119 ν. 4887/2022

Το άρθρο 119 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιτροπής ενστάσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 119

Επιτροπές Ενστάσεων

1. Για την εξέταση ενστάσεων συστήνονται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Επιτροπές εξέτασης των ενστάσεων, που αποτελούνται από τρία (3) μέλη. Στην απόφαση ορίζονται η σύνθεση, οι αρμοδιότητες και οι κανόνες λειτουργίας των Επιτροπών. Τα μέλη των Επιτροπών προέρχονται από τους αρμόδιους φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17, περί υποβολής αιτήσεων. Οι Επιτροπές αποφαινόμενες εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

2. Οι όροι και η διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων από τις Επιτροπές Ενστάσεων ορίζονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης.»

Άρθρο 81

Όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων - Τροποποίηση άρθρου 120 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 120 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί οργάνων ελέγχου επενδυτικών σχεδίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) στο εισαγωγικό εδάφιο, οι λέξεις «πραγματοποιείται από» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 21, από», αβ) η περ. α' και το δεύτερο εδάφιο αντικαθίστανται, αγ) στην περ. β', πριν από τις λέξεις «του πενήντα τοις εκατό (50%)» προστίθενται οι λέξεις «του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) ή», β) προστίθενται περ. γ' και δ', γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2, μετά από τις λέξεις «σύμφωνα με την ως άνω διαδικασία» προστίθενται οι λέξεις «της περ. β' της παρ. 1», δ) στην παρ. 4 οι λέξεις «Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων» και το άρθρο 120 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 120

Όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων

1. Η διενέργεια των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στον παρόντα και στους νόμους 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8) και 3299/2004 (Α' 261) πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 21 από:

α. Τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011 (Α' 83). Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης συστήνονται όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο αριθμός των μελών τους, που δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρία (3) και η ιδιότητά τους, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της ελεγχόμενης επένδυσης, και ανάλογα με το είδος του ελέγχου, οι αρμοδιότητές τους, το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται να διενεργήσουν τον έλεγχο και να παραδώσουν την έκθεσή τους, καθώς και κάθε

άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ορίζεται η συγκρότηση οργάνων ελέγχου από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011.

β. Ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατ' επιλογή του φορέα. Στην περίπτωση αυτή, υποβάλλεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν) έκθεση ελέγχου περί πιστοποίησης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) ή του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του επενδυτικού έργου ή της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, υπογεγραμμένη από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που είναι εγγεγραμμένος/ή στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 176) και διαθέτει ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης ποσού ενός εκατομμυρίου (1.000.000) τουλάχιστον ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) τουλάχιστον ευρώ ετησίως. Με αυτήν συνοψίζονται η έκθεση ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4449/2017, υπογεγραμμένη από τον ως άνω ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή την ελεγκτική εταιρεία και σχετική βεβαίωση υλοποίησης από πολιτικό μηχανικό μέλος του Ε.Μ.Π.Ε., καθώς και, όπου απαιτείται από το είδος και τους όρους υπαγωγής της επένδυσης, από μηχανικό κατάλληλης ειδικότητας ή και λογιστή - φοροτεχνικό Α' τάξης για τις οικονομικές καταστάσεις ή γεωτεχνικό, μέλος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.) για το καθεστώς «Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια» ή άλλης επαγγελματικής ειδικότητας πρόσωπο, άπαντες μέλη του Ε.Μ.Π.Ε..

Η διενέργεια ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, όπως ορίζεται στην παρούσα, θεωρείται υποχρεωτικός έλεγχος. Οι ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες που διενεργούν έλεγχο σε επενδυτικά σχέδια, όπως ορίζεται στον παρόντα, εφαρμόζουν αναλογικά στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου τις διατάξεις περί απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών που ισχύουν για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και στον ν. 4449/2017. Πέραν των ανωτέρω, απαγορεύεται να διενεργούν έλεγχο σε επενδυτικά σχέδια, όπως ορίζεται στον παρόντα, ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, οι οποίοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στην εκπόνηση των εν λόγω επενδυτικών σχεδίων.

γ. Στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης συστήνονται και συγκροτούνται όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο αριθμός των μελών τους, που δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρία (3) και η ιδιότητά τους, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της ελεγχόμενης επένδυσης και το είδος του ελέγχου, οι αρμοδιότητές τους, το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται να διενεργήσουν τον έλεγχο και να παραδώσουν την έκθεσή τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

δ. Στελέχη του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) για επενδυτικά σχέδια ύψους μικρότερου ή ίσου των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ορίζεται η διαδικασία ελέγχου από τον ΕΦΕΠΑΕ για επενδυτικά σχέδια ύψους μικρότερου ή ίσου των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ.

2. Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, σύμφωνα με την ως άνω διαδικασία της περ. β' της παρ. 1, υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων, που διενεργείται από τριμελή επιτροπή, η οποία ορίζεται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17, αποτελούμενη από: α) έναν (1) υπάλληλο της αρμόδιας Υπηρεσίας, β) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και είναι μέλος

του Ε.Μ.Π.Ε. και δ) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας και είναι μέλος του Ε.Μ.Π.Ε. Το πόρισμα της τριμελούς επιτροπής κοινοποιείται στην αρμόδια Υπηρεσία.

Αν κατά τον ως άνω δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστωθούν αποκλίσεις και ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση με όσα έχουν αναρτηθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν), επιβάλλονται κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 28.

3. Αν από τον δειγματοληπτικό έλεγχο της παρούσας διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις των διατάξεων ως προς την πληρότητα της έκθεσης ελέγχου του άρθρου 32 του ν. 4449/2017 του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ως προς την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας, η υπόθεση διαβιβάζεται στην Ε.Λ.Τ.Ε. για περαιτέρω έλεγχο και για επιβολή των κυρώσεων της παρ. 10 του άρθρου 35 του ν. 4449/2017.

4. Για την εξειδίκευση των υποχρεώσεων των ελεγκτών του Ε.Μ.Π.Ε. κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των συνεπειών που επιφέρει η μη συμμόρφωσή τους σε αυτές, εκδίδεται Οδηγός Δεοντολογίας Ελεγκτών από τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της αρμόδιας Διεύθυνσης.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στους νόμους 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 21 του παρόντος για τη διενέργεια των ελέγχων τους. Για τα επενδυτικά σχέδια του πρώτου εδαφίου, οι φορείς των οποίων υποβάλλουν αίτημα έως τις 31.8.2023 για την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου, εφαρμόζεται η παρ. 11 του άρθρου 16 του ν. 4399/2016.»

Άρθρο 82

Διαχείριση Μητρώων Ελέγχου και Αξιολόγησης - Τροποποίηση άρθρου 121 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 121 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί Επιτροπής Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών, ο τίτλος αντικαθίσταται και επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) προστίθεται παρ. 1Α, γ) στην παρ. 2 οι λέξεις «Η Επιτροπή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης», δ) η παρ. 3 καταργείται και το άρθρο 121 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 121

Διαχείριση Μητρώων Ελέγχου και Αξιολόγησης

1. Το Τμήμα Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων της Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης ασκεί, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17, τις εξής αρμοδιότητες:

α. εξετάζει τις αιτήσεις των υποψήφιων αξιολογητών και εισηγείται σχετικά στο αρμόδιο όργανο, με απόφαση του οποίου εγγράφονται στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.),

β. παρακολουθεί τη συμμόρφωση των εγγεγραμμένων στο Ε.Μ.Π.Α., καθώς και την ορθή εφαρμογή εκ μέρους τους του κανονιστικού πλαισίου,

γ. μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις προς τους εγγεγραμμένους στο Ε.Μ.Π.Α., να επιβάλλει την προσωρινή τους παύση, καθώς και να εισηγείται προς το αρμόδιο όργανο την οριστική διαγραφή τους, όταν διαπιστώνεται πλημμελής ή εκπρόθεσμη εκπλήρωση των καθηκόντων τους,

δ. διενεργεί ελέγχους στις εκθέσεις αξιολόγησης που υποβάλλουν οι εγγεγραμμένοι στο Ε.Μ.Π.Α.,

ε. συντάσσει Οδηγό Διαχείρισης του Ε.Μ.Π.Α., ο οποίος περιλαμβάνει τα σχετικά με τα προσόντα και την αξιολόγηση των εγγεγραμμένων στο Ε.Μ.Π.Α..

1Α. Το Τμήμα Ελέγχου και Παρακολούθησης Μακροχρόνιων

Υποχρεώσεων της Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης ασκεί, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17, τις εξής αρμοδιότητες:

α. εξετάζει τις αιτήσεις των υποψήφιων ελεγκτών και εισηγείται σχετικά στο αρμόδιο όργανο, με απόφαση του οποίου εγγράφονται στο Ε.Μ.Π.Ε.,

β. παρακολουθεί τη συμμόρφωση των εγγεγραμμένων στο Ε.Μ.Π.Ε., καθώς και την ορθή εφαρμογή εκ μέρους τους του κανονιστικού πλαισίου,

γ. μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις προς τους εγγεγραμμένους στο Ε.Μ.Π.Ε., να επιβάλλει την προσωρινή τους παύση, καθώς και να εισηγείται προς το αρμόδιο όργανο την οριστική διαγραφή τους, όταν διαπιστώνεται πλημμελής ή εκπρόθεσμη εκπλήρωση των καθηκόντων τους,

δ. διενεργεί ελέγχους στις εκθέσεις ελέγχου που υποβάλλουν οι εγγεγραμμένοι στο Ε.Μ.Π.Ε.,

ε. συντάσσει Οδηγό Διαχείρισης του Ε.Μ.Π.Ε., ο οποίος περιλαμβάνει τα σχετικά με τα προσόντα και την αξιολόγηση των εγγεγραμμένων στο Ε.Μ.Π.Ε..

2. Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης, στο τέλος κάθε έτους, υποβάλλει έκθεση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης για την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εφαρμογής του αναπτυξιακού νόμου, καθώς και προτάσεις για τη βελτίωσή τους.

3. Καταργείται.»

Άρθρο 83

Γνωμοδοτικές Επιτροπές - Τροποποίηση άρθρου 122 ν. 4887/2022 - Εξουσιοδοτική διάταξη

Στο άρθρο 122 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί Γνωμοδοτικής Επιτροπής, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) η παρ. 1 αντικαθίσταται, γ) στην παρ. 2: γα) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, γβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Ο αριθμός των μελών των Επιτροπών της παρ. 1», γγ) στο τρίτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «Τα μέλη αυτά» προστίθενται οι λέξεις «δύνανται να», γδ) στο τέλος προστίθεται νέο έκτο εδάφιο, δ) η παρ. 3 καταργείται, ε) στην παρ. 4: εα) οι λέξεις «των ιδίων αρμόδιων οργάνων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του Υπουργού Ανάπτυξης», εβ) οι λέξεις «συγκροτείται η Γνωμοδοτική Επιτροπή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «συγκροτούνται οι Γνωμοδοτικές Επιτροπές της παρ. 1», και το άρθρο 122 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 122

Γνωμοδοτικές Επιτροπές

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης συστήνονται:

α) Γνωμοδοτική Επιτροπή για επενδυτικά σχέδια των οποίων φορέας υποδοχής είναι η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης,

β) Γνωμοδοτική Επιτροπή για επενδυτικά σχέδια των οποίων φορέας υποδοχής είναι οι λοιποί φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17.

2. Στην απόφαση σύστασης ορίζονται η σύνθεση των Επιτροπών της παρ. 1, το έργο τους, στο οποίο δύναται να περιλαμβάνεται η γνωμοδότηση για:

α) την έκδοση αποφάσεων ανάκλησης και επιστροφής ενισχύσεων,

β) την τροποποίηση αποφάσεων υπαγωγής,

γ) την έκδοση και τροποποίηση αποφάσεων πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων,

ο τρόπος συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις και συστάσεις ελεγκτικών οργάνων, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τον τρόπο λειτουργίας τους. Ο αριθμός των μελών των Επιτροπών της παρ. 1 με δικαίωμα ψήφου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15). Τα μέλη αυτά δύναται να προέρχονται από

στελέχη των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17, συναρμόδιων υπουργείων και εποπτευόμενων φορέων με εμπειρία σε θέματα του παρόντος νόμου, καθώς και από εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων και ειδικούς σε θέματα επενδύσεων. Η θητεία τους ορίζεται διετής.

Στις Επιτροπές συμμετέχει ο Νομικός Σύμβουλος ή Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του οικείου φορέα, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Η παρούσα ισχύει για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον παρόντα και στους νόμους 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8), 3299/2004 (Α' 261), 2601/1998 (Α' 81) και 1892/1990 (Α' 101).

3. Καταργείται.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, η οποία αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συγκροτούνται οι Γνωμοδοτικές Επιτροπές της παρ. 1.»

Άρθρο 84

Αποζημιώσεις Επιτροπών - Οργάνων Αξιολόγησης και Ελέγχου - Αντικατάσταση τίτλου άρθρου 124 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 124 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί αποζημιώσεων μελών Επιτροπών, ο τίτλος αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 124

Αποζημιώσεις Επιτροπών - Οργάνων Αξιολόγησης και Ελέγχου»

Άρθρο 85

Υποχρέωση συμμετεχόντων σε επιτροπές και όργανα ελέγχου για υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης - Αντικατάσταση άρθρου 125 ν. 4887/2022

Το άρθρο 125 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υποχρέωσης μελών επιτροπών υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 125

Υποχρέωση συμμετεχόντων σε επιτροπές και όργανα ελέγχου για υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης

Τα όργανα αξιολόγησης του άρθρου 117, τα μέλη των επιτροπών των άρθρων 118, 119 και 122, καθώς και τα όργανα ελέγχου του άρθρου 120 υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση περιουσιακής κατάστασης, σύμφωνα με τα άρθρα 1, 2, 3 και 14 του ν. 5026/2023 (Α' 45).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β' ΜΕΡΟΥΣ Γ' Ν. 4887/2022

Άρθρο 86

Θέματα λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος του αναπτυξιακού νόμου - Τροποποίηση άρθρου 126 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 126 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί θεμάτων λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος του αναπτυξιακού νόμου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2: βα) στο πρώτο εδάφιο, διαγράφονται οι λέξεις «και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα», ββ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «στο άρθρο 126» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στο παρόν άρθρο», γ) η παρ. 3 καταργείται, δ) το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 καταργείται, ε) προστίθεται παρ. 5 και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 126 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 126

Θέματα λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος
του Αναπτυξιακού νόμου (Π.Σ.- Αν)

1. Για την υποστήριξη της εφαρμογής των καθεστώτων του παρόντος λειτουργεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης Πληροφοριακό Σύστημα Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν). Το σύνολο των διαδικασιών που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, διενεργείται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.- Αν). Για τη λειτουργία των καθεστώτων του παρόντος νόμου, το Πληροφοριακό Σύστημα Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.-Αν) είναι πλήρως προσβάσιμο στα άτομα με αναπηρία και δύναται να διαλειτουργεί με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Ο.Π.Σ.Κ.Ε.). Το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), η λειτουργία του οποίου διέπεται από τον ν. 4314/2014 (Α' 265), εξακολουθεί να λειτουργεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων.

Τα Πληροφοριακά Συστήματα της παρούσας είναι προσβάσιμα μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ).

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης δύναται, κατ' εξαίρεση, να μην διενεργούνται διαδικασίες μέσω Π.Σ.- Αν που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, μέχρι να ολοκληρωθεί η υλοποίησή τους. Με όμοια απόφαση διαπιστώνεται η λειτουργικότητά τους κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο. Ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί μέχρι να καταστούν οι αντίστοιχες διαδικασίες λειτουργικές, λαμβάνονται υπόψη για τις περαιτέρω διαδικασίες που προβλέπονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος.

3. Καταργείται.

4. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης της πορείας των αιτημάτων τους μέσω του Π.Σ.- Αν.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του αρμόδιου για το Ο.Π.Σ.Κ.Ε. Υπουργού καθορίζονται οι όροι και οι τεχνικές προδιαγραφές διασύνδεσής του με τον αναπτυξιακό νόμο.»

«Άρθρο 87

**Αξιολόγηση συνεπειών ενισχύσεων -
Τροποποίηση άρθρου 128 ν. 4887/2022**

Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 128 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί αξιολόγησης συνεπειών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η λέξη «εφαρμογής» αντικαθίσταται από τη λέξη «υποδοχής», β) μετά από τις λέξεις «Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων» διαγράφονται οι λέξεις «και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.)» και το άρθρο 128 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 128

Αξιολόγηση συνεπειών ενισχύσεων

Οι αρμόδιες υπηρεσίες υποδοχής του παρόντος νόμου, υπό τον συντονισμό και σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων, συλλέγουν, επεξεργάζονται και αναλύουν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα των ενισχυόμενων επενδύσεων και συντάσσουν αναφορές σε ετήσια βάση, οι οποίες περιλαμβάνουν, ιδίως, στοιχεία σχετικά με τους πόρους που διατέθηκαν, τις επενδύσεις που ενισχύθηκαν, τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ανά κλάδο και περιφέρεια, τα αποτελέσματα των ενισχύσεων στις επιχειρήσεις που τις λαμβάνουν, την επίδρασή τους στην ανάπτυξη και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τόσο στον Τακτικό Προϋπολογισμό, όσο και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Ο Υπουργός Ανάπτυξης υποβάλλει, το πρώτο τρίμηνο εκάστου έτους, στη Βουλή των Ελλήνων σχετική έκθεση απολογισμού για την εφαρμογή του παρόντος, καθώς και των προγενέστερων αναπτυξιακών νόμων.»

ΜΕΡΟΣ Δ'

**ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν. 4887/2022**

Άρθρο 88

**Εξουσιοδοτικές διατάξεις -
Τροποποίηση άρθρου 129 ν. 4887/2022**

Στο άρθρο 129 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 4, στο δεύτερο εδάφιο, η λέξη «καθώς» αντικαθίσταται από τις λέξεις «ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων με ύψος μικρότερο ή ίσο των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ», β) στην παρ. 7 οι λέξεις «της περ. ιβ' της παρ. 3 του άρθρου 25» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της περ. γιβ' του άρθρου 25», και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 129 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 129

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών δύναται να υπάγονται στον παρόντα νόμο και επενδυτικά σχέδια για ενισχύσεις με βάση άλλες κανονιστικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν εξειδίκευσης των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται το περιεχόμενο, οι ειδικοί όροι, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και οι περιορισμοί των επενδυτικών σχεδίων των παρ. 2, 3 και 4 του Παραρτήματος Α'.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να εξειδικεύονται οι επιλέξιμες δαπάνες των παρ. 6 έως 10 του Παραρτήματος Β', να καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού τους και να ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης δύναται να ανατίθεται στον Ενδιάμεσο Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων υπό όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν.

Με όμοια απόφαση δύναται να ανατίθενται στον ΕΦΕΠΑΕ υποστηρικτικές δράσεις προς τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης για την πληρέστερη ενημέρωση του επενδυτικού κοινού, τη συστηματική εκπαίδευση των μελών των Εθνικών Μητρώων Πιστοποιημένων Αξιολογητών και Ελεγκτών, ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων με ύψος μικρότερο ή ίσο των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης δύναται να καθορίζονται τα δικαιολογητικά και στοιχεία των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β' του παρόντος, καθώς και των νόμων 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8) και 3299/2004 (Α' 261).

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 24.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών εξειδικεύονται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για κάθε φορολογικό έτος, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χρήση του φορολογικού οφέλους, το περιεχόμενο της Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.) της περ. γιβ' του άρθρου 25, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 24.

8. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την καταβολή της επιχορήγησης, της επιδότησης της

χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης των καθεστώτων ενισχύσεων του Μέρους Β'.

9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος διενέργειας ελέγχου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παρακολούθηση τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 26.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα ποσά των παραβόλων του άρθρου 27.

11. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης εξειδικεύεται το ύψος των κυρώσεων, τηρουμένων των κανόνων του ενωσιακού δικαίου, και ορίζονται η διαδικασία ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής ή και ανάκτησης ενισχύσεων, ο τρόπος επιβολής προστίμου και είσπραξής του, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος για την ανάκληση του φορολογικού οφέλους, την καταβολή των οφειλόμενων φόρων, τον τύπο και το περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του οφειλόμενου ποσού φόρου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζεται το ελεγκτικό πλαίσιο (Διεθνή Πρότυπα), βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι του άρθρου 120, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017 (Α' 7).

14. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται τα συγκεκριμένα αντικείμενα ελέγχου σχετικά με την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας, σύμφωνα με τον παρόντα, καθώς και κάθε αναγκαίο ειδικότερο ζήτημα για τη ρύθμιση των θεμάτων της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120.

15. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται ο τρόπος, οι κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων και η διαδικασία άσκησης του δειγματοληπτικού ελέγχου, τα όρια ελέγχου επενδύσεων για κάθε επιτροπή, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του δειγματοληπτικού ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 120.

16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών του Μητρώου του άρθρου 117, των Επιτροπών των άρθρων 118, 119, 121, 122 και 123 και των οργάνων ελέγχου του άρθρου 120.

17. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μπορεί να προκηρυχθεί, κατ' εξαίρεση, καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

18. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΔ -86- και -87-, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους.

19. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται τα δικαιολογητικά για την καταβολή των ενισχύσεων της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης στα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β' του παρόντος, καθώς και των νόμων 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8) και 3299/2004 (Α' 261).

Άρθρο 89

Μεταβατικές διατάξεις - Τροποποίηση άρθρου 130 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 130 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «του Μέρους Γ'» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και οι διαδικασίες του παρόντος νόμου», β) στην παρ. 3: βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «και Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» διαγράφονται, ββ) στο τρίτο εδά-

φιο, μετά από τις λέξεις «Γνωμοδοτική Επιτροπή» προστίθενται οι λέξεις «της παρ. 1Α», γ) στην παρ. 8 οι λέξεις «της παρ. 2α του άρθρου 24 του παρόντος» αντικαθίσταται από τις λέξεις «της παρ. 6 του άρθρου 129 του παρόντος», δ) στην παρ. 9, οι λέξεις «της παρ. 13 του άρθρου 21 του παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 5 του άρθρου 129», ε) στην παρ. 10, οι λέξεις «της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 24 του παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 7 του άρθρου 129», στ) στην παρ. 11, οι λέξεις «της παρ. 3 του άρθρου 26 του παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 9 του άρθρου 129», ζ) στην παρ. 12, οι λέξεις «της παρ. 9 του άρθρου 28 του παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 11 του άρθρου 129», η) στην παρ. 13, οι λέξεις «Η περ. η' της παρ. 1. του άρθρου 25 του παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Η περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 26», θ) η παρ. 18 καταργείται και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 130 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 130

Μεταβατικές διατάξεις

1. Επενδυτικά σχέδια τα οποία έχουν υπαχθεί στους νόμους 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8), 3299/2004 (Α' 261), 2601/1998 (Α' 81) και 1892/1990 (Α' 101) εξακολουθούν να διέπονται από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των προβλεπόμενων διαδικασιών ελέγχου, ολοκλήρωσης, καταβολής ενισχύσεων και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των επενδυτικών σχεδίων των παραπάνω νόμων αξιοποιούνται, όπου απαιτείται, τα θεσμικά όργανα και οι διαδικασίες του παρόντος νόμου. Αρμόδιοι φορείς τροποποίησης αποφάσεων υπαγωγής, ελέγχου, ολοκλήρωσης επενδύσεων, καταβολής ενισχύσεων και παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων είναι οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων και έγκρισης των επενδυτικών σχεδίων των ανωτέρω νόμων.

2. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016 και για τα οποία δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής ή απόρριψης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021, εξετάζονται σύμφωνα με τον ν. 4399/2016 και το οικείο καθεστώς ενίσχυσης αυτού.

Στην περίπτωση που μετά από την 1η Ιανουαρίου 2022 εκδίδονται αποφάσεις υπαγωγής και μόνο εφόσον το ύψος ενίσχυσής τους υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022 2027, πραγματοποιείται η προσαρμογή στα νέα όρια.

3. Κατ' εξαίρεση για τις εκκρεμείς υποθέσεις επενδύσεων, που εγκρίθηκαν και υλοποιούνται στο πλαίσιο των αναπτυξιακών νόμων, υπάγονταν έως την έναρξη ισχύος του π.δ. 5/2022 (Α' 15) στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και περιήλθαν έκτοτε, δυνάμει του άρθρου 85 του π.δ. 5/2022, στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Νόμων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι κανονιστικές αποφάσεις που ισχύουν για τις προϋποθέσεις υλοποίησης, ολοκλήρωσης, καταβολής των ενισχύσεων και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.

Για τον έλεγχο αυτών των επενδυτικών σχεδίων εφαρμόζεται το άρθρο 120.

Για τα επενδυτικά σχέδια για τα οποία απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση, αρμόδια είναι η Γνωμοδοτική Επιτροπή της παρ. 1Α του άρθρου 122 και για τα λοιπά θέματα ακολουθούνται οι αντίστοιχες διαδικασίες οργανωτικού χαρακτήρα, που προβλέπονται για την αρμόδια υπηρεσία της Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Νόμων, κατά την εξέταση των θεμάτων των αναπτυξιακών νόμων. 4. Η παρ. 35 του άρθρου 6 του ν. 2601/1998 (Α' 81) αναφορικά με τις προϋποθέσεις, τους περιορισμούς και τους όρους για την εφαρμογή των ενισχύσεων ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της Χώρας σε περιπτώσεις αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιου και σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 3299/2004 (Α' 261), την παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 3908/2011 (Α' 8) και

την παρ. 4 του άρθρου 85 του ν.4399/2016 (Α' 117) εξακολουθεί να ισχύει.

5. Η υπ' αριθμ. 43965/30.11.1994 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Τουρισμού αναφορικά με τον καθορισμό του είδους και της έκτασης των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων, για την υπαγωγή τους στον ν.1892/1990 (Β' 922), διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 90 του παρόντος.

6. Η υπ' αριθμ. 58692/5.8.1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 870) αναφορικά με το είδος και την έκταση των έργων που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επενδυτικά προγράμματα ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκήνωσης (campings) τάξης Γ' και ανώτερης, για να θεωρείται ο εκσυγχρονισμός αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του ν. 2601/1998, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 90 του παρόντος.

7α. Η υπ' αριθμ. 108621/17.10.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3410), αναφορικά με τον καθορισμό ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, επενδυτικών σχεδίων του τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στο σημείο 10 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014, αποκλειστικά για τις περιπτώσεις στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 71 του παρόντος.

7β. Η υπ' αριθμ. 129229/24.11.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 4122) αναφορικά με τον καθορισμό των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε θέματος σχετικού με την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια του τομέα αυτού, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 71 του παρόντος.

7γ. Η υπ' αριθμ. 86642/28.8.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3539), αναφορικά με τον καθορισμό των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), καθώς και των μεγάλων επιχειρήσεων, που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, για τα οποία το αιτούμενο ποσό ενίσχυσης σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης ανά επενδυτικό σχέδιο και ανά επιχείρηση υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε θέματος σχετικού με την παροχή των ενισχύσεων σε αυτά τα επενδυτικά σχέδια, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 71 του παρόντος.

8. Η υπ' αριθμ. 135056/16.12.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 4155), αναφορικά με τον καθορισμό της διαδικασίας, των δικαιολογητικών και κάθε άλλου θέματος σχετικού με τη χορήγηση προκαταβολής για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον ν. 3908/2011, η οποία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 77 του ν. 4399/2016 εφαρμόζεται αναλόγως στον ν. 4399/2016 δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 4582/2018 (Α' 208), διατηρείται σε ισχύ, μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 129 του παρόντος.

9. Η απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 129 εφαρμόζεται και για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων των νόμων 4399/2016, 3908/2011, 3299/2004 και 2601/1998. Με

την έκδοση της απόφασης αυτής, καταργείται η υπ' αριθμ. 2106/31.1.2013 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών και Δικτύων (Β' 183).

10. Η υπ' αριθμ. 61239/15.6.2020 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 2471), αναφορικά με την εφαρμογή της ενίσχυσης φορολογικής απαλλαγής σε επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον ν. 4399/2016, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 129.

11. Η υπ' αριθμ. 76008/22.12.2014 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Β' 3653) αναφορικά με τον έλεγχο της τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων επιχειρήσεων των οποίων επενδυτικά σχέδια έχουν υπαχθεί στους επενδυτικούς νόμους εφαρμόζεται και για τον παρόντα μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 129.

12. Η υπ' αριθμ. 47718/8.11.2011 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Β' 2669), αναφορικά με τον καθορισμό της διαδικασίας και του τρόπου επέλευσης των συνεπειών για τις περιπτώσεις μη τήρησης των υποχρεώσεων ως προς τις θέσεις απασχόλησης των επιχειρήσεων που έχουν υπαχθεί στον ν. 3299/2004, εφαρμόζεται και για τον παρόντα μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 11 του άρθρου 129.

13. Η περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 26 για την υποβολή έκθεσης ορκωτού ελεγκτή στα επενδυτικά σχέδια άνω των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ εφαρμόζεται και για τα επενδυτικά σχέδια των νόμων 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004.

14. Ως προς τη σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων του άρθρου 118, εφαρμόζεται η υπ' αριθμ. 90280/18.8.2017 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 2981), έως την έκδοση νέας απόφασης.

15. Για την εφαρμογή της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 120, όσον αφορά στη σύσταση των οργάνων ελέγχου, εξακολουθεί να ισχύει η υπ' αριθμ. 118699/31.10.2017 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 3929), έως την έκδοση της απόφασης της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 120.

16. Η υπ' αριθμ. 134020/23.12.2019 (Β' 4767) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων διατηρείται σε ισχύ έως την έκδοση της κοινής απόφασης του τελευταίου εδαφίου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120 του παρόντος.

17. Η υπ' αριθμ. 133829/23.12.2019 (Β' 4789) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων διατηρείται σε ισχύ έως την έκδοση της κοινής απόφασης της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120 του παρόντος.

18. Καταργείται.

19. Έως την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 1 του άρθρου 124 κανονιστικής απόφασης διατηρείται σε ισχύ η υπ' αριθμ. 26226/3.3.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών (Υ.Ο.Δ.Δ. 117).»

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Άρθρο 90

Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια - Τροποποίηση Παραρτήματος Α' ν. 4887/2022

Στο Παράρτημα Α' του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί υπαγόμενων και εξαιρούμενων επενδυτικών σχεδίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) στο τέλος της περ. α' προστίθενται οι λέξεις «, στον τομέα του λιγνίτη όπως ορίζεται στο στοιχείο 43α του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014», αβ) στην περ. ε', μετά από τις λέξεις «τομέα παραγωγής» προστίθενται οι λέξεις «, αποθήκευσης, μεταφοράς», αγ) προστίθενται περ. ζ) έως θ), β) στην παρ. 4, βα) στην περ. α', ι) στην υποπερ. αβ) οι λέξεις «σύμφωνα με το άρθρο 40» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με το άρθρο 41», ii) στην υποπερ.

αε) οι λέξεις «και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και/ή τηλεψύξης», iii) η υποπερ. αστ) αντικαθίσταται, ββ) στο τέλος της υποπερ. βε) προστίθενται οι λέξεις «, με βάση το άρθρο 36α του Γ.Α.Κ.» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το Παράρτημα Α' διαμορφώνεται ως εξής:

**«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'
ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΑ
Α ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ**

1. Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των παρ. 2, 3 και 4.

2. Δεν υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια:

Α. Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 651/2014

α) Στον τομέα του χάλυβα, όπως ορίζεται στο στοιχείο 43 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 κατά κατηγορία, στον τομέα του λιγνίτη, όπως ορίζεται στο στοιχείο 43α του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014.

β) Καταργήθηκε.

γ) Στον τομέα του άνθρακα, όπως ο άνθρακας ορίζεται στο στοιχείο 13 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014, σχετικά με κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα,

δ) Καταργήθηκε.

ε) Στον τομέα παραγωγής, αποθήκευσης, μεταφοράς, διανομής και υποδομών ενέργειας, με την επιφύλαξη της περ. α' της παρ. 4,

στ) στον τομέα μεταφορών (και της συναφούς υποδομής), όπως ορίζεται στο στοιχείο 45 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014, κατά κατηγορία.

ζ) στις ενισχύσεις στον τομέα των ευρυζωνικών δικτύων,

η) στις περιφερειακές ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων που στοχεύουν σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με το στοιχείο 46 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ., με την επιφύλαξη των καθεστώτων που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες ή τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, τα οποία δεν θεωρείται ότι στοχεύουν σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας,

θ) στις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στον τομέα ΙΑ «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» της NACE αναθεώρηση 2 ή σε επιχειρήσεις που ασκούν ενδοομιλικές δραστηριότητες και των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στις τάξεις 70.10 «Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων» ή 70.22 «Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης» της NACE αναθεώρηση 2.

Β. Με βάση την «Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων - Κωδικ. Αριθμοί Δραστηριότητας 2008» [υπό στοιχεία 1100330/1954/ΔΜ/2008 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β' 2149) και Εγκ./Πολ. 1133/2008], και με την επιφύλαξη των άρθρων 52 έως 58:

-02- Δασοκομία και Υλοτομία.

-05- Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη.

-06- Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου.

-09.1- Υποστηρικτικές δραστηριότητες για την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου και

-09.90.11- Υποστηρικτικές υπηρεσίες για την εξαγωγή λιθάνθρακα και εν γένει όποια δραστηριότητα σχετίζεται με τον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα.

-36- Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού εκτός των υπηρεσιών αφαλάτωσης θαλασσινού νερού αποκλειστικά με χρήση Α.Π.Ε..

-41- Κατασκευές κτιρίων.

-42- Έργα πολιτικού μηχανικού.

-43- Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες.

-45- Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών.

-46- Χονδρικό εμπόριο, με την επιφύλαξη της περ. ζ) της παρ. 4.

-47- Λιανικό εμπόριο.

-49- Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών.

-52- Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 4.

-55- Καταλύματα, με την επιφύλαξη της περ. γ) της παρ. 4.

-56- Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης.

-64- Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

-65- Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία.

-66- Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.

-68- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, με την επιφύλαξη της περ. ι' της παρ. 4.

-69- Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες.

-70- Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων - δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης.

-71- Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών - με την επιφύλαξη της περ. κ) της παρ. 4.

-73- Διαφήμιση και έρευνα αγοράς.

-75- Κτηνιατρικές δραστηριότητες.

-77- Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης.

-78- Δραστηριότητες απασχόλησης.

-79- Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.

-80- Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας.

-81- Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους.

-82- Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις.

-84- Δημόσια διοίκηση και άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.

-85- Εκπαίδευση.

-86- Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας, εξαιρούμενων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού, με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4.

-87- Δραστηριότητες βοήθειας με παροχή καταλύματος, εξαιρούμενων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού, με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4.

-88- Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος.

-90- Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση.

-91- Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της παρ. 3.

-92- Τυχρά παιχνίδια και στοιχήματα.

-93- Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας, με την επιφύλαξη της υποπερ. ζζ' της περ. γ' και της περ. στ' της παρ. 4.

-94- Δραστηριότητες οργανώσεων.

-95- Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης.

-96- Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της υποπερ. ζζ' της περ. γ) και της περ. η) της παρ. 4.

-97- Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού.

-98- Δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν στην παραγωγή μη διακριτών αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση.

-99- Δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών και φορέων.

3. Στον μη υπαγόμενο στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος ΚΑΔ -91- κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι δραστηριότητες:

α. 91.01.11 (Υπηρεσίες βιβλιοθηκών),

β. 91.02 (Δραστηριότητες μουσείων).

4. Στους μη υπαγόμενους στον παρόντα νόμο τομείς της παρ. 2, ενισχύονται κατ' εξαίρεση τα παρακάτω επενδυτικά σχέδια:

α. Στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας, κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια:

αα) μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών εγκατεστημένης ισχύος μέχρι 15 MW, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 και τον ν. 3468/2006 (Α' 129),

αβ) μονάδων συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης από

Α.Π.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,

αγ) υβριδικών σταθμών Α.Π.Ε. στο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κρήτης, οι οποίοι πρόκειται να τεθούν σε δοκιμαστική λειτουργία έως την ολοκλήρωση και ηλεκτρίση του έργου της Ηλεκτρικής Διασύνδεσης Κρήτης - Αττικής, καθώς και στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (ΜΔΝ), σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,

αδ) παραγωγής θερμότητας και ψύξης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,

αε) ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης, σύμφωνα με τον ν. 4342/2015 (Α' 143) και το άρθρο 46 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,

αστ) παραγωγής και αποθήκευσης βιοκαυσίμων, βιορευστών, βιοαερίων (συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου) και καυσίμων βιομάζας σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014.

β) Στον τομέα των υποστηρικτικών προς τη μεταφορά δραστηριοτήτων κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι κλάδοι:

βα) 52.22.11.05 [Υπηρεσίες τουριστικών λιμανιών (μαρινών)],

ββ) 52.22.11.06 [Υπηρεσίες λειτουργίας υδατοδρομίων] και,

βγ) 52.29.19.03 [Υπηρεσίες μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics)].

βδ) 52.21.24.00 [Υπηρεσίες χώρων στάθμευσης]. Ενισχύονται κατ' εξαίρεση επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση ή επέκταση δημόσιας χρήσης κλειστών σταθμών ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγών αυτοκινήτων χωρητικότητας σαράντα (40) τουλάχιστον θέσεων, επιπλέον εκείνων που επιβάλλει ο Οικοδομικός Κανονισμός για την κάλυψη των μόνιμων αναγκών που προκύπτουν από τις χρήσεις του κτιρίου, εφόσον καταρτίζονται από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δημοσίας χρήσεως, υπέργειων ή υπόγειων σταθμών αυτοκινητών.

βε) 52.21.26.01 [Υπηρεσίες επαναφόρτισης Συσσωρευτών Ηλεκτρικών Οχημάτων], για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε νησιωτικές περιοχές, με βάση το άρθρο 36α του Γ.Α.Κ..

γ) Στον τομέα του τουρισμού, κατ' εξαίρεση υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων επενδυτικά σχέδια:

γα) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων,

γβ) εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων, αφού παρέλθει πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας, καθώς και εκσυγχρονισμού μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων, εφόσον αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,

γγ) επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, με την προϋπόθεση ότι στο διάστημα διακοπής δεν έχει γίνει αλλαγή χρήσης του κτιρίου και ότι, μέσω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής, αναβαθμίζονται σε κατηγορία τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων,

γδ) ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής Τουριστικών Οργανωμένων Κατασκηνώσεων (camping), τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων και glamping,

γε) ίδρυσης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,

γστ) σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α' 155), εκτός του μέρους αυτών που αφορά σε προς μεταβίβαση ή μακροχρόνια μίσθωση κτίρια και εγκαταστάσεις και με την προϋπόθεση ότι κατατίθενται ως ενιαία επενδυτικά σχέδια,

γζ) εγκαταστάσεων Ειδικής Τουριστικής Υποδομής, όπως συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικοί λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού, όπως μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού

τουρισμού θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης (spa), κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια και αυτοκινητοδρόμια, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4276/2014,

γη) εγκαταστάσεων αγροτουρισμού ή οινοτουρισμού ή γεωτουρισμού,

γθ) ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας (condo hotels), όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014, υπό την προϋπόθεση ότι η μεταβίβαση ή η μακροχρόνια μίσθωση ενισχυόμενων τμημάτων αυτών λαμβάνει χώρα μετά από τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του φορέα της επένδυσης, με την επιφύλαξη του άρθρου 21 του παρόντος,

γι) ίδρυση και εκσυγχρονισμό μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων, εφόσον: α) φέρουν διακριτικό τίτλο «Ξενώνας φιλοξενίας», β) υλοποιούνται εντός παραδοσιακών οικισμών σε μια από τις ακόλουθες περιοχές: i) ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας, ii) περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα, iii) νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, γ) κατατάσσονται σε κατηγορία πέντε (5) κλειδιών, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 12868/2018 (Β' 3119) απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και δ) διατηρούν ελάχιστο αριθμό είκοσι (20) ενοικιαζόμενων δωματίων,

για) εγκαταστάσεων καταδυτικού τουρισμού.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, η οποία δεν μπορεί να τροποποιηθεί πριν από την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της, δύνανται να καθορίζονται περιοχές της Επικράτειας, οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής μιας ή περισσότερων υποπεριπτώσεων της περ. γ) ή και από είδη ενισχύσεων των καθεστώτων των υποκεφαλαίων Θ και Ι του Μέρους Β'.

ε) Στον τομέα της ανθρώπινης υγείας και της κοινωνικής μέριμνας κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, όπως αυτά καθορίζονται με το άρθρο 10 του ν. 2072/1992 (Α' 125) και επενδυτικά σχέδια για την παροχή Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ίδιου νόμου. Ομοίως, κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών οίκων ευγηρίας - ΚΑΔ 87.30.11.01.

στ) Στον τομέα των αθλητικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων διασκέδασης και ψυχαγωγίας κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι κάτωθι κωδικοί αριθμοί δραστηριότητας (ΚΑΔ) του ΚΑΔ 93:

στα) 93.11.10.01 Υπηρεσίες γηπέδων (4x4, 5x5 κ.λπ.) ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης, αντισφαίρισης κ.λπ., και

στβ) 93.11.10.03 Υπηρεσίες κολυμβητηρίου (πισίνας).

ζ) Στον τομέα του χονδρικού εμπορίου κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια των ΚΑΔ 46.71.12.05, 46.71.13.14 και 46.71.13.16 που υλοποιούνται στα νησιά, για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης. Ομοίως, κατ' εξαίρεση ενισχύονται επενδυτικά σχέδια του ΚΑΔ 46.46 - Χονδρικό Εμπόριο Φαρμακευτικών Προϊόντων μόνο για το καθεστώς ενισχύσεων «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια».

η) Στον τομέα των άλλων δραστηριοτήτων παροχής προσωπικών υπηρεσιών κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια των ΚΑΔ 96.01.19.02: Υπηρεσίες Μηχανικών Πλυντηρίων και 96.01.13.01: Υπηρεσίες Σιδερωτηρίου Ρούχων.

θ) Στον τομέα ενημέρωσης και επικοινωνίας ενισχύεται η δημιουργία μόνιμων εγκαταστάσεων «studios» για την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο, τηλεοπτικών προγραμμάτων και ηχογραφήσεων.

ι) Στον τομέα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια του ΚΑΔ 68.32.13.00 για επιχειρήσεις ανάπτυξης και διαχείρισης Ο.Υ.Μ.Ε.Δ. εφόσον αυτά αφορούν σε ίδρυση ή επέκταση και υλοποιούνται σε έκταση άνω των τριακοσίων (300) στρεμμάτων, μόνο για τα καθεστώτα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» και «Επιχειρηματικότητα 360ο».

ια) Στον τομέα των δραστηριοτήτων μηχανικών κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια του ΚΑΔ 71.20 για επιχειρήσεις τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων, μόνο για το καθεστώς «Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία».

Άρθρο 91

Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων - Τροποποίηση Παραρτήματος Β' ν. 4887/2022

Στο Παράρτημα Β' του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τέλος του εισαγωγικού εδαφίου, προστίθενται οι λέξεις «των ειδικότερων προϋποθέσεων που τίθενται στα αντίστοιχα άρθρα του Γ.Α.Κ. και στο Κεφάλαιο Ι αυτού», β) η υποπαρ. 3 της παρ. 1 καταργείται, γ) η υποπαρ. 2 της παρ. 2 καταργείται, δ) στην παρ. 3: δα) η υποπαρ. 1 αντικαθίσταται, δβ) στην υποπαρ. 2 μετά από τις λέξεις «σε ποσοστό έως» προστίθενται οι λέξεις «εκατό τοις εκατό (100%) για βασική έρευνα», δγ) η υποπαρ. 3 καταργείται, ε) στην παρ. 4, η υποπαρ. γ', μετά από τις λέξεις «δαπάνες για» προστίθενται οι λέξεις «έρευνα επί συμβάσει», ii) στην περ. δ', οι λέξεις «που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του έργου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου», στβ) η υποπαρ. 3 καταργείται, ζ) στην παρ. 6: ζα) η υποπαρ. 1 αντικαθίσταται, ζβ) στην υποπαρ. 2 προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, ζγ) το τελευταίο εδάφιο της υποπαρ. 3 καταργείται, η) στην παρ. 7: ηα) στο εισαγωγικό εδάφιο, μετά από τις λέξεις «ενεργειακής απόδοσης» προστίθενται οι λέξεις «εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια», ηβ) στην υποπαρ. 1: i) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται, ii) προστίθεται τέταρτο εδάφιο, ηγ) η υποπαρ. 3 καταργείται, θ) στην παρ. 8: θα) στο εισαγωγικό εδάφιο, οι λέξεις «άρθρο 40 ΓΑΚ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άρθρο 41 ΓΑΚ», θβ) στην υποπαρ. 1: i) στο πρώτο εδάφιο διαγράφεται η λέξη «μόνο», ii) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται, iii) το τρίτο εδάφιο καταργείται, θγ) η υποπαρ. 2 αντικαθίσταται, θδ) η υποπαρ. 3 καταργείται, i) στην παρ. 9: ια) οι υποπαρ. 1 και 2 αντικαθίστανται, ιβ) η υποπαρ. 3 καταργείται, ια) στην παρ. 10: ιαα) στο εισαγωγικό εδάφιο, οι λέξεις «και τηλεψύξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και/ή τηλεψύξης», ιαβ) η υποπαρ. 1 αντικαθίσταται, ιαγ) στην υποπαρ. 2: i) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «σαράντα πέντε τοις εκατό (45%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τριάντα τοις εκατό (30%)», ii) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται, iii) τα τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφια καταργούνται, ιαδ) η υποπαρ. 3 καταργείται, ιβ) στην παρ. 11: ιβα) το εισαγωγικό εδάφιο αντικαθίσταται, ιββ) οι υποπαρ. 1 και 2 αντικαθίστανται, ιβγ) η υποπαρ. 3 καταργείται, ιγ) στην παρ. 12: ιγα) στο εισαγωγικό εδάφιο, οι λέξεις «ανακύκλωση για επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μία κυκλική οικονομία», ιγβ) η υποπαρ. 1 αντικαθίσταται, ιγγ) στην υποπαρ. 2: i) οι λέξεις «τριάντα πέντε τοις εκατό (35%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σαράντα τοις εκατό (40%)», ii) το τέταρτο εδάφιο καταργείται, ιγδ) η υποπαρ. 3 καταργείται, ιδ) στην παρ. 13: ιδα) στην περ. γ' της υποπαρ. 1: i) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «έξοδα μετακίνησης» προστίθενται οι λέξεις «έξοδα διαμονής», ii) το δεύτερο εδάφιο καταργείται, ιδβ) η υποπαρ. 3 καταργείται, ιε) στην παρ. 14 η υποπαρ. 3 καταργείται, ιστ) στην υποπαρ. Δ' της παρ. 15: ιστα) η περ. γ' καταργείται, ιστβ) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο και το Παράρτημα Β' διαμορφώνεται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'
ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Το παρόν περιλαμβάνει τις δαπάνες που μπορούν να ενισχυθούν συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις, με την επιφύλαξη των ειδικότερων προϋποθέσεων που τίθενται στα αντίστοιχα άρθρα του Γ.Α.Κ. και στο Κεφάλαιο Ι αυτού.

1. Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.).

1. Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

3. Καταργείται.

2. Δαπάνες εκκίνησης για τις νεοσύστατες και υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (άρθρο 22 Γ.Α.Κ.).

1. Οι δαπάνες εκκίνησης αφορούν σε επενδυτικά σχέδια υπό ίδρυση ή νεοσύστατων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων.

2. Καταργείται.

3. Δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 Γ.Α.Κ.).

1. Το ενισχυόμενο μέρος του έργου έρευνας και ανάπτυξης εμπίπτει πλήρως σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες, όπως αυτές ορίζονται στον Γ.Α.Κ.: βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας.

Οι επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

α) δαπάνες προσωπικού: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό που απασχολούνται στο έργο,

β) δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Αν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές,

γ) δαπάνες για κτίρια και γήπεδα, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες,

δ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο,

ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου. Με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 7, οι εν λόγω δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης μπορούν εναλλακτικά να υπολογίζονται με βάση απλουστευμένη επιλογή κόστους που λαμβάνει τη μορφή κατ' αποκοπή ποσοστού έως και είκοσι τοις εκατό (20%), το οποίο εφαρμόζεται στις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ). Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, οι δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των έμμεσων δαπανών καθορίζονται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές και περιλαμβάνουν μόνο τις επιλέξιμες δαπάνες έργων έρευνας και ανάπτυξης που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ).

2. Η ένταση της ενίσχυσης επί των επιλέξιμων δαπανών ανέρχεται σε ποσοστό έως εκατό τοις εκατό (100%) για βασική έρευνα, πενήντα τοις εκατό (50%) για βιομηχανική έρευνα, είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για πειραματική ανάπτυξη και πενήντα τοις εκατό (50%) για μελέτες σκοπιμότητας. Η εταιρεία δεν μπορεί να λαμβάνει άλλη ενίσχυση για το ίδιο έργο έρευνας και ανάπτυξης.

3. Καταργείται.

4. Δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ (άρθρο 28 Γ.Α.Κ.).

1. Αυτές εξειδικεύονται ως ακολούθως:

α. Δαπάνες για την απόκτηση, επικύρωση και προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού,

β. δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες ανάπτυξης και καινοτομίας και αποσπάται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτόν στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό (ως «απόσπαση» θεωρείται η προσωρινή απασχό-

ληση προσωπικού από τη δικαιούχο ενίσχυσης με δικαίωμα του προσωπικού να επιστρέψει στον προηγούμενο εργοδότη του),

γ. δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες, όπως συμβουλευτικές υπηρεσίες, συνδρομή και επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, καθώς και της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν και υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπως παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης, με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών στον τομέα της καινοτομίας.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

3. Καταργείται.

5. Δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις (άρθρο 29 Γ.Α.Κ.).

1. Οι δαπάνες αυτές εξειδικεύονται ως ακολούθως:

α. Δαπάνες προσωπικού,

β. δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτιρίων και γηπέδων, για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται και με τον όρο ότι χρησιμοποιούνται για το έργο,

γ. δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν, ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων,

δ. πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.

Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις παρέχονται μόνο εφόσον αυτές οι επιχειρήσεις συνεργάζονται πραγματικά με ΜμΕ (ανάπτυξη κοινών επιχειρηματικών στρατηγικών ή διαχειριστικών δομών, παροχή κοινών υπηρεσιών ή υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, συντονισμένες δραστηριότητες, όπως η έρευνα, η εμπορία, η υποστήριξη δικτύων και συνεργατικών σχηματισμών, η βελτίωση της προσβασιμότητας και της επικοινωνίας, η χρήση κοινών μέσων για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και των εμπορικών συναλλαγών με ΜμΕ), όσον αφορά στην ενισχυόμενη δραστηριότητα και οι συνεργαζόμενες ΜμΕ καταβάλλουν, βάσει παραστατικών, το τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών επιλέξιμων δαπανών κατ' ελάχιστον.

Ως πραγματική ορίζεται η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες η μία τουλάχιστον είναι ΜμΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών για τις ΜμΕ.

3. Καταργείται.

6. Επενδυτικές δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρο 36 Γ.Α.Κ.).

1. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί απλώς η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Ενισχύσεις που παρέχουν στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να συμμορφωθούν με ενωσιακά πρότυπα τα οποία έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ μπορούν να χορηγούνται βάσει του παρόντος άρθρου, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση για την οποία χορηγείται η ενίσχυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον δεκαοχτώ (18) μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του σχετικού προτύπου.

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που καθορίζονται από τη σύγκριση του κόστους της επένδυσης με το κόστος αντιπαραδείγματος που θα προέκυπτε εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση, ως εξής:

α) αν το αντιπρόδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση λιγότερο φιλικής προς το περιβάλλον επένδυσης που αντιστοιχεί στη συνήθη εμπορική πρακτική στον συγκεκριμένο τομέα ή στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οι επιλέξιμες δαπάνες

συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και του κόστους της λιγότερο φιλικής προς το περιβάλλον επένδυσης,

β) αν το αντιπρόδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση της ίδιας επένδυσης σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και της καθαρής παρούσας αξίας του κόστους της μεταγενέστερης επένδυσης, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση,

γ) αν το αντιπρόδειγμα συνίσταται στη διατήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού σε λειτουργία, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και της καθαρής παρούσας αξίας των επενδύσεων στη συντήρηση, επισκευή και εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση,

δ) στην περίπτωση εξοπλισμού που αποτελεί αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά, από άποψη καθαρής παρούσας αξίας, μεταξύ της μίσθωσης του εξοπλισμού για τον οποίο χορηγείται κρατική ενίσχυση και της μίσθωσης του λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον εξοπλισμού που θα μισθωνόταν εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση· το κόστος μίσθωσης δεν περιλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται με τη λειτουργία του εξοπλισμού ή της εγκατάστασης (κόστος καυσίμων, ασφάλιση, συντήρηση, άλλα αναλώσιμα), ανεξάρτητα από το αν καλύπτονται από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Για τα στοιχεία α) έως δ), το αντιπρόδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντιπρόδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αν η επένδυση για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση συνίσταται στην εγκατάσταση πρόσθετου κατασκευαστικού στοιχείου σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον αντιπρόδειγμα όσον αφορά την επένδυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.

Αν η επένδυση για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση συνίσταται στην κατασκευή ειδικής υποδομής, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 του Γ.Α.Κ., για υδρογόνο κατά την έννοια της παρ. 1β του άρθρου 36 του Γ.Α.Κ., απορριπτόμενη θερμότητα ή διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), τα οποία είναι απαραίτητα για να καταστεί δυνατή η αύξηση του επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας όπως αναφέρεται στις παρ. 2 και 2α του άρθρου 36 του Γ.Α.Κ. επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες. Οι δαπάνες για την κατασκευή ή την αναβάθμιση εγκαταστάσεων αποθήκευσης, με εξαίρεση τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου που καλύπτεται από την παρ. 1β του άρθρου 36 Γ.Α.Κ., δεν είναι επιλέξιμες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%) των επιλέξιμων δαπανών.

Στην περίπτωση επενδύσεων που αφορούν δέσμευση και αποθήκευση του άνθρακα (CCS) και/ή δέσμευση και αξιοποίηση του άνθρακα (CCU), η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) των επιλέξιμων δαπανών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις.

3. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες πε-

ριοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

7. Επενδυτικές δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 38 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν συνιστούν επιλέξιμες δαπάνες. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον δεκαοχτώ (18) μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτών.

Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

3. Καταργείται.

8. Επενδυτικές δαπάνες για τη συμπαράγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. (άρθρο 41 Γ.Α.Κ.).

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι το συνολικό επενδυτικό κόστος.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

α) το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αντλιών θερμότητας που συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (L 328), του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαράγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,

β) το τριάντα τοις εκατό (30%) των επιλέξιμων δαπανών για κάθε άλλη επένδυση που καλύπτεται από το άρθρο 41 του Γ.Α.Κ.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες, για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

3. Καταργείται.

9. Δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 41 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες δαπάνες είναι το συνολικό επενδυτικό κόστος.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

α) το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αντλιών θερμότητας που συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαράγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,

β) το τριάντα τοις εκατό (30%) των επιλέξιμων δαπανών για κάθε άλλη επένδυση που καλύπτεται από το άρθρο 41 Γ.Α.Κ..

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύ-

σεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

3. Καταργείται.

10. Δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης (άρθρο 46 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες που σχετίζονται με την κατασκευή ή την αναβάθμιση ενός ενεργειακά αποδοτικού συστήματος τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται κατά δεκαπέντε (15) εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, απορριπτόμενη θερμότητα ή συνδυασμό των δύο, συμπεριλαμβανομένης της συμπαράγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

3. Καταργείται.

11. Δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της (άρθρο 45 Γ.Α.Κ.).

1. Για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για τις εργασίες εξυγίανσης ή αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας της γης ή του ακινήτου.

Για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες των εργασιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη συμβολή στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

α) το εκατό τοις εκατό (100%) των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων,

β) το εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και σε λύσεις που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

3. Καταργείται.

12. Δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία (άρθρο 47 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός (1) λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που είναι ένα από τα ακόλουθα:

α) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση η οποία θα μπορούσε αξιόπιστα να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο νέας ή προϋπάρχουσας παραγωγικής διαδικασίας χωρίς ενίσχυση και η οποία δεν επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων,

β) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε επεξεργασία των αποβλήτων με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας την οποία καθιερώνει η ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4819/2021 (Α' 129) ή σε επεξεργασία των αποβλήτων, άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων,

γ) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση σε συμβατική διαδικασία παραγωγής που χρησιμοποιεί πρωτογενείς πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας, εάν το ληφθέν δευτερογενές (επαναχρησιμοποιούμενο ή ανακτημένο) προϊόν μπορεί να υποκατασταθεί από τεχνική και οικονομική άποψη από το πρωτογενές προϊόν.

Για τα στοιχεία α) και γ), το αντιπαράδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντι-

παράδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων.

Αν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση πρόσθετου κατασκευαστικού στοιχείου σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον ισόδυναμο, ή όταν ο αιτών την ενίσχυση μπορεί να αποδείξει ότι δεν θα πραγματοποιηθεί επένδυση χωρίς την ενίσχυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό οκτώ τοις εκατό (40 %) αυτών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

3. Καταργείται.

13. Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 31 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων.

Ειδικότερα, είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση,

β) λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, έξοδα διαμονής, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης,

γ) δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης,

δ) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευομένων και γενικές έμμεσες δαπάνες, όπως διοικητικές δαπάνες, μισθώματα και γενικά έξοδα, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών, ως εξής:

α) Κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους που είναι άτομα με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση,

β) κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.

3. Καταργείται.

14. Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών.

3. Καταργείται.

15. Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση

Α. Εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση (άρθρο 32 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για περίοδο δώδεκα (12) το πολύ μηνών από την πρόσληψη εργαζομένου σε μειονεκτική θέση.

Όταν ο υπόψη εργαζόμενος τελεί σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για μέγιστη περίοδο είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την πρόσληψη.

Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι

θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.

Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία περί συμβάσεων εργασίας ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις του κράτους μέλους.

Εάν η περίοδος απασχόλησης είναι βραχύτερη των δώδεκα (12) μηνών, ή των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών για εργαζομένους σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, η ενίσχυση μειώνεται κατ' αναλογία χρόνου.

Η ένταση της ενίσχυσης για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών.

Β. Εργαζόμενοι με αναπηρία (άρθρο 33 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για κάθε δεδωμένη περίοδο απασχόλησης του εργαζομένου με αναπηρία.

Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.

Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι με αναπηρία δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για την επιχείρηση και διέπουν τις συμβάσεις εργασίας.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το εβδομήντα πενήντα τοις εκατό (75%) των επιλέξιμων δαπανών. Γ. Πρόσθετες δαπάνες απασχόλησης εργαζομένων με αναπηρία (άρθρο 34 Γ.Α.Κ.)

Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) Δαπάνες προσαρμογής του χώρου εργασίας,

β) δαπάνες απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων με αναπηρία και επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού, προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι με αναπηρία,

γ) δαπάνες προσαρμογής ή αγοράς εξοπλισμού, ή αγοράς και επικύρωσης λογισμικού προς χρήση από εργαζομένους με αναπηρία, περιλαμβανομένων προσαρμοσμένων ή βοηθητικών τεχνολογικών διευκολύνσεων, οι οποίες προστίθενται σε εκείνες τις οποίες θα πραγματοποιούσε ο δικαιούχος εάν απασχολούσε εργαζομένους χωρίς αναπηρία,

δ) δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τη μεταφορά των εργαζομένων με αναπηρία στον χώρο εργασίας και για δραστηριότητες που συνδέονται με την εργασία τους,

ε) μισθολογικό κόστος για τις ώρες που αφιερώνει στην αποκατάσταση ένας εργαζόμενος με αναπηρία,

στ) όταν ο δικαιούχος παρέχει προστατευόμενη απασχόληση, οι δαπάνες κατασκευής, εγκατάστασης ή εκσυγχρονισμού των μονάδων παραγωγής της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και οποιοσδήποτε δαπάνες διοίκησης και μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές απορρέουν άμεσα από την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) των επιλέξιμων δαπανών.

Δ. Πρόσθετες δαπάνες απασχόλησης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση (άρθρο 35 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες:

α) Απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων σε μειονεκτική θέση, για περίοδο δώδεκα (12) το πολύ μηνών από την πρόσληψη εργαζομένου σε μειονεκτική θέση ή για περίοδο είκοσι τεσσάρων (24) το πολύ μηνών από την πρόσληψη εργαζομένου σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση,

β) επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού, προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση.

Η παρεχόμενη υποστήριξη συνίσταται σε μέτρα για την υποστήριξη της αυτονομίας και της προσαρμογής στο περιβάλλον εργασίας του εργαζομένου σε μειονεκτική θέση, στην παρουσία συνοδού του εργαζομένου στις κοινωνικές και διοικητικές διαδικασίες, στη διευκόλυνση της επικοινωνίας με τον επιχειρηματία και στη διαχείριση των συγκρούσεων,

γ) Καταργείται.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 92

Παράταση προθεσμίας θεώρησης αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων - Τροποποίηση άρθρου 145 ν. 4887/2022

Στο άρθρο 145 του ν. 4887/2022 (Α' 16), περί θεώρησης των αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων, οι λέξεις «παραινείται κατά τρία (3) έτη», όπου αυτές αναφέρονται, αντικαθίστανται από τις λέξεις «παραινείται κατά τέσσερα (4) έτη», και το άρθρο 145 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 145

Θεώρηση αδειών τεχνικών
επαγγελματικών δραστηριοτήτων

1. Για τις επαγγελματικές άδειες που έχουν εκδοθεί, αντικατασταθεί ή θεωρηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με το π.δ. 112/2012 (Α' 197) για τις υδραυλικές εγκαταστάσεις, το π.δ. 113/2012 (Α' 198) για τον χειρισμό μηχανημάτων έργου, το π.δ. 114/2012 (Α' 199) για τις εγκαταστάσεις καύσης, το π.δ. 115/2012 (Α' 200) για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις, το π.δ. 1/2013 (Α' 3) για τις ψυκτικές εγκαταστάσεις, καθώς και τις άδειες που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το π.δ. 511/1977 (Α' 162) και εμπίπτουν στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 9 του π.δ. 114/2012, η προθεσμία θεώρησής τους, μετά την παρέλευση οκτώ (8) ετών, παραινείται κατά τέσσερα (4) έτη.

2. Στις άδειες που έχουν εκδοθεί ή αντικατασταθεί βάσει του π.δ. 108/2013 (Α' 141) για τις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, η προθεσμία απόδειξης της άσκησης του ελαχίστου ορίου επαγγελματικής δραστηριότητας μετά την παρέλευση οκτώ (8) ετών, παραινείται κατά τέσσερα (4) έτη.»

Άρθρο 93

Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «Ενίσχυση επιχειρήσεων των Περιφερειακών Ενοτήτων Μαγνησίας και Τρικάλων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην λειτουργία τους από την κακοκαιρία Daniel»

Η ενίσχυση που καταβάλλεται στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης δράσης από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 (ν. 4635/2019, Α' 167) με τίτλο «Ενίσχυση Επιχειρήσεων των Περιφερειακών Ενοτήτων Μαγνησίας και Τρικάλων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη λειτουργία τους από την κακοκαιρία Daniel» δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, μη εφαρμοζόμενη της παρ. 1 του άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167). Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής της, είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισο-

δηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης του παρόντος απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη συμμετοχή τους στη δράση και την είσπραξη της ενίσχυσης.

Άρθρο 94

Παράταση προθεσμίας απαλλαγών των Ναυπηγείων Ελευσίνας - Τροποποίηση άρθρου 97 του ν. 5007/2022

Στο άρθρο 97 του ν. 5007/2022 (Α'241), περί των ρυθμίσεων για την εξυγίανση των Ναυπηγείων Ελευσίνας, οι λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2025» και το άρθρο 97 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 97

Ρυθμίσεις για την εξυγίανση
των Ναυπηγείων Ελευσίνας

Στο πλαίσιο της παρ. 4 του άρθρου 170 του ν. 4738/2020 (Α'207) η υπό εξυγίανση εταιρεία με την επωνυμία Ναυπηγικές και Βιομηχανικές Επιχειρήσεις Ελευσίνας Α.Ε. απαλλάσσεται από την υποχρέωση προσκόμισης φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας έναντι οποιασδήποτε αρχής και φορέα έως την 31η Δεκεμβρίου 2025.»

Άρθρο 95

Μίσθωση ακινήτου για επέκταση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης - Τροποποίηση άρθρου 280 ν. 4738/2020

Στην παρ. 3 του άρθρου 280 του ν. 4738/2020 (Α' 207), περί δαπανών λειτουργίας της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «έως τις 31.12.2020 να προβεί» αντικαθίστανται από τις λέξεις «να προβαίνει», β) προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 3, διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Στην Ειδική Υπηρεσία ανήκουν η διαχείριση, συντήρηση και εποπτεία των κτιρίων, εγκαταστάσεων, επίπλων και κάθε άλλου εξοπλισμού τους, των μηχανημάτων και του αναλώσιμου ή μη υλικού που διατίθενται για τις ανάγκες των υπηρεσιών της. Η Ειδική Υπηρεσία δύναται να προβαίνει, διά του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στη σύναψη σύμβασης μίσθωσης ακινήτου για την κάλυψη των στεγαστικών της αναγκών, κατόπιν δημοσίευσης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μίσθωσης ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων υπηρεσιών. Αν η μίσθωση ακινήτου αφορά σε επέκταση της Ειδικής Υπηρεσίας σε μη μισθωμένους χώρους του ίδιου ή παρακείμενου ακινήτου, επί του οποίου αυτή είναι ήδη εγκατεστημένη, δεν απαιτείται η προηγούμενη δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η δε σχετική σύμβαση συνάπτεται από τον Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας.»

Άρθρο 96

Μεταβατική διάταξη για τη χωροθέτηση και αδειοδότηση Τουριστικών Λιμένων - Προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 46 ν. 5167/2024

Στο άρθρο 46 του ν. 5167/2024 (Α' 207), περί ρύθμισης θεμάτων λιμενικών υποδομών, προστίθεται παρ. 4Α, ως εξής:

«4Α. Εκκρεμείς διαδικασίες χωροθέτησης και αδειοδότησης τουριστικών λιμένων, κατά την 20ή Δεκεμβρίου 2024, οι οποίοι εμπίπτουν εντός Ζώνης Λιμένα Τοπικής Σημασίας, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από το Υπουργείο Τουρισμού.»

Άρθρο 97

Εγγυητικές επιστολές αναπτυξιακών νόμων

Στο άρθρο 130 του ν. 4887/2022 (Α'16), περί μεταβατικών διατάξεων προστίθεται παρ. 20 ως εξής:

«20. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζεται ο τρόπος φύλαξης και διαχείρισης των εγγυητικών επιστολών που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο των αναπτυξιακών νόμων 3908/2011 (Α'8), 3299/2004 (Α'261), 2601/1998 (Α'81) και 1892/1990 (Α'101), εκ μέρους της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων.»

Άρθρο 98

Βελτιώσεις στις μεταβατικές διατάξεις για την αδειοδότηση λειτουργίας για τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 11 ν. 4949/2022

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4949/2022 (Α' 126), περί ρύθμισης ειδικότερων ζητημάτων, διαγράφεται το τελευταίο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ειδικά για την έκδοση άδειας λειτουργίας, είναι δυνατή η σταδιακή ένταξη σε καθεστώς λειτουργίας τμημάτων της εγκατάστασης κατά το χρονικό διάστημα εκσυγχρονισμού, αναβάθμισης ή κατασκευής, με αντίστοιχη τροποποίηση της άδειας λειτουργίας, όπως αυτή προκύπτει σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 13 του παρόντος και στην παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4664/2020 (Α' 32). Για τον σκοπό αυτόν, ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης υποβάλλει σχετική αίτηση, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται κατά την παρ. 1. Η άδεια που εκδίδεται, θεωρείται τροποποίηση της αρχικής. Επιτρέπεται και η έκδοση συνολικής νέας άδειας λειτουργίας μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον πληρούνται οι όροι του διατάγματος και των αποφάσεων των άρθρων 7 και 8 του παρόντος».

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 4949/2022, περί μεταβατικών διατάξεων, προστίθενται δύο τελευταία εδάφια, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η υφιστάμενη άδεια λειτουργίας, σύμφωνα με την υπ' αρ. 120/01/12.7.2001 απόφαση της Νομαρχίας Αθηνών για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας (ανανέωση) μετά από μηχανολογικό εκσυγχρονισμό του Ναυπηγείου κατασκευής και επισκευής πλοίων - σκαφών της Α.Ε. «Ελληνικά Ναυπηγεία», εξακολουθεί να ισχύει, ειδικά ως προς τα ναυπηγεία της Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ. - Α.Ε.). Για τους σκοπούς του παρόντος, εκδίδεται, κατόπιν αιτήματος του φορέα υλοποίησης της επένδυσης, διαπιστωτική πράξη, η οποία περιλαμβάνει μόνο την εναπομένουσα δυναμικότητα, μετά την έκδοση της υπ' αρ. 479777/11.6.2021 απόφασης του Περιφερειάρχη Αττικής για το ναυπηγείο της ΕΝΑΕ (ΑΔΑ: 678Θ7Λ7-ΓΓ6), χωρίς να απαιτείται η υποβολή δικαιολογητικών που δεν σχετίζονται με την ανωτέρω πράξη. Η έλλειψη του πιστοποιητικού πυροπροστασίας, καθώς και άλλων προβλεπόμενων δικαιολογητικών που απαιτούνται για την άδεια λειτουργίας, δεν κωλύει την έκδοση της άνω διαπιστωτικής πράξης. Τα ανωτέρω πιστοποιητικά που ελλείπουν, εκδίδονται με επιμέλεια του ανωτέρω φορέα ή του ειδικού διαδόχου αυτού εντός ενός (1) έτους από την 31η Ιουλίου 2024. Για την πραγματική έναρξη εργασιών εντός των εγκαταστάσεων, απαιτούνται η προηγούμενη έκδοση πιστοποιητικού (ενεργητικής) πυροπροστασίας, κατά τις κείμενες διατάξεις, ανάλογα με την κατηγορία επικινδυνότητας στην οποία κατατάσσεται η επιχείρηση και η υποβολή του στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής. Η προϋπόθεση της ύπαρξης πιστοποιητικού πυροπροστασίας προβλέπεται στην ως άνω διαπιστωτική πράξη και η τήρησή της ελέγχεται από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής. Η άδεια λειτουργίας δύναται να τροποποιείται περαιτέρω, ως προς τον φορέα της άδειας λειτουργίας ακόμα και με διαχωρισμό φορέα ως προς τμήματα της εγκατάστασης, και πριν από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 7, κατόπιν σχετικής αίτησης, χωρίς να απαιτείται προς τούτο η υποβολή δικαιολογητικών. Μετά από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 7, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 11.»

Άρθρο 99

Αξιοποίηση κινήτρου φορολογικής απαλλαγής σε επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων των νόμων 4608/2019 και 4864/2021 - Προσθήκη τελευταίου εδαφίου στην παρ. α' της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4864/2021

Στην παρ. α) της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί φορολογικών κινήτρων, προστίθεται τελευταίο εδάφιο και η παρ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν, με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μετά από την αφαίρεση του φόρου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ο οποίος αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής συνιστά ισόποσο αποθεματικό το οποίο σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης φορολογείται σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης φορολογικής απαλλαγής μέσα σε δεκαπέντε (15) φορολογικά έτη και όχι σε διάστημα μικρότερο των τριών (3) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης του κινήτρου. Φορείς, επενδυτικά σχέδια των οποίων έχουν υπαχθεί στον ν. 4608/2019 (Α'66) και στον παρόντα, οι οποίοι, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, υποβάλλουν αίτηση για πιστοποίηση υλοποίησης του προβλεπόμενου ποσοστού της παρ. β) της παρ. 2 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 61746/22.6.2022 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων και των διαδικασιών για την υλοποίηση, την τροποποίηση, τον έλεγχο και την ολοκλήρωση των επενδύσεων που έχουν χαρακτηριστεί στρατηγικές σύμφωνα με τους νόμους 4864/2021 και 4608/2019, την καταβολή των ενισχύσεων και την τήρηση των υποχρεώσεων των επενδυτικών φορέων» (Β' 3188), καθώς και της παρ. β) της παρ. 1 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 62120/22.6.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Καθορισμός της διαδικασίας ένταξης των Εμβληματικών Επενδύσεων Εξαιρετικής Σημασίας στις διατάξεις του ν. 4864/2021, του τρόπου παρακολούθησης και ελέγχου της υλοποίησής τους και του τρόπου καταβολής των ενισχύσεων» (Β' 3142), δικαιούνται τη χρήση της ωφέλειας του κινήτρου φορολογικής απαλλαγής για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν εντός αυτού του φορολογικού έτους, εφόσον η απόφαση πιστοποίησης εκδοθεί έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος του αντίστοιχου φορολογικού έτους.»

Άρθρο 100

Ένταξη της Ανώνυμης Εταιρείας «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.)» στους τεχνολογικούς φορείς του ν. 4310/2014 - Τροποποίηση παρ. Β' άρθρου 13Α ν. 4310/2014

Στην παρ. Β' του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), περί ερευνητικών κέντρων, ινστιτούτων και τεχνολογικών φορέων, προστίθεται παρ. 8 και η παρ. Β' διαμορφώνεται ως εξής:

«Β. Οι Τεχνολογικοί Φορείς που διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου είναι οι εξής:

1. Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας Α.Ε. (Ε.Δ.Υ.Τ.Ε. Α.Ε.).
2. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας.
3. Επιστημονικό Πάρκο Πατρών Α.Ε..
4. Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας (ΝΟΗΣΙΣ).
5. Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε. (ΚτΠ Μ.Α.Ε.).

6. Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος» (ΕΛ.ΚΕ.Δ.).
7. Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (Ε.Α.Κ.).
8. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.Δ.Ι.ΚΑ. Α.Ε.).»

Άρθρο 101

Κίνητρο εκπλήρωσης στοχοθεσίας Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας - Εξουσιοδοτική διάταξη - Τροποποίηση άρθρου 77 ν. 4949/2022

Στο άρθρο 77 του ν. 4949/2022 (Α' 126), περί κινήτρου εκπλήρωσης στοχοθεσίας των Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, αα) οι λέξεις «, η οποία εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος.» διαγράφονται, αβ) οι λέξεις «για τα έτη 2022, 2023 και 2024» διαγράφονται, β) στο δεύτερο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «ο τρόπος» προστίθενται οι λέξεις «και το χρονικό διάστημα» και το άρθρο 77 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 77

Κίνητρο εκπλήρωσης στοχοθεσίας Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις εκπλήρωσης στοχοθεσίας για την καταβολή του κινήτρου της υποπερ. βα' της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 34α του ν. 2682/1999 (Α' 16), ανεξάρτητα από την πλήρωση ή μη των προϋποθέσεων των υποπερ. ββ', βγ', βδ' της περ. β' της ίδιας παραγράφου. Με την κοινή απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζονται επιπλέον οι δικαιούχοι Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας, το δικαιούμενο ποσό, ο τρόπος και το χρονικό διάστημα καταβολής του, η χρονική περίοδος αξιολόγησής τους, η αρμοδιότητα έκδοσης της διαπιστωτικής πράξης εκπλήρωσης των στόχων και κάθε ειδικότερο σχετικό ζήτημα.»

Άρθρο 102

Ψηφιακό σύστημα συλλογής και αξιολόγησης δεδομένων για τις πολιτικές που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας - Προσθήκη άρθρου 9Α στον ν. 4604/2019

Στον ν. 4604/2019 (Α' 50) προστίθεται άρθρο 9Α ως εξής:

«Άρθρο 9Α

Ψηφιακό σύστημα συλλογής και αξιολόγησης δεδομένων για τις πολιτικές που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

1. Στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας αναπτύσσεται και λειτουργεί ψηφιακό σύστημα συλλογής και αξιολόγησης δεδομένων για τις πολιτικές που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητάς της.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται η ανάπτυξη και λειτουργία του ψηφιακού συστήματος της παρ. 1 και ιδίως οι ομάδες χρηστών που έχουν πρόσβαση στο ψηφιακό σύστημα, η διαδικασία εισόδου των χρηστών στο ψηφιακό σύστημα και ο τρόπος αυθεντικοποίησής τους, οι όροι χρήσης του ψηφια-

κού συστήματος, τα στοιχεία τα οποία υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους, οι απαραίτητες διαλειτουργικότητες και τα ζητήματα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή άλλο αναγκαίο ειδικότερο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 103

Πρόγραμμα επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων - Προσθήκη άρθρου 9Β στον ν. 4604/2019

Στον ν. 4604/2019 (Α' 50) προστίθεται άρθρο 9Β ως εξής:

«Άρθρο 9Β

Πρόγραμμα επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

1. Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υλοποιεί πρόγραμμα επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του προγράμματος βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση - NextGenerationEU στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

2. Για την υλοποίηση του προγράμματος και την παροχή της επιμόρφωσης της παρ. 1 αναπτύσσεται και λειτουργεί στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ψηφιακή πλατφόρμα εκπαίδευσης, η οποία επιτρέπει τη διασύνδεση, την επικοινωνία και τη διαλειτουργικότητα με τα απαραίτητα μητρώα και συστήματα του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

3. Για την επιμόρφωση της παρ. 1 χορηγείται στους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα αποζημίωση ειδικού σκοπού, η οποία είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης, γενικής ή ειδικής, διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά ή σε ψηφιακό τέλος συναλλαγής, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζεται κάθε τεχνικό ή άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος και την υλοποίηση του προγράμματος της παρ. 1 και ιδίως:

α) το περιεχόμενο, ο χρόνος και ο τρόπος υλοποίησής του προγράμματος της παρ. 1, οι προϋποθέσεις, τα αρμόδια όργανα, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των ωφελομένων εργαζομένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, τα θέματα προσαστάσις προσωπικών δεδομένων που προκύπτουν από την παρακολούθηση του προγράμματος και τη χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας εκπαίδευσης της παρ. 2, τα δικαιολογητικά για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα παρακολούθησης και ελέγχου υλοποίησης του προγράμματος, οι όροι και οι λεπτομέρειες χρηματοδότησής του, β) το ποσό, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης της παρ. 3 σε εργαζομένους σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, καθώς και τα θέματα διαχείρισης των πιστώσεων αυτής και της κάλυψης του ανά συναλλαγή κόστους προς τρίτους και

γ) η διαδικασία εισόδου στην ψηφιακή πλατφόρμα εκπαίδευσης των ενδιαφερόμενων και ο τρόπος αυθεντικοποίησής τους, οι όροι χρήσης της ψηφιακής πλατφόρμας εκπαίδευσης, τα μητρώα και συστήματα του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα με τα οποία διασυνδέεται, επικοινωνεί και διαλειτουργεί η ψηφιακή πλατφόρμα εκπαίδευσης, καθώς και η διαδικασία διασύνδεσης, επικοινωνίας και διαλειτουργικότητας.»

Άρθρο 104

Ζητήματα μετακινήσεων εκτός έδρας εργαζομένων Εθνικού Θεάτρου, Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 10 υποπαρ. Δ.9 παρ. Δ' άρθρου 2 ν. 4336/2015

Στο πέμπτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 10 της υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), περί καθορισμού ημερήσιας αποζημίωσης και εξόδων διανυκτέρευσης μετακινούμενων μετά από εντολή του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων της χώρας, η λέξη «Ιουλίου» αντικαθίσταται από τη λέξη «Ιουνίου» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Για τους μετακινούμενους με εντολή του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος («Κ.Θ.Β.Ε.»), και των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων της χώρας («Δ.Π.Ε.Θ.Ε.»), (εφεξής θέατρα) σε απόσταση μεγαλύτερη των πενήντα (50) χιλιομέτρων από την έδρα τους αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης, όταν η μετακίνηση γίνεται αποκλειστικά για τις αποδεδειγμένες ανάγκες της πραγματοποίησης της χειμερινής και θερινής περιόδου των θεάτρων και με σκοπό την προετοιμασία, οργάνωση και εκτέλεση των παραγωγών των θεάτρων. Ειδικά, για τις μετακινήσεις των προσώπων του προηγούμενου εδαφίου, η ημερήσια αποζημίωση ορίζεται στο ποσό των πενήντα (50) ευρώ και τα έξοδα διανυκτέρευσης στο ποσό των σαράντα πέντε (45) ευρώ ανά διανυκτέρευση. Η ημερήσια αποζημίωση καταβάλλεται και για την ημέρα επιστροφής των μετακινούμενων στην έδρα τους, μετά το πέρας των παραστάσεων. Η απόφαση μετακίνησης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο. Ειδικά, για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιουνίου έως 31 Οκτωβρίου εκάστου έτους για τους μετακινούμενους του πρώτου εδαφίου με εντολή του Εθνικού Θεάτρου και του «Κ.Θ.Β.Ε.», η ημερήσια αποζημίωση του δεύτερου εδαφίου ορίζεται στο ποσό των πενήντα πέντε (55) ευρώ και τα έξοδα διανυκτέρευσης του ιδίου εδαφίου στο ποσό των εξήντα (60) ευρώ ανά διανυκτέρευση.»

Άρθρο 105

Μεταβατικές διατάξεις - Πιστοποίηση προγραμμάτων Κέντρων Δια Βίου Μάθησης - Ολοκλήρωση πρακτικής άσκησης καταρτιζομένων των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης - Τροποποίηση περ. β) παρ. 17 και παρ. 31 άρθρου 169 ν. 4763/2020

1. Στην περ. β) της παρ. 17 του άρθρου 169 του ν. 4763/2020 (Α' 254), περί μεταβατικών διατάξεων, οι λέξεις «Από 1η.1.2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Από 1η.1.2027», και η περ. β) διαμορφώνεται ως εξής:

«β) Από 1η.1.2027, τα Κ.Δ.Β.Μ., που υποχρεούνται να υποβάλουν προς πιστοποίηση τα προγράμματά τους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 57, υποχρεούνται να παρέχουν πιστοποιημένα προγράμματα.»

2. Στην παρ. 31 του άρθρου 169 του ν. 4763/2020 οι λέξεις «έως το τέλος του 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως το τέλος του 2025», και η παρ. 31 διαμορφώνεται ως εξής:

«31. Οι καταρτιζόμενοι των Σ.Α.Ε.Κ. οι οποίοι δεν έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική άσκηση έως την έναρξη ισχύος του ν. 4763/2020 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν την πρακτική άσκηση έως το τέλος του 2025, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 27.»

3. Η ισχύς της παρ. 1 αρχίζει από την 1η.1.2025.

Άρθρο 106

Μεταβατικές διατάξεις - Πιστοποίηση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών - Ρυθμίσεις για την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης - Τροποποίηση παρ. 1 και 4 άρθρου 455 ν. 4957/2022

1. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 455 του ν. 4957/2022 (Α' 141), περί των τελικών και μεταβατικών διατάξεων του Κεφαλαίου Θ' του Μέρους Α' του νόμου αυτού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «έως την 31η.12.2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως την 31η.12.2026» και β) οι λέξεις «κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κατά το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 » και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Όσα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) έχουν ιδρυθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και σε όσα έχει εκκινήσει η διαδικασία ίδρυσής τους πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, συνεχίζουν να λειτουργούν νομίμως, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του Εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας τους. Τα Π.Μ.Σ. του προηγούμενου εδαφίου υποχρεούνται να πιστοποιηθούν για πρώτη φορά από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης το αργότερο έως την 31η.12.2026 άλλως παύουν να εισδέχονται νέους φοιτητές και λειτουργούν αποκλειστικά έως την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων κατά το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 φοιτητών.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 455 του ν. 4957/2022, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «έως την 31η.12.2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως την 31η.12.2026» και β) οι λέξεις «κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κατά το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Τα Π.Μ.Σ. του Π.Α.ΚΕ.ΔΙ.Π.Σ. που έχουν ιδρυθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος συνεχίζουν να λειτουργούν νομίμως σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας τους και υποχρεούνται να πιστοποιηθούν από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.) το αργότερο έως την 31η.12.2026, άλλως παύουν να εισδέχονται νέους φοιτητές και λειτουργούν αποκλειστικά έως την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων κατά το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 φοιτητών.»

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 107

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 102 και 123 του ν. 4887/2022 (Α' 16).

ΜΕΡΟΣ Η'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 108

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα,..... 2025

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΕΘΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΜΥΝΑΣ

3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

4. ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

5. ΥΓΕΙΑΣ	6. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
7. ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	8. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
9. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	10. ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
11. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	12. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
13. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	14. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
15. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	16. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
17. ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	18. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΡΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
19. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	

21. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.
ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Η εξουσιοδότηση παρεσχέθη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν αναρτηθεί ηλεκτρονικά στην διαδικτυακή ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων όπως και διανεμηθεί στα Τμήματα Έκδοσης Πρακτικών και Εντύπων, απ' όπου μπορείτε να τα αναζητήσετε, τα Πρακτικά των συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής της Τετάρτης 22 Ιανουαρίου 2025 (απόγευμα), της Πέμπτης 23 Ιανουαρίου 2025, της Παρασκευής 24 Ιανουαρίου 2025 και της Δευτέρας 27 Ιανουαρίου 2025 και ερωτάται το Σώμα εάν τα επικυρώνει.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Συνεπώς, τα Πρακτικά των συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής της Τετάρτης 22 Ιανουαρίου 2025 (απόγευμα), της Πέμπτης 23 Ιανουαρίου 2025, της Παρασκευής 24 Ιανουαρίου 2025 και της Δευτέρας 27 Ιανουαρίου 2025 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.06' λύεται η συνεδρίαση για αύριο Πέμπτη 29 Μαΐου 2025 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία: Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών: «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του έργου της μελέτης, κατασκευής, χρηματοδότησης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) στο τμήμα Χανιά-Ηράκλειο», σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη που θα σας διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ